

First book of Kings

1:1 וְהַמֶּלֶךְ דָּוִד זָקֵן בָּא בַיָּמִים וַיִּכְסְהוּ בַּבְּגָדִים וְלֹא יָחַם לוֹ:
1:1 וּמַלְכָּא דָּוִיד סִיב עַל בְּיוֹמֵין וּמַכְסֵן וּמַכְסֵן לִיה יִתִּיה בִּלְבוּשֵׁין וְלֹא שְׁחִין לִיה:

1:1 Now King David was old, advanced in age; and they covered him with clothes, but he could not keep warm.

1:2 וַיֹּאמְרוּ לוֹ עֲבָדָיו יִבְקֹשׁוּ לֵאדֹנִי הַמֶּלֶךְ נַעֲרָה בְּתוּלָה וְעַמְדָּה לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ
וְתַהֲיֶי-לוֹ סִכְנַת וְשִׁכְבָּה בְּחִיקָךְ וְחָם לֵאדֹנִי הַמֶּלֶךְ:
1:2 וַאֲמָרוּ לִיה עֲבֹדוּהִי וַיַּעֲזֹן לְרַבּוֹנִי מַלְכָּא עוֹלִימָתָא בְּתוּלָה
בְּתוּלָתָא וְתַשְׁמִישׁ קֶדֶם מַלְכָּא וְתַהֲיִ לִיה קָרִיבָא וְתִשְׁכּוּב לְוֶתֶךְ וַיִּשְׁחֵן וַיִּשְׁחֵן
וְתַשְׁחִין לְרַבּוֹנִי מַלְכָּא:

1:2 So his servants said to him, "Let them seek a young virgin for my lord the king, and let her attend the king and become his nurse; and let her lie in your bosom, that my lord the king may keep warm."

1:3 וַיִּבְקֹשׁוּ נַעֲרָה יָפָה בְּכָל גְּבוּל יִשְׂרָאֵל וַיִּמְצְאוּ אֶת-אַבִּישָׁג הַשְּׁוֹנַמִּית וַיָּבֵאוּ
אֹתָהּ לַמֶּלֶךְ:

1:3 וַיַּעֲזֹן עוֹלִימָתָא עוֹלִימָתָא שְׁפִירָא שְׁפִירָתָא בְּכָל תְּחוּם אֶרֶץ דִּישְׂרָאֵל
וַאֲשַׁכְּחוּ יָת אַבִּישָׁג דְּמֵן שׁוֹנֵם וַאֲתִיּוֹ יָתָה לַמֶּלֶכָּא:

1:3 So they searched for a beautiful girl throughout all the territory of Israel, and found Abishag the Shunammite, and brought her to the king.

1:4 וְהַנַּעֲרָה יָפָה עַד-מְאֹד וְתַהֲיִ לַמֶּלֶךְ סִכְנַת וְתַשְׁרָתָהּ וְהַמֶּלֶךְ לֹא יָדָעָהּ:
1:4 וְעוֹלִימָתָא וְעוֹלִימָא שְׁפִירָא שְׁפִירָתָא עַד לַחֲדָא וְהָיָתָ וְהָיָתָ לַמֶּלֶכָּא קָרִיבָא
וּמִשְׁמָשָׂא לִיה וּמַלְכָּא לֹא יָדָעָהּ:

1:4 The girl was very beautiful; and she became the king's nurse and served him, but the king did not cohabit with her.

1:5 וַאֲדֹנִיָּה בֶן-חַגִּית מִתְנַשֵּׂא לֵאמֹר אֲנִי אֶמְלֹךְ וַיַּעַשׂ לוֹ רֶכֶב וּפָרָשִׁים וַחֲמִשִּׁים
אִישׁ רָצִים לִפְנָיו:

1:5 וַאֲדֹנִיָּה בֶן חַגִּית מִתְרַבֵּר מִתְרַבֵּר לְמִימֵר אֲנִי אֶמְלֹךְ אִימְלוּךְ וְעַבְדִּי
לִיה רֶתְכִין וּפָרָשִׁין וַחֲמִשִּׁין גְּבָרָא רְדוּפִין רְדוּפִין רְדוּפִין קְדָמוּהִי:

1:5 Now Adonijah the son of Haggith exalted himself, saying, "I will be king." So he prepared for himself chariots and horsemen with fifty men to run before him.

1:6 וְלֹא-עָצְבוּ אָבִיו מִיָּמָיו לֵאמֹר מָדוּעַ כָּכָה עָשִׂיתָ וְגַם-הוּא טוֹב-תָּאֵר מְאֹד
וְאֹתוֹ יִלְדָּה אַחֲרֵי אַבְשָׁלוֹם:

1:6 וְלֹא אֶכְלָמִיָּה אֶכְלָמִיָּה אֶכְלָמִיָּה אֶכְלָמִיָּה לְמִימֵר מִדִּין כְּדִין אֵת
עַבְדִּי וְאֵף הוּא שְׁפִיר בְּרִיוִיָּה בְּרִיוִיָּה לַחֲדָא וַיִּתִּיה יִלְדֵּת בְּתֵר אַבְשָׁלוֹם:

1:6 His father had never crossed him at any time by asking, "Why have you done so?" And he was also a very handsome man, and he was born after Absalom.

1:7 וַיְהִי דְבָרָיו עִם יוֹאָב בֶּן-צְרוּיָה וְעִם אֲבִיתָר הַכֹּהֵן וַיַּעֲזְרוּ אַחֲרֵי אֲדֹנִיָּה:
1:7 וְהָיוּ פִתְגָמוּהִי בְּעִצָּא עִם יוֹאָב בֶּן צְרוּיָה וְעִם אֲבִיתָר כְּהֵנָּא וְסָעֲדִין בְּתֵר
אֲדֹנִיָּה:

1:7 He had conferred with Joab the son of Zeruiah and with Abiathar the priest; and following Adonijah they helped him.

1:8 וְצָדוֹק הַכֹּהֵן וּבְנֵיהוּ בֶן־יְהוֹיָדָע וְנָתָן הַנָּבִיא וְשִׁמְעִי וְרֵעִי וְהַגִּבּוֹרִים אֲשֶׁר לְדָוִד לֹא הָיוּ עִם־אֲדֹנִיָּהוּ:

1:8 וְצָדוֹק כֹּהֵנָא וּבְנֵיה בֶר יְהוֹיָדָע וְנָתָן נָבִיא וְשִׁמְעִי וְרֵעִי וְגִבּוֹרֵא דִי לְדָוִיד לֹא הָווּ בְּעִיצַת אֲדֹנִיָּה:

1:8 But Zadok the priest, Benaiah the son of Jehoiada, Nathan the prophet, Shimei, Rei, and the mighty men who belonged to David, were not with Adonijah.

1:9 וַיִּזְבַּח אֲדֹנִיָּהוּ צֹאן וּבָקָר וּמְרִיא עִם אַבֵּן הַזֹּחֶלֶת אֲשֶׁר־אֵצֶל עֵין רֹגֵל וַיִּקְרָא אֶת־כָּל־אֶחָיו בְּנֵי הַמֶּלֶךְ וְלִכְל־אֲנָשֵׁי יְהוּדָה עַבְדֵי הַמֶּלֶךְ:

1:9 וּנְכִס וּנְכִיס אֲדֹנִיָּה עַן וְתוֹרִין וּפְטִימִין עִם אַבֵּן סָכוּתָא דְּבִסְטֵר עֵין קֶצְרָא וְזִמְיִן יֵת כָּל אַחֻהִי בְנֵי מַלְכָא וְלִכְל גְּבִרֵי שִׁיבֵט יְהוּדָה עַבְדֵי מַלְכָא:

1:9 Adonijah sacrificed sheep and oxen and fatlings by the stone of Zohelath, which is beside En-rogel; and he invited all his brothers, the king's sons, and all the men of Judah, the king's servants.

1:10 וְאֶת־נָתָן הַנָּבִיא וּבְנֵיהוּ וְאֶת־הַגִּבּוֹרִים וְאֶת־שְׁלֹמֹה אָחָיו לֹא קָרָא:

1:10 וְיֵת נָתָן נָבִיא וּבְנֵיה וְיֵת גִּבּוֹרֵא וְיֵת שְׁלֹמֹה אַחֻהִי לֹא זָמִין:

1:10 But he did not invite Nathan the prophet, Benaiah, the mighty men, and Solomon his brother.

1:11 וַיֹּאמֶר נָתָן אֶל־בַּת־שֶׁבַע אִם־שְׁלֹמֹה לֹא־מָר הֲלֹא שָׁמַעְתָּ כִּי מֶלֶךְ אֲדֹנִיָּהוּ בֶן־חַגִּית וְאֲדֹנִינוּ דָּוִד לֹא יָדָע:

1:11 וַאֲמַר נָתָן לְבַת־שֶׁבַע אִמִּיה דְּשְׁלֹמֹה לְמִימַר הֲלֹא שָׁמַעְתָּ אֲרִי מֶלֶךְ אֲדֹנִיָּה בֶר חַגִּית וּרְבוּנָא דָּוִד לֹא יָדָע:

1:11 Then Nathan spoke to Bathsheba the mother of Solomon, saying, "Have you not heard that Adonijah the son of Haggith has become king, and David our lord does not know it?"

1:12 וַעֲתָה לְכִי אִיעָצְךָ נָא עֲצָה וּמַלְטִי אֶת־נַפְשְׁךָ וְאֶת־נַפְשׁ בְּנֶךָ שְׁלֹמֹה:

1:12 וּכְעַן אִיתָה אִמְלַכְנִיד כְּעַן מַלְכָא וְשִׁיזִיבִי יֵת נַפְשִׁיךָ וְיֵת נַפֶּשׁ בְּרִיךְ שְׁלֹמֹה:

1:12 "So now come, please let me give you counsel and save your life and the life of your son Solomon.

1:13 לְכִי וּבֹאִי אֶל־הַמֶּלֶךְ דָּוִד וְאָמַרְתְּ אֵלָיו הֲלֹא־אָתָּה אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ נִשְׁבַּעְתָּ לֵאמֹתָ לֹא־מָר כִּי־שְׁלֹמֹה בְנֶךָ יִמְלֹךְ אַחֲרַי וְהוּא יֹשֵׁב עַל־כִּסֵּאִי וּמָדוּעַ מֶלֶךְ אֲדֹנִיָּהוּ:

1:13 אִיזְלִי וְתִיעֲלִין לִוְת מַלְכָא דָּוִיד וְתִימְרִין לִיה הֲלֹא אַתְּ רְבוּנִי מַלְכָא קִימַתָּ לֵאמֹתָ לְמִימַר אֲרִי שְׁלֹמֹה בְּרִיךְ בְּרִי יִמְלֹךְ בְּתַרִי וְהוּא יִתִּיב עַל כְּרִסִּי מַלְכוּתִי וּמָדִין מֶלֶךְ אֲדֹנִיָּה:

1:13 "Go at once to King David and say to him, 'Have you not, my lord, O king, sworn to your maidservant, saying, 'Surely Solomon your son shall be king after me, and he shall sit on my throne'? Why then has Adonijah become king?"

1:14 הִנֵּה עוֹדֶךָ מְדַבֶּרֶת שֵׁם עִם־הַמֶּלֶךְ וְאֲנִי אָבוֹא אַחֲרֶיךָ וּמִלֵּאתִי אֶת־דְּבָרֶיךָ:

1:14 הָא וְהָא עַד דָּאת מְמַלְלָא תַּמָּן קְדָם עִים מַלְכָא וְאַנָּא דֹּאנָא אִיעוּל בְּתַרְךָ וְאַקִּיִּים יֵת פִּתְגָמְכִי:

1:14 "Behold, while you are still there speaking with the king, I will come in after you and confirm your words."

1:15 וּתָבֹא בַת־שֶׁבַע אֶל־הַמֶּלֶךְ הַחֲדָרָה וְהַמֶּלֶךְ זָקֵן מְאֹד וְאַבְיִשָׁג הַשּׁוֹנֵמִית מִשְׁרַת אֶת־הַמֶּלֶךְ:

1:15 וְעָלַת בַּת־שֶׁבַע לְקָדָם קְדָם לִוְת מַלְכָא לְאַדְרוֹן בֵּית מִשְׁכָּבָא וּמַלְכָא סִיב לַחְדָּא וְאַבְיִשָׁג דָּמָן שׁוֹנֵם מִשְׁמָשָׁא קְדָם מַלְכָּא:

1:15 So Bathsheba went in to the king in the bedroom. Now the king was very old, and Abishag the Shunammite was ministering to the king.

1:16 וַתִּקַּד בַּת־שֶׁבַע וַתִּשְׁתַּחוּ לַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ מַה־לָּךְ:

1:16 וּכְרַעַת בַּת־שֶׁבַע וּסְגִידַת לַמֶּלֶכָּא וַאֲמַר לָהּ מַלְכָּא מָא לִיךְ:

1:16 Then Bathsheba bowed and prostrated herself before the king. And the king said, "What do you wish?"

1:17 וַתֹּאמֶר לוֹ אֲדֹנָי אֲתָהּ נִשְׁבַּעְתָּ בַּיהוָה אֱלֹהֶיךָ לֵאמֹתְךָ כִּי־שְׁלֹמֹה בְנֶךָ יִמְלֹךְ אַחֲרָי וְהוּא יֵשֵׁב עַל־כִּסְאִי:

1:17 וַאֲמַרְתָּ לִּיהִי רְבוּנִי אֵת קִיּוּמְתָא בְּמִימְרָא דִּיּוּי אֱלֹהֶךָ לֵאמֹתְךָ לְמִימַר אֲרִי שְׁלֹמֹה בְּרִיךְ יִמְלֹךְ בְּתָרִי וְהוּא יְתִיב עַל כְּרִסֵּי מַלְכוּתִי:

1:17 She said to him, "My lord, you swore to your maidservant by the LORD your God, saying, 'Surely your son Solomon shall be king after me and he shall sit on my throne.'

1:18 וְעַתָּה הִנֵּה אֲדֹנִיָּה מֶלֶךְ וְעַתָּה אֲדֹנָי הַמֶּלֶךְ לֹא יָדַעְתָּ:

1:18 וּכְעַן הָאֵא אֲדֹנִיָּה מֶלֶךְ וּכְעַן וְאֵת רְבוּנִי מַלְכָּא לֹא יָדַעְתָּא:

1:18 "Now, behold, Adonijah is king; and now, my lord the king, you do not know *it*.

1:19 וַיִּזְבַּח שׁוֹר וּמְרִיא־זָעֲאֵן לָרֹב וַיִּקְרָא לְכָל־בְּנֵי הַמֶּלֶךְ וּלְאַבְיָתָר הַכֹּהֵן וּלְיֹאָב שָׂר הַצָּבָא וּלְשְׁלֹמֹה עַבְדְּךָ לֹא קָרָא:

1:19 וּנְכֹס וּנְכִיס תּוֹרִין וּפְטִימִין וְעַן לִסְגִי וְזִמִּין לְכָל בְּנֵי מַלְכָּא וּלְאַבְיָתָר כֹּהֵנָא וּלְיֹאָב רֹב־חֵילָא וּלְשְׁלֹמֹה עַבְדְּךָ לֹא זִמִּין זְמַן:

1:19 "He has sacrificed oxen and fatlings and sheep in abundance, and has invited all the sons of the king and Abiathar the priest and Joab the commander of the army, but he has not invited Solomon your servant.

1:20 וְאַתָּה אֲדֹנָי הַמֶּלֶךְ עֵינֵי כָל־יִשְׂרָאֵל עָלֶיךָ לְהַגִּיד לָהֶם מִי יֵשֵׁב עַל־כִּסֵּא אֲדֹנֵי־הַמֶּלֶךְ אַחֲרָיו:

1:20 וְאַתָּה וּכְעַן רְבוּנִי מַלְכָּא עֵינֵי כָל יִשְׂרָאֵל סְבִירִין עָלֶיךָ לְחַוּוּאָה לְהוֹן עָלֶיךָ מִן יְתִיב עַל כְּרִסֵּי מַלְכוּתָא דְּרְבוּנִי מַלְכָּא בְּתִירוּהִי:

1:20 "As for you now, my lord the king, the eyes of all Israel are on you, to tell them who shall sit on the throne of my lord the king after him.

1:21 וְהִיא כְּשֹׁכֵב אֲדֹנֵי־הַמֶּלֶךְ עִם־אֲבֹתָיו וְהִיְתִי אֲנִי וּבְנֵי שְׁלֹמֹה חַטָּאִים:

1:21 וְהִי כֹד יִשְׁכּוּב רְבוּנִי מַלְכָּא עִם אֲבָהָתוּהִי וְאִיהִי אֲנָא וּבְרִי וּבְנֵי שְׁלֹמֹה מִתְּרַכִּין:

1:21 "Otherwise it will come about, as soon as my lord the king sleeps with his fathers, that I and my son Solomon will be considered offenders."

1:22 וְהִנֵּה עֹדְדָנָה מְדַבֶּרֶת עִם־הַמֶּלֶךְ וְנָתָן הַנָּבִיא בָּא:

1:22 וְהָאֵ עַד עוֹד דְּהִיא מְמַלְלָא תַּמּוֹן קֳדָם עִם מַלְכָּא וְנָתָן נָבִיא עַל אַתָּא:

1:22 Behold, while she was still speaking with the king, Nathan the prophet came in.

1:23 וַיַּגִּידוּ לַמֶּלֶךְ לֵאמֹר הִנֵּה נָתָן הַנָּבִיא וַיָּבֹא לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ וַיִּשְׁתַּחוּ לַמֶּלֶךְ עַל־אִפּוֹ אֶרְצָה:

1:23 וַחֲוִיאוּ לְמַלְכָּא לְמִימַר הָאֵ נָתָן נָבִיא וְאַתָּה לְקֳדָם מַלְכָּא וּסְגִיד לְמַלְכָּא עַל אַפּוּהִי עַל אֶרְעָא:

1:23 They told the king, saying, "Here is Nathan the prophet." And when he came in before the king, he prostrated himself before the king with his face to the ground.

1:24 וַיֹּאמֶר נָתָן אֲדֹנָי הַמֶּלֶךְ אַתָּה אֲמַרְתָּ אֲדֹנִיָּהוּ יִמְלֹךְ אַחֲרָי וְהוּא יֵשֵׁב עַל־כִּסְאִי:

1:24 וַאֲמַר נָתָן רַבּוֹנִי מַלְכָּא אֵת אֲמַרְתָּ אֲדֹנִיָּה יִמְלֹךְ בְּתָרִי וְהוּא יָתִיב עַל כִּרְסֵי מַלְכוּתִי:

1:24 Then Nathan said, "My lord the king, have you said, 'Adonijah shall be king after me, and he shall sit on my throne'?"

1:25 כִּי יָרַד הַיּוֹם וַיִּזְבַּח שׁוֹר וּמְרִיא וְצֹאן לָרֹב וַיִּקְרָא לְכָל-בְּנֵי הַמֶּלֶךְ וּלְשָׂרֵי הַצָּבָא וּלְאַבְיָתָר הַכֹּהֵן וְהַנָּגִם אֲכָלִים וּשְׂתִים לִפְנָיו וַיֹּאמְרוּ יְחִי הַמֶּלֶךְ אֲדֹנִיָּהוּ:

1:25 אָרִי נָחַת יוֹמָא דִּין וּנְכֹס וּנְכִיס תּוֹרִין וּפְטִימִין וְעַן לִסְגִי וְזָמִין לְכָל בְּנֵי מַלְכָּא וּלְרַבְּנֵי חֵילָא וּלְאַבְיָתָר כֹּהֵנָא וְהָאֲנֹן אֲכָלִין וּשְׁתִין קִדְמוּהֵי וַאֲמָרוּ וַאֲמָרִין יִצְלַח מַלְכָּא אֲדֹנִיָּה:

1:25 "For he has gone down today and has sacrificed oxen and fatlings and sheep in abundance, and has invited all the king's sons and the commanders of the army and Abiathar the priest, and behold, they are eating and drinking before him; and they say, 'Long live King Adonijah!'"

1:26 וְלִי אֲנִי עֲבָדְךָ וּלְצֹדֶק הַכֹּהֵן וּלְבִנְיָהוּ בֶן-יְהוֹיָדָע וּלְשַׁלּוּמָה עֲבָדְךָ לֹא קָרָא: 1:26 וְלִי דָאנָא אָנָּא עֲבָדְךָ וּלְצֹדֶק כֹּהֵנָא וּלְבִנְיָה בֶר יְהוֹיָדָע וּלְשַׁלּוּמָה עֲבָדְךָ לֹא זָמִין זָמִין:

1:26 "But me, *even* me your servant, and Zadok the priest and Benaiah the son of Jehoiada and your servant Solomon, he has not invited.

1:27 אִם מֵאֵת אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ נִגְיָה הַדְּבָר הַזֶּה וְלֹא הוֹדַעְתָּ אֶת-(עֲבָדֶיךָ) [עֲבָדְךָ] מִי יֹשֵׁב עַל-כִּסֵּא אֲדֹנִי-הַמֶּלֶךְ אַחֲרָיו: ס

1:27 אִם מִן רַבּוֹנִי מַלְכָּא הַזֶּה פִּתְגָמָא הָדִין וְלֹא הוֹדַעְתָּא יָת עֲבָדְךָ מִן יָתִיב עַל כִּרְסֵי מַלְכוּתָא דְרַבּוֹנִי מַלְכָּא בְּתִירוּהֵי:

1:27 "Has this thing been done by my lord the king, and you have not shown to your servants who should sit on the throne of my lord the king after him?"

1:28 וַיַּעַן הַמֶּלֶךְ דָּוִד וַיֹּאמֶר קְרָאוּ-לִי לְבַת-שֶׁבַע וְתָבֹא לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ וְתַעֲמֹד לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ:

1:28 וְאַתִּיב מַלְכָּא דָּוִד וַאֲמַר קְרוּ לִי לְבַת-שֶׁבַע וְאַתָּת וְעַלְת לְקֶדֶם מַלְכָּא וְקָמַת קֶדֶם לְקֶדֶם מַלְכָּא:

1:28 Then King David said, "Call Bathsheba to me." And she came into the king's presence and stood before the king.

1:29 וַיִּשָּׁבַע הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר חִי-יְהוָה אֲשֶׁר-פָּדָה אֶת-נַפְשִׁי מִכָּל-צָרָה:

1:29 וְקָיִים מַלְכָּא וַאֲמַר קָיִים הוּא יְיָ דְּפָרַק יָת נַפְשִׁי מִכָּל עָקָא:

1:29 The king vowed and said, "As the LORD lives, who has redeemed my life from all distress,

1:30 כִּי כִּאֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי לָךְ בִּיהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר כִּי-שַׁלּוּמָה בְּנֶךְ יִמְלֹךְ אַחֲרָי וְהוּא יֹשֵׁב עַל-כִּסְאִי תַּחְתָּי כִּי כֵּן אַעֲשֶׂה הַיּוֹם הַזֶּה:

1:30 אָרִי כִּמְא דְקִיּוּמִית לָךְ לֵיד בְּמִימְרָא דִּיּוֹי אֱלֹהָא דִּישְׂרָאֵל לְמִימַר אָרִי שַׁלּוּמָה בְּרִיד יִמְלֹךְ בְּתָרִי וְהוּא יָתִיב עַל כִּרְסֵי מַלְכוּתִי תַּחוּתִי אָרִי כֵּן אֶעֱבִיד יוֹמָא הָדִין:

1:30 surely as I vowed to you by the LORD the God of Israel, saying, 'Your son Solomon shall be king after me, and he shall sit on my throne in my place'; I will indeed do so this day."

1:31 וְתִקַּד בַּת-שֶׁבַע אַפִּים אֶרֶץ וְתִשְׁתַּחוּ לַמֶּלֶךְ וַתֹּאמֶר יְחִי אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ דָּוִד לְעֵלָם: פ

1:31 וּכְרַעַת בַּת-שֶׁבַע עַל אַפָּהָא עַל אֶרֶעָא וּסְגִידַת לְמַלְכָּא וַאֲמַרְת יִתְקַיִים רַבּוֹנִי מַלְכָּא דָּוִד לְעֵלָם:

1:31 Then Bathsheba bowed with her face to the ground, and prostrated herself before the king and said, "May my lord

1:32 וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ דָּוִד קְרֹאוּ-לִי לְצָדוֹק הַכֹּהֵן וּלְנָתָן הַנָּבִיא וּלְבַנְיָהוּ
בֶן-יְהוֹיָדָע וַיָּבֹאוּ לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ:
1:32 וַאֲמַר מַלְכָּא דָּוִיד קְרוּ לִי לְצָדוֹק כֹּהֵנָּא וּלְנָתָן נְבִיא וּלְבַנְיָה בֶר יְהוֹיָדָע
וְאִתּוֹ לְקָדָם מַלְכָּא:

1:32 Then King David said, "Call to me Zadok the priest, Nathan the prophet, and Benaiah the son of Jehoiada." And they came into the king's presence.

1:33 וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לָהֶם קְחוּ עִמָּכֶם אֶת-עַבְדֵי אֲדֹנֵיכֶם וְהִרְפַּבְתֶּם אֶת-שְׁלֹמֹה
בְּנִי עַל-הַפָּרָדָּה אֲשֶׁר-לִי וְהוֹרַדְתֶּם אִתּוֹ אֶל-גִּיחֹן:
1:33 וַאֲמַר מַלְכָּא לְהוֹן דְּבִרוּ עִמָּכוֹן יְת עַבְדֵי רְבוּנְכוֹן וְתִרְכְּבוֹן יְת שְׁלֹמָה
בְּרִי עַל כּוֹדְנָתָא דִּילִי וְתַחְתּוֹן יִתִּיה לְשִׁילֹחָא לֵאמַת מִיא דִּנְגֵדָא מִן גִּיחֹן
לְשִׁילֹחַ:

1:33 The king said to them, "Take with you the servants of your lord, and have my son Solomon ride on my own mule, and bring him down to Gihon.

1:34 וַיִּמְשַׁח אֹתוֹ שָׁם צָדוֹק הַכֹּהֵן וְנָתָן הַנָּבִיא לְמֶלֶךְ עַל-יִשְׂרָאֵל וַתִּקְעֹתֶם
בַּשּׁוֹפָר וַאֲמַרְתֶּם יְחִי הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה:
1:34 וַיִּמְשַׁח יִתִּיה תַּמָּן צָדוֹק כֹּהֵנָּא וְנָתָן נְבִיא לְמַהוּי מַלְכָּא עַל יִשְׂרָאֵל
וְתַתְקַעוּן בַּשּׁוֹפָרָא וְתִימְרוּן יִצְלַח מַלְכָּא שְׁלֹמֹה:

1:34 "Let Zadok the priest and Nathan the prophet anoint him there as king over Israel, and blow the trumpet and say, 'Long live King Solomon!'

1:35 וְעַלִּיתֶם אַחֲרָיו וּבֹא וְיֵשֶׁב עַל-כִּסֵּאִי וְהוּא יִמְלֹךְ תַּחְתָּי וְאִתּוֹ צְוִיתִי לַהֲיוֹת
נָגִיד עַל-יִשְׂרָאֵל וְעַל-יְהוּדָה:
1:35 וְתַסְקוֹן בְּתִירוֹהִי וַיִּיתִי וַיְתִיב עַל כִּרְסֵי מַלְכוּתִי וְהוּא יִמְלֹךְ תַּחְתּוֹתִי וַיִּתִּיה
פְּקִידִית לְמַהוּי מַלְכָּא עַל יִשְׂרָאֵל וְעַל דְּבֵית יְהוּדָה:

1:35 "Then you shall come up after him, and he shall come and sit on my throne and be king in my place; for I have appointed him to be ruler over Israel and Judah."

1:36 וַיַּעַן בְּנִיָּהוּ בֶן-יְהוֹיָדָע אֶת-הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר אָמֵן כֵּן יֹאמַר יְהוָה אֱלֹהֵי אֲדֹנִי
הַמֶּלֶךְ:

1:36 וְאַתִּיב בְּנִיָּה בֶר יְהוֹיָדָע יְת מַלְכָּא וַאֲמַר אָמֵן כֵּן תְּהִי רַעְוָא מִן קָדָם יְיָ
אֱלֹהֵיהָ אֱלֹהָא דְּרַבּוּנִי מַלְכָּא:

1:36 Benaiah the son of Jehoiada answered the king and said, "Amen! Thus may the LORD, the God of my lord the king, say.

1:37 כַּאֲשֶׁר הָיָה יְהוָה עִם-אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ כֵּן (יְהִי) [וַיְהִי] עִם-שְׁלֹמֹה וַיִּגְדֵּל
אֶת-כִּסְאוֹ מִכִּסֵּא אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ דָּוִד:

1:37 כְּמָה דְּהוּא מִימְרָא דִּיּוּי בְּסַעְדִּיהָ דְּרַבּוּנִי מַלְכָּא כֵּן יְהִי מִימְרִיהָ בְּסַעְדִּיהָ
דְּשְׁלֹמָה וַיִּרְבִּי יְת כְּרִסּוֹהִי כְּרִסְיָהּ מַלְכוּתָא דְּרַבּוּנִי מַלְכָּא דָּוִיד:

1:37 "As the LORD has been with my lord the king, so may He be with Solomon, and make his throne greater than the throne of my lord King David!"

1:38 וַיֵּרֶד צָדוֹק הַכֹּהֵן וְנָתָן הַנָּבִיא וּבְנִיָּהוּ בֶן-יְהוֹיָדָע וְהַכֵּרֶתִי וְהַפִּלְתִּי וַיִּרְכְּבוּ
אֶת-שְׁלֹמֹה עַל-פָּרָדָּת הַמֶּלֶךְ דָּוִד וַיֵּלְכוּ אִתּוֹ עַל-גִּיחֹן:

1:38 וּנְחַת צָדוֹק כֹּהֵנָּא וְנָתָן נְבִיא וּבְנִיָּה בֶר יְהוֹיָדָע וְקַשְׁתִּיָּא וְקַלְעִיָּא וְאַרְכִּיבּוֹ
יְת שְׁלֹמָה עַל כּוֹדְנָתָא דְּמַלְכָּא דָּוִיד וְאוּבִילוֹ יִתִּיה לְשִׁילֹחָא:

1:38 So Zadok the priest, Nathan the prophet, Benaiah the son of Jehoiada, the Cherethites, and the Pelethites went down

and had Solomon ride on King David's mule, and brought him to Gihon.

1:39 וַיִּקַּח צְדוֹק הַכֹּהֵן אֶת־קֶרֶן הַשֶּׁמֶן מִן־הָאֵהָל וַיִּמָּשַׁח אֶת־שְׁלֹמֹה וַיִּתְּקְעוּ בַשּׁוֹפָר וַיֹּאמְרוּ כָּל־הָעָם יְחִי הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה:
1:39 וּנְסִיב צְדוֹק כֹּהֵנָא ית קרנא דמשחא מן משכנא ומשח ית שלמה ותקעו בשופרא ואמרו כל עמא יצלח מלכא שלמה:

1:39 Zadok the priest then took the horn of oil from the tent and anointed Solomon. Then they blew the trumpet, and all the people said, "Long live King Solomon!"

1:40 וַיַּעֲלוּ כָּל־הָעָם אַחֲרָיו וְהָעָם מַחֲלָלִים בַּחֲלָלִים וְשֹׁמְחִים שִׁמְחָה גְדוֹלָה וַתִּבָּקַע הָאָרֶץ בְּקוֹלָם:
1:40 וּסְלִיקוּ כָל עַמָּא בְּתִירוּהִי וְעַמָּא מְשַׁבְּחִין בְּחִנְיָא וְחָדָן חֲדָא רַבָּא וְזַעַת אַרְעָא לְקַלְהוֹן בְּקַלְהוֹן:

1:40 All the people went up after him, and the people were playing on flutes and rejoicing with great joy, so that the earth shook at their noise.

1:41 וַיִּשְׁמַע אֲדֹנִיָּהּ וְכָל־הַקְּרָאִים אֲשֶׁר אִתּוֹ וְהֵם כָּלוּ לֵאכֹל וַיִּשְׁמַע יוֹאָב אֶת־קוֹל הַשּׁוֹפָר וַיֹּאמֶר מַדּוּעַ קוֹל־הַקְּרִיָּה הַזֹּאת:
1:41 וּשְׁמַע אֲדֹנִיָּה וְכָל זִמְנָא דַּעֲמִיָּה וְאֲנֹן סוֹפִיקוּ סוֹפִיקוּ לְמִיכָל וּשְׁמַע יוֹאָב ית קל שופרא ואמר מדין קל קרתא אשתגישת איתרגישת:

1:41 Now Adonijah and all the guests who were with him heard it as they finished eating. When Joab heard the sound of the trumpet, he said, "Why is the city making such an uproar?"

1:42 עוֹדֵנּוּ מְדַבֵּר וְהִנֵּה יוֹנָתָן בֶּן־אֲבִיָּתָר הַכֹּהֵן בָּא וַיֹּאמֶר אֲדֹנִיָּהּ בָּא כִּי אִישׁ חַיִּל אֵתָּה וטוב תבשר:
1:42 עַד דְּהוּא דְּהוּא מְמַלִּיל מַלִּיל וְהָא יוֹנָתָן בֶּר אֲבִיָּתָר כֹּהֵנָא אֵתָּה וַאֲמַר אֲדֹנִיָּה עוֹל אֲרִי גִבֹּר דְּחַיִּל חֲטָאִין אַת וְטַב תְּבַסֵּר:

1:42 While he was still speaking, behold, Jonathan the son of Abiathar the priest came. Then Adonijah said, "Come in, for you are a valiant man and bring good news."

1:43 וַיַּעַן יוֹנָתָן וַיֹּאמֶר לְאֲדֹנִיָּהּ אֲבָל אֲדֹנֵינוּ הַמֶּלֶךְ־דָּוִד הַמְּלִיךְ אֶת־שְׁלֹמֹה:
1:43 וְאַתִּיב יוֹנָתָן וַאֲמַר לְאֲדֹנִיָּה בְּקִשְׁטָא רַבּוֹנָנָא מַלְכָּא דְּוִיד אֲמַלִּיך ית שלמה:

1:43 But Jonathan replied to Adonijah, "No! Our lord King David has made Solomon king.

1:44 וַיִּשְׁלַח אִתּוֹ הַמֶּלֶךְ אֶת־צְדוֹק הַכֹּהֵן וְאֶת־נָתָן הַנָּבִיא וּבְנֵיָהּ בֶּן־יְהוֹיָדָע וְהַכֵּרֶתִי וְהַפְּלֵתִי וַיִּרְכְּבוּ אִתּוֹ עַל פָּרָדֵת הַמֶּלֶךְ:
1:44 וּשְׁלַח עֲמִיָּה מַלְכָּא ית צדוק כהנא וית נתן נביא ובניה בר יהוידע וקשתיא וקלעיא וארכיבו יתיה על כורנתא דמלכא:

1:44 "The king has also sent with him Zadok the priest, Nathan the prophet, Benaiah the son of Jehoiada, the Cherethites, and the Pelethites; and they have made him ride on the king's mule.

1:45 וַיִּמָּשְׁחוּ אֹתוֹ צְדוֹק הַכֹּהֵן וְנָתָן הַנָּבִיא לְמֶלֶךְ בְּגִחוֹן וַיַּעֲלוּ מִשָּׁם שֹׁמְחִים וַתִּהְיֶה הַקְּרִיָּה הַזֹּאת הַקּוֹל אֲשֶׁר שִׁמַּעְתֶּם:
1:45 וּמִשְׁחוּ יְתִיָּה צְדוֹק כֹּהֵנָא וְנָתָן נָבִיא לְמַהוּי מַלְכָּא בְּשִׁילוּחָא וּסְלִיקוּ מִתַּמָּן כִּד חָדָן וְאַשְׁתַּגִּישַׁת וְאַתְרַגִּישַׁת קִרְתָּא הוּא קָלָא דְּשִׁמְעַתוֹן:

1:45 "Zadok the priest and Nathan the prophet have anointed him king in Gihon, and they have come up from there rejoicing, so that the city is in an uproar. This is the noise which you have heard.

1:46 וְגַם יָשָׁב שְׁלֹמֹה עַל כִּסֵּא הַמְּלוּכָה:

1:46 וַאֲףִי יָתִיב שְׁלֹמֹה עַל כִּרְסֵי מַלְכוּתָא:

1:46 "Besides, Solomon has even taken his seat on the throne of the kingdom.

1:47 וְגַם-בָּאוּ עַבְדֵי הַמֶּלֶךְ לְבָרֵךְ אֶת-אֲדֹנֵינוּ הַמֶּלֶךְ דָּוִד לֵאמֹר יִיטֵב (אֱלֹהִים) אֶת-שֵׁם שְׁלֹמֹה מִשְׁמֶךְ וַיִּגְדֵּל אֶת-כִּסְאוֹ מִכִּסְאוֹ וַיִּשְׁתַּחוּ הַמֶּלֶךְ עַל-הַמִּשְׁכָּב:

1:47 וַאֲףִי אָתוּ עָלוּ עַבְדֵי מַלְכָא לְבָרְכָא יְת רַבּוּנָא מַלְכָא דָּוִיד לְמִימַר יוֹטֵיב יִיטֵיב יְיָ יְת שׁוֹם שְׁלֹמֹה מִשְׁמֶךְ וַיִּרְבֵּי יְת כִּרְסוֹהִי מִכִּרְסֵי מַלְכוּתְךָ וּסְגִיד מַלְכָא עַל שִׁינָּיָא:

1:47 "Moreover, the king's servants came to bless our lord King David, saying, 'May your God make the name of Solomon better than your name and his throne greater than your throne!' And the king bowed himself on the bed.

1:48 וְגַם-כָּכָה אָמַר הַמֶּלֶךְ בָּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר נָתַן הַיּוֹם יֹשֵׁב עַל-כִּסְאִי וְעֵינֵי רְאוּת:

1:48 וַאֲףִי כִדִּין אָמַר מַלְכָא בָּרִיךְ יְיָ אֱלֹהֵא דְיִשְׂרָאֵל דִּיהֵב יוֹמָא דִּין בֵּר יָתִיב עַל כּוֹרְסֵי מַלְכוּתִי וְעֵינֵי חֲזִין חֲזִין חֲזִין:

1:48 "The king has also said thus, 'Blessed be the LORD, the God of Israel, who has granted one to sit on my throne today while my own eyes see it.'"

1:49 וַיַּחֲרְדּוּ וַיִּקְמוּ כָּל-הַקָּרְאִים אֲשֶׁר לְאֲדֹנֵיהוּ וַיֵּלְכוּ אִישׁ לְדַרְכּוֹ:

1:49 וַתִּהְיֶה וַקְמוּ כָּל זְמִינָא דְלְאֲדֹנֵיהּ וַאֲזָלוּ גַבֵּר לְאוֹרְחִיהּ:

1:49 Then all the guests of Adonijah were terrified; and they arose and each went on his way.

1:50 וַאֲדֹנֵיהוּ יִרָא מִפְּנֵי שְׁלֹמֹה וַיִּקֶּם וַיֵּלֶךְ וַיַּחֲזֹק בַּקֶּרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ:

1:50 וַאֲדֹנֵיהּ דְּחִיל דְּחִיל מִן קֶדֶם שְׁלֹמֹה וְקָם וַאֲזָל וַאֲחֻקִּי בַּקֶּרֶת מִדְּבַחָא:

1:50 And Adonijah was afraid of Solomon, and he arose, went and took hold of the horns of the altar.

1:51 וַיִּגַּד לְשְׁלֹמֹה לֵאמֹר הִנֵּה אֲדֹנֵיהוּ יִרָא אֶת-הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה וְהִנֵּה אֲחֻזִּי בַּקֶּרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ לֵאמֹר יִשָּׁבַע-לִי כִּי־יִשָּׁבַע שְׁלֹמֹה אִם-יָמִית אֶת-עַבְדּוֹ בַּחֶרֶב:

1:51 וַאֲתַחֲוֶה וַאֲתַחֲוֶה לְשְׁלֹמֹה לְמִימַר הֵא אֲדֹנֵיהּ דְּחִיל מִן קֶדֶם מַלְכָא שְׁלֹמֹה וְהֵא וְהֵא אַחַד בַּקֶּרֶת מִדְּבַחָא לְמִימַר יָקִים לִי כִּי־יִמָּא דִּין מַלְכָא שְׁלֹמֹה דְּלֹא יִקְטֹל יִקְטִיל יְת עַבְדִּיהּ עַבְדּוֹהִי בַּחֶרֶב:

1:51 Now it was told Solomon, saying, "Behold, Adonijah is afraid of King Solomon, for behold, he has taken hold of the horns of the altar, saying, 'Let King Solomon swear to me today that he will not put his servant to death with the sword.'"

1:52 וַיֹּאמֶר שְׁלֹמֹה אִם יִהְיֶה לְבֶן-חַיִּל לֹא-יִפֹּל מִשְׁעָרָתוֹ אֶרְצָה וְאִם-רָעָה תִּמְצָא-בּוֹ וָמָת:

1:52 וַאֲמַר שְׁלֹמֹה אִם יְהִי לְגַבֵּר דְּחִיל חֲטָאִין לֹא יִפּוֹל מִסְּעַר רִישִׁיהּ לְאַרְעָא וְאִם בְּשִׂתָּא תִּשְׁתַּכַּח מִיִּשְׁתַּכַּח בֵּיה יִתְקַטֵּל וְיִתְקַטֵּל:

1:52 Solomon said, "If he is a worthy man, not one of his hairs will fall to the ground; but if wickedness is found in him, he will die."

1:53 וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה וַיִּרְדּוּהוּ מֵעַל הַמִּזְבֵּחַ וַיָּבֵא וַיִּשְׁתַּחוּ לַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה וַיֹּאמֶר-לוֹ שְׁלֹמֹה לֵךְ לְבֵיתְךָ: פ

1:53 וַשִּׁלַּח מַלְכָא שְׁלֹמֹה וַאֲחַתּוּהִי מֵעַלּוֹי מִדְּבַחָא וַאֲתָא וּסְגִיד לְמַלְכָא שְׁלֹמֹה וַאֲמַר לִיה שְׁלֹמֹה אֲזִיל לְבֵיתְךָ:

1:53 So King Solomon sent, and they brought him down from the altar. And he came and prostrated himself before King Solomon, and Solomon said to him, "Go to your house."

2:1 וַיִּקְרְבוּ יְמֵי־דָוִד לָמוּת וַיֵּצֵא אֶת־שְׁלֹמֹה בְנוֹ לֵאמֹר:
2:1 וַקְרִיבוּ יוֹמֵי דָוִיד לַמָּוֶת וּפָקִיד יֵת שְׁלֹמֹה בְרִיָּה לְמִיּוֹמָר:

2:1 As David's time to die drew near, he charged Solomon his son, saying,

2:2 אֲנֹכִי הֵלֵךְ בְּדֶרֶךְ כָּל־הָאָרֶץ וְחֻזְקָתָ וְהִיִּיתָ לְאִישׁ:
2:2 אָנָּה אֲזִיל בְּאוֹרַח כָּל אֶרֶץ וְתַתְקֶף וְתִהְיֶה לְגִבֹּר דָּחִיל חֲטָאִין:

2:2 "I am going the way of all the earth. Be strong, therefore, and show yourself a man.

2:3 וּשְׁמַרְתָּ אֶת־מִשְׁמֶרֶת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לָלֶכֶת בְּדַרְכָּיו לְשֹׁמֵר חֻקֵּי מִצְוֹתָיו
וּמִשְׁפָּטָיו וְעֵדוּתָיו כַּכָּתוּב בְּתוֹרַת מֹשֶׁה לְמַעַן תִּשְׁכִּיל אֶת כָּל־אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה
וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר תִּפְנֶה שָׁם:

2:3 וְחַטֵּר יֵת מִטֶּרֶת מִימָרָא דִּיּוֹי אֱלֹהֶךָ לְמַהֲךָ בְּאוֹרַחַן דְּתַקְנָן קִדְמוּהִי לְמִטֵּר
וּלְמִיטֵר קִדְמוּהִי פְקוּדוּהִי וּפִיקוּדוּהִי וְדִינוּהִי וְסִהְדוּתִיהָ כְּמָא דְכְּתִיב בְּאוֹרִיתָא
דְּמֹשֶׁה בְּדִיל דְּתַצְלַח יֵת כָּל דְּתַעֲבִיד וּלְכָל וִית כָּל אַתֵּר דְּתַתְּפִנִי לְתַמָּן:

2:3 "Keep the charge of the LORD your God, to walk in His ways, to keep His statutes, His commandments, His ordinances, and His testimonies, according to what is written in the Law of Moses, that you may succeed in all that you do and wherever you turn,

2:4 לְמַעַן יָקִים יְהוָה אֶת־דְּבָרוֹ אֲשֶׁר דִּבֶּר עָלַי לֵאמֹר אִם־יִשְׁמְרוּ בְּנֵיךָ
אֶת־דַּרְכָּם לָלֶכֶת לִפְנֵי בְּאֵמַת בְּכָל־לִבָּבָם וּבְכָל־נַפְשָׁם לֵאמֹר לֹא־יִפְרֹת לָךְ
אִישׁ מֵעַל כִּסֵּא יִשְׂרָאֵל:

2:4 בְּדִיל דִּיקָיִים יוֹי יֵת פְּתַגְמוּהִי פְתַגְמוּהִי דְּמַלְלִיל עָלַי לְמִיּוֹמָר אִם יִטְרוֹן בְּנֶךָ
יֵת אוֹרְחַהוֹן לְמַהֲךָ קִדְמִי בְּקִשׁוּט בְּכָל לְבָהוֹן וּבְכָל נַפְשָׁהוֹן לְמִיּוֹמָר לֹא
יִפְסוֹק לָךְ גִּבֹּר מֵעַל כְּרִסֵּי מַלְכוּתָא דִּישְׂרָאֵל:

2:4 so that the LORD may carry out His promise which He spoke concerning me, saying, 'If your sons are careful of their way, to walk before Me in truth with all their heart and with all their soul, you shall not lack a man on the throne of Israel.'

2:5 וְגַם אַתָּה יָדַעְתָּ אֶת־אֲשֶׁר־עָשָׂה לִי יוֹאָב בֶּן־זְרוּיָה אֲשֶׁר עָשָׂה לְשְׁנֵי־שָׂרֵי
צְבָאוֹת יִשְׂרָאֵל לְאַבְנֵר בֶּן־נֵר וּלְעִמְשָׂא בֶן־יֵתֵר וַיַּהַרְגֵם וַיִּשֶׁם דְּמֵי־מַלְחָמָה
בְּשָׁלָם וַיִּתֵּן דְּמֵי מַלְחָמָה בַּחֲגֻרְתּוֹ אֲשֶׁר בְּמַתָּנִיו וּבִנְעָלוֹ אֲשֶׁר בְּרַגְלָיו:
2:5 וְאַף אַתָּה יָדַעְתָּ יֵת דְּעָבַד לִי יוֹאָב בֶּר צְרוּיָה יֵת דְּעָבַד לְתָרִין רַבֵּי
חִילוּתָא דִּישְׂרָאֵל לְאַבְנֵר בֶּר נֵר וּלְעִמְשָׂא בֶר יֵתֵר דְּקִטְלִינוֹן וּקִטְלִינוֹן
בְּעִרְמוּתִיהָ בְּעִרְמוּתִיהָ וְדִמֵּי דִיתְחָשִׁיב דְּמַתְחָשִׁיב דְּמַהוֹן עָלוּהִי כְּדָם לְדָם
תְּבִירִי קֶרְבָּא וַיִּתֵּיב לָהוֹן בְּכַמְנַת שְׁלָמָא וְאֲשֶׁר דְּמַהוֹן בְּאַסְפְּנִיקֵי דְּבַחֲרָצִיהָ
וְדָשׁ בְּטַלְרִיתָא דְּבַרְגָּלוּהִי:

2:5 "Now you also know what Joab the son of Zeruiah did to me, what he did to the two commanders of the armies of Israel, to Abner the son of Ner, and to Amasa the son of Jether, whom he killed; he also shed the blood of war in peace. And he put the blood of war on his belt about his waist, and on his sandals on his feet.

2:6 וַעֲשִׂיתָ כְּחִכְמָתְךָ וְלֹא־תוֹרֵד שִׁיבְתּוֹ בְּשָׁלָם שְׂאֵל: ס
2:6 וְתַעֲבִיד כְּחִכְמָתְךָ וְלֹא תַחִית סִיבְתִּיהָ בְּשָׁלְמָא לְשְׂאוּל:

2:6 "So act according to your wisdom, and do not let his gray hair go down to Sheol in peace.

2:7 וּלְבִנִי בְּרוּזִלִי הִגְלַעְדִּי תַעֲשֶׂה־חֶסֶד וְהָיוּ בְּאֶכְלִי שְׁלַחְנָךְ כִּי־כֵן קָרְבוּ אֵלַי
בְּבִרְחִי מִפְּנֵי אַבְשָׁלוֹם אַחִיד:

2:7 וּלְבִנִי בְּרוּזִלִי גַלְעָדָה תַעֲבִיד טִיבוֹ וַיְהוֹן בְּאֶכְלִי פְתוֹרֶךְ אֲרִי אֲנוֹן סוּפִיקוֹ
צוּרְכִי בְּמַעֲרָקִי מִן קֶדָם אַבְשָׁלוֹם אַחוּךְ:

2:7 "But show kindness to the sons of Barzillai the Gileadite, and let them be among those who eat at your table; for they assisted me when I fled from Absalom your brother.

2:8 וְהִנֵּה עֹמֵךְ שִׁמְעִי בֶן־גֵּרָא בֶן־הַיְמִינִי מִבְּחָרִים וְהוּא קָלָלָנִי קָלָלָה נִמְרָצָה בְּיוֹם לַכְּתִי מִחֲנִיִּים וְהוּא־יָרַד לְקִרְיַת־הַיַּרְדֵּן וְאֶשְׁבַּע לוֹ בַּיהוָה לֵאמֹר אִם־אֶמְיָתֶךָ בְּחָרָב:

2:8 וְהָא רַבֵּךְ דְּבֵית אוֹלְפָנִיָּה עִמָּךְ שִׁמְעִי בֶר גֵּרָא בֶר שִׁיבֵט מְשִׁיבֵטָא בְנִימִין מַעֲלָמַת מַעוֹלִימַת דְּמַעֲלָמַת וְהוּא לְטַנִּי לִישָׁן מְרִירָן מְרִירָא בְּיוֹמָא דְּאֻלִּית לְמִחְנִיִּים וְהוּא נָחַת לְקִדְמוֹתֵי לִירְדְנָא וְקִיַּיְמִית לִיה בְּמִימְרָא דִּיּוּי לְמִימַר דְּלֹא אֶקְטְלִינֶךָ אִיקְטְלִינֶךָ בְּחָרָבָא:

2:8 "Behold, there is with you Shimei the son of Gera the Benjaminite, of Bahurim; now it was he who cursed me with a violent curse on the day I went to Mahanaim. But when he came down to me at the Jordan, I swore to him by the LORD, saying, 'I will not put you to death with the sword.'

2:9 וְעַתָּה אֶל־תִּנְקְהוּ כִּי אִישׁ חָכָם אַתָּה וְיָדַעְתָּ אֵת אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה־לּוֹ וְהוֹרַדְתָּ אֶת־שִׁיבָתוֹ בְּדָם שְׂאוֹל:

2:9 וְכַעַן לֹא תִזְכִּינִיָּה אֲרִי גֹבֵר חָכִים אַת וְתִידַע יָת דְּתַעֲבִיד לִיה וְתַחֲיִית יָת סִיבָתִּיה בְּקִטְלָא לְשִׂאוֹל:

2:9 "Now therefore, do not let him go unpunished, for you are a wise man; and you will know what you ought to do to him, and you will bring his gray hair down to Sheol with blood."

2:10 וַיִּשְׁכַּב דָּוִד עִם־אֲבֹתָיו וַיִּקְבֹּר בְּעִיר דָּוִד: פ

2:10 וַיִּשְׁכֵּב דָּוִד עִם אֲבֹתָיו וַיִּתְּנוּהוּ בְּקִרְיַת דָּוִד:

2:10 Then David slept with his fathers and was buried in the city of David.

2:11 וְהַיָּמִים אֲשֶׁר מָלַךְ דָּוִד עַל־יִשְׂרָאֵל אַרְבָּעִים שָׁנָה בְּחֶבְרוֹן מָלַךְ שִׁבְעָ שָׁנִים וּבִירוּשָׁלַם מָלַךְ שְׁלֹשִׁים וּשְׁלֹשׁ שָׁנִים:

2:11 וַיּוֹמְרָא דְּמָלַךְ דָּוִיד עַל יִשְׂרָאֵל אַרְבָּעִין שָׁנִין בְּחֶבְרוֹן מָלַךְ שִׁבְעָ שָׁנִין וּבִירוּשָׁלַם מָלַךְ תְּלָתִין וְתֵלָת שָׁנִין:

2:11 The days that David reigned over Israel were forty years: seven years he reigned in Hebron and thirty-three years he reigned in Jerusalem.

2:12 וּשְׁלֹמֹה יָשָׁב עַל־כִּסֵּא דָּוִד אָבִיו וַתִּכֶּן מַלְכוּתוֹ מֵאֵד:

2:12 וּשְׁלֹמֹה יָתִיב עַל כּוֹרְסֵי דָּוִיד מַלְכוּתָא דְּדָוִיד אָבוּהִי וַתִּתְקַנַּת וַתִּתְקַנַּת מַלְכוּתִיהָ לְחֹדָא:

2:12 And Solomon sat on the throne of David his father, and his kingdom was firmly established.

2:13 וַיָּבֹא אֲדֹנִיָּהוּ בֶן־חַגִּית אֶל־בַּת־שֶׁבַע אִם־שְׁלֹמֹה וַתֹּאמֶר הֲשָׁלוֹם בָּאָךְ וַיֹּאמֶר שָׁלוֹם:

2:13 וַאֲתָא אֲדֹנִיָּה בֶר חַגִּית לָוַת בַּת־שֶׁבַע לְבַת־שֶׁבַע אִמִּיהָ דְּשְׁלֹמֹה וַאֲמַרְתָּ וַאֲמַר הֲשָׁלוֹם שָׁלוֹם מִיָּתֶךָ וַאֲמַר שָׁלוֹם:

2:13 Now Adonijah the son of Haggith came to Bathsheba the mother of Solomon. And she said, "Do you come peacefully?" And he said, "Peacefully."

2:14 וַיֹּאמֶר דָּבָר לִי אֵלֶיךָ וַתֹּאמֶר דָּבָר:

2:14 וַאֲמַר פִּתְגָם אֵת לִי לְמַלְלָא עִמָּיךְ וַאֲמַרְתָּ מְלִיל:

2:14 Then he said, "I have something to say to you." And she said, "Speak."

2:15 וַיֹּאמֶר אֵת יָדְעָתָּ כִּי־לִי הִיְתָה הַמְּלוּכָה וְעַלִּי שָׁמוֹ כָּל־יִשְׂרָאֵל פְּנִיָּהֶם לְמַלְךְ וַתִּסָּב הַמְּלוּכָה וַתְּהִי לְאָחִי כִּי מִיְּהוָה הִיְתָה לִּי:

2:15 וַאֲמַר אֶת יָדְעַת אָרִי דִּילִי הִנֵּה מַלְכוּתָא וְעָלִי שׁוּיָא כָּל יִשְׂרָאֵל אֶפִּיהוּן לְמַהוּי מַלְכָא וְאַסְתַּחֲרַת מַלְכוּתָא וְהִנֵּה לְאָחִי אָרִי מִן קֶדֶם יוּי הִנֵּה לִּיה: 2:15 So he said, "You know that the kingdom was mine and that all Israel expected me to be king; however, the kingdom has turned about and become my brother's, for it was his from the LORD.

2:16 וְעַתָּה שְׂאֵלָה אַחַת אֶנְכִּי שְׂאֵל מֵאַתָּךְ אֶל־תִּשְׁבִּי אֶת־פָּנַי וְתֹאמַר אֵלַי דִּבֶּר:

2:16 וּכְעַן שְׂאֵלָה חֲדָא אָנָּא שְׂאִיל מִנִּיךְ לֹא תִתִּיבִי תִתִּיבִין יָת אִפִּי וְאַמְרַת לִיה מִלִּיל:

2:16 "Now I am making one request of you; do not refuse me." And she said to him, "Speak."

2:17 וַיֹּאמֶר אֶמְרִי־נָא לְשִׁלְמָה הַמֶּלֶךְ כִּי לֹא־יִשְׁבִּי אֶת־פָּנֶיךָ וְיִתֵּן־לִי אֶת־אַבִּישָׁג הַשְּׁנַמִּית לְאִשָּׁה:

2:17 וְאַמְרַת אֶמְרִי אִמְרִי כְעַן לְשִׁלְמָה מַלְכָּא אָרִי לֹא יִתִּיב יָת אִפִּךְ וְיִתֵּן לִי יָת אֲבִישָׁג דְּמִן שׁוֹנִים לְאַתּוּ לְאַנְתּוּ:

2:17 Then he said, "Please speak to Solomon the king, for he will not refuse you, that he may give me Abishag the Shunammite as a wife."

2:18 וְתֹאמַר בַּת־שֶׁבַע טוֹב אֶנְכִּי אֲדַבֵּר עֲלֶיךָ אֶל־הַמֶּלֶךְ:

2:18 וְאַמְרַת בַּת־שֶׁבַע טָב אָנָּא אֲמַלִּיל עֲלֶיךָ קֶדֶם לֹות מַלְכָּא:

2:18 Bathsheba said, "Very well; I will speak to the king for you."

2:19 וַתָּבֹא בַת־שֶׁבַע אֶל־הַמֶּלֶךְ שִׁלְמָה לְדַבֵּר־לוֹ עַל־אַדְנִיָּהּ וַיָּקָם הַמֶּלֶךְ לִקְרֹאתָהּ וַיִּשְׁתַּחוּ לָהּ וַיֵּשֶׁב עַל־כִּסֵּאוֹ וַיֵּשֶׁם כִּסֵּא לְאִם הַמֶּלֶךְ וַתֵּשֶׁב לִימִינוֹ:

2:19 וְאַתָּת בַּת־שֶׁבַע לְקֶדֶם מַלְכָּא שִׁלְמָה לְמַלְכָּא עֲמִיה עַל אֲדֹנֶיהָ וְקָם מַלְכָּא לְקַדְמוּתָהּ וּסְגִיד לָהּ וַיִּתִּיב עַל כּוֹרְסוֹהִי כּוֹרְסִיָּה וְשׁוּי כּוֹרְסִיָּה כּוֹרְסָא לְאַמָּא לְאַמִּיה דְּמַלְכָּא וַיִּתִּיבַת לִימִינָהּ:

2:19 So Bathsheba went to King Solomon to speak to him for Adonijah. And the king arose to meet her, bowed before her, and sat on his throne; then he had a throne set for the king's mother, and she sat on his right.

2:20 וְתֹאמַר שְׂאֵלָה אַחַת קִטְנָה אֶנְכִּי שְׂאֵלַת מֵאַתָּךְ אֶל־תִּשְׁבִּי אֶת־פָּנַי וַיֹּאמֶר־לָהּ הַמֶּלֶךְ שְׂאֵלִי אֲמִי כִּי לֹא־אִשְׁבִּי אֶת־פָּנֶיךָ:

2:20 וְאַמְרַת שְׂאֵלָה חֲדָא זְעִירָא אָנָּא שְׂאֵלָה מִנֶּךְ לֹא תִתִּיב יָת אִפִּי וְאַמְרַת לָהּ מַלְכָּא שְׂאֵלִי אֲמִי אָרִי לֹא אִתִּיב יָת אִפִּךְ:

2:20 Then she said, "I am making one small request of you; do not refuse me." And the king said to her, "Ask, my mother, for I will not refuse you."

2:21 וְתֹאמַר יִתֵּן אֶת־אַבִּישָׁג הַשְּׁנַמִּית לְאַדְנִיָּהּ אַחִיךָ לְאִשָּׁה:

2:21 וְאַמְרַת וְאַמְרַת יִתִּיבִיב תִתִּיבִיב יָת אֲבִישָׁג דְּמִן שׁוֹנִים לְאַדְנִיָּה אַחִיךָ לְאַתּוּ לְאַנְתּוּ:

2:21 So she said, "Let Abishag the Shunammite be given to Adonijah your brother as a wife."

2:22 וַיַּעַן הַמֶּלֶךְ שִׁלְמָה וַיֹּאמֶר לְאַמָּו וּלְמָה אַתְּ שְׂאֵלַת אֶת־אַבִּישָׁג הַשְּׁנַמִּית לְאַדְנִיָּהּ וְשְׂאֵלִי־לוֹ אֶת־הַמְּלוּכָה כִּי הוּא אָחִי הַגָּדוֹל מִמֶּנִּי וְלוֹ וּלְאַבְיָתָר הַכֹּהֵן וּלְיוֹאָב בֶּן־צְרוּיָה: פ

2:22 וְאַתִּיב מַלְכָּא שִׁלְמָה וְאַמְרַת לְאַמִּיה וּלְמָא אַתְּ שְׂאֵלָה יָת אֲבִישָׁג דְּמִן שׁוֹנִים לְאַדְנִיָּה וְשְׂאֵלִי לִיה יָת מַלְכוּתָא אָרִי הוּא אָחִי קָשִׁישׁ קָשִׁישׁ קָשִׁישׁ מִנִּי הָלֹא בְעִיצָא חֲדָא הוּוּ הוּא וְאַבְיָתָר כֹּהֵנָא וְיֹאָב בֶּר צְרוּיָה:

2:22 King Solomon answered and said to his mother, "And why are you asking Abishag the Shunammite for Adonijah?"

Ask for him also the kingdom-- for he is my older brother-- even for him, for Abiathar the priest, and for Joab the son of Zeruiah!"

2:23 וַיִּשָּׁבַע הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה בַּיהוָה לֵאמֹר כֹּה יַעֲשֶׂה-לִּי אֱלֹהִים וְכֹה יוֹסִיף כִּי בִנְפֹשׁוֹ דָּבַר אֲדֹנִיָּהוּ אֶת-הַדָּבָר הַזֶּה:

2:23 וְקִיִּים מַלְכָּא שְׁלֹמֹה בְּמִימְרָא דִּיּוּי לְמִימַר כְּדִין יַעֲבִיד לִי יוּי אֱלֹהִים וְכִדִּין יוֹסִיף יוֹסִיף אֲרִי בִנְפֹשִׁיהַּ מִלִּיל אֲדֹנִיָּה יֵת פִּתְגָמָא הָדִין:

2:23 Then King Solomon swore by the LORD, saying, "May God do so to me and more also, if Adonijah has not spoken this word against his own life.

2:24 וְעַתָּה חַי־יְהוָה אֲשֶׁר הֵכִינִי (וַיּוֹשִׁיבֵנִי) עַל-כִּסֵּא דָוִד אָבִי וְאֲשֶׁר עָשָׂה-לִּי בֵּית פֶּאֶשֶׁר דָּבַר כִּי הַיּוֹם יוֹמַת אֲדֹנִיָּהוּ:

2:24 וְכַעַן קָיִים הוּא יוּי דְּאֶתְקַנְנִי וְאוֹתְבִנִי וְדֹאוֹתְבִנִי עַל כּוֹרְסֵי מַלְכוּתָא דְּדָוִיד אָבָא וְדִקָּיִים לִי מַלְכוֹ כְּמָא דְּמִלִּיל אֲרִי יוֹמָא דִּין יִתְקַטִּיל אֲדֹנִיָּה:

2:24 "Now therefore, as the LORD lives, who has established me and set me on the throne of David my father and who has made me a house as He promised, surely Adonijah shall be put to death today."

2:25 וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה בֶּן־יְהוֹיָדָע וַיִּפְגַּע-בּוֹ וַיָּמֹת: ס

2:25 וְשִׁלַּח מַלְכָּא שְׁלֹמֹה בֶּן־בְּנִיָּה בֶּר יְהוֹיָדָע וּשְׁלִיט בֵּיה וְקַטְלִיהַ:

2:25 So King Solomon sent Benaiah the son of Jehoiada; and he fell upon him so that he died.

2:26 וּלְאַבְיָתָר הַכֹּהֵן אָמַר הַמֶּלֶךְ עֲנֹתָ לִךְ עַל-שְׂדֵיךָ כִּי אִישׁ מוֹת אֵתָּה וּבַיּוֹם הַזֶּה לֹא אֶמִּיתְךָ כִּי-נִשְׁאָתָ אֶת-אֲרוֹן אֲדֹנִיָּה יְהוָה לִפְנֵי דָוִד אָבִי וְכִי הִתְעַנִּית בְּכָל אֲשֶׁר-הִתְעַנָּה אָבִי:

2:26 וּלְאַבְיָתָר כֹּהֵנָא אָמַר מַלְכָּא לַעֲנֹתוֹת עֲנֹתוֹת אִיזִיל לִךְ לְקִרְוֹךְ אֲרִי גִבֹּר חֵיִיב קְטוּל אֵת וּבִיּוֹמָא הָדִין לֹא אֶקְטְלִינְךָ אִיקְטְלִינְךָ אֲרִי נְטַלְתָּא יֵת אֲרוֹן קִימָא אֲרוֹנָא דִּיּוּי אֱלֹהִים אֱלֹהָא קִדְּם דְּוִיד אָבָא וְאֲרִי אֶתְעַנִּיתָא בְּכָל דְּאֶתְעַנִּי אָבָא:

2:26 Then to Abiathar the priest the king said, "Go to Anathoth to your own field, for you deserve to die; but I will not put you to death at this time, because you carried the ark of the Lord GOD before my father David, and because you were afflicted in everything with which my father was afflicted."

2:27 וַיִּנְרֹשׁ שְׁלֹמֹה אֶת-אַבְיָתָר מִהִיּוֹת כֹּהֵן לַיהוָה לְמַלְא' אֶת-דָּבָר יְהוָה אֲשֶׁר דָּבַר עַל-בֵּית עֲלִי בְשִׁלָּה: פ

2:27 וְתַרִּיךְ שְׁלֹמֹה יֵת אַבְיָתָר מִלְּמַהוּי כֹּהֵן מְשָׁמִישׁ קִדְּם יוּי לְקִימָא יֵת פִּתְגָמָא דִּיּוּי דְּמִלִּיל עַל בֵּית עֲלִי בְשִׁלֹּו:

2:27 So Solomon dismissed Abiathar from being priest to the LORD, in order to fulfill the word of the LORD, which He had spoken concerning the house of Eli in Shiloh.

2:28 וְהַשְׁמָעָה בָּאָה עַד-יוֹאָב כִּי יוֹאָב נָטָה אַחֲרֵי אֲדֹנִיָּה וְאַחֲרֵי אַבְשָׁלוֹם לֹא נָטָה וַיָּנֶס יוֹאָב אֶל-אֶהֱלִי יְהוָה וַיִּחַזַּק בְּקִרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ:

2:28 וּבִסְוֹרְתָא מְטַת מְטָא עַד יוֹאָב אֲרִי יוֹאָב אֶתְפְּנִי בְּתַר אֲדֹנִיָּה וּבְתַר אַבְשָׁלוֹם לֹא אֶתְפְּנִי וְאַפֵּךְ יוֹאָב לְמַשְׁכְּנָא דִּיּוּי וְאַתְקִיף בְּקִרְנַת מִדְּבָחָא:

2:28 Now the news came to Joab, for Joab had followed Adonijah, although he had not followed Absalom. And Joab fled to the tent of the LORD and took hold of the horns of the altar.

2:29 וַיָּגֵד לְמֶלֶךְ שְׁלֹמֹה כִּי נָס יוֹאָב אֶל-אֶהֱלִי יְהוָה וְהִנֵּה אֵצֶל הַמִּזְבֵּחַ וַיִּשְׁלַח שְׁלֹמֹה אֶת-בְּנִיָּהוּ בֶן־יְהוֹיָדָע לֵאמֹר לִךְ פְּגַע-בּוֹ:

2:29 וְאַתְחִיָּה וְאַתְחֹוּאָה לְמַלְכָּא שְׁלֹמֹה אֲרִי אַפֵּךְ יוֹאָב לְמַשְׁכְּנָא דִּיּוּי וְהָא בְּסִטֵּר מִדְּבָחָא וּשְׁלַח שְׁלֹמֹה יֵת בְּנִיָּה בֶר יְהוֹיָדָע לְמִימַר אִיזִיל שְׁלוּט בֵּיה:

2:29 It was told King Solomon that Joab had fled to the tent of the LORD, and behold, he is beside the altar. Then Solomon sent Benaiah the son of Jehoiada, saying, "Go, fall upon him."

2:30 וַיָּבֹא בְנֵיָהוּ אֶל־אֹהֶל יְהוָה וַיֹּאמֶר אֵלָיו כֹּה־אָמַר הַמֶּלֶךְ צֵא וַיֹּאמֶר לֹא כִּי כֹה אָמַר וַיֵּשֶׁב בְּנֵיָהוּ אֶת־הַמֶּלֶךְ דָּבָר לֵאמֹר כֹּה־דָבַר יוֹאָב וְכֹה עָנִי:
2:30 וַאֲתָא בְנִיָּה לְמִשְׁכְּנָא דִּיּוּ וַאֲמַר לִיה כִּדְנָן אָמַר מַלְכָּא פּוֹק וַאֲמַר לֹא אֲרִי כָּא אֶתְקַטִּיל אִיתְקַטִּיל וַאֲתִיב בְּנִיָּה יָת מַלְכָּא פִתְגָמָא לְמִימַר כִּדְנָן מְלִיל יוֹאָב וְכִדְנָן אֲתִיבִנִי אֲתִיבִנִי:

2:30 So Benaiah came to the tent of the LORD and said to him, "Thus the king has said, 'Come out.'" But he said, "No, for I will die here." And Benaiah brought the king word again, saying, "Thus spoke Joab, and thus he answered me."

2:31 וַיֹּאמֶר לוֹ הַמֶּלֶךְ עֲשֵׂה כְּאֲשֶׁר דָּבַר וּפְגַע־בּוֹ וּקְבַרְתּוֹ וְהִסִּירְתָּ דָמַי חֲנָם אֲשֶׁר שָׁפַךְ יוֹאָב מֵעָלַי וּמֵעַל בֵּית אָבִי:
2:31 וַאֲמַר לִיה מַלְכָּא עָבִיד כְּמָא דְמְלִיל וְתִשְׁלוּט בֵּיה וְתִקְבְּרִנָּה וְתִפְלִי חוֹבַת אֲשֶׁר־יָדָם זָכִי דְאֲשֶׁר יוֹאָב מִנָּן מִנִּי וּמִין בֵּית אָבִיא:

2:31 The king said to him, "Do as he has spoken and fall upon him and bury him, that you may remove from me and from my father's house the blood which Joab shed without cause."

2:32 וְהָשִׁיב יְהוָה אֶת־דָּמּוֹ עַל־רֹאשׁוֹ אֲשֶׁר פָּגַע בְּשְׁנֵי־אֲנָשִׁים צְדִיקִים וְטָבִים מִמֶּנּוּ וְיִהְיֶהגם בַּחֲרֵב וְאָבִי דָּוִד לֹא יָדַע אֶת־אֲבִנֶּר בֶּן־נֵר שֶׁר־צָבָא יִשְׂרָאֵל וְאֶת־עֲמָשָׂא בֶן־יֶתֶר שֶׁר־צָבָא יְהוּדָה:

2:32 וַיָּתִיב יוֹי יָת חוֹבַת קְטוּלִיָּה בְּרִישִׁיָּה עַל רִישִׁיָּה דְשִׁלַּט דְשִׁלַּט דְשִׁלַּט בְּתַרְיָן גְּבַרְיָן דְּזָכָאִין וְטָבִין וְטָבִין מְנִיָּה וְקַטְלָנוֹן וְקַטְלָנוֹן בַּחֲרָבָא וְאָבִיא דְּוִיד לֹא יָדַע יָת אֲבִנֶּר בֶּר נֵר רַב־חֵילָא דְיִשְׂרָאֵל וְיָת עֲמָשָׂא בֶר יֶתֶר רַב־חֵילָא דְבֵית יְהוּדָה:

2:32 "The LORD will return his blood on his own head, because he fell upon two men more righteous and better than he and killed them with the sword, while my father David did not know it: Abner the son of Ner, commander of the army of Israel, and Amasa the son of Jether, commander of the army of Judah."

2:33 וְשָׁבוּ דְמֵיהֶם בְּרֹאשׁ יוֹאָב וּבְרֹאשׁ זֶרְעוֹ לְעֵלָם וּלְדָוִד וּלְזֶרְעוֹ וּלְבֵיתוֹ וּלְכִסְאוֹ יִהְיֶה שְׁלוֹם עַד־עוֹלָם מִעַם יְהוָה:
2:33 וַיְחֹב יְחֹב וַיְחֹבֹן וַחֲבו דְמֵהוֹן בְּרִישׁ יוֹאָב וּבְרִישׁ בְּנוֹהֵי לְעֵלָם עַד עֲלָמָא וּלְדָוִיד וּלְזֶרְעֵיהּ וּלְבִנָּהּ וּלְכִרְסֻיָּהּ וּלְכִרְסֻיָּהּ יְהִי שְׁלָמָא עַד עֲלָמָא מִן קָדָם יוֹי:

2:33 "So shall their blood return on the head of Joab and on the head of his descendants forever; but to David and his descendants and his house and his throne, may there be peace from the LORD forever."

2:34 וַיַּעַל בְּנֵיָהוּ בֶן־יְהוֹיָדָע וַיִּפְגַּע־בּוֹ וַיִּמָּתֶהוּ וַיִּקְבֹּר בְּבֵיתוֹ בַּמִּדְבָּר:
2:34 וּסְלִיק בְּנִיָּה בֶר יְהוֹיָדָע וּשְׁלִיט בֵּיה וְקַטְלִיה וְאֶתְקַבֵּר בְּבֵיתִיה בַּמִּדְבָּרָא:

2:34 Then Benaiah the son of Jehoiada went up and fell upon him and put him to death, and he was buried at his own house in the wilderness.

2:35 וַיִּתֵּן הַמֶּלֶךְ אֶת־בְּנֵיָהוּ בֶן־יְהוֹיָדָע תַּחְתָּיו עַל־הַצָּבָא וְאֶת־צְדוֹק הַכֹּהֵן נָתַן הַמֶּלֶךְ תַּחַת אֲבִיתָר:
2:35 וּמִנִּי מַלְכָּא יָת בְּנִיָּה בֶר יְהוֹיָדָע חֲלוּפּוּהִי עַל חֵילָא וְיָת צְדוֹק כְּהֵנָּא מִנִּי מַלְכָּא חֲלָף אֲבִיתָר:

2:35 The king appointed Benaiah the son of Jehoiada over the army in his place, and the king appointed Zadok the priest in the place of Abiathar.

2:36 וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ וַיִּקְרָא לְשִׁמְעִי וַיֹּאמֶר לוֹ בְּנֵה־לָךְ בַּיִת בִּירוּשָׁלַם וַיֵּשְׁבֶתָ שָׁם

וְלֹא־תֵצֵא מִשָּׁם אָנָּה וְאָנָּה:

2:36 וַשִּׁלַּח מֶלֶכָא וּקְרָא לְשִׁמְעִי וַאֲמַר לִיה בְּנִי לֵךְ בֵּיתָא בִּירוּשָׁלַם וְתָחִיב תָּמֹן וְלֹא תִפּוּק מִתָּמֹן לְכָא וּלְכָא:

2:36 Now the king sent and called for Shimei and said to him, "Build for yourself a house in Jerusalem and live there, and do not go out from there to any place.

2:37 וְהָיָה בַּיּוֹם צֹאתְךָ וְעִבְרַתְךָ אֶת־נַחַל קִדְרוֹן יָדַע תִּדַּע כִּי מוֹת תָּמוּת דָּמְךָ יִהְיֶה בְּרֹאשְׁךָ:

2:37 וַיְהִי בַּיּוֹם מִפֶּקֶד וְתַעֲבַר וְתַעֲבַר יָת נַחֲלָא דְקִדְרוֹן מִדַּע תִּדַּע אֲרִי מָמַת מִימַת תָּמוּת חֹבֶת קְטוּלָךְ קְטוּלָךְ תְּהִי יֵהָא בְּרִישְׁךָ:

2:37 "For on the day you go out and cross over the brook Kidron, you will know for certain that you shall surely die; your blood shall be on your own head."

2:38 וַיֹּאמֶר שִׁמְעִי לַמֶּלֶךְ טוֹב הַדָּבָר כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ כֵּן יַעֲשֶׂה

עֲבָדְךָ וַיֵּשֶׁב שִׁמְעִי בִירוּשָׁלַם יָמִים רַבִּים: ס

2:38 וַאֲמַר שִׁמְעִי לַמֶּלֶכָא תְּקִין פִּתְגָמָא כְּמָא דְמַלִּיל רַבּוּנִי מֶלֶכָא כִּין יַעֲבִיד עֲבָדְךָ וַיְחִיב שִׁמְעִי בִירוּשָׁלַם יוֹמִין סְגִיָּאִין:

2:38 Shimei then said to the king, "The word is good. As my lord the king has said, so your servant will do." So Shimei lived in Jerusalem many days.

2:39 וַיְהִי מִקֵּץ שָׁלֹשׁ שָׁנִים וַיִּבְרְחוּ שְׁנֵי־עֲבָדִים לְשִׁמְעִי אֶל־אָכִישׁ בֶּן־מַעַכָּה מֶלֶךְ גַּת וַיַּגִּידוּ לְשִׁמְעִי לֵאמֹר הִנֵּה עֲבָדֶיךָ בְּגַת:

2:39 וְהָיָה מִסּוֹף תְּלַת שָׁנִין וַעֲרָקוּ תַרְוִין עֲבָדִין לְשִׁמְעִי לָוֹת אָכִישׁ בֶּר מַעַכָּה מַעוֹךְ מֶלֶכָא דְגַת וַחֲוִיָּאוּ לְשִׁמְעִי לְמִימַר הָא עֲבָדְךָ בְּגַת:

2:39 But it came about at the end of three years, that two of the servants of Shimei ran away to Achish son of Maacah, king of Gath. And they told Shimei, saying, "Behold, your servants are in Gath."

2:40 וַיָּקָם שִׁמְעִי וַיַּחֲבֹשׁ אֶת־חֲמֹרוֹ וַיֵּלֶךְ גַּתָּה אֶל־אָכִישׁ לְבַקֵּשׁ אֶת־עֲבָדָיו וַיֵּלֶךְ שִׁמְעִי וַיָּבֵא אֶת־עֲבָדָיו מִגַּת:

2:40 וָקָם שִׁמְעִי וַזְרִיז יָת חֲמָרִיה וַאֲזַל לְגַת לָוֹת אָכִישׁ לְמַבְעֵי יָת עֲבָדוּהִי וַאֲזַל שִׁמְעִי וַאֲיָתִי וַאֲיָתִי יָת עֲבָדוּהִי מִגַּת:

2:40 Then Shimei arose and saddled his donkey, and went to Gath to Achish to look for his servants. And Shimei went and brought his servants from Gath.

2:41 וַיִּגַּד לְשֹׁלֹמֹה כִּי־הָלַךְ שִׁמְעִי מִירוּשָׁלַם גַּת וַיֵּשֶׁב:

2:41 וַאֲתַחֲוֹא וַאֲתַחֲוֹאָה לְשֹׁלֹמֹה אֲרִי אֲזַל שִׁמְעִי מִירוּשָׁלַם לְגַת וְתָב:

2:41 It was told Solomon that Shimei had gone from Jerusalem to Gath, and had returned.

2:42 וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ וַיִּקְרָא לְשִׁמְעִי וַיֹּאמֶר אֵלָיו הֲלוֹא הִשְׁבַּעְתִּיךָ בַּיהוָה וַאֲעֹד בְּךָ לֵאמֹר בַּיּוֹם צֹאתְךָ וְהִלַּכְתָּ אָנָּה וְאָנָּה יָדַע תִּדַּע כִּי מוֹת תָּמוּת וְתֹאמַר אֵלַי טוֹב הַדָּבָר שִׁמְעִי:

2:42 וַשִּׁלַּח מֶלֶכָא וּקְרָא לְשִׁמְעִי וַאֲמַר לִיה הֲלֹא קִיַּמִּית עָלְךָ בְּמִימְרָא דִּיּוּי וַאֲסַהֲדִית בְּךָ לְמִימַר בַּיּוֹם מִפֶּקֶד וְתַהֲךָ לְכָא וּלְכָא מִדַּע תִּדַּע אֲרִי מָמַת מִימַת תָּמוּת וַאֲמַרְתָּ לִי תְּקִין פִּתְגָמָא שִׁמְעִי:

2:42 So the king sent and called for Shimei and said to him, "Did I not make you swear by the LORD and solemnly warn you, saying, 'You will know for certain that on the day you depart and go anywhere, you shall surely die'? And you said to me, 'The word which I have heard is good.'

2:43 וּמַדּוּעַ לֹא שָׁמַרְתָּ אֶת שְׁבַעַת יְהוָה וְאֶת־הַמְצָוָה אֲשֶׁר־צִוִּיתִי עָלֶיךָ:

2:43 וּמַדּוּן לֹא נִטְרַתָּא יָת שְׁבוּעָתָא דִּיּוּי וְיָת תַּקְפִּידָתָא דְּפַקִּידִית עָלְךָ:

2:43 "Why then have you not kept the oath of the LORD, and the command which I have laid on you?"

2:44 וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל־שִׁמְעִי אַתָּה יָדַעְתָּ אֵת כָּל־הָרָעָה אֲשֶׁר יָדַע לְבַבְךָ אֲשֶׁר עָשִׂיתָ לְדָוִד אָבִי וְהַשִּׁיב יְהוָה אֶת־רָעַתְךָ בְּרָאשֶׁךָ:
2:44 וַאֲמַר מֶלֶכָא לְשִׁמְעִי אַתָּה יָדַעְתָּ יֵת כָּל בִּשְׁתָּא דִידַע לְבָךְ דַּעֲבַדְתָּא לְדָוִיד אָבָא וְאַתִּיב וִיתִיב יוֹי יֵת בִּשְׁתָּךְ בְּרִישָׁךְ:

2:44 The king also said to Shimei, "You know all the evil which you acknowledge in your heart, which you did to my father David; therefore the LORD shall return your evil on your own head.

2:45 וְהַמֶּלֶךְ שָׁלְמָה בָּרוּךְ וְכֶסֶף דָּוִד יִהְיֶה נֶכֶן לִפְנֵי יְהוָה עַד־עוֹלָם:
2:45 וּמֶלֶכָא שָׁלְמָה בָּרִיךְ וְכוֹרְסֵי מַלְכוּתָא מַלְכוּתִיה דְּדָוִיד יְהִי מְתוּקָן קֳדָם יוֹי עַד עָלְמָא:

2:45 "But King Solomon shall be blessed, and the throne of David shall be established before the LORD forever."

2:46 וַיֵּצֵא הַמֶּלֶךְ אֶת־בְּנֵיהוּ בֶן־יְהוֹיָדָע וַיֵּצֵא וַיַּפְּגַע־בּוֹ וַיָּמָת וְהַמֶּמְלָכָה נָכוֹנה בְּיַד־שָׁלְמָה:
2:46 וּפְקִיד מֶלֶכָא יֵת בְּנִיָּה בֶר יְהוֹיָדָע וּנְפֶק וּשְׁלִיט וּשְׁלַט בֵּיה וְקַטְלִיה וּמִית וּמַלְכוּתָא אֲתַקְנַת בִּידָא דְשָׁלְמָה:

2:46 So the king commanded Benaiah the son of Jehoiada, and he went out and fell upon him so that he died. Thus the kingdom was established in the hands of Solomon.

3:1 וַיִּתְּחַתֵּן שָׁלְמָה אֶת־פָּרְעָה מֶלֶךְ מִצְרַיִם וַיִּקַּח אֶת־בַּת־פָּרְעָה וַיְבִיאָהּ אֶל־עִיר דָּוִד עַד כָּלְתּוֹ לִבְנוֹת אֶת־בֵּיתוֹ וְאֶת־בֵּית יְהוָה וְאֶת־חוֹמַת יְרוּשָׁלַם סָבִיב:
3:1 וְאֲתַחַתֵּן שָׁלְמָה בְּפָרְעָה מֶלֶכָא דְּמִצְרַיִם וּדְבַר וּנְסִיב יֵת בַּת פָּרְעָה וְאַיְתִיהָ וְאַיְתִיהָ לְקַרְתָּא דְּדָוִיד עַד דְּשִׁיצִי לְמַבְנֵי יֵת בֵּיתִיהָ וְיֵת בֵּית מַקְדָּשָׁא דִּיוֹי וְיֵת שׁוּרָא דִּירוּשָׁלַם סְחוּר־סְחוּר:

3:1 Then Solomon formed a marriage alliance with Pharaoh king of Egypt, and took Pharaoh's daughter and brought her to the city of David until he had finished building his own house and the house of the LORD and the wall around Jerusalem.

3:2 רַק הָעָם מִזְבְּחִים בִּבְמֹת כִּי לֹא־נִבְנְהָ בֵּית לַשֵּׁם יְהוָה עַד הַיָּמִים הָהֵם:
3:2 לְחוּד עָמָא מְדַבְּחִין עַל בְּמַתָּא אֲרִי לֹא אֲתַבְנִי בֵּיתָא לְשִׁמָּא דִּיוֹי עַד יוֹמָא הָאֲנּוּן:

3:2 The people were still sacrificing on the high places, because there was no house built for the name of the LORD until those days.

3:3 וַיֵּאָהֶב שָׁלְמָה אֶת־יְהוָה לָלֶכֶת בְּחֻקֹּת דָּוִד אָבִיו רַק בִּבְמֹת הוּא מִזְבֵּחַ וּמִקְטִיר:
3:3 וּרְחִים שָׁלְמָה יֵת פִּלְחָנָא דִּיוֹי לְמִיזַל בְּגִזִּירַת דָּוִיד אָבוּהִי לְחוּד עַל בְּמַתָּא הוּא מְדַבַּח וּמִסִּיק בּוֹסְמִין:

3:3 Now Solomon loved the LORD, walking in the statutes of his father David, except he sacrificed and burned incense on the high places.

3:4 וַיֵּלֶךְ הַמֶּלֶךְ נֹבְעָנָה לְזִבְחַ שָׁם כִּי הִיא הַבְּמָה הַגְּדוֹלָה אֲלֶף עֲלֹת יַעֲלָה שָׁלְמָה עַל הַמִּזְבֵּחַ הַהוּא:
3:4 וְאַזַּל מֶלֶכָא לְגִבְעוֹן לְדַבְּחָא תָמָן אֲרִי הִיא בְּמַתָּא רַבָּתָא אֲלֶף עֲלֹן יִסִּיק אִסִּיק שָׁלְמָה עַל מְדַבְּחָא הַהוּא:

3:4 The king went to Gibeon to sacrifice there, for that was the great high place; Solomon offered a thousand burnt offerings on that altar.

3:5 בְּגִבְעוֹן נִרְאָה יְהוָה אֶל־שָׁלְמָה בַּחֲלוֹם הִלְיָלָה וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים שְׂאֵל מָה

אֶתֶּן-לָךְ:

3:5 בְּגִבְעוֹן אֶתְגַּלִּי יְיָ לְשִׁלְמָה בְּחִלְמָא דְלִילִיא וְאָמַר לִיהּ יְיָ שְׁאַל שְׂאִיל מָא אֶתִּין לָךְ:

3:5 In Gibeon the LORD appeared to Solomon in a dream at night; and God said, "Ask what *you wish* me to give you."

3:6 וַיֹּאמֶר שְׁלֹמֹה אֶתָּה עֲשִׂיתָ עִם-עַבְדְּךָ דְּוִיד אָבִי חֶסֶד גָּדוֹל כַּאֲשֶׁר הָלַךְ לִפְנֶיךָ בְּאֵמֶת וּבְצִדְקָה וּבִישֻׁרִית לִבָּב עִמָּךְ וּתְשַׁמְרֶנּוּ לוֹ אֶת-הַחֶסֶד הַגָּדוֹל הַזֶּה וּתִתֵּן-לוֹ בֶּן יֹשֵׁב עַל-כִּסֵּאוֹ כִּי־זֶה:

3:6 וַאֲמַר שְׁלֹמֹה אֵת עֲבֹדָתָא עִם עַבְדְּךָ דְּוִיד אָבִא חֶסְדָּא רַבָּא כְּמָא דְהָלִיךְ קִדְמוֹךְ בְּקִשׁוּשׁ וּבִזְכוּ וּבִתְרִיצוֹת לְבָא קִדְמוֹךְ וְנִטְרַת וְנִטְרַתָּ לִיהּ יֵת חֶסְדָּא רַבָּא הָדִין וְיִהְיֶה לִיהּ בֶּר יִתִּיב עַל כִּרְסֻהִי כִרְסִיהּ כִּי־זֶמַּא הָדִין:

3:6 Then Solomon said, "You have shown great lovingkindness to Your servant David my father, according as he walked before You in truth and righteousness and uprightness of heart toward You; and You have reserved for him this great lovingkindness, that You have given him a son to sit on his throne, as *it is* this day."

3:7 וְעַתָּה יְיָ הֵנּוּ אֱלֹהֵי אֶתָּה הַמְּלִכָה אֶת-עַבְדְּךָ תַּחַת דְּוִיד אָבִי וְאֲנֹכִי נָעַר קָטָן לֹא אֵדַע צֵאת וּבֹא:

3:7 וְכַעַן יְיָ אֱלֹהֵי אֵת אֲמַלְכָתָּא יֵת עַבְדְּךָ תַּחוֹת דְּוִיד אָבִא וְאֲנָא יְנִיק זַעִיר לִית אָנָּא יָדַע לְמַפֵּק וּלְמִיעֵל:

3:7 "Now, O LORD my God, You have made Your servant king in place of my father David, yet I am but a little child; I do not know how to go out or come in."

3:8 וְעַבְדְּךָ בְּתוֹךְ עַמָּךְ אֲשֶׁר בְּחָרְתָּ עִם-רַב אֲשֶׁר לֹא-יִמְנָה וְלֹא יִסְפֹּר מֶרֶב: 3:8 וְעַבְדְּךָ בְּגוֹ עַמָּךְ עֵמָּא דְאַתְרַעִיתָּא עִם סְגִי דְלֹא יִתְחַשְׁבוּן וְלֹא יִתְמַנּוּן מִסְּגִי:

3:8 "Your servant is in the midst of Your people which You have chosen, a great people who are too many to be numbered or counted."

3:9 וְנָתַתָּ לְעַבְדְּךָ לֵב שֹׁמֵעַ לְשַׁפֵּט אֶת-עַמָּךְ לְהַבִּין בֵּין-טוֹב לְרָע כִּי מִי יוֹכֵל לְשַׁפֵּט אֶת-עַמָּךְ הַכָּבֵד הַזֶּה:

3:9 וְתַתִּין לְעַבְדְּךָ לֵב סָבֵר לְמַדֵּן יֵת עַמָּךְ לְמַסְבֵּר בֵּין טָב לְבִישׁ אֲרִי מִן יָכוֹל יָכִיל לְמַדֵּן יֵת עַמָּךְ סְגִיָּאָה הָדִין:

3:9 "So give Your servant an understanding heart to judge Your people to discern between good and evil. For who is able to judge this great people of Yours?"

3:10 וַיִּיטֹב הַדָּבָר בְּעֵינֵי אֲדֹנָיִי כִּי שְׁאַל שְׁלֹמֹה אֶת-הַדָּבָר הַזֶּה:

3:10 וּשְׁפֹר פִּתְגָמָא קִדְם יְיָ אֲרִי שְׂאִיל שְׁלֹמֹה יֵת פִּתְגָמָא הָדִין:

3:10 It was pleasing in the sight of the Lord that Solomon had asked this thing."

3:11 וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֵלָיו יַעֲן אֲשֶׁר שְׁאַלְתָּ אֶת-הַדָּבָר הַזֶּה וְלֹא-שְׁאַלְתָּ לָךְ יָמִים רַבִּים וְלֹא-שְׁאַלְתָּ לָךְ עֹשֶׁר וְלֹא שְׁאַלְתָּ נַפֶּשׁ אֹיְבֶיךָ וּשְׁאַלְתָּ לָךְ הָבִין לְשֹׁמֵעַ מִשְׁפָּט:

3:11 וַאֲמַר יְיָ לִיהּ חֵלְף דְּשִׁאִלְתָּא יֵת פִּתְגָמָא הָדִין וְלֹא שְׁאִילְתָּא שְׁאִילְתָּ לָךְ יוֹמִין סְגִיָּאִין וְלֹא שְׁאִילְתָּא שְׁאִילְתָּ לָךְ עֵתְרָא וְלֹא שְׁאִילְתָּא נַפְשׁ בְּעָלֵי דְבִכְךָ וּשְׁאִילְתָּא וּשְׁאִילְתָּ לָךְ סְבָרוּתָא סְבָרוּתָא לְמִשְׁמַע דִּינָא:

3:11 God said to him, "Because you have asked this thing and have not asked for yourself long life, nor have asked riches for yourself, nor have you asked for the life of your enemies, but have asked for yourself discernment to understand justice,

3:12 הִנֵּה עֲשִׂיתִי כְּדַבְּרֶיךָ הִנֵּה נָתַתִּי לָךְ לֵב חָכָם וְנָבוֹן אֲשֶׁר כָּמוֹךָ לֹא-הָיָה לִפְנֶיךָ וְאַחֲרֶיךָ לֹא-יִקּוּם כָּמוֹךָ:

3:12 הָא עֲבָדִית כִּפְתָּנֶמְךָ הָא יְהִיבִית לָךְ לֵב חָכִים וְסִכְלָתֵךְ דְּכֹתֶךָ דְּרִכּוֹתֶךָ
לֹא הָיָה קִדְמָךְ וּבִתְרָךְ וּבִתְרָךְ לֹא יָקוּם כֹּתֶךָ:

3:12 behold, I have done according to your words. Behold, I have given you a wise and discerning heart, so that there has been no one like you before you, nor shall one like you arise after you.

3:13 וְגַם אֲשֶׁר לֹא־שָׁאַלְתָּ נָתַתִּי לָךְ גַּם־עֶשֶׂר גַּם־כְּבוֹד אֲשֶׁר לֹא־הָיָה כִּמּוֹךְ
אִישׁ בַּמְּלָכִים כָּל־יְמֵיךְ:

3:13 וְאִף דְּלֹא שָׁאִילְתָּא שְׁאַלְתָּא יְהִיבִית לָךְ אִף עֹתְרָא אִף יִקְרָא דְלֹא הָיָה
כֹּתֶךָ גְּבַר בַּמְּלָכִיא כָּל יוֹמֶךָ:

3:13 "I have also given you what you have not asked, both riches and honor, so that there will not be any among the kings like you all your days.

3:14 וְאִם תֵּלֶךְ בְּדַרְכֵי לְשֹׁמֵר חֻקֵּי וּמִצְוֹתַי כַּאֲשֶׁר הִלֵּךְ דָּוִיד אָבִיךָ וְהֵאֲרַכְתִּי
אֶת־יְמֵיךְ: ס

3:14 וְאִם תֵּהָךְ בְּאוֹרְחוֹ דְּתַקְנֵךְ קִדְמִי לְמִטְרָה קִיָּמִי וּפְקוּדֵי כֶּמֶא דְהִלִּיךְ דָּוִיד
אָבִיךָ וְאוֹרִיךְ יֵת יוֹמֶךָ:

3:14 "If you walk in My ways, keeping My statutes and commandments, as your father David walked, then I will prolong your days."

3:15 וַיִּקֶּץ שְׁלֹמֹה וְהִנֵּה חֲלוֹם וַיָּבֹא יְרוּשָׁלַם וַיַּעֲמֵד לִפְנֵי אָרוֹן בְּרִית־אֲדֹנָי
וַיַּעַל עֹלֹת וַיַּעַשׂ שְׁלָמִים וַיַּעַשׂ מִשְׁתָּה לְכָל־עַבְדָּיו: פ

3:15 וְאַתְעֵר שְׁלֹמֹה וְהָא חֲלֵמָא וְאַתָּא לִירוּשָׁלַם וְקָם קִדְם אָרוֹן קִיָּמָא קִיָּמָא
דִּיּוּ וְאַסִּיק עֲלֹן וְנָכִיס נִכְסַת קִדְשִׁין וְעַבְדֵּי מִשְׁתָּיָא לְכָל עַבְדֵּיהִי:

3:15 Then Solomon awoke, and behold, it was a dream. And he came to Jerusalem and stood before the ark of the covenant of the Lord, and offered burnt offerings and made peace offerings, and made a feast for all his servants.

3:16 אַז תְּבֹאֲנָה שְׁתֵּים נָשִׁים זָנוֹת אֶל־הַמֶּלֶךְ וַתַּעֲמִדְנָה לִפְנָיו:

3:16 בְּכִין אֶתְאָה תִרְתִּין נָשִׁין פְּנִדְקָן פְּנִדְקָן פּוֹנִדְקִין לְמֶדֶן קִדְם מֶלְכָּא
וְקִמָּא קִדְמוֹהִי:

3:16 Then two women who were harlots came to the king and stood before him.

3:17 וְתֹאמַר הָאִשָּׁה הָאֶחָת בִּי אֲדֹנִי אֲנִי וְהָאִשָּׁה הַזֹּאת יֹשֶׁבֶת בְּבֵית אֶחָד
וְאֶלֶד עִמָּה בְּבֵית:

3:17 וְאִמְרַת אֶתְתָּא חֲדָא בְּבָעוּ רְבוּנִי אֲנָא וְאַתְתָּא חֲדָא יִתְבֵּן בְּבֵיתָא חֲדָא
וְיִלְדִית עִמָּה בְּבֵיתָא:

3:17 The one woman said, "Oh, my lord, this woman and I live in the same house; and I gave birth to a child while she was in the house.

3:18 וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי לְלִדְתִּי וְתֵלֶד גַּם־הָאִשָּׁה הַזֹּאת וַאֲנִיחֵנוּ יַחְדָּו אִין־זָר
אֶתְנוּ בְּבֵית זֹולָתִי שְׁתֵּים־אֲנִיחֵנוּ בְּבֵית:

3:18 וְהָיָה בַּיּוֹמָא תְּלִיתָאָה לְמִילְדִי וַיִּלְדַת אִף אֶתְתָּא חֲדָא וַאֲנִיחֵנָא כְּחֲדָא
זְכָאִין יַחְדָּאֵן זְכָאֵן לִית וְלִית נוֹכְרָאִי עִמָּנָא בְּבֵיתָא אֱלֵהִין תִּרְתִּין תִּרִין
אֲנִיחֵנָא עִמָּנָא בְּבֵיתָא:

3:18 "It happened on the third day after I gave birth, that this woman also gave birth to a child, and we were together. There was no stranger with us in the house, only the two of us in the house.

3:19 וַיָּמָת בֶּן־הָאִשָּׁה הַזֹּאת לַיְלָה אֲשֶׁר שָׁכְבָה עָלָיו:

3:19 וַיָּמָת בֶּר אֶתְתָּא חֲדָא בְּלִילִיא דְשָׁכִיבַת עָלֵיהִי:

3:19 "This woman's son died in the night, because she lay on it.

3:20 וַתָּקָם בַּתוֹךְ הַלַּיְלָה וַתִּקַּח אֶת־בְּנִי מֵאֲצִלִּי וְאֶמְתָּךְ יֹשְׁנָה וַתִּשְׁכְּבֵהוּ
בַּחִיקָה וְאֶת־בְּנֵה הַמָּת הַשְּׁכִיבָה בַּחִיקָי:
3:20 וְקָמַת בָּגוּ לַיְלָא בְּלִילְיָא וְנִסִּיבַת וּדְבַרְתָּ יֵת בְּרִי מְלוֹתִי וְאֶמְתָּךְ דְּמָכָא
וְאִשְׁכִּיבְתִּיהּ לְוֹתָהּ וְיֵת בְּרָה מִיתָא אִשְׁכִּיבַת אִשְׁכִּיבְתִּיהּ לְוֹתִי:

3:20 "So she arose in the middle of the night and took my son from beside me while your maidservant slept, and laid him in her bosom, and laid her dead son in my bosom.

3:21 וְאָקָם בַּבֹּקֶר לְהִינִיק אֶת־בְּנִי וְהִנֵּה־מָת וְאֶתְבֹּנֵן אֵלָיו בַּבֹּקֶר וְהִנֵּה לֹא־הָיָה
בְּנִי אֲשֶׁר יָלַדְתִּי:

3:21 וְקָמִית וְאִקִּימִית בְּצַפְרָא לְאוֹנְקָא יֵת בְּרִי וְהָא מִית וְאִסְתַּכְלִית בֵּיה
בְּצַפְרָא וְהָא לֹא הָיָה בְּרִי דִילִידִית:

3:21 "When I rose in the morning to nurse my son, behold, he was dead; but when I looked at him carefully in the morning, behold, he was not my son, whom I had borne."

3:22 וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה הָאַחֶרֶת לֹא כִּי בְנִי הָחַי וּבִנְךָ הַמָּת וְזֹאת אִמְרַתְּ לֹא כִּי
בִנְךָ הַמָּת וּבְנִי הָחַי וַתְּדַבְּרֶנָּה לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ:

3:22 וְאִמְרַת אֶתְתָּא אוֹחַרְנָתָא לֹא כִּין אֱלֹהָא בְּרִי חַיָּא וּבְרִיךְ מִיתָא מוֹתָא
וְדָא לְדָא אִמְרָא לֹא כִּין אַרִי אֱלֹהֵן בְּרִיךְ מִיתָא מוֹתָא וּבְרִי חַיָּא וְדִינָן
מִמְלַלִין קֳדָם מַלְכָּא:

3:22 Then the other woman said, "No! For the living one is my son, and the dead one is your son." But the first woman said, "No! For the dead one is your son, and the living one is my son." Thus they spoke before the king.

3:23 וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ זֹאת אִמְרַת זֶה־בְּנִי הָחַי וּבִנְךָ הַמָּת וְזֹאת אִמְרַתְּ לֹא כִּי
בִנְךָ הַמָּת וּבְנִי הָחַי: פ

3:23 וְאִמְרַת מַלְכָּא דָּא אִמְרָא דִּין בְּרִי חַיָּא וּבְרִיךְ מִיתָא מוֹתָא וְדָא אִמְרָא
לֹא כִּין אֱלֹהֵן בְּרִיךְ מִיתָא מוֹתָא וּבְרִי חַיָּא:

3:23 Then the king said, "The one says, 'This is my son who is living, and your son is the dead one'; and the other says, 'No! For your son is the dead one, and my son is the living one.'"

3:24 וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ קָחוּ לִי־חֶרֶב וַיָּבִיאוּ הַחֶרֶב לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ:

3:24 וְאִמְרַת מַלְכָּא אֵיתוּ אֵיתוּ לִי חֶרֶבָא וְאֵיתִיאוּ חֶרֶבָא לְקֳדָם לְוֹת מַלְכָּא:

3:24 The king said, "Get me a sword." So they brought a sword before the king.

3:25 וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ גְּזְרוּ אֶת־הַיֶּלֶד הָחַי לְשָׁנַיִם וְתִנוּ אֶת־הַחֲצִי לְאַחַת
וְאֶת־הַחֲצִי לְאַחַת:

3:25 וְאִמְרַת מַלְכָּא פְּסוּקוֹ פְּסוּקוֹ יֵת רַבִּיא חַיָּא הָדִין לְתַרִּין גְּזִרִין וְהָבוּ יֵת
פְּלָגִיהּ פְּלָגָא לְחַדָּא וּפְלָגִיהּ וּפְלָגָא וְיֵת פְּלָגָא לְחַדָּא:

3:25 The king said, "Divide the living child in two, and give half to the one and half to the other."

3:26 וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה אֲשֶׁר־בָּנָה הָחַי אֶל־הַמֶּלֶךְ כִּי־נִכְמְרוּ רַחֲמֶיהָ עַל־בְּנָהּ
וַתֹּאמֶר בִּי אֲדֹנִי תִּנּוּ־לָהּ אֶת־הַיֶּלֶד הָחַי וְהָמַת אֶל־תִּמְיֹתָהּ וְזֹאת אִמְרַת
גַּם־לִי גַם־לָךְ לֹא יִהְיֶה גְּזֻרוֹ:

3:26 וְאִמְרַת אֶתְתָּא דְּבִרָה חַיָּא לְמַלְכָּא אַרִי אֶתְגַּלְגְּלוּ רַחֲמֶיהָ
רַחֲמָה עַל בְּרָה וְאִמְרַת בְּכָעוּ רַבּוּנִי הָבוּ לָהּ יֵת רַבִּיא חַיָּא וּמִקְטָל לֹא
תִּקְטְלוּנִיהּ וְדָא אִמְרָא אַף וְאִף דִּילִי אַף דִּילִיךְ לֹא יִהְיֶה פְּסוּקוֹ פְּסוּקוֹ:

3:26 Then the woman whose child was the living one spoke to the king, for she was deeply stirred over her son and said, "Oh, my lord, give her the living child, and by no means kill him." But the other said, "He shall be neither mine nor yours; divide him!"

3:27 וַיֵּעַן הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר תִּנּוּ-לָהּ אֶת-הַיָּלֹד הַחַי וְהַמֵּת לֹא תָמִיתָהּ הִיא אִמּוֹ:
3:27 וְאַחִיב מֶלֶכָּא וְאָמַר הִבּוּ לָהּ יֵת רַבִּיָּא חַיָּא וּמִקְטֵל לֹא תִקְטְלוּנֶיהָ הִיא
הָא אִמִּיהָ:

3:27 Then the king said, "Give the first woman the living child, and by no means kill him. She is his mother."

3:28 וַיִּשְׁמְעוּ כָּל-יִשְׂרָאֵל אֶת-הַמִּשְׁפָּט אֲשֶׁר שָׁפַט הַמֶּלֶךְ וַיֵּרְאוּ מִפְּנֵי הַמֶּלֶךְ כִּי
רָאוּ כִּי-חֲכָמָת אֱלֹהִים בִּקְרָבוֹ לַעֲשׂוֹת מִשְׁפָּט: ׀
3:28 וּשְׁמָעוּ כָּל יִשְׂרָאֵל יֵת דִּינָא דְדָן מֶלֶכָּא וּדְחִילוּ מִן קִדָּם מֶלֶכָּא אֲרִי חֲזוּ
אֲרִי חֲכָמָתָא דִּיּוּי מִן קִדָּם יוּי בַּמַּעֲוֵהי בַּמַּעֲוֵהי לַמַּעֲבָד דִּינָא:

3:28 When all Israel heard of the judgment which the king had handed down, they feared the king, for they saw that the wisdom of God was in him to administer justice.

4:1 וַיְהִי הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה מֶלֶךְ עַל-כָּל-יִשְׂרָאֵל: ׀
4:1 וַהֲוֶה מֶלֶכָּא שְׁלֹמָה מֶלֶכָּא עַל כָּל יִשְׂרָאֵל:

4:1 Now King Solomon was king over all Israel.

4:2 וְאֵלֶּה הַשָּׂרִים אֲשֶׁר-לוֹ עֲזָרְיָהוּ בֶן-צְדוֹק הַכֹּהֵן: ׀
4:2 וְאַלִּין רַב־רַבִּיָּא דִּילִיָּה עֲזָרְיָה בֶר צְדוֹק כְּהֵנָּא:

4:2 These were his officials: Azariah the son of Zadok was the priest;

4:3 אֶלִּיהֶרֶף וְאַחִיָּה בְנֵי שִׁישָׁא סֹפְרִים יְהוֹשָׁפָט בֶּן-אַחִילוּד הַמִּזְכִּיר:
4:3 אֶלִּיהֶרֶף וְאַחִיָּה בְנֵי שִׁישָׁא סֹפְרִיא יְהוֹשָׁפָט בֶּר אַחִילוּד מִמְנָא עַל דְּכַרְנִיָּא:
4:3 Elihoreph and Ahijah, the sons of Shisha were secretaries; Jehoshaphat the son of Ahilud was the recorder;

4:4 וּבְנֵיָהוּ בֶן-יְהוֹיָדָע עַל-הַצָּבָא וְצְדוֹק וְאַבְיָתָר כֹּהֲנִים: ׀
4:4 וּבְנִיָּה בֶר יְהוֹיָדָע מִמְנָא עַל חֵילָא וְצְדוֹק וְאַבְיָתָר כְּהֵנָּא:
4:4 and Benaiah the son of Jehoiada was over the army; and Zadok and Abiathar were priests;

4:5 וְעֲזָרְיָהוּ בֶן-נָתָן עַל-הַנְּצָבִים וְזָבֻד בֶּן-נָתָן כֹּהֵן רֵעֵה הַמֶּלֶךְ:
4:5 וְעֲזָרְיָה בֶר נָתָן מִמְנָא עַל אֶסְטְרִיגִיָּא וְזָבֻד בֶּר נָתָן כְּהֵנָּא רַבָּא שׁוֹשְׁבֵינָא
דְּמֶלֶכָּא:
4:5 and Azariah the son of Nathan was over the deputies; and Zabud the son of Nathan, a priest, was the king's friend;

4:6 וְאַחִישָׁר עַל-הַבַּיִת וְאַדוֹנִירָם בֶּן-עֲבָדָא עַל-הַמָּס: ׀
4:6 וְאַחִישָׁר מִמְנָא עַל בֵּיתָא קוֹרְטוֹר וְאַדוֹנִירָם בֶּר עֲבָדָא מִמְנָא עַל מַסְקִי
מַסִּין:

4:6 and Ahishar was over the household; and Adoniram the son of Abda was over the men subject to forced labor.

4:7 וּלְשֹׁלֹמֹה שְׁנַיִם-עָשָׂר נְצָבִים עַל-כָּל-יִשְׂרָאֵל וְכָל־כָּלּוּ אֶת-הַמֶּלֶךְ וְאֶת-בֵּיתוֹ
חֹדֶשׁ בַּשָּׁנָה יִהְיֶה עַל- (אֶחָד) [הָאֶחָד] לְכָל־כָּל: ׀
4:7 וּלְשֹׁלֹמֹה תְּרֵי-עָשָׂר אֶסְטְרִיגִין מִמֶּנּוּ עַל כָּל יִשְׂרָאֵל וּמִסּוֹבְרִין יֵת מֶלֶכָּא
וְיֵת אָנָּשׁ בֵּיתִיהָ יִרְחָא בִּשְׁתָּא מָטִי לְחָד לְסוֹבְרָא:
4:7 Solomon had twelve deputies over all Israel, who provided for the king and his household; each man had to provide for a month in the year.

4:8 וְאֵלֶּה שְׁמוֹתֵם בֶּן-חֹר בְּהַר אֶפְרַיִם: ׀
4:8 וְאַלִּין שְׁמֵהֶתְהוֹן בֶּר חֹר בְּטוֹרָא דְּבֵית אֶפְרַיִם:
4:8 These are their names: Ben-hur, in the hill country of Ephraim;

4:9 בֶּן-דָּקֵר בְּמִקְצָן וּבְשַׁעֲלָבִים וּבֵית שֹׁמֶשׁ וְאַיְלוֹן בֵּית חֲנָן: ׀

4:9 בַּר דֶּקֶר בְּמִקְזַן בְּמַעַק וּבְשַׁעֲלָבִים וּבֵית־שֶׁמֶשׁ וְאֵילֹן דְּמִבֵּית־חָנָן:
4:9 Ben-deker in Makaz and Shaalbim and Beth-shemesh and Elonbeth-hanan;

4:10 בֶּן־חֶסֶד בְּאַרְבוֹת לֹו שְׁכָה וְכָל־אֶרֶץ חֶפֶר: ס
4:10 בַּר חֶסֶד בְּאַרְבוֹת דִּילִיָּה סוֹכֹו וְכָל אֶרֶץ חֶפֶר:
4:10 Ben-hesed, in Arubboth (Socoh was his and all the land of Hephher);

4:11 בֶּן־אַבִּינָדָב כָּל־נֶפֶת דָּאָר טַפַּת בֶּת־שְׁלֹמֹה הִיתָה לֹו לְאִשָּׁה: ס
4:11 בַּר אַבִּינָדָב כָּל פְּלָכִי דוֹר טַפַּת בֶּת שְׁלֹמֹה הָיָה לָיָה לְאִתּוֹ לְאִנּוֹ:
4:11 Ben-abinadab, in all the height of Dor (Taphath the daughter of Solomon was his wife);

4:12 בַּעְנָא בֶּן־אַחִילוּד תַּעֲנָךְ וּמִגִּדּוֹ וְכָל־בֵּית שָׁאָן אֲשֶׁר אֶצֶל צְרַתָּנָה מִתַּחַת
לְיִזְרְעֵאל מִבֵּית שָׁאָן עַד אֲבֵל מְחֹלָה עַד מַעֲבַר לְיִקְמָעָם: ס
4:12 בַּעְנָא בַּר אַחִילוּד תַּעֲנָךְ וּמִגִּדּוֹ וְכָל בֵּית־שָׁאָן דְּבַסְטָר צְרַתָּן מִלְרַע
לְיִזְרְעֵאל מִבֵּית־שָׁאָן עַד מִיֹּשֶׁר מְחֹלָה עַד מַעֲיֵבֶר לְיִקְמָעָם:
4:12 Baana the son of Ahilud, in Taanach and Megiddo, and all Beth-shean which is beside Zarethan below Jezreel, from Beth-shean to Abel-meholah as far as the other side of Jokmeam;

4:13 בֶּן־גִּבֵּר בְּרָמֹת גִּלְעָד לֹו חוֹת יְאִיר בֶּן־מְנַשֶּׁה אֲשֶׁר בְּגִלְעָד לֹו חָבֵל אֲרָגָב
אֲשֶׁר בְּבָשָׁן שְׁשִׁים עָרִים גְּדֹלוֹת חוֹמָה וּבְרִיחַ נְחֹשֶׁת: ס
4:13 בַּר גִּבֵּר בְּרָמוֹת גִּלְעָד דִּילִיָּה לִיָּה כַּפְרָנִי יְאִיר בַּר מְנַשֶּׁה דְּבִגְלָעַד דִּילִיָּה
בֵּית פֶּלֶךְ טָרְכוֹנָא דְּבִמְתָּנָן שְׁתֵּין קְרוּיָן רַבְרָבָן מִקְפָּן שׁוּר רָם דִּילָהוֹן דִּילָהִין
עֲבָרִין דְּנְחֹשָׁא:
4:13 Ben-geber, in Ramoth-gilead (the towns of Jair, the son of Manasseh, which are in Gilead were his: the region of Argob, which is in Bashan, sixty great cities with walls and bronze bars were his);

4:14 אַחִינָדָב בֶּן־עִדּוֹ מַחְנַיִמָה:
4:14 אַחִינָדָב בַּר עִדּוֹא דִּילִיָּה מְדָבִית מַחְנַיִם:
4:14 Ahinadab the son of Iddo, in Mahanaim;

4:15 אַחִימָעִין בְּנַפְתָּלִי גַם־הוּא לָקַח אֶת־בַּשְׁמַת בֶּת־שְׁלֹמֹה לְאִשָּׁה:
4:15 אַחִימָעִין בְּשִׁבְטָא דְּבֵית נַפְתָּלִי אִף הוּא נָסִיב יָת בַּשְׁמַת בֶּת שְׁלֹמֹה לְאִתּוֹ
לְאִנּוֹ:
4:15 Ahimaaz, in Naphtali (he also married Basemath the daughter of Solomon);

4:16 בַּעְנָא בֶּן־חוּשִׁי בְּאֶשֶׁר וּבְעֵלוֹת: ס
4:16 בַּעְנָא בַּר חוּשִׁי בְּשִׁיבְט דְּמַשְׁבַּט אֲשֶׁר וּבְעֵלוֹת:
4:16 Baana the son of Hushai, in Asher and Bealoth;

4:17 יְהוֹשָׁפָט בֶּן־פָּרוּחַ בִּישָׁשְׁכָר: ס
4:17 יְהוֹשָׁפָט בַּר פָּרוּחַ בְּשִׁבְטָא דִּישָׁשְׁכָר:
4:17 Jehoshaphat the son of Paruah, in Issachar;

4:18 שִׁמְעִי בֶן־אֵלָא בְּבִנְיָמִן: ס
4:18 שִׁמְעִי בַּר אֵלָא בְּשִׁבְטָא דְּבֵית דְּבִנִּי בְּנִימִין:
4:18 Shimei the son of Ela, in Benjamin;

4:19 גִּבֵּר בֶּן־אֲרִי בְּאֶרֶץ גִּלְעָד אֶרֶץ סִיחֹון מֶלֶךְ הָאֲמֹלִי וְעַגְלֵ מֶלֶךְ הַבָּשָׁן וְנִצְיָב
אֶחָד אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ:
4:19 גִּבֵּר בַּר אֲוִרִי בְּאֶרֶץ גִּלְעָד אֶרֶץ סִיחֹון מֶלֶכָא אֲמֹרָאָה דְּאֲמֹרָאָה וְעֹג
אֶחָד אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ:

מֶלֶכָא דְמַתְנָן וְאַסְטְרִיגִינָא חַד דְּמִמְנָא בְּאַרְעָא:

4:19 Geber the son of Uri, in the land of Gilead, the country of Sihon king of the Amorites and of Og king of Bashan; and *he* was the only deputy who *was* in the land.

4:20 יְהוּדָה וְיִשְׂרָאֵל רַבִּים כְּחֹל אֲשֶׁר־עַל־הַיָּם לָרֹב אֲכָלִים וְשָׁתִים וּשְׂמֵחִים:

4:20 יְהוּדָה וְיִשְׂרָאֵל סְגִיאוֹן כְּחֹלָא דְעַל יַמָּא לִסְגִי אֲכָלִין וְשָׁתִין וְחִדְוִין:

4:20 Judah and Israel *were* as numerous as the sand that is on the seashore in abundance; *they* were eating and drinking and rejoicing.

5:1 וְשְׁלֹמֹה הָיָה מוֹשֵׁל בְּכָל־הַמְּלָכוֹת מִן־הַנָּהָר אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים וְעַד גְּבוּל

מִצְרַיִם מְגֻשִּׁים מִנְחָה וְעִבְדִּים אֶת־שְׁלֹמֹה כָּל־יְמֵי חַיָּו: פ

5:1 וְשְׁלֹמֹה הָוָה שְׁלִיט בְּכָל מַלְכוּתָא מִן נָהָר פָּרַת עַד אֲרֵע פְּלִישְׁתָּאִי וְעַד

תְּחוֹם מִצְרַיִם מְקַרְבִּין קֶרְבָּנָא וּפְלָחִין יַת שְׁלֹמֹה כָּל יְוִמֵי חַיָּוִה:

4:21 Now Solomon ruled over all the kingdoms from the River *to* the land of the Philistines and to the border of Egypt; *they* brought tribute and served Solomon all the days of his life.

5:2 וַיְהִי לְחֶם־שְׁלֹמֹה לְיוֹם אֶחָד שְׁלֹשִׁים כֹּר סֶלֶת וּשְׁשִׁים כֹּר קֶמַח:

5:2 וַהֲוָה לַחְמָא דְשְׁלֹמֹה לְיוֹמָא חַד תְּלָתִין כוֹרִין סֶלְתָא וְשִׁתִּין כוֹרִין קֶמַחָא

קִימְחָא:

4:22 Solomon's provision for one day was thirty kors of fine flour and sixty kors of meal,

5:3 עֲשָׂרָה בָקָר בְּרָאִים וְעֶשְׂרִים בָּקָר רְעִי וּמֵאָה צֹאן לְבַד מֵאִיל וְצִבִּי וַיַּחְמוֹר

וּבְרַבְרִים אֲבוּסִים:

5:3 עֲשָׂרָה תוֹרִין דְּפִטְמָא דְּפִטְמָא וְעֶסְרִין תוֹרִין דְּרַעְיָא וּמֵאָה עֲנָא בָר־

מֵאִילִין וְטַבִּין וַיַּחְמוֹרִין וְעוֹפָא וְעוֹפִיָא וּפִטְמָא פִטְמִיָא:

4:23 ten fat oxen, twenty pasture-fed oxen, a hundred sheep besides deer, gazelles, roebucks, and fattened fowl.

5:4 כִּי־הָיָה רֹדֶה בְּכָל־עֵבֶר הַנָּהָר מִתְּפֹסֶח וְעַד־עֵזָה בְּכָל־מַלְכֵי עֵבֶר הַנָּהָר

וְשָׁלוֹם הָיָה לוֹ מִכָּל־עֵבְרָיו מִסְבִּיב:

5:4 אַרִי הוּא מַפְלַח בְּכָל עֵבֶר פָּרַת מִתְּפֹסֶח וְעַד עֵזָה בְּכָל וּבְכָל וְכָל מַלְכֵי

עֵבֶר פָּרַת נִהְרָא וְשְׁלֹמֹה הָוָה לִיָּה מִכָּל בְּכָל עֵבְרוֹהִי מִסְּחוּר־סְחוּר:

4:24 For he had dominion over everything west of the River, from Tiphseh even to Gaza, over all the kings west of the River; and he had peace on all sides around about him.

5:5 וַיֵּשֶׁב יְהוּדָה וְיִשְׂרָאֵל לְבֶטֶח אִישׁ תַּחַת גִּפְנוֹ וְתַחַת תְּאֵנָתוֹ מִדָּן

וְעַד־בְּאֵר שֶׁבַע כָּל יְמֵי שְׁלֹמֹה: ס

5:5 וַיִּתֵּיב יְהוּדָה וְיִשְׂרָאֵל לְרַחֲצָן גִּבְר תַּחוֹת פִּירֵי גִפְנוֹהִי וְתַחוֹת פִּירֵי תֵינֹהִי

מִדָּן וְעַד בְּאֵר־שֶׁבַע כָּל יְוִמֵי שְׁלֹמֹה:

4:25 So Judah and Israel lived in safety, every man under his vine and his fig tree, from Dan even to Beersheba, all the days of Solomon.

5:6 וַיְהִי לְשְׁלֹמֹה אַרְבָּעִים אֲלָף אֲרוֹת סוּסִים לְמִרְכָּבּוֹ וּשְׁנַיִם־עָשָׂר אֲלָף פָּרָשִׁים:

5:6 וַהֲוָה וַהֲוֹ לְשְׁלֹמֹה אַרְבָּעִין אֲלָפִין אוֹרֶנָּן סוּסָן סוּסִין לְרַתְכוּהִי וְתַרִי עֶשֶׂר

אֲלָפִין פָּרָשִׁין:

4:26 Solomon had 40,000 stalls of horses for his chariots, and 12,000 horsemen.

5:7 וְכָל־כָּלּוֹ הַנִּצְבִּים הָאֵלֶּה אֶת־הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה וְאֵת כָּל־הַקָּרֵב אֶל־שִׁלְחָן

הַמֶּלֶךְ־שְׁלֹמֹה אִישׁ חֲדָשׁוֹ לֹא יַעֲדֵרוּ דָּבָר:

5:7 וּמִסּוֹבְרִין אֲסְטְרִיגִינָא הָאֵלִין יַת מֶלֶכָא שְׁלֹמֹה וַיַּת כָּל דְּקָרִיב לְפִתּוּרָא

דְּמֶלֶכָא שְׁלֹמֹה גִבְר יֶרְחִיָּה לֹא וְלֹא מַעֲכָבִין מִדְּעַם:

4:27 Those deputies provided for King Solomon and all who came to King Solomon's table, each in his month; they left nothing lacking.

5:8 וְהַשְׁעָרִים וְהַתְּבִין לְסוּסִים וְלָרֶכֶשׁ יָבֹאוּ אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִהְיֶה־שָׁם אִישׁ כַּמִּשְׁפָּטוֹ: ס

5:8 וְשַׁעֲרֵי־אֶסְעוּרִיָּא וְתַבְנִיָּא וְתַבְנָא לְסוּסוֹתָא וְלָרֶכֶשׁא מִיָּתֵן לְאַתְרָא דִּיהִי דִי הוּי תַּמָּן גְּבַר כְּהִלְכָתִיהָ:

4:28 They also brought barley and straw for the horses and swift steeds to the place where it should be, each according to his charge.

5:9 וַיֵּתֶן אֱלֹהִים חֲכָמָה לְשִׁלֹּמֹה וְתַבּוּנָה הַרְבֵּה מְאֹד וְרוּחַב לֵב כַּחֲוֹל אֲשֶׁר עַל־שַׁפְּתַי הַיָּם:

5:9 וַיְהִי כִּי־יָמָא חֲכָמָתָא לְשִׁלֹּמֹה וְסַכְלָתָנוּתָא סְנִי לַחֲדָא וּפְתִיּוֹת לְבָא כַּחֲלָא דְעַל כִּיף יָמָא:

4:29 Now God gave Solomon wisdom and very great discernment and breadth of mind, like the sand that is on the seashore.

5:10 וַתֵּרֶב חֲכָמַת שְׁלֹמֹה מִחֲכָמַת כָּל־בְּנֵי־קֶדֶם וּמִכָּל חֲכָמַת מִצְרַיִם:

5:10 וּסְגִיָּאת חֲכָמַת שְׁלֹמֹה מִחֲכָמַת כָּל בְּנֵי מַדְנַחָא מְדִינָתָא וּמִכָּל חֲכָמַת מִצְרַיִם:

4:30 Solomon's wisdom surpassed the wisdom of all the sons of the east and all the wisdom of Egypt.

5:11 וַיַּחֲכֶם מִכָּל־הָאָדָם מֵאִיתֵן הָאֲזָרְחֵי וְהַיִּמֵּן וְכָל־כָּל וְדַרְדַּע בְּנֵי מַחֲוֹל וַיְהִי־שְׁמוֹ בְּכָל־הַגּוֹיִם סָבִיב:

5:11 וַחֲכָם וַחֲכִים מִכָּל אֲנָשָׁא מֵאִיתֵן בֶּר זֶרַח וְהַיִּמֵּן וְכָל־כָּל וְדַרְדַּע בְּנֵי מַחֲוֹל וְהָוָה שְׁמִיָּה סְנִי בְּכָל עַמְמֵיָא סַחֲוֹר־סַחֲוֹר:

4:31 For he was wiser than all men, than Ethan the Ezrahite, Heman, Calcol and Darda, the sons of Mahol; and his fame was *known* in all the surrounding nations.

5:12 וַיְדַבֵּר שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים מִשָּׁל וַיְהִי שִׁירֵי חֲמִשָּׁה וְאַלְפֵי:

5:12 וּמִלִּיל וּמִתַּל תַּלְתָּא אֲלָפִין מִתְלִין וְהַנֹּאָה וְהוּא תִּשְׁבְּחָתִיהָ אֲלָף וַחֲמִישׁ:

4:32 He also spoke 3,000 proverbs, and his songs were 1,005.

5:13 וַיְדַבֵּר עַל־הָעֵצִים מִן־הָאֲרָז אֲשֶׁר בְּלִבְנוֹן וְעַד הָאֲזֹב אֲשֶׁר יֵצֵא בַּקִּיר וַיְדַבֵּר עַל־הַבְּהֵמָה וְעַל־הָעוֹף וְעַל־הָרֶמֶשׂ וְעַל־הַדְּגִים:

5:13 וְאַתְנָבִי עַל מַלְכֵי בֵּית דָּוִיד דַּעֲתִידִין לְמַשְׁלָט בְּעֵלְמָא הַדִּין וּבַעֲלָמָא וְאַף בַּעֲלָמָא דְאַתִּי דְּמַשִּׁיחָא וְאַתְנָבִי וּמִלַּל עַל בַּעֲיָרָא וְעַל עוֹפָא וְעַל רַחֲשָׁא וְעַל נֻנְיָא:

4:33 He spoke of trees, from the cedar that is in Lebanon even to the hyssop that grows on the wall; he spoke also of animals and birds and creeping things and fish.

5:14 וַיָּבֹאוּ מִכָּל־הָעַמִּים לִשְׁמֹעַ אֵת חֲכָמַת שְׁלֹמֹה מֵאֵת כָּל־מַלְכֵי הָאָרֶץ אֲשֶׁר שָׁמְעוּ אֶת־חֲכָמָתוֹ: ס

5:14 וְאַתּוּ מִכָּל עַמְמֵיָא לְמַשְׁמַע יֵת חֲכָמַת שְׁלֹמֹה מִן כָּל מַלְכֵי אֶרֶעָ דְּשָׁמְעִין יֵת חֲכָמָתִיהָ:

4:34 Men came from all peoples to hear the wisdom of Solomon, from all the kings of the earth who had heard of his wisdom.

5:15 וַיִּשְׁלַח חִירָם מֶלֶךְ־צוּר אֶת־עֲבָדָיו אֶל־שִׁלֹּמֹה כִּי שָׁמַע כִּי אַתּוּ מַשְׁחֹו לְמֶלֶךְ תַּחַת אֲבִיהֶו כִּי אָהֵב הָיָה חִירָם לְדָוִד כָּל־הַיָּמִים: ס

5:15 וַיִּשְׁלַח חִירָם מַלְכָּא דְצוֹר יָת עֲבָדָיו לְוֹת שְׁלֹמֹה אֲרִי שְׁמַע אֲרִי יְתִיה
מִשְׁחוּ לְמַהוּי מַלְכָּא תַּחֲוֹת אֲבוֹהֵי אֲרִי רַחֲמָא רַחֲמָא הָוָה חִירָם לְדָוִיד כָּל
יּוֹמָיו:

5:1 Now Hiram king of Tyre sent his servants to Solomon, when he heard that they had anointed him king in place of his father, for Hiram had always been a friend of David.

5:16 וַיִּשְׁלַח שְׁלֹמֹה אֶל-חִירָם לֵאמֹר:

5:16 וַיִּשְׁלַח שְׁלֹמֹה לְוֹת חִירָם לְמִימֵר:

5:2 Then Solomon sent word to Hiram, saying,

5:17 אַתָּה יָדַעְתָּ אֶת-דָּוִד אָבִי כִּי לֹא יָכַל לְבַנּוֹת בַּיִת לַשֵּׁם יְהוָה אֱלֹהָיו
מִפְּנֵי הַמִּלְחָמָה אֲשֶׁר סָבְבָהּ עַד תַּתִּי-יְהוָה אַתֶּם תַּחַת כַּפּוֹת (רַגְלוֹ) [רַגְלָיו]:

5:17 אַתָּה יָדַעְתָּ יָת דָּוִיד אָבִא אֲרִי לֹא יָכִיל יָכִיל לְמַבְנֵי בֵּיתָא לְשִׁמָּא דִּיּוֹ
אֱלֹהֵיהּ מִן קֳדָם קִרְבָּא דְאַקְפּוֹהֵי עַד דְּמָסַר יוֹי יַתְּהוֹן תַּחֲוֹת פְּרַסְתָּ רַגְלוֹהֵי:

5:3 "You know that David my father was unable to build a house for the name of the LORD his God because of the wars which surrounded him, until the LORD put them under the soles of his feet.

5:18 וְעַתָּה הֵנִיחַ יְהוָה אֱלֹהֵי לִי מִסְבִּיב אֵין שְׁטָן וְאֵין פִּגְעָה רָעָה:

5:18 וְכַעַן אֲנִיחַ יוֹי אֱלֹהֵי לִי מִסְחֹר-סְחֹר לִית סְטָן וְלִית דְּפִגְעָה בִּישָׁ:

5:4 "But now the LORD my God has given me rest on every side; there is neither adversary nor misfortune.

5:19 וְהֵנִנִי אָמַר לְבַנּוֹת בַּיִת לַשֵּׁם יְהוָה אֱלֹהֵי כְּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֶל-דָּוִד אָבִי
לֵאמֹר בְּנֵךְ אֲשֶׁר אַתָּן תַּחְתִּיד עַל-כִּסְאֶךָ הוּא יִבְנֶה הַבַּיִת לַשָּׁמַיִם:

5:19 וְהָאֵא אָנָּא אָמַר לְמַבְנֵי בֵּיתָא לְשִׁמָּא דִּיּוֹי אֱלֹהֵי כְּמָא דְּמַלִּיל יוֹי עִם דָּוִיד
אָבִא לְמִימֵר בְּרֶךְ דְּאַתִּין תַּחֲוֹתְךָ עַל כְּרִסִּי מַלְכוּתְךָ הוּא יִבְנֵי בֵּיתָא לַשָּׁמַיִם:

5:5 "Behold, I intend to build a house for the name of the LORD my God, as the LORD spoke to David my father, saying, 'Your son, whom I will set on your throne in your place, he will build the house for My name.'

5:20 וְעַתָּה צֻוֵּה וְיִכְרַתוּ-לִי אֲרָזִים מִן-הַלְבָּנוֹן וְעַבְדֵּי יִהְיוּ עִם-עַבְדֶּיךָ וְשָׂכַר
עַבְדֶּיךָ אַתָּן לָךְ כָּל אֲשֶׁר תֹּאמַר כִּי אַתָּה יָדַעְתָּ כִּי אֵין בְּנֵי אִישׁ יָדַע
לְכַר־עֲצִים כְּצִדְנִים:

5:20 וְכַעַן פְּקִיד וְיִקְצֹון וְיִקְצֹון לִי אֲרָזִין מִן לְבָנוֹן וְעַבְדֵּי יִהְיוּ עִם עַבְדְּךָ וְאֲגַר
עַבְדְּךָ אַתִּין אִיתָן לָךְ כָּל דְּחִימָר אֲרִי אַתָּה יָדַעְתָּ אֲרִי לִית בְּנָא גְבָרָא דִּידַע
לְמַקְצֵן אָעִין כְּצִידוֹנָאִי:

5:6 "Now therefore, command that they cut for me cedars from Lebanon, and my servants will be with your servants; and I will give you wages for your servants according to all that you say, for you know that there is no one among us who knows how to cut timber like the Sidonians."

5:21 וַיְהִי כַּשְׁמַע חִירָם אֶת-דְּבָרֵי שְׁלֹמֹה וַיִּשְׂמַח מְאֹד וַיֹּאמֶר בָּרוּךְ יְהוָה הַיּוֹם
אֲשֶׁר נָתַן לְדָוִד בֶּן חָכָם עַל-הָעָם הָרַב הַזֶּה:

5:21 וְהָוָה כֹּד שְׁמַע חִירָם יָת פִּתְגָמֵי שְׁלֹמֹה וַחֲדֵי לַחֲדָא וַאֲמַר בְּרִיךְ יוֹי יוֹמָא
דִּין דִּיהַב לְדָוִיד בֶּר חֲכִים עַל עָמָא סְגִיָּאָה סְגִי דִּין:

5:7 When Hiram heard the words of Solomon, he rejoiced greatly and said, "Blessed be the LORD today, who has given to David a wise son over this great people."

5:22 וַיִּשְׁלַח חִירָם אֶל-שְׁלֹמֹה לֵאמֹר שְׁמַעְתִּי אֶת אֲשֶׁר-שָׁלַחְתָּ אֵלַי אֲנִי אַעֲשֶׂה
אֶת-כָּל-חֲפֶצְךָ בְּעֲצֵי אֲרָזִים וּבְעֲצֵי בְרוֹשִׁים:

5:22 וַיִּשְׁלַח חִירָם לְוֹת שְׁלֹמֹה לְמִימֵר שְׁמַעְתִּי יָת כָּל דְּשָׁלַחְתָּא לְוֹתִי אָנָּא
אֲסוּפִיק אֲסוּפִיק אַעבִיד יָת כָּל צוּרְכְךָ בְּאֲעִי אֲרָזִין וּבְאֲעִי בִירוֹן:

5:8 So Hiram sent word to Solomon, saying, "I have heard the message which you have sent me; I will do what you

desire concerning the cedar and cypress timber.

5:23 עֲבָדֵי יִרְדּוּ מִן־הַלְבָּנוֹן יָמָּה וְאֲנִי אֲשִׁימָם דְּבָרוֹת בָּיִם עַד־הַמָּקוֹם
אֲשֶׁר־תִּשְׁלַח אֵלַי וְנִפְצְתִּים שָׁם וְאֵתָּה תִּשָּׂא וְאֵתָּה תַעֲשֶׂה אֶת־חֲפָצֵי לָתֵת לָחֶם
בֵּיתִי:

5:23 עֲבָדֵי יַחְתּוֹן מִן לִבְנוֹן לִימָּה וְאֲנִי אֲשִׁינּוֹן אִישׁוּיָנוֹן תַּרְגִּסִּין בִּימָּה עַד
אֲתָּרָא דְתִשְׁלַח לִי וְאֶרְמִינּוֹן וְאֶרְמִינּוֹן תִּמֵּן וְאֵת תַּטּוּל וְאֵת תַּסּוּפִיק תַּסְפִּיק
יָת צִרְכֵי לְמִתֵּן מְזוֹן לְאֹנֶשׁ בֵּיתִי:

5:9 "My servants will bring *them* down from Lebanon to the sea; and I will make them into rafts *to go* by sea to the place where you direct me, and I will have them broken up there, and you shall carry *them* away. Then you shall accomplish my desire by giving food to my household."

5:24 וַיְהִי חִירוֹם נָתַן לְשִׁלְמָה עֵצֵי אֲרָזִים וְעֵצֵי בְרוֹשִׁים כָּל־חֲפָצָיו:
5:24 וַהֲוֶה חִירוֹם יְהִיב לְשִׁלְמָה אֵעֵי אֲרָזִין וְאֵעֵי בִירְזִין כָּל לָכֵל צוֹרְכִיהָ
צוֹרְכוֹהִי:

5:10 So Hiram gave Solomon as much as he desired of the cedar and cypress timber.

5:25 וּשְׁלֹמֹה נָתַן לְחִירָם עֶשְׂרִים אֶלֶף כָּר חֲטִים מִכֶּלֶת לְבֵיתוֹ וְעֶשְׂרִים כָּר
שֶׁמֶן כֶּתִית כֹּה־יָתֵן שְׁלֹמֹה לְחִירָם שָׁנָה בְּשָׁנָה: פ
5:25 וּשְׁלֹמֹה יְהִיב יְהִיב לְחִירָם עֶסְרִין אֶלֶפִּין כוֹרִין כוֹרֶן חֲטִין פֶּרְנוֹס
לְאֹנֶשׁ בֵּיתִיהָ וְעֶסְרִין כוֹרִין מִשְׁחָא כְּתִישָׁא כְּדִין יָתֵן יְהִיב יְהִיב יַעֲבִיר שְׁלֹמֹה
לְחִירָם שָׁנָה בְּשָׁנָה שְׁתָּא בְּשָׁתָּא:

5:11 Solomon then gave Hiram 20,000 kors of wheat as food for his household, and twenty kors of beaten oil; thus Solomon would give Hiram year by year.

5:26 וַיְהִי וְהָיָה נָתַן חֲכֻמָּה לְשִׁלְמָה כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר־לוֹ וַיְהִי שָׁלֵם בֵּין חִירָם וּבֵין
שְׁלֹמֹה וַיִּכְרְתוּ בְרִית שְׁנֵיהֶם:
5:26 וַיְהִי יְהִיב יָת חֲכֻמָּתָא לְשִׁלְמָה כְּמָא דְּמִלִּיל לִיָּה וַהֲוֶה שְׁלָמָא בֵּין חִירָם
וּבֵין שְׁלֹמֹה וּגְזִירוֹ קָיָם תְּרוּיָהוֹן:

5:12 The LORD gave wisdom to Solomon, just as He promised him; and there was peace between Hiram and Solomon, and the two of them made a covenant.

5:27 וַיַּעַל הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה מִסַּם מְכַל־יִשְׂרָאֵל וַיְהִי הַמָּס שְׁלָשִׁים אֶלֶף אִישׁ:
5:27 וּמִנִּי מֶלֶכָא שְׁלֹמֹה מִסְקֵי מִסִּין מְכַל יִשְׂרָאֵל וַהֲוֶה מִסְקֵי מִסִּין תְּלָתִין
אֶלֶפִּין גְּבָרָא:

5:13 Now King Solomon levied forced laborers from all Israel; and the forced laborers numbered 30,000 men.

5:28 וַיִּשְׁלַחֵם לְבִנְיָנָה עֶשְׂרֵת אֶלֶפִּים בְּחֹדֶשׁ חֲלִיפּוֹת חֹדֶשׁ יִהְיוּ בְּלִבְנוֹן שְׁנַיִם
חֲדָשִׁים בְּבֵיתוֹ וְאַדְנִירָם עַל־הַמָּס: ס
5:28 וַיִּשְׁלַחֵם לְלִבְנוֹן עֶסְרָא אֶלֶפִּין גְּבָרָא בִּירְחָא מִשְׁתַּנֵּן יְרָחָא הָנוּן הוּוּ בְּלִבְנוֹן
תְּרִין יְרָחִין גְּבָר בְּבֵיתָה וְאַדְנִירָם מִמֵּנָה עַל מִסְקֵי מִסִּין:

5:14 He sent them to Lebanon, 10,000 a month in relays; they were in Lebanon a month *and* two months at home. And Adoniram was over the forced laborers.

5:29 וַיְהִי לְשִׁלְמָה שְׁבַעִים אֶלֶף נָשָׁא סָבֵל וּשְׁמֹנִים אֶלֶף חֲצֵב בָּהָר:
5:29 וַהֲוֶה וַהֲוֶה לְשִׁלְמָה שְׁבַעִין אֶלֶפִּין דְּנִטְלִין בְּכַתְפָּא וּתְמָנָן אֶלֶפִּין דְּפִסְלִין
בְּטוֹרָא:

5:15 Now Solomon had 70,000 transporters, and 80,000 hewers of stone in the mountains,

5:30 לְבַד מִשְׁרֵי הַנֶּצְבִּים לְשִׁלְמָה אֲשֶׁר עַל־הַמִּלְאכָה שְׁלֹשֶׁת אֶלֶפִּים וּשְׁלֹשׁ

מאות הרדים בעם העשים במלאכה:

5:30 בֶּרֶךְ מֶרְבָּנֵי אֲסַטְרִיגֵיָא דְלִשְׁלֹמֹה דְמִמֶּנּוּן עַל עֲבִידְתָא דְלִשְׁלֹמֹה תִלְחָא אֲלֵפִין וּתְלַת מָאָה דְמִפְלָחִין בְּעָמָא דְעֲבָדִין בְּעִבְדִּתָּא:

5:16 besides Solomon's 3,300 chief deputies who *were* over the project *and* who ruled over the people who were doing the work.

5:31 וַיִּצַן הַמֶּלֶךְ וַיִּסְעוּ אַבְנִים גְּדֹלוֹת אַבְנִים יְקָרוֹת לִיסֹד הַבַּיִת אַבְנֵי גִזִּית:

5:31 וּפְקִיד מֶלֶכָא וַעֲקָרוֹ אַבְנֵין רַבְרָבָן אַבְנֵין טָבָן יִקְרָן לְשַׁכְלָלָא בֵּיתָא אַבְנֵין פְּסִילָן:

5:17 Then the king commanded, and they quarried great stones, costly stones, to lay the foundation of the house with cut stones.

5:32 וַיַּפְסְלוּ בְנֵי שְׁלֹמֹה וּבְנֵי חִירוֹם וְהַגְּבָלִים וַיְכִינוּ הָעֲצִים וְהָאֲבָנִים לְבִנוֹת הַבַּיִת: פ

5:32 וּפִסְלוּ אֲרִידִיכָלִי שְׁלֹמֹה וְאֲרִידִיכָלִי חִירוֹם וְאֲרִגְבָּלִיָא וְאֲתַקִּינוּ אֶתְּ אֶתְּ אֶתְּ אֶתְּ:

5:18 So Solomon's builders and Hiram's builders and the Gebalites cut them, and prepared the timbers and the stones to build the house.

6:1 וַיְהִי בְשָׁמוֹנִים שָׁנָה וָאַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה לְצֵאת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ־מִצְרַיִם בְּשָׁנָה הָרְבִיעִית בְּחֹדֶשׁ זֹו הוּא הַחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי לַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה עַל־יִשְׂרָאֵל וַיִּבֶן הַבַּיִת לַיהוָה:

6:1 וַהּוּה בְּאַרְבַּע מָאָה וּתְמָנָן בְּתִמְנָן וָאַרְבַּע מָאָה שָׁנִין לְמִפְקַב בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ־מִצְרַיִם בְּשָׁתָא רְבִיעִיתָא בִּירַח זֹו נִצְנָא הוּא יִרְחָא תְנִינָא לְמִמְלָךְ שְׁלֹמֹה עַל יִשְׂרָאֵל וּבָנָא בֵּיתָא קֶדָם יוֹ:

6:1 Now it came about in the four hundred and eightieth year after the sons of Israel came out of the land of Egypt, in the fourth year of Solomon's reign over Israel, in the month of Ziv which is the second month, that he began to build the house of the LORD.

6:2 וְהַבַּיִת אֲשֶׁר בָּנָה הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה לַיהוָה שְׁשִׁים־אַמָּה אָרְכוֹ וְעֶשְׂרִים רָחְבוֹ וּשְׁלֹשִׁים אַמָּה קוֹמָתוֹ:

6:2 וּבֵיתָא דְבָנָא מֶלֶכָא שְׁלֹמֹה קֶדָם יוֹי שְׁתִּין אַמִּין אֲרַכִּיה וְעֶשְׂרִין וְעֶסְרִין פְּתִייה וּתְלָתִין אַמִּין רֹומִיה:

6:2 As for the house which King Solomon built for the LORD, its length was sixty cubits and its width twenty cubits and its height thirty cubits.

6:3 וְהָאוֹלָם עַל־פְּנֵי הַיִּכָּל הַבַּיִת עֶשְׂרִים אַמָּה אָרְכוֹ עַל־פְּנֵי רָחֵב הַבַּיִת עֶשֶׂר בְּאַמָּה רָחְבוֹ עַל־פְּנֵי הַבַּיִת:

6:3 וְאוֹלָמָא עַל אַפִּי הַיִּכָּלָא דְבֵיתָא עֶסְרִין אַמִּין אֲרַכִּיה עַל אַפִּי פְתִיָא דְבֵיתָא עֶסֶר אַמִּין פְּתִייה פּוֹתִיָא עַל אַפִּי בֵּיתָא:

6:3 The porch in front of the nave of the house was twenty cubits in length, corresponding to the width of the house, and its depth along the front of the house was ten cubits.

6:4 וַיַּעַשׂ לַבַּיִת חֲלוֹנֵי שְׁקָפִים אֲטָמִים:

6:4 וְעָבַד לְבֵיתָא כּוּיִן פְּתִיחָן פְּתִיחָן מְלָגִיו וּסְתִימָן מְלָבְרָא מְלָבֵר וְחָפֶן כְּלִינְסָא בֵּית אֲבָהָת אֲנַחַת רִישֵׁי שְׂרִית אֲרוֹזָא:

6:4 Also for the house he made windows with artistic frames.

6:5 וַיִּבֶן עַל־קִיר הַבַּיִת (יִצְוֶעַ) נִצְיֶעַן סָבִיב אֶת־קִירוֹת הַבַּיִת סָבִיב לְהִיכָל וּלְדַבֵּיר וַיַּעַשׂ צִלְעוֹת סָבִיב:

6:5 וּבָנָא עַל כֶּתְלֵי בֵּיתָא זִיזָא סְחֹר־סְחֹר אַקְף יֵת עַל כֶּתְלֵי בֵּיתָא
סְחֹר־סְחֹר לְהִיכְלָא וּלְבֵּית כְּפֹרִי וְעַבְד מְחַצֵּא מְחַצֵּא סְחֹר־סְחֹר:

6:5 Against the wall of the house he built stories encompassing the walls of the house around both the nave and the inner sanctuary; thus he made side chambers all around.

6:6 (הִיצִיעַ) הַתַּחְתָּנָה חֲמֹשׁ בָּאֲמָה רַחְבָּהּ וְהַתִּיכְנָה שֵׁשׁ בָּאֲמָה רַחְבָּהּ
וְהַשְּׁלִישִׁית שִׁבְעָה בָּאֲמָה רַחְבָּהּ כִּי מִגִּרְעוֹת נָתַן לְבֵּית סָבִיב חוּצָה לְבִלְתִּי אַחֲזֹ
בְּקִירוֹת־הַבַּיִת:

6:6 מְחַצֵּא אֲרַעֲיָא חֲמֹשׁ אֲמִין פִּתְיָה וּמַצִּיעֵיָא שִׁית אֲמִין פִּתְיָה וּתְלִיתֵיָא
שִׁבְעָה אֲמִין פִּתְיָה אֲרִי נִפְקָתָא עַבְד לְבֵּיתָא סְחֹר־סְחֹר לָגִיו וּלְבָרָא מִן
מְחַצֵּא לְמַהוּי רִישֵׁי שְׂרִיתָא נִיחֵן נִיחֵן עַל זִיזָא וְלֹא יִהְיוּ שְׂרִיתָא
מִעַבְרֵן בְּכֶתְלֵי בֵּיתָא:

6:6 The lowest story was five cubits wide, and the middle was six cubits wide, and the third was seven cubits wide; for on the outside he made offsets in the wall of the house all around in order that the beams would not be inserted in the walls of the house.

6:7 וְהַבַּיִת בְּהִבְנָתוֹ אֲבָן־שְׁלֵמָה מִסָּע נִבְנָה וּמִקְבּוֹת וְהַגִּרְזֹן כָּל־כְּלֵי בְרֹזֶל
לֹא־נִשְׁמַע בַּבַּיִת בְּהִבְנָתוֹ:

6:7 וּבֵיתָא בְּאַתְבְּנוּתִיהָ אֲבָנִין שְׁלֵמָן מִטְּקַס אַתְבְּנִי וְאַרְזוּבִין וּמִרְזוּפִין וְחוֹלִילִין
וְכָל מִן דְּבְרֹזֶל דְּפְרֹזֶל לֹא אֲשַׁתְּמַע בְּבֵיתָא בְּאַתְבְּנוּתִיהָ:

6:7 The house, while it was being built, was built of stone prepared at the quarry, and there was neither hammer nor axe nor any iron tool heard in the house while it was being built.

6:8 פִּתְחָהּ הִצָּלַעַתְּ הַתִּיכְנָה אֶל־כַּתֵּף הַבַּיִת הַיְּמָנִית וּבְלוּלִים יַעֲלוּ עַל־הַתִּיכְנָה
וּמִן־הַתִּיכְנָה אֶל־הַשְּׁלֹשִׁים:

6:8 תִּרְעָא דְּמְחַצֵּא אֲרַעֲיָא מַצִּיעָא פִּתְיָה לְעִיבֵר בֵּיתָא מִיְּמִינָא וּבְמִסְבָּתָא
סְלָקִין מִן אֲרַעֲיָא לְעִלְיָא בְּאוֹרַח מַצִּיעֵיָא:

6:8 The doorway for the lowest side chamber was on the right side of the house; and they would go up by winding stairs to the middle story, and from the middle to the third.

6:9 וַיְבִן אֶת־הַבַּיִת וַיְכַלֵּהוּ וַיִּסְפֵּן אֶת־הַבַּיִת גִּבִּים וּשְׂדֵרֹת בְּאַרְזִים:

6:9 וּבָנָא יֵת בֵּיתָא וְשִׁכְלָלִיה וְטַלִּיל יֵת בֵּיתָא בְּהִנְתּוּכִין וְעִילָא מְנַהוּן סְדָרָא
דְּרַכְכַּת סְדָרֵי רַכְכַּת דְּמַרִּישׁ אָעִי רִישֵׁי שְׂרִית אַרְזִיא:

6:9 So he built the house and finished it; and he covered the house with beams and planks of cedar.

6:10 וַיְבִן אֶת־הַבַּיִת (הִיצִיעַ) עַל־כָּל־הַבַּיִת חֲמֹשׁ אַמּוֹת קוֹמָתוֹ וַיֵּאָחֲזוּ
אֶת־הַבַּיִת בַּעֲצֵי אַרְזִים: פ

6:10 וּבָנָא יֵת תִּקְאָא עַל כָּל כֶּתְלֵי בֵּיתָא חֲמֹשׁ אֲמִין רוּמִיָּה וְטַלִּיל יֵת בֵּיתָא
בְּאָעִי אַרְזִיא:

6:10 He also built the stories against the whole house, each five cubits high; and they were fastened to the house with timbers of cedar.

6:11 וַיְהִי דְּבִרְיָהוָה אֶל־שְׁלֹמֹה לֵאמֹר:

6:11 וַהֲוֵה פִתְגָם נְבוֹאָה מִן קָדָם יוֹי עִם שְׁלֹמֹה לְמִימַר:

6:11 Now the word of the LORD came to Solomon saying,

6:12 הַבַּיִת הַזֶּה אֲשֶׁר־אַתָּה בִּנֵּה אִם־תִּלָּךְ בְּחֻקְתִּי וְאַת־מִשְׁפָּטִי תַעֲשֶׂה וְשִׁמְרַת
אֶת־כָּל־מִצְוֹתַי לִלְכַּת בָּהֶם וְהִקְמַתִּי אֶת־דְּבָרִי אֶתְךָ אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי אֶל־דָּוִד
אֲבִיךָ:

6:12 בֵּיתָא הָרִין דָּאת בְּנֵי דָאֲתַבְנִי אִם תְּהֵךְ בְּקִנְמִי וְיֵת וְאִם יֵת דִּינִי תַעֲבִיד
וְתִטֵּר יֵת כָּל פְּקוּדֵי לְמַהֲךְ בְּהוֹן וְאִקִּים וְאִקִּים יֵת פְּתַנְמִי עִמָּךְ דְּמִלְלִית עִם
דְּוִיד אֲבוּךְ:

6:12 "Concerning this house which you are building, if you will walk in My statutes and execute My ordinances and keep all My commandments by walking in them, then I will carry out My word with you which I spoke to David your father.

6:13 וְשִׁכְנֹתִי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלֹא אֶעְזֹב אֶת־עַמִּי יִשְׂרָאֵל: ס
6:13 וְאֲשֵׁרִי שִׁכְנֹתִי בְּגוֹ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלֹא אֶרְחִיק יֵת עַמִּי יִשְׂרָאֵל:

6:13 "I will dwell among the sons of Israel, and will not forsake My people Israel."

6:14 וַיִּבֶן שְׁלֹמֹה אֶת־הַבַּיִת וַיְכַלֶּהוּ:
6:14 וּבְנָא שְׁלֹמֹה יֵת בֵּיתָא וְשִׁכְלָלִיה:

6:14 So Solomon built the house and finished it.

6:15 וַיִּבֶן אֶת־קִירוֹת הַבַּיִת מִבֵּיתָהּ בְּצִלְעוֹת אֲרָזִים מִקְרָקַע הַבַּיִת עַד־קִירוֹת
הַסָּפֶן צִפָּה עֵץ מִבַּיִת וַיִּצַּף אֶת־קְרָקַע הַבַּיִת בְּצִלְעוֹת בְּרוֹשִׁים:
6:15 וּבְנָא יֵת כְּתִלֵי בֵיתָא מִלְגִּיו בְּמַחְצַת אֲרֻזָּא מֵאַרְעִית בֵּיתָא עַד וְעַד
כְּתִלָּא עַד מָטִי רִישֵׁי שְׁמֵי שְׁרִיתָא חֲפִי נִסְרִין דְּאַרְזָא דֵּאֲרֻזָּא מִלְגִּיו וְחֲפָא
וְחֲפִי יֵת אוֹשֵׁי בֵיתָא בְּמַחְצַת בִּירְוֹן:

6:15 Then he built the walls of the house on the inside with boards of cedar; from the floor of the house to the ceiling he overlaid the walls on the inside with wood, and he overlaid the floor of the house with boards of cypress.

6:16 וַיִּבֶן אֶת־עֲשָׂרִים אַמָּה (מִירְכּוֹתִי) מִיִּרְכַּתִּן הַבַּיִת בְּצִלְעוֹת אֲרָזִים
מִן־הַקְּרָקַע עַד־הַקִּירוֹת וַיִּבֶן לוֹ מִבַּיִת לְדָבִיר לְקֹדֶשׁ הַקִּדְשִׁים:
6:16 וּבְנָא יֵת עֶסְרִין אַמִּין מִסִּיפֵי בֵיתָא בְּמַחְצַת אֲרֻזָּא מִן אֲשִׁיא עַד וְעַד
כְּתִלָּא וּבְנָא לִיה בֵּיתָא מִגִּיו מִלְגִּיו לְבֵית כְּפֹרִי לְקוֹדֶשׁ קוֹדֶשִׁיא:

6:16 He built twenty cubits on the rear part of the house with boards of cedar from the floor to the ceiling; he built them for it on the inside as an inner sanctuary, even as the most holy place.

6:17 וְאַרְבַּעִים בָּאֻמָּה הָיָה הַבַּיִת הוּא הֵיכָל לַפָּנִי:
6:17 וְאַרְבַּעִין אַמִּין הָיָה בֵּיתָא הוּא הָוִי הֵיכָלָא לְקַבְלִיה:

6:17 The house, that is, the nave in front of the inner sanctuary, was forty cubits long.

6:18 וְאַרְזוֹ אֶל־הַבַּיִת פְּנִימָה מִקְלַעַת פִּקְעִים וּפִטוֹרֵי צִצִּים הַכֹּל אֲרֻזָּא אֵין אֲבֹן
נִרְאָה:

6:18 וְנִסְרִין דְּאַרְזָא דֵּאֲרֻזָּא חֲפִי חֲפָא בֵּיתָא מִלְגִּיו וּגְלָף חִיזוּ בַּעִין וְאֲטוּנִין
שׁוֹשְׁנִין כָּל בֵּיתָא חֲפִי נִסְרִין דְּאַרְזָא דֵּאֲרֻזָּא לִית אֲבָנָא אֲבָנִיא מִתְחִזָּא
מִתְחִזָּא:

6:18 There was cedar on the house within, carved in the shape of gourds and open flowers; all was cedar, there was no stone seen.

6:19 וַדְּבִיר בְּתוֹךְ־הַבַּיִת מִפְּנִימָה הֵכִין לְתַתֵּן שָׁם אֶת־אֲרוֹן בְּרִית יְהוָה:
6:19 וּבֵית כְּפֹרִי בְּגוֹ מְגוֹ בֵּיתָא מִלְגִּיו אֲתַקִּין לְמִיתָן תַּמָּן יֵת אֲרוֹן קִנְיָא דִּיּוֹי:
6:19 Then he prepared an inner sanctuary within the house in order to place there the ark of the covenant of the LORD.

6:20 וּלְפָנֵי הַדְּבִיר עֲשָׂרִים אַמָּה אֶרֶךְ וְעֲשָׂרִים אַמָּה רָחֵב וְעֲשָׂרִים אַמָּה קוֹמָתוֹ
וַיִּצְפֹּהוּ זָהָב סָגוּר וַיִּצַּף מִזְבֵּחַ אֲרֻזָּא:
6:20 וּקְדָם בֵּית כְּפֹרִי עֶסְרִין אַמִּין אֶרְכָּא וְעֶסְרִין פְּתִיא פּוֹתִיָּה וְעֶסְרִין אַמִּין
רוֹמִיָּה וְחֲפֹהִי דְּהָבָא טָבָא וְחֲפָא בֵּיתָא מִדְּבָחָא נִסְרִין דְּאַרְזָא:

6:20 The inner sanctuary *was* twenty cubits in length, twenty cubits in width, and twenty cubits in height, and he overlaid it with pure gold. He also overlaid the altar with cedar.

6:21 וַיִּצָּף שְׁלֹמֹה אֶת־הַבַּיִת מִפְּנִימָה זָהָב סָגוֹר וַיַּעֲבֹר (בְּרִתִּיקוֹת) [בְּרִתּוֹקוֹת] זָהָב לִפְנֵי הַדְּבִיר וַיִּצְפֹּהוּ זָהָב:
6:21 וַחֲפָא שְׁלֹמֹה יָת בֵּיתָא מְלָגוּי דְּהָבָא טָבָא וְאֶעֱבֹר בְּשִׁישִׁלָן דְּדֵהָב קֳדָם בֵּית כְּפֹרִי וַחֲפָהי דְּהָבָא:

6:21 So Solomon overlaid the inside of the house with pure gold. And he drew chains of gold across the front of the inner sanctuary, and he overlaid it with gold.

6:22 וְאֶת־כָּל־הַבַּיִת צִפָּה זָהָב עַד־תָּם כָּל־הַבַּיִת וְכָל־הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר־לַדְּבִיר צִפָּה זָהָב:

6:22 וַיָּת כָּל בֵּיתָא חֲפָא דְּהָבָא עַד דְּשִׁלִּים כָּל בֵּיתָא וְכָל מִדְּבָחָא דְּלַבִּית כְּפֹרִי חֲפָא דְּהָבָא:

6:22 He overlaid the whole house with gold, until all the house was finished. Also the whole altar which was by the inner sanctuary he overlaid with gold.

6:23 וַיַּעַשׂ בַּדְּבִיר שְׁנֵי כְּרוּבִים עֲצֵי־שֶׁמֶן עֲשָׂר אַמּוֹת קוֹמָתוֹ:

6:23 וַעֲבַד בְּבֵית כְּפֹרִי תְּרִין כְּרוּבִין דְּאָעִי זֵיתָא עֶסֶר אַמִּין רוּמִיָּה:

6:23 Also in the inner sanctuary he made two cherubim of olive wood, each ten cubits high.

6:24 וַחֲמִשׁ אַמּוֹת כַּנֶּף הַכְּרוּב הָאֶחָת וַחֲמִשׁ אַמּוֹת כַּנֶּף הַכְּרוּב הַשֵּׁנִית עֲשָׂר אַמּוֹת מִקְצוֹת כַּנְּפָיו וְעַד־קְצוֹת כַּנְּפָיו:

6:24 וַחֲמִישׁ אַמִּין כַּנְּפָא דְּכְרוּבָא חֵד וַחֲמִשׁ אַמִּין כַּנְּפָא דְּכְרוּבָא תְּנִינָא עֶסֶר אַמִּין מִקְצַת כַּנְּפוּהִי וְעַד קְצַת כַּנְּפוּהִי:

6:24 Five cubits *was* the one wing of the cherub and five cubits the other wing of the cherub; from the end of one wing to the end of the other wing *were* ten cubits.

6:25 וְעֶשֶׂר בְּאַמָּה הַכְּרוּב הַשֵּׁנִי מִדָּה אֶחָת וְקָצֵב אֶחָד לַשְּׁנֵי הַכְּרוּבִים:

6:25 וְעֶסֶר אַמִּין כְּרוּבָא תְּנִינָא מִשְׁחָא מִשְׁחָתָא חֵדָא וְעֵיבְרָא וְעֵיבְרָא חֵד לַתְּרִין כְּרוּבִיא:

6:25 The other cherub *was* ten cubits; both the cherubim were of the same measure and the same form.

6:26 קוֹמַת הַכְּרוּב הָאֶחָד עֲשָׂר בְּאַמָּה וְכֵן הַכְּרוּב הַשֵּׁנִי:

6:26 רוּמִיָּה דְּכְרוּבָא חֵד עֶסֶר אַמִּין וְכֵן כְּרוּבָא תְּנִינָא:

6:26 The height of the one cherub *was* ten cubits, and so *was* the other cherub.

6:27 וַיִּתֵּן אֶת־הַכְּרוּבִים בְּתוֹךְ הַבַּיִת הַפְּנִימִי וַיִּפְרְשׁוּ אֶת־כַּנְּפֵי הַכְּרוּבִים וַתִּגַּע כַּנֶּף־הָאֶחָד בְּקִיר וְכַנֶּף הַכְּרוּב הַשֵּׁנִי נִגְעַת בְּקִיר הַשֵּׁנִי וְכַנְּפֵיהֶם אֶל־תּוֹךְ הַבַּיִת נִגְעַת כַּנֶּף אֶל־כַּנֶּף:

6:27 וַיֵּהֱב יָת כְּרוּבִיא בְּגוֹ בֵּיתָא גּוּאָה וּפְרָסוּ וּפְרָס יָת כַּנְּפֵי כְּרוּבִיא וּמִטִּיא כַּנְּפָא דְּחֵד בְּכוֹתְלָא וְכַנְּפָא דְּכְרוּבָא תְּנִינָא מִטִּיא בְּכוֹתְלָא תְּנִינָא וְכַנְּפֵיהוֹן לְגוֹ בְּגוֹ בֵּיתָא מִטִּין מִטִּיא כַּנֶּף לַכַּנֶּף:

6:27 He placed the cherubim in the midst of the inner house, and the wings of the cherubim were spread out, so that the wing of the one was touching the *one* wall, and the wing of the other cherub was touching the other wall. So their wings were touching each other in the center of the house.

6:28 וַיִּצָּף אֶת־הַכְּרוּבִים זָהָב:

6:28 וַחֲפָא יָת כְּרוּבִיא דְּהָבָא:

6:28 He also overlaid the cherubim with gold.

6:29 וְאֵת כָּל־קִירוֹת הַבַּיִת מִסָּב קָלַע פְּתוּחֵי מְקֻלְעוֹת כְּרוּבִים וְתַמְרֹת וּפְטוּרֵי צִצִּים מִלְּפָנִים וְלַחֲצוֹן:

6:29 וַיֵּת כָּל כְּתָלֵי בֵּיתָא אֲקִיף צִיּוּרֵי וּגְלָף קְלִיעֵן קְלִיעֵן כְּרוּבִין וְצוֹרֶת דְּקָלִין וְאַטְוִנִין שׁוֹשְׁנֵין מִלְּגִיו וּלְבָרָא:

6:29 Then he carved all the walls of the house round about with carved engravings of cherubim, palm trees, and open flowers, inner and outer sanctuaries.

6:30 וְאֵת־קִרְקַע הַבַּיִת צָפָה זָהָב לִפְנִימָה וְלַחֲצוֹן:

6:30 וַיֵּת אוֹשֵׁי בֵּיתָא חָפָא דְּהָבָא מִלְּגִיו וּלְבָרָא:

6:30 He overlaid the floor of the house with gold, inner and outer sanctuaries.

6:31 וְאֵת פֶּתַח הַדְּבִיר עָשָׂה דְּלָתוֹת עֲצֵי־שֹׁמֶן הָאֵיל מְזוּזוֹת חֲמֹשִׁית:

6:31 וְלַתְּרַע בַּיִת כְּפוּרֵי עֶבֶד דְּשִׁין דְּאָעִי וַיֵּתָא אֱלֹהֵי אֵילָהִי סָפְהִי וְסִיפוּהִי מִטְּקָסִין:

6:31 For the entrance of the inner sanctuary he made doors of olive wood, the lintel and five-sided doorposts.

6:32 וּשְׁתֵּי דְּלָתוֹת עֲצֵי־שֹׁמֶן וְקָלַע עָלֵיהֶם מְקֻלְעוֹת כְּרוּבִים וְתַמְרוֹת וּפְטוּרֵי צִצִּים וְצָפָה זָהָב וַיִּרְדּוּ עַל־הַכְּרוּבִים וְעַל־הַתַּמְרוֹת אֶת־הַזָּהָב:

6:32 וְתַרְתִּין דְּשִׁין דְּאָעִי וַיֵּתָא וּגְלָף עָלֵיהוֹן קְלִיעֵן כְּרוּבִין וְצוֹרֶת דְּקָלִין וְאַטְוִנִין שׁוֹשְׁנֵין וְחָפִי דְּהָבָא וְנִסִּיד עַל כְּרוּבֵיָא וְעַל צוֹרֶת דְּקָלֵיָא יֵת דְּהָבָא:

6:32 So he made two doors of olive wood, and he carved on them carvings of cherubim, palm trees, and open flowers, and overlaid them with gold; and he spread the gold on the cherubim and on the palm trees.

6:33 וְכֵן עָשָׂה לִפְתַּח הַהֵיכָל מְזוּזוֹת עֲצֵי־שֹׁמֶן מֵאֵת רְבַעִית:

6:33 וְכֵן עֶבֶד לַתְּרַע הֵיכְלָא סָפִין דְּאָעִי וַיֵּתָא מִן אַרְבַּעָה סְטֵרִיהוֹן מְרַבְּעִין מְרַבְּעִין:

6:33 So also he made for the entrance of the nave four-sided doorposts of olive wood

6:34 וּשְׁתֵּי דְּלָתוֹת עֲצֵי בְרוֹשִׁים שְׁנֵי צְלָעִים הַדְּלָת הָאֶחָת גְּלִילִים וּשְׁנֵי קְלָעִים הַדְּלָת הַשֵּׁנִית גְּלִילִים:

6:34 וְתַרְתִּין דְּשִׁין דְּאָעִי בִּירוֹן תָּרִין תַּרְתִּין צִירִין דְּדָשָׁא חֹד סְגֻלְגֻלִין סְגֻלְגֻלִין וְתָרִין וְתַרְתִּין צִירִין דְּדָשָׁא תַנְיִתָא תַנְיָא סְגֻלְגֻלִין סְגֻלְגֻלִין:

6:34 and two doors of cypress wood; the two leaves of the one door turned on pivots, and the two leaves of the other door turned on pivots.

6:35 וְקָלַע כְּרוּבִים וְתַמְרוֹת וּפְטוּרֵי צִצִּים וְצָפָה זָהָב מִיֹּשֶׁר עַל־הַמְּחָקָה:

6:35 וּגְלָף כְּרוּבִין וְצוֹרֶת דְּקָלִין וְאַטְוִנִין שׁוֹשְׁנֵין וְחָפִי דְּהָבָא מְכַבֵּשׂ עַל צוֹרְתָא:

6:35 He carved on it cherubim, palm trees, and open flowers; and he overlaid them with gold evenly applied on the engraved work.

6:36 וַיִּבֶן אֶת־הַחֲצֵר הַפְּנִימִית שְׁלֹשָׁה טוּרֵי גִזִּית וְטוֹר כְּרֶתֶת אֲרָזִים:

6:36 וּבִנָּא יֵת דְּרֶתָא גִּזִּיתָא גּוּאָה תְּלָתָא סְדְרִין דְּאִבְן גִּזִּית טָבָא וְסִדְרָא חֹד דְּמָרִישׁ דְּמָרִישׁ אָעִי אֲרָזָא:

6:36 He built the inner court with three rows of cut stone and a row of cedar beams.

6:37 בְּשָׁנָה הָרְבִיעִית יֹסֵד בֵּית יְהוָה בִּירַח זִי:

6:37 בְּשֵׁתָא רְבִיעִיתָא שָׂרִי לְאַשְׁתַּכְּלָלָא בֵּית מְקֻדָּשָׁא דִּיּוּ בִירַח זִיּוּ נְצָנָא הוּא יִרְחָא דְּאִייר:

6:37 In the fourth year the foundation of the house of the LORD was laid, in the month of Ziv.

6:38 וּבִשְׁנָה הָאֶחָת עֶשְׂרֵה בִּירַח בּוּל הוּא הַחֹדֶשׁ הַשְּׁמִינִי כָּלָה הַבַּיִת
 לְכָל־דְּבָרָיו וּלְכָל־[מִשְׁפָּטוֹ] [מִשְׁפָּטוֹ] וַיִּבְנֶהוּ שִׁבְעַת שָׁנִים:
 6:38 וּבִשְׁתַּא חֹדֶא־עֶסְרִי בִּירַח מִסְףּ מִיָּקָף מִסִּיף אֲבִיבָא אֲבִיבָא הוּא וְהוּא
 יֶרְחָא תְּמִינָאָה אֲשַׁתְּכַלֵּל בֵּיתָא לְכָל גְּזִירָתָהּ וּלְכָל דְּחָזִי לִיהּ וּבִנְהִי שִׁבְעַת
 שָׁנִין:

6:38 In the eleventh year, in the month of Bul, which is the eighth month, the house was finished throughout all its parts and according to all its plans. So he was seven years in building it.

7:1 וְאֶת־בֵּיתוֹ בָּנָה שְׁלֹמֹה שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה וַיְכַל אֶת־כָּל־בֵּיתוֹ:
 7:1 וַיֵּת בֵּיתָהּ בָּנָא שְׁלֹמֹה תְּלַת־עֶסְרִי שָׁנִין וַשְׁכֵּלֵל יָת כָּל בֵּיתָהּ:

7:1 Now Solomon was building his own house thirteen years, and he finished all his house.

7:2 וַיִּבֶן אֶת־בֵּית יַעַר הַלְּבָנוֹן מֵאָה אַמָּה אָרְכוֹ וְחֲמִשִּׁים אַמָּה רָחְבוֹ וּשְׁלֹשִׁים
 אַמָּה קוֹמָתוֹ עַל אַרְבַּעַת טוּרֵי עֲמֻדֵי אֲרָזִים וּכְרָתוֹת אֲרָזִים עַל־הָעֲמֻדִים:
 7:2 וּבָנָא יָת בֵּית מְקִידָת מְקִידָת מַלְכָּא מֵאָה אַמִּין אַרְכִּיָּה וְחֲמִשִּׁין אַמִּין
 פְּתִיָּה וְתַלְתִּין אַמִּין רֹמִיָּה עַל אַרְבַּעַת סְדְרֵי עֲמֻדֵי אֲרָזָא וּקְרוֹנְתָהוֹן
 דְּאֲרָזָא עַל עֲמֻדָּא:

7:2 He built the house of the forest of Lebanon; its length was 100 cubits and its width 50 cubits and its height 30 cubits, on four rows of cedar pillars with cedar beams on the pillars.

7:3 וּסְפֹן בָּאֲרָז מִמַּעַל עַל־הַצִּלְעֹת אֲשֶׁר עַל־הָעֲמֻדִים אַרְבָּעִים וְחֲמִשָּׁה חֲמִשָּׁה
 עֶשֶׂר הַטּוּר:

7:3 וְחָפִי וְחָפָא נִסְרִין נִסְרִין דְּאֲרָזָא דְּאֲרָזָא מְעִילֹי מְחֻצָּא דְּעַל עֲמֻדָּא
 אַרְבַּעִין וְחֲמִישׁ חֲמִישׁ־עֶסְרִי סְדְרָא:

7:3 It was paneled with cedar above the side chambers which were on the 45 pillars, 15 in each row.

7:4 וּשְׁקָפִים שְׁלֹשָׁה טוּרִים וּמַחְזָה אֶל־מַחְזָה שְׁלֹשׁ פַּעֲמִים:
 7:4 וּכְלִינְסָא תְּלַת תַּלְתִּין סְדְרִין וְחָזִי וְחָזִי לְקַבִּיל חָזִי זֵי תְּלַת זְמָנִין:

7:4 There were artistic window frames in three rows, and window was opposite window in three ranks.

7:5 וְכָל־הַפְּתָחִים וְהַמְּזוּזוֹת רַבְעִים שְׁקָף וּמוֹל מַחְזָה אֶל־מַחְזָה שְׁלֹשׁ פַּעֲמִים:
 7:5 וְכָל תַּרְעֵא וּסְפִיא מְרַבְעִין מְרַבְעִין וְחָפֵן כְּלִינְסָא וּמְקַבִּיל חָזִי זֵי לְקַבִּיל
 חָזִי תְּלַת זְמָנִין:

7:5 All the doorways and doorposts had squared artistic frames, and window was opposite window in three ranks.

7:6 וְאֵת אוֹלָם הָעֲמֻדִים עָשָׂה חֲמִשִּׁים אַמָּה אָרְכוֹ וּשְׁלֹשִׁים אַמָּה רָחְבוֹ וְאוֹלָם
 עַל־פְּנֵיהֶם וְעַמֻּדִים וְעַב עַל־פְּנֵיהֶם:

7:6 וַיֵּת אוֹלָמָא דְּעֲמֻדָּא לְעֲמֻדָּא עֶבֶד חֲמִשִּׁין אַמִּין אַרְכִּיָּה וְתַלְתִּין אַמִּין
 פְּתִיָּה וְאוֹלָמָא עַל אֲפִיהוֹן וְעֲמֻדָּא וּסְקוּפְתָא עַל אֲפִיהוֹן:

7:6 Then he made the hall of pillars; its length was 50 cubits and its width 30 cubits, and a porch was in front of them and pillars and a threshold in front of them.

7:7 וְאוֹלָם הַכֶּסֶּא אֲשֶׁר יִשְׁפֹּט־שָׁם אֵלָם הַמִּשְׁפָּט עָשָׂה וּסְפֹן בָּאֲרָז מִהַקְרָקַע
 עַד־הַקְרָקַע:

7:7 וְאוֹלָמָא לְאַתְקָנָא תַּמָּן כְּרִסִּי בֵּית דִּינָא דְּדָאִין תַּמָּן פְּרֻדְסָא פְּרוּסְדָּא
 פּוּרְסְדָּא פְּרוּסְדָּא לְבֵית דִּינָא עֶבֶד עֶבֶד וְחָפִי נִסְרִין דְּאֲרָזָא מֵאֲשִׁיא
 עַד וְעַד אֲשִׁיא:

7:7 He made the hall of the throne where he was to judge, the hall of judgment, and it was paneled with cedar from floor to floor.

7:8 וּבֵיתוֹ אֲשֶׁר־יָשָׁב שָׁם חָצַר הָאַחֲרֵת מִבֵּית לְאוֹלָם כַּמַּעֲשֵׂה הַזֶּה הָיָה וּבֵית יַעֲשֵׂה לְבֵת־פָּרַעַה אֲשֶׁר לָקַח שְׁלֹמֹה כְּאוֹלָם הַזֶּה:

7:8 וּבֵיתֶיהָ דִּיתִיב תָּמֹן דָּרְתָּא אַחֲרֵנְתָּא מִגִּיּוֹ לְאוֹלָמָא כְּעוֹבְדָא הָדִין הוּהָ עֵבֶד וּבֵיתָא עֵבֶד יַעֲבִיד לְבֵת פָּרַעַה דְּנָסִיב שְׁלֹמֹה כְּאוֹלָמָא בְּאוֹלָמָא הָדִין:

7:8 His house where he was to live, the other court inward from the hall, was of the same workmanship. He also made a house like this hall for Pharaoh's daughter, whom Solomon had married.

7:9 כָּל־אֵלֶּה אֲבָנִים יִקְרֹת כַּמֹּדֶת גְּזִית מִגִּרְרוֹת בַּמִּגְרָה מִבֵּית וּמִחוּץ וּמִמֶּסֶד עַד־הַטֹּפְחוֹת וּמִחוּץ עַד־הַחֲצֵר הַגְּדוֹלָה:

7:9 כָּל אֵלֶּין אֲבָנִין טָבֵן כַּמִּשְׁחָת בְּמִישְׁחַת גְּזִית מִמֶּסֶדֶן מִמֶּסֶדֶן בְּמִסְרִין בְּמִסְרִין מִלְּגִיּוֹ מִגִּיּוֹ וּמִלְּבָרָא וּמִבָּרָא וּמִשְׁכַּלְלָן וּמִשְׁכַּלְלָן וּמִשְׁכַּלְלִין בְּפִשְׁכִּיא עַד פּוֹשְׁכִּיא וּמִלְּבָרָא עַד דָּרְתָּא רִבְתָּא:

7:9 All these were of costly stones, of stone cut according to measure, sawed with saws, inside and outside; even from the foundation to the coping, and so on the outside to the great court.

7:10 וּמִיֶּסֶד אֲבָנִים יִקְרֹת אֲבָנִים גְּדֻלוֹת אֲבָנֵי עֶשֶׂר אַמּוֹת וְאֲבָנֵי שְׁמֹנֶה אַמּוֹת:

7:10 וּמִשְׁכַּלְל וּמִשְׁכַּלְלִין בְּאֲבָנִין טָבֵן טִבִּין אֲבָנִין רַבְרָבָן אֲבָנֵי עֶסֶר אַמּוֹן וְאֲבָנֵי תִּמְנֵי אַמּוֹן:

7:10 The foundation was of costly stones, *even* large stones, stones of ten cubits and stones of eight cubits.

7:11 וּמִלְּמַעְלָה אֲבָנִים יִקְרֹת כַּמֹּדֶת גְּזִית וְאַרְזִי:

7:11 וּמִלְּעִילָא אֲבָנִין טָבֵן כַּמִּשְׁחָת בְּמִישְׁחַת גְּזִית וַחֲפִי נִסְרִין דְּאַרְזָא:

7:11 And above were costly stones, stone cut according to measure, and cedar.

7:12 וַחֲצֵר הַגְּדוֹלָה סָבִיב שְׁלֹשָׁה טוּרִים גְּזִית וְטוּר כְּרֶתֶת אֲרָזִים וְלַחֲצֵר

בֵּית־יְהוָה הַפְּנִימִית וּלְאֵלֶּם הַבֵּית: פ

7:12 וְדָרְתָּא רִבְתָּא סְחוּר־סְחוּר תִּלְתָּה סְדְרִין דְּאֲבָן טָבָא וְסִדְרָא חֵד דְּמָרִישׁ דְּמָרִישׁ אַעֲי אֲרָזָא וּלְדָרְתָּא בֵּית מִקְדָּשָׁא דִּיּוֹ גְּזִיתָא וּלְאוֹלָמָא דְּבֵיתָא:

7:12 So the great court all around *had* three rows of cut stone and a row of cedar beams even as the inner court of the house of the LORD, and the porch of the house.

7:13 וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה וַיִּקַּח אֶת־חִירָם מִצֹּר:

7:13 וַיִּשְׁלַח מֶלֶכָא שְׁלֹמֹה וּדְבַר וְנָסִיב יֵת חִירָם מִצֹּר:

7:13 Now King Solomon sent and brought Hiram from Tyre.

7:14 בֶּן־אִשָּׁה אֶלְמָנָה הוּא מִמַּטֵּה נַפְתָּלִי וְאָבִיו אִישׁ־צֹרִי חָרָשׁ נְחֹשֶׁת וַיִּמְלֵא

אֶת־הַחֲכָמָה וְאֶת־הַתְּבוּנָה וְאֶת־הַדַּעַת לַעֲשׂוֹת כָּל־מְלָאכָה בְּנְחָשֶׁת וַיָּבֹא

אֶל־הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה וַיַּעַשׂ אֶת־כָּל־מְלָאכָתּוֹ:

7:14 בַּר אֶתְתָּא אֶרְמִלְתָּא הוּא מִשְׁבֵּטָא דְּבֵית נַפְתָּלִי וְאָבוּהִי גִבֹּר צוּרִי אוֹמֵן

בְּעִבְדִּית בְּעוֹבְדָא נְחָשָׁא וְאֶתְמְלִי יֵת חֲכָמָתָא וְיֵת סְכַלְתָּנוּתָא סוֹכְלָתְנָא וְיֵת

דַּעְתָּא לְמַעְבֵּד כָּל עִבְדָּא עִבְדָּא עִבְדָּתָא עִבְדִּיתִין בְּנְחָשָׁא וְאֶתָּא לֹות

מֶלֶכָא שְׁלֹמֹה וְעֵבֶד יֵת כָּל עִבְדִּיתֶיהָ:

7:14 He was a widow's son from the tribe of Naphtali, and his father was a man of Tyre, a worker in bronze; and he was filled with wisdom and understanding and skill for doing any work in bronze. So he came to King Solomon and performed all his work.

7:15 וַיִּצֹר אֶת־שְׁנֵי הָעֲמוּדִים נְחֹשֶׁת שְׁמֹנֶה עֶשְׂרֵה אַמָּה קוֹמַת הָעַמּוּד הָאֶחָד

וְחוּט שְׁתֵּים־עֶשְׂרֵה אַמָּה יָסַב אֶת־הָעַמּוּד הַשֵּׁנִי:

7:15 וְצָר יֵת תְּרִין עֲמוּדָיָה דְּנִחָשָׁא תַּמְנֵי-עַסְרֵי אַמִּין רוּמְיָה דְּעֲמוּדָא חָד וְחוּט
מִשַּׁח תַּרְתַּא-עַסְרֵי אַמִּין מִקָּף לִיה וְכִין לְעֲמוּדָא תַּנִּינָא:

7:15 He fashioned the two pillars of bronze; eighteen cubits was the height of one pillar, and a line of twelve cubits measured the circumference of both.

7:16 וּשְׁתֵּי כְתָרֹת עָשָׂה לְתֵת עַל-רָאשֵׁי הָעֲמוּדָיִם מִצָּק נִחֲשֶׁת חֲמִשָּׁת אַמּוֹת קוֹמַת
הַכְּתָרֹת הָאֶחָת וְחֲמִשָּׁת אַמּוֹת קוֹמַת הַכְּתָרֹת הַשֵּׁנִית:

7:16 וְתַרְתִּין קֶרְנִתָּוִן עֶבֶד לְמִתָּן עַל רִישֵׁי רִישׁ עֲמוּדָיָא מִתָּךְ נִחָשָׁא חֲמִישׁ
אַמִּין רוּמָה דְּקֶרְנִתָּא חָדָא וְחֲמִישׁ אַמִּין רוּמָא דְּקֶרְנִתָּא תַּנִּינָא:

7:16 He also made two capitals of molten bronze to set on the tops of the pillars; the height of the one capital was five cubits and the height of the other capital was five cubits.

7:17 שִׁבְכִים מַעֲשֶׂה שִׁבְכָה גְּדִלִים מַעֲשֶׂה שְׂרָשְׁרוֹת לַכְּתָרֹת אֲשֶׁר עַל-רָאשׁ
הָעֲמוּדָיִם שִׁבְעָה לַכְּתָרֹת הָאֶחָת וְשִׁבְעָה לַכְּתָרֹת הַשֵּׁנִית:

7:17 סְרִיגִין סְרִיגִין עוֹבֵד סְרִיגוֹ סְרִיגָא קָלִיעִין קָלִיעִין עוֹבֵד גְּדִילוֹ לְקֶרְנִתָּוִן
דְּעַל רִישׁ עֲמוּדָיָא שִׁבְעָה לְקֶרְנִתָּא חָדָא וְשִׁבְעָה לְקֶרְנִתָּא תַּנִּינָא:

7:17 There were nets of network and twisted threads of chainwork for the capitals which were on the top of the pillars; seven for the one capital and seven for the other capital.

7:18 וַיַּעַשׂ אֶת-הָעֲמוּדָיִם וּשְׁנֵי טוֹרִים סָבִיב עַל-הַשִּׁבְכָה הָאֶחָת לְכֶסֶת
אֶת-הַכְּתָרֹת אֲשֶׁר עַל-רָאשׁ הָרְמוֹנִים וְכִן עָשָׂה לַכְּתָרֹת הַשֵּׁנִית:

7:18 וְעֶבֶד יֵת עֲמוּדָיָא וְתַרִּין סְדְרִין סְחֹר-סְחֹר עַל סְרִיגָתָא חָדָא לְכֶסֶתָּהּ יֵת
קֶרְנִתָּוִן דְּעַל רִישׁ רִישֵׁי רִימוֹנָא וְכִין עֶבֶד לְקֶרְנִתָּא תַּנִּינָא:

7:18 So he made the pillars, and two rows around on the one network to cover the capitals which were on the top of the pomegranates; and so he did for the other capital.

7:19 וְכְתָרֹת אֲשֶׁר עַל-רָאשׁ הָעֲמוּדָיִם מַעֲשֶׂה שׁוֹשַׁן בְּאוֹלָם אַרְבַּע אַמּוֹת:

7:19 וְקֶרְנִתָּוִן וְקֶרְנִתָּה דְּעַל רִישׁ עֲמוּדָיָא עוֹבֵד שׁוֹשְׁנָתָא לְקִיט לְקִיט בְּאוֹלָמָא
אַרְבַּע אַמִּין:

7:19 The capitals which were on the top of the pillars in the porch were of lily design, four cubits.

7:20 וְכְתָרֹת עַל-שְׁנֵי הָעֲמוּדָיִם גַּם-מִמַּעַל מְלַעֲמַת הַבֶּטֶן אֲשֶׁר לְעֵבֶר (שִׁבְכָה)
[הַשִּׁבְכָה] וְהָרְמוֹנִים מֵאֲתֵימ טֹרִים סָבִיב עַל הַכְּתָרֹת הַשֵּׁנִית:

7:20 וְקֶרְנִתָּוִן עַל תְּרִין עֲמוּדָיָא אַף מְלַעֲיָלָא מְלַקְבִּיל דְּבִקָּא דִּי לְעִיבֵר
סְרִיגָתָא וְרִימוֹנָא מִתָּן סְדְרִין עֶבְדִּין לָהּ לִיה סְחֹר-סְחֹר עַל קֶרְנִתָּא תַּנִּינָא:
תַּנִּינָא:

7:20 There were capitals on the two pillars, even above and close to the rounded projection which was beside the network; and the pomegranates numbered two hundred in rows around both capitals.

7:21 וַיָּקֶם אֶת-הָעֲמֻדִים לְאֵלָם הַהִיכָל וַיָּקֶם אֶת-הָעֲמוּד הַיְּמָנִי וַיִּקְרָא אֶת-שְׁמוֹ
יָכִין וַיָּקֶם אֶת-הָעֲמוּד הַשְּׂמָאלִי וַיִּקְרָא אֶת-שְׁמוֹ בְּעֹז:

7:21 וְאֵקִים יֵת עֲמוּדָיָא לְאוֹלָמָא דְּהִיכְלָא וְאֵקִים יֵת עֲמוּדָא מִימָנָא וַיִּקְרָא יֵת
שְׁמִיהּ יָכִין וְאֵקִים יֵת עֲמוּדָא מִסְּמָלָא וַיִּקְרָא יֵת שְׁמִיהּ בְּעֹז:

7:21 Thus he set up the pillars at the porch of the nave; and he set up the right pillar and named it Jachin, and he set up the left pillar and named it Boaz.

7:22 וְעַל רָאשׁ הָעֲמוּדָיִם מַעֲשֶׂה שׁוֹשַׁן וְתַתָּם מְלַאכְתָּהּ הָעֲמוּדָיִם:

7:22 וְעַל רִישׁ רִישֵׁי עֲמוּדָיָא עוֹבֵד שׁוֹשְׁנָתָא וּשְׁלִימַת עֲבִידַת עֲמוּדָיָא:

7:22 On the top of the pillars was lily design. So the work of the pillars was finished.

7:23 וַיַּעַשׂ אֶת־הַיָּם מוֹצָק עֹשֶׁר בָּאֲמָה מִשְׁפָּתוֹ עַד־שְׁפָתוֹ עִגּוֹל סָבִיב וְחֲמִישׁ בָּאֲמָה קוֹמָתוֹ (וְקוֹה) [וְקוֹן] שְׁלֹשִׁים בָּאֲמָה יָסֹב אֹתוֹ סָבִיב:

7:23 וַעֲבַד יָת יָמָא מִתַּךְ עֶסֶר אַמִּין מִסְפַּתְיָה עַד וְעַד סְפַתְיָה סְגִלְגַל סְגִלְגַל סְחֹר־סְחֹר וְחֲמִישׁ אַמִּין רֹמִיָּה וְחוּט מִשַּׁח תְּלָתִין אַמִּין מִקַּף לִיָּה סְחֹר־סְחֹר:

7:23 Now he made the sea of cast metal ten cubits from brim to brim, circular in form, and its height was five cubits, and thirty cubits in circumference.

7:24 וּפְקָעִים מִתַּחַת לְשְׁפָתוֹ סָבִיב סָבְבִים אֹתוֹ עֹשֶׁר בָּאֲמָה מִקְפִּים אֶת־הַיָּם סָבִיב שְׁנֵי טוּרִים הַפְּקָעִים יִצְקִים בִּיצְקָתוֹ:

7:24 וְצוֹרֶת בִּיעִין מִלְרַע לְסְפַתְיָה סְחֹר־סְחֹר מִקְפִּין לִיָּה עֶסֶר אַמִּין מִקְפִּין יָת יָמָא לִימָא סְחֹר־סְחֹר תְּרִין סְדְרִין דְּצוֹרֶת בִּיעִין מִתְכִּין מִתְכִּין בְּאַתְכּוֹתֶיהָ:

7:24 Under its brim gourds went around encircling it ten to a cubit, completely surrounding the sea; the gourds were in two rows, cast with the rest.

7:25 עֲמֹד עַל־שְׁנֵי עֹשֶׁר בְּקָר שְׁלֹשָׁה פָּנִים צְפוֹנָה וְשְׁלֹשָׁה פָּנִים יָמָה וְשְׁלֹשָׁה פָּנִים נֹגְבָה וְשְׁלֹשָׁה פָּנִים מְזֻרְחָה וְהָיָה עֲלֵיהֶם מְלֻמַּעְלָה וְכָל־אַחֲרֵיהֶם בֵּיתָה:

7:25 קָאִים עַל תְּרִי־עֶסֶר תוּרִין תְּלָתָא אַפִּיהוֹן לְצִפּוֹנָא וְתְלָתָא אַפִּיהוֹן לְמַעְרְבָא לְדְרוֹמָא וְתְלָתָא אַפִּיהוֹן לְדְרוֹמָא וְתְלָתָא אַפִּיהוֹן לְמַעְרְבָא וְתְלָתָה אַפִּיהוֹן לְמִדְנָחָא וַיָּמָא מִתְקַן מִתְקַן עֲלֻיָּהוֹן מְלַעִילָא וְכָל אַחֲרֵיהוֹן לָגִיו:

7:25 It stood on twelve oxen, three facing north, three facing west, three facing south, and three facing east; and the sea was set on top of them, and all their rear parts turned inward.

7:26 וְעֵבְיוֹ טַפַּח וּשְׁפָתוֹ כְּמַעֲשֵׂה שְׁפַת־כּוֹס פָּרַח שׁוֹשֵׁן אֲלָפִים בֵּת יָכִיל: פ

7:26 וְסַמְכִיָּה פּוֹשְׂכָא וְסַפַּתְיָה כְּעוֹבָד סְפַת כֶּס סְגִלְגַל לְקִיט בְּשׁוֹשְׁנָתָא תְּרִין אֲלָפִין בַּחֲתִין בְּרִטְיָבָא מַחְסִיל:

7:26 It was a handbreadth thick, and its brim was made like the brim of a cup, as a lily blossom; it could hold two thousand baths.

7:27 וַיַּעַשׂ אֶת־הַמְּכֻנּוֹת עֹשֶׁר נְחֹשֶׁת אַרְבַּע בָּאֲמָה אַרְדָּ הַמְּכֻנָּה הָאֶחָת וְאַרְבַּע בָּאֲמָה רַחְבָּהּ וּשְׁלֹשׁ בָּאֲמָה קוֹמָתָהּ:

7:27 וַעֲבַד יָת בְּסִיסָא בְּסִיסָא עֶסְרָא דְנַחֲשָׁא אַרְבַּע אַמִּין אַרְכָּא דְבְּסִיסָא דְבְּסִיסָא חֲדָא וְאַרְבַּע אַמִּין פְּתִיָּה וְתְלָת אַמִּין רֹמִיָּה:

7:27 Then he made the ten stands of bronze; the length of each stand was four cubits and its width four cubits and its height three cubits.

7:28 וְזֶה מַעֲשֵׂה הַמְּכֻנָּה מְסַגֶּרֶת לָהֶם וּמְסַגֶּרֶת בֵּין הַשְּׁלָבִים:

7:28 וְדִין עוֹבָד בְּסִיסָא גְּדַנְפִין לָהוֹן וּגְדַנְפִין בֵּין שְׁלִיבָא:

7:28 This was the design of the stands: they had borders, even borders between the frames,

7:29 וְעַל־הַמְּסַגְרוֹת אֲשֶׁר בֵּין הַשְּׁלָבִים אַרְיֹת בְּקָר וְכְרוּבִים וְעַל־הַשְּׁלָבִים כֶּן מְמַעַל וּמִתַּחַת לְאַרְיֹת וּלְבָקָר לִיּוֹת מַעֲשֵׂה מוֹרָד:

7:29 וְעַל גְּדַנְפָא גְּדַנְפִיא דְּבִין שְׁלִיבָא צִיר צִיר צִיר צִיר אַרְיֹן תוּרִין וְכְרוּבִין וְעַל שְׁלָבִיא כְּנָתָא מְלַעִילָא וּמִלְרַע לְאַרְיֹן וּלְתוּרִין מְדַבֵּק מְדַבֵּק עוֹבָד כִּיבוּשׁ:

7:29 and on the borders which were between the frames were lions, oxen and cherubim; and on the frames there was a pedestal above, and beneath the lions and oxen were wreaths of hanging work.

7:30 וְאַרְבַּעָה אֲוִפִּי נְחֹשֶׁת לְמְכֻנָּה הָאֶחָת וְסַרְנֵי נְחֹשֶׁת וְאַרְבַּעָה פַּעֲמֹתֵיו כְּתַפַּת לָהֶם מִתַּחַת לְכִיר הַכְּתַפַּת יִצְקוֹת מַעֲבָר אִישׁ לִיּוֹת:

7:30 וְאַרְבַּעַה גִּלְגָּלִי נִחָשָׂא לְבִסְיָא חָדָא וְנִסְרִין וְסִרְנִין וּמִסְרִין דְּנִחָשׁ וְאַרְבַּע
זְוִיתִיה כְּתָפִין לְהוֹן מְלָרַע לְכִיּוֹרָא כְּתָפִין מְתָכִין מְכַבֵּשׁ מְכַבֵּשׁ עוֹבֵד
דְּבּוֹק:

7:30 Now each stand had four bronze wheels with bronze axles, and its four feet had supports; beneath the basin were cast supports with wreaths at each side.

7:31 וְפִיּוּהוּ מִבֵּית לְכַתְרָת וּמַעְלָה בְּאַמָּה וּפִיָּה עֲגֹל מַעֲשֵׂה־כֶן אַמָּה וַחֲצִי
הָאַמָּה וְגַם־עַל־פִּיָּה מְקַלְעוֹת וּמִסְגְּרֹתֵיהֶם מִרְבָּעוֹת לֹא עֲגֻלוֹת:
7:31 וְפּוּמִיָּה מְגִיּוּ מִלְּגִיּוּ לְקֶרְנֵתְהוֹן וְלַעֲיִלָּא בְּאַמְתָּא וּפּוּמִיָּה סְגֻלָּל סְגֻלָּל
עוֹבֵד כְּנֻתָּא אַמְתָּא וּפְלָגוֹת אַמְתָּא וְאַף עַל פּוּמָה קְלִיעֵן קְלִיעֵן וּגְדַנְפִיּוּהוֹן
מִרְבָּעִין מִרְבָּעִין לֹא סְגֻלָּלִין:

7:31 Its opening inside the crown at the top was a cubit, and its opening was round like the design of a pedestal, a cubit and a half; and also on its opening there were engravings, and their borders were square, not round.

7:32 וְאַרְבַּעַת הָאוֹפָנִים לְמַתְחַת לְמִסְגְּרוֹת וִידוֹת הָאוֹפָנִים בְּמִכּוֹנָה וְקוֹמַת
הָאוֹפֵן הָאֶחָד אַמָּה וַחֲצִי הָאַמָּה:
7:32 וְאַרְבַּעַה גִּלְגָּלִיא לְמְלָרַע לְגְדַנְפִיא וְאַשְׁדַּת גִּלְגָּלִיא בְּבִסְיָא בְּבִסְיָא
וְרוּמִיָּה דְּגֻלָּל חָד אַמְתָּא וּפְלָגוֹת אַמְתָּא:

7:32 The four wheels were underneath the borders, and the axles of the wheels were on the stand. And the height of a wheel was a cubit and a half.

7:33 וּמַעֲשֵׂה הָאוֹפָנִים כְּמַעֲשֵׂה אוֹפֵן הַמֵּרְכָבָה יְדוֹתָם וְגִבֵּיהֶם וַחֲשָׁקֵיהֶם
וַחֲשָׁרֵיהֶם הִכּוֹל מוֹצָק:
7:33 וְעוֹבֵד גִּלְגָּלִיא כְּעוֹבֵד גִּלְגָּלִי מִרְכַּבַּת יִקְרָא אַשְׁדַּתְהוֹן וְגִבֵּיהוֹן וַחֲפִיּוּהוֹן
וַחֲפִיּוּהוֹן וַחֲפִיּוּהוֹן וְכַבּוּשָׁהוֹן כּוֹלָא מִתְּךָ:

7:33 The workmanship of the wheels was like the workmanship of a chariot wheel. Their axles, their rims, their spokes, and their hubs were all cast.

7:34 וְאַרְבַּע כְּתָפוֹת אֶל אַרְבַּע פְּנוֹת הַמִּכְנָה הָאֶחָת מִן־הַמִּכְנָה כְּתָפִיָּה:
7:34 וְאַרְבַּע כְּתָפִין עַל אַרְבַּע לְאַרְבַּע זְוִין דְּבִסְיָא חָדָא וְהָא מִן בְּסִיָּא
בְּסִיָּא כְּתַפְהָא:

7:34 Now there were four supports at the four corners of each stand; its supports were part of the stand itself.

7:35 וּבִרְאֵשׁ הַמִּכּוֹנָה חֲצִי הָאַמָּה קוּמָה עֲגֹל סָבִיב וְעַל רֹאשׁ הַמִּכְנָה יְדֻתִּיהָ
וּמִסְגְּרֹתֶיהָ מִמְּנָה:
7:35 וּבִרְיֵשׁ בְּסִיָּא פְּלָגוֹת אַמְתָּא רּוּמָא סְגֻלָּל סְחֹר־סְחֹר וְעַל רִישׁ בְּסִיָּא
אַשְׁדַּתְהָא וּגְדַנְפִּהָא מִנָּה:

7:35 On the top of the stand there was a circular form half a cubit high, and on the top of the stand its stays and its borders were part of it.

7:36 וַיִּפְתַּח עַל־הַלַּחַת יְדֻתֶיהָ וְעַל (וּמִסְגְּרֹתֶיהָ) [מִסְגְּרֹתֶיהָ] כְּרוּבִים אֲרִיּוֹת
וְתַמְרֹת כְּמַעַר־אִישׁ וְלִיּוֹת סָבִיב:
7:36 וּגִלְף עַל לִוְחֵיהָ אַשְׁדַּתְהָא וְעַל גְּדַנְפִּהָא צִיּוֹר כְּרוּבִין אֲרִיּוֹן וְצוֹרֵת דְּקָלִין
כִּיבֵּשׁ חָד וּמִדְּבַק סְחֹר־סְחֹר:

7:36 He engraved on the plates of its stays and on its borders, cherubim, lions and palm trees, according to the clear space on each, with wreaths all around.

7:37 כְּזֹאת עָשָׂה אֶת עֵשֶׂר הַמִּכָּנוֹת מוֹצָק אֶחָד מִדָּה אֶחָת קָצֵב אֶחָד
לְכֻלָּהֶנָּה: ס

7:37 כָּהֵדָא כדה עֶבֶד ית עֶסֶר בְּסִיסָא בסיסא מתך חד מִשְׁחָא חָדָא עֲבָרָא
עובדא חד לְכָלְהוּן:

7:37 He made the ten stands like this: all of them had one casting, one measure and one form.

7:38 וַיַּעַשׂ עֲשָׂרָה כִּיּוֹרוֹת נְחֹשֶׁת אַרְבָּעִים בֵּית יָכִיל הַכִּיּוֹר הָאֶחָד אַרְבַּע בָּאֲמָה
הַכִּיּוֹר הָאֶחָד כִּיּוֹר אֶחָד עַל־הַמְּכֹנֶה הָאֶחָת לְעֶשֶׂר הַמְּכֹנֹת:

7:38 וְעֶבֶד עֲסָרָא עֲסָרִי כִיּוֹרִין דְּנַחֲשָׂא אַרְבַּעִין בִּתְיִן בְּרִטְיָבָא מַחֲסִיל כִּיּוֹרָא
לְכִיּוֹרָא חַד אַרְבַּע אֲמִין כִּיּוֹרָא חַד כִּיּוֹר חַד עַל בְּסִיסָא חָדָא לְעֶסֶר בְּסִיסָא:

7:38 He made ten basins of bronze, one basin held forty baths; each basin was four cubits, and on each of the ten stands was one basin.

7:39 וַיִּתֵּן אֶת־הַמְּכֹנֹת חָמֵשׁ עַל־כְּתָף הַבַּיִת מִיְמִין וְחָמֵשׁ עַל־כְּתָף הַבַּיִת
מִשְׁמָאלוֹ וְאֶת־הַיָּם נָתַן מִכְּתָף הַבַּיִת הַיְּמָנִית קִדְמָה מִמּוֹל נֹגֵב: ס

7:39 וַיֵּהֶב ית בְּסִיסָא חָמִישׁ עַל עֵיבֶר בֵּיתָא מִיְמִינָא וְחָמֵשׁ עַל עֵיבֶר בֵּיתָא
מִסְמָלָא וַיֵּת יָמָא יֵהֶב מִעֵיבֶר בֵּיתָא מִיְמִינָא קִדְמָא מִקְבִּיל דְּרוֹמָא:

7:39 Then he set the stands, five on the right side of the house and five on the left side of the house; and he set the sea of cast metal on the right side of the house eastward toward the south.

7:40 וַיַּעַשׂ חִירוֹם אֶת־הַכִּיּוֹרוֹת וְאֶת־הַיָּעִים וְאֶת־הַמְּזֻרְקוֹת וַיַּכֵּל חִירָם לַעֲשׂוֹת
אֶת־כָּל־הַמְּלָאכָה אֲשֶׁר עָשָׂה לַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה בֵּית יְהוָה:

7:40 וְעֶבֶד חִירוֹם ית כִּיּוֹרָא וַיֵּת מְגֻרְפִיתָא וַיֵּת מְזֻרְקָא וַיִּשְׂצִי חִירָם לְמַעֲבֵד
לְמִיעֵבֶד ית כָּל עֲבִידָתָא דְּעֶבֶד לְמַלְכָּא שְׁלֹמֹה בֵּית בְּבִית מִקְדָּשָׁא דִּיּוּי:

7:40 Now Hiram made the basins and the shovels and the bowls. So Hiram finished doing all the work which he performed for King Solomon in the house of the LORD:

7:41 עֲמֻדִים שְׁנַיִם וְגִלְתָּהּ הַכְּתָרָת אֲשֶׁר־עַל־רֹאשׁ הָעֲמֻדִים שְׁתֵּי וְהַשְּׁבָכֹת שְׁתֵּי
לְכַסּוֹת אֶת־שְׁתֵּי גִלְתָּהּ הַכְּתָרָת אֲשֶׁר עַל־רֹאשׁ הָעֲמֻדִים:

7:41 עֲמֻדָא תְּרִין וְאַגְנֵי קִרְנַתְיוֹן דְּעַל רִישׁ עֲמֻדָא תְּרִין וְסִרְיָנָתָא
וְסִרְיָנָא תְּרִין לְכַסָּאָה ית תְּרִין תְּרִין אֲגְנֵי קִרְנַתְיוֹן דְּעַל רִישׁ עֲמֻדָא:

7:41 the two pillars and the two bowls of the capitals which were on the top of the two pillars, and the two networks to cover the two bowls of the capitals which were on the top of the pillars;

7:42 וְאֶת־הָרְמוֹנִים אַרְבַּע מֵאוֹת לְשְׁתֵּי הַשְּׁבָכֹת שְׁנֵי־טוּרִים רְמוֹנִים לְשִׁבְכָה
הָאֶחָת לְכַסּוֹת אֶת־שְׁתֵּי גִלְתָּהּ הַכְּתָרָת אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי הָעֲמֻדִים:

7:42 וַיֵּת רְמוֹנָא אַרְבַּע מֵאָה לְתִרְתִּין סִרְיָנָתָא תְּרִין תְּרִין סִרְיָנִין
לְסִרְיָנָתָא חָדָא לְכַסָּאָה חָדָא לְכַסָּאָה ית תְּרִין אֲגְנֵי קִרְנַתְיוֹן דְּעַל אֲפִי
עֲמֻדָא:

7:42 and the four hundred pomegranates for the two networks, two rows of pomegranates for each network to cover the two bowls of the capitals which were on the tops of the pillars;

7:43 וְאֶת־הַמְּכֹנֹת עֶשֶׂר וְאֶת־הַכִּיּוֹת עֲשָׂרָה עַל־הַמְּכֹנֹת:

7:43 וַיֵּת בְּסִיסָא עֶסֶר עֲשָׂרָה כִּיּוֹרָא עֲסָרָא עַל בְּסִיסָא:

7:43 and the ten stands with the ten basins on the stands;

7:44 וְאֶת־הַיָּם הָאֶחָד וְאֶת־הַבָּקָר שְׁנַיִם־עֶשֶׂר תַּחַת הַיָּם:

7:44 וַיֵּת יָמָא חַד וַיֵּת תּוֹרֵי תְּרֵי־עֶסֶר תַּחוֹת יָמָא:

7:44 and the one sea and the twelve oxen under the sea;

7:45 וְאֶת־הַסִּירוֹת וְאֶת־הַיָּעִים וְאֶת־הַמְּזֻרְקוֹת וְאֶת־כָּל־הַפְּלִים (הָאֵלָה) (הָאֵלָה)
אֲשֶׁר עָשָׂה חִירָם לַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה בֵּית יְהוָה נְחֹשֶׁת מִמָּרָט:

7:45 וַיְהִי דֹדֵיָא וַיֵּת מְגֻרְפִּיתָא וַיֵּת מְזֻרְקָנָא וַיֵּת כָּל מְנִיָּא הָאֵלִין כְּעֹבֵד מְנִי
מִשְׁכְּנָא דְּעֵבֵד מֹשֶׁה כִּין עֵבֵד חֵירָם לְמַלְכָּא שְׁלֹמֹה בֵּית בְּבִית מְקֻדָּשָׁא דִּיּוּ
נָחַשׁ דֶּהֱב טָב:

7:45 and the pails and the shovels and the bowls; even all these utensils which Hiram made for King Solomon *in* the house of the LORD *were* of polished bronze.

7:46 בְּכִפְר הַיַּרְדֵּן יִצְקֻם הַמֶּלֶךְ בַּמַּעֲבָה הָאֲדָמָה בֵּין סְכוֹת וּבֵין צָרְתָן:
7:46 בְּמִישֹׁר בְּמִישְׁרֵי יִרְדְּנָא אֲתִיכְנוֹן אֲתִיכְנוֹן מַלְכָּא בְּעֹבֵי גְרִנִּישְׁתָּא גְרִנוּשְׁתָּא
בֵּין סְכוֹת וּבֵין צָרְתָן:

7:46 In the plain of the Jordan the king cast them, in the clay ground between Succoth and Zarethan.

7:47 וַיֵּנַח שְׁלֹמֹה אֶת־כָּל־הַפְּלִים מְרַב מְאֹד מְאֹד לֹא נִחְקַר מִשְׁקַל הַנְּחֹשֶׁת:
7:47 וַאֲצַנַּע שְׁלֹמֹה יֵת כָּל מְנִיָּא מִסְּגִי לַחֲדָא לִית סוּף לְמַתְקַל דְּמַתְקַל נְחֹשָׁא:

7:47 Solomon left all the utensils *unweighed*, because *they were* too many; the weight of the bronze could not be ascertained.

7:48 וַיַּעַשׂ שְׁלֹמֹה אֶת־כָּל־הַפְּלִים אֲשֶׁר בֵּית יְהוָה אֶת מִזְבֵּחַ הַזֹּהֵב
וְאֶת־הַשֻּׁלְחָן אֲשֶׁר עָלָיו לֶחֶם הַפָּנִים זָהָב:
7:48 וְעֵבֵד שְׁלֹמֹה יֵת כָּל מְנִיָּא דְּבִבִּית מְקֻדָּשָׁא דִּיּוּ יֵת מִדְּבָחָא דְּדִהֲבָא וַיֵּת
פְּתוּרָא דְּעֻלּוּהִי לַחִים אֲפִיָּא דִּהֲבָא דִּדִּהֲבָא:

7:48 Solomon made all the furniture which *was in* the house of the LORD: the golden altar and the golden table on which *was* the bread of the Presence;

7:49 וְאֶת־הַמְּנֹרֹת חָמֵשׁ מִיְמִין וְחָמֵשׁ מִשְׁמָאוֹל לִפְנֵי הַדְּבִיר זָהָב סָגוֹר וְהַפְּרָח
וְהַנֶּחֱרֵת וְהַמְּלָקָחִים זָהָב:
7:49 וַיֵּת מְנֹרֶתָא חָמִישׁ מִיְמִינָא וְחָמִישׁ מִסְּמָלָא קֶדָם בֵּית כְּפוּרֵי דִּהֲבָא
דִּדִּהֲבָא טָבָא וְשׁוּשַׁנִּיָּא וּבּוּצִינִיָּא וְצִיבְתִּיה דִּהֲבָא:

7:49 and the lampstands, five on the right side and five on the left, in front of the inner sanctuary, of pure gold; and the flowers and the lamps and the tongs, of gold;

7:50 וְהַסְּפֹת וְהַמְּזֻמָּרוֹת וְהַמְּזֻרְקוֹת וְהַכַּפּוֹת וְהַמַּחְתּוֹת זָהָב סָגוֹר וְהַפְּתוֹת
לְדִלְתוֹת הַבַּיִת הַפְּנִימִי לְקֹדֶשׁ הַקְּדָשִׁים לְדִלְתֵי הַבַּיִת לְהִיכָל זָהָב: פ
7:50 וְקוֹלִיָּא וּמִזְמָרָא וּמְזֻרְקָנָא וּבְזִיכָּנָא וּמַחְתִּיתָא דִּהֲבָא טָבָא וּמִגְלִסִּיָּא לְדָשִׁי
בֵּיתָא גִּנְאָה לְקוֹדֶשׁ קֹדֶשִׁיָּא לְדָשִׁי בֵּיתָא לְהִיכָלָא דִּהֲבָא דִּדִּהֲבָא:

7:50 and the cups and the snuffers and the bowls and the spoons and the firepans, of pure gold; and the hinges both for the doors of the inner house, the most holy place, *and* for the doors of the house, *that is*, of the nave, of gold.

7:51 וַתֵּשֶׁלֶם כָּל־הַמְּלָאכָה אֲשֶׁר עָשָׂה הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה בֵּית יְהוָה וַיָּבֵא שְׁלֹמֹה
אֶת־קֹדְשֵׁי דָוִד אֲבִיו אֶת־הַכֶּסֶף וְאֶת־הַזָּהָב וְאֶת־הַפְּלִים נָתַן בְּאַצְרוֹת בֵּית
יְהוָה: פ

7:51 וּשְׁלִימַת כָּל עֲבִידָתָא דְּעֵבֵד מַלְכָּא שְׁלֹמֹה בֵּית לְבִית מְקֻדָּשָׁא דִּיּוּ וְאִיתִי
וְאִיתִי שְׁלֹמֹה יֵת קֹדְשֵׁי דָוִד אֲבוּהִי יֵת כֶּסֶף וְיֵת דִּהֲבָא דִּהֲבָא וְיֵת כֶּסֶף
וְיֵת מְנִיָּא יְהִב בְּאוּצְרֵי בֵּית בְּבִית מְקֻדָּשָׁא דִּיּוּ:

7:51 Thus all the work that King Solomon performed *in* the house of the LORD was finished. And Solomon brought in the things dedicated by his father David, the silver and the gold and the utensils, *and* he put them in the treasuries of the house of the LORD.

8:1 אַז יְקַהֵּל שְׁלֹמֹה אֶת־זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־כָּל־רָאשֵׁי הַמִּטּוֹת נְשִׂאֵי הָאֲבוֹת לְבְנֵי
יִשְׂרָאֵל אֶל־הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה יְרוּשָׁלַם לְהַעֲלוֹת אֶת־אֲרוֹן בְּרִית־יְהוָה מֵעִיר דָּוִד
הִיא צִיּוֹן:

8:1 בְּכִין כְּנֹשׁ שְׁלֹמֹה יָת כָּל סְבֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל וְיָת כָּל רִישֵׁי שְׁבֻטֵי רַבְרָבֵי
אֲבֹהֹתָא לְבְנֵי דְבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְוָת מַלְכָּא לְמַלְכָּא שְׁלֹמֹה לְיִרוּשָׁלַם לְאַסְקָא יָת
אֲרוֹן קִנְיָא דִּיּוּ מִקְרָתָא דְדָוִיד הִיא צִיּוֹן:

8:1 Then Solomon assembled the elders of Israel and all the heads of the tribes, the leaders of the fathers' households of the sons of Israel, to King Solomon in Jerusalem, to bring up the ark of the covenant of the LORD from the city of David, which is Zion.

8:2 וַיָּקְהֵלוּ אֶל-הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה כָּל-אִישׁ יִשְׂרָאֵל בִּירַח הָאֲתָנִים בַּחֹג הוּא הַחֹדֶשׁ
הַשְּׁבִיעִי:

8:2 וְאֲתַכְנִישׁוּ לְוָת מַלְכָּא שְׁלֹמֹה כָּל אָנֹשׁ יִשְׂרָאֵל בִּירְחָא דְעִתִּיקְנָא קֶרֶן דִּקְרֹן
לִיה יֶרְחָא קִדְמָאָה חֲנָא בְחֲנָא וּכְעַן הוּא יֶרְחָא שְׁבִיעָאָה חֲמִישָׁאָה:

8:2 All the men of Israel assembled themselves to King Solomon at the feast, in the month Ethanim, which is the seventh month.

8:3 וַיָּבֹאוּ כָּל זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּשָּׂאוּ הַכֹּהֲנִים אֶת-הָאֲרוֹן:

8:3 וְאֲתוּ כָּל סְבֵי יִשְׂרָאֵל וַנִּטְלוּ כֹהֲנֵי יָת אֲרוֹנָא:

8:3 Then all the elders of Israel came, and the priests took up the ark.

8:4 וַיַּעֲלוּ אֶת-אֲרוֹן יְהוָה וְאֶת-אֹהֶל מוֹעֵד וְאֶת-כָּל-כְּלֵי הַקֹּדֶשׁ אֲשֶׁר בָּאֹהֶל
וַיַּעֲלוּ אֹתָם הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם:

8:4 וְאָסִיקוּ יָת אֲרוֹנָא דִּיּוּ וְיָת מִשְׁכַּן זִמְנָא וְיָת כָּל מְנֵי קֹדֶשׁא דְבִמְשַׁכְנָא
וְאָסִיקוּ יְתַהוֹן כֹּהֲנֵי וְלִיּוֹאִי:

8:4 They brought up the ark of the LORD and the tent of meeting and all the holy utensils, which were in the tent, and the priests and the Levites brought them up.

8:5 וְהַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה וְכָל-עֵדֶת יִשְׂרָאֵל הַנוֹעֲדִים עָלָיו אֹתוֹ לִפְנֵי הָאֲרוֹן מִזְבְּחִים
צֹאן וּבָקָר אֲשֶׁר לֹא-יִסְפְּרוּ וְלֹא יִמְנוּ מְרֹב:

8:5 וּמַלְכָּא שְׁלֹמֹה וְכָל כְּנִשְׁתָּא דִּישְׂרָאֵל דְבְנֵי יִשְׂרָאֵל דְאַזְדָּמְנוּ עָלוּהִי קִיּוּמִין
עֲמִיה קֹדֶם אֲרוֹנָא מְנַכְסִין מִדְּבַחִין עֹן וְתוֹרִין דְלֹא יִתְחַשְּׁבוּן וְלֹא יִתְמְנוּן מִסְגִּי:

8:5 And King Solomon and all the congregation of Israel, who were assembled to him, were with him before the ark, sacrificing so many sheep and oxen they could not be counted or numbered.

8:6 וַיָּבֹאוּ הַכֹּהֲנִים אֶת-אֲרוֹן בְּרִית-יְהוָה אֶל-מְקוֹמוֹ אֶל-דְּבִיר הַבַּיִת אֶל-קֹדֶשׁ
הַקֳּדָשִׁים אֶל-תַּחַת כַּנְּפֵי הַכְּרוּבִים:

8:6 וְאָעִילוּ וְאָעִילוּ כֹהֲנֵי יָת אֲרוֹן קִנְיָא דִּיּוּ לְאַתְרִיהָ לְבֵית כְּפוּרֵי דְמִתְקֵן
דְּמִתְקֵן דִּי מִתְקִין לִיה בְּגוּ בֵּיתָא לְקוּדֶשׁ קֹדֶשׁא לְתַחַת כַּנְּפֵי כְּרוּבֵיָא:

8:6 Then the priests brought the ark of the covenant of the LORD to its place, into the inner sanctuary of the house, to the most holy place, under the wings of the cherubim.

8:7 כִּי הַכְּרוּבִים פָּרְשִׁים כַּנְּפִים אֶל-מְקוֹם הָאֲרוֹן וַיִּסְכּוּ הַכְּרוּבִים עַל-הָאֲרוֹן
וְעַל-בְּדָיו מִלְמַעְלָה:

8:7 אֲרִי כְּרוּבֵיָא פְּרִיסִין פְּרִיסִין גְּדַפִּיהוֹן עַל אֲתַר אֲרוֹנָא וּמִטְלָלִין וּמִטְלָן
וּמִטְלָן כְּרוּבֵיָא עַל אֲרוֹנָא וְעַל אֲרִיחֹהִי מִלְעִילָא:

8:7 For the cherubim spread *their* wings over the place of the ark, and the cherubim made a covering over the ark and its poles from above.

8:8 וַיֵּאָרְכוּ הַבָּדִים וַיֵּאָרְאוּ רָאשֵׁי הַבָּדִים מִן-הַקֹּדֶשׁ עַל-פְּנֵי הַדְּבִיר וְלֹא יֵרָאוּ
הַחֹצֵצָה וַיְהִי שֵׁם עַד הַיּוֹם הַזֶּה:

8:8 וְאֲרִיכּוֹן וְאֲרִיכּוֹן אֲרִיחָא וּמִתְחַזֵּן וּמִתְחַזֵּן רִישֵׁי אֲרִיחָא מִן קֹדֶשׁא עַל אֲפִי
בֵּית כְּפוּרֵי וְלֹא מִתְחַזֵּן לְבָרָא וְהוּוּ תִמָּן עַד יוֹמָא הַדִּין:

8:8 But the poles were so long that the ends of the poles could be seen from the holy place before the inner sanctuary, but they could not be seen outside; they are there to this day.

8:9 אין בארון רק שני לחות האבנים אשר הניח משה בחרב אשר כרת יהוה עם-בני ישראל בצאתם מארץ מצרים:

8:9 לית בארונא מחתין לחוד לחוד תרין לוחי אבניא דאצנע תמן משה בחרב דעליהון די עילוייהון כתיבין עסרא פתגמי קנמא דגזר יי עם בני ישראל במפקהון מארעא דמצרים:

8:9 There was nothing in the ark except the two tablets of stone which Moses put there at Horeb, where the LORD made a covenant with the sons of Israel, when they came out of the land of Egypt.

8:10 ויהי בצאת הכהנים מן-הקדש והענן מלא את-בית יהוה:

8:10 והוה במפק כהניא מן קדשא וענן אמטתא אתמלי ית בית מקדשא דיוי:

8:10 It happened that when the priests came from the holy place, the cloud filled the house of the LORD,

8:11 ולא יכלו הכהנים לעמוד לשרת מפני הענן כי-מלא כבוד-יהוה את-בית יהוה: פ

8:11 ולא יכלין כהניא למקם לשמשא מן קדם עננא ארי אתמלי יקרא דיוי ית בית מקדשא דיוי:

8:11 so that the priests could not stand to minister because of the cloud, for the glory of the LORD filled the house of the LORD.

8:12 אז אמר שלמה יהוה אמר לשכן בערפל:

8:12 בכין אמר שלמה יי אתרעי לאשראה שכינתיה בירושלם:

8:12 Then Solomon said, "The LORD has said that He would dwell in the thick cloud.

8:13 בנה בניתי בית זבל לך מכון לשבתך עולמים:

8:13 מבנא בניתי בית מקדשא קדמך לך אתר מתקן לבית שכינתך עלמין:

8:13 "I have surely built You a lofty house, A place for Your dwelling forever."

8:14 ויסב המלך את-פניו ויברך את כל-קהל ישראל וכל-קהל ישראל עמד:

8:14 ואסחר מלכא ית אפוהי וקם וברך ית כל קהלא דישראל וכל קהלא דישראל קאים:

8:14 Then the king faced about and blessed all the assembly of Israel, while all the assembly of Israel was standing.

8:15 ויאמר ברוך יהוה אלהי ישראל אשר דבר בפיו את דוד אבי ובירד מלא לאמר:

8:15 ואמר בריך יי אלהא דישראל דגזר במימריה עם דויד אבא וברעותיה קיים למימר:

8:15 He said, "Blessed be the LORD, the God of Israel, who spoke with His mouth to my father David and has fulfilled it with His hand, saying,

8:16 מן-היום אשר הוצאתי את-עמי את-ישראל ממצרים לא-בחרתי בעיר מכל שבטי ישראל לבנות בית להיות שמי שם ואבחר בדוד להיות על-עמי ישראל:

8:16 מן יומא דאפיקית ית עמי ית ישראל ממצרים לא אתרעיתי בקרתא מכל שבטיא דישראל למבני ביתא לאשראה שכינתי תמן ואתרעיתי בדויד למהוי מלכא על עמי ישראל:

8:16 'Since the day that I brought My people Israel from Egypt, I did not choose a city out of all the tribes of Israel in which to build a house that My name might be there, but I chose David to be over My people Israel.'

8:17 וַיְהִי עִם־לִבְּךָ דָּוִד אָבִי לְבָנוֹת בֵּית לַשֵּׁם יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל:
 8:17 וַהֲוֶה בְּלִבָּא עִם לְבָא דְדָוִיד אָבָא לְמַבְנֵי בֵיתָא לְשֵׁמָא דִּיּוּ אֱלֹהָא דִּישְׂרָאֵל:

8:17 "Now it was in the heart of my father David to build a house for the name of the LORD, the God of Israel.

8:18 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־דָּוִד אָבִי יַעַן אֲשֶׁר הָיָה עִם־לִבְּךָ לְבָנוֹת בֵּית לַשֵּׁמִי הֵטִיבְתָּ כִּי הָיָה עִם־לִבְּךָ:
 8:18 וַאֲמַר יוּי לְדָוִיד אָבָא חֲלָף דַּהּוּה עִם לְבָךְ לְמַבְנֵי בֵיתָא לְשֵׁמִי אַתְּקִינְתָּא אֲרִי הָוֶה עִם לְבָךְ:

8:18 "But the LORD said to my father David, 'Because it was in your heart to build a house for My name, you did well that it was in your heart.

8:19 רַק אַתָּה לֹא תִבְנֶה הַבַּיִת כִּי אִם־בְּנֹךְ הֵיטָא מִחֲלָצִיד הוּא־יִבְנֶה הַבַּיִת לְשֵׁמִי:
 8:19 לְחוּד אַתְּ לֹא תִבְנֵי בֵיתָא אֱלֹהִין בֶּר דְּתוֹלִיד הוּא יִבְנֵי יִבְנֶה בֵיתָא לְשֵׁמִי:
 8:19 'Nevertheless you shall not build the house, but your son who will be born to you, he will build the house for My name.'

8:20 וַיָּקֶם יְהוָה אֶת־דְּבָרֹו אֲשֶׁר דִּבֶּר וְאַתָּם תַּחַת דָּוִד אָבִי וְאִשָּׁב עַל־כִּסֵּא יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה וְאִבְנֶה הַבַּיִת לַשֵּׁם יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל:
 8:20 וְקִיִּים יוּי יַת פְּתֻגְמוֹהִי פְתֻגְמִיָּה פִיתְגְּמָא דְּמַלִּיל וְקִמִּית תַּחוֹת דָּוִיד אָבָא וַיְתִיבִית עַל כְּרִסֵּי מַלְכוּתָא דִּישְׂרָאֵל כְּמָא דְּמַלִּיל יוּי וּבִנִּית בֵּיתָא לְשֵׁמָא דִּיּוּ אֱלֹהָא דִּישְׂרָאֵל:
 8:20 "Now the LORD has fulfilled His word which He spoke; for I have risen in place of my father David and sit on the throne of Israel, as the LORD promised, and have built the house for the name of the LORD, the God of Israel.

8:21 וְאִשָּׁם שָׁם מְקוֹם לְאָרוֹן אֲשֶׁר־שָׁם בְּרִית יְהוָה אֲשֶׁר כָּרַת עִם־אֲבוֹתֵינוּ בְּהוֹצִיאֹו אֶתָּם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם: ס
 8:21 וְשׁוֹיְתִי תָמָן אֶתֶר מִתְקַן מִתְקִין לְאֵרוֹנָא דְּבִיָּה מִחֲתִין תְּרִין לוֹחֵי אֲבִינָא דְּעִלְיָהוֹן כְּתִיבִין קִימָא דִּיּוּי דְּגִזֵּר עִם אֲבָהֲתָנָא בְּאַפְקוּתִיָּה יְתָהוֹן מֵאַרְעָא דְּמִצְרַיִם:
 8:21 "There I have set a place for the ark, in which is the covenant of the LORD, which He made with our fathers when He brought them from the land of Egypt."

8:22 וַיַּעֲמֵד שְׁלֹמֹה לִפְנֵי מִזְבֵּחַ יְהוָה נֹגֵד כָּל־קְהָל יִשְׂרָאֵל וַיִּפְרֹשׂ כַּפָּיו הַשָּׁמַיִם:
 8:22 וְקָם שְׁלֹמֹה קָדָם מִדְּבַחָא דִּיּוּי לְקַבִּיל כָּל קְהָלָא דִּישְׂרָאֵל וּפְרַס יְדוּהִי בְּצִלוֹ לְצִית שָׁמַיָא:
 8:22 Then Solomon stood before the altar of the LORD in the presence of all the assembly of Israel and spread out his hands toward heaven.

8:23 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֵין־כְּמוֹךָ אֱלֹהִים בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל־הָאָרֶץ מִתַּחַת שָׁמַר הַבְּרִית וְהַחֲסֵד לַעֲבָדֶיךָ הַהֹלְכִים לִפְנֶיךָ בְּכָל־לֵבָם:
 8:23 וַאֲמַר יוּי אֱלֹהָא דִּישְׂרָאֵל לִית בֶּר־ מִנְךָ אַתְּ הוּא אֱלֹהָא דְּשִׁכִּינְתָּךְ בְּשִׁמְיָא מְלַעִילָא וְשְׁלִיט עַל אֶרְעָא מְלַרַּע נָשֵׁר קִימָא וְחֲסָדָא לְעַבְדְּךָ דְּמַהֲלִכִין דְּפִלְחִין קְדָמְךָ בְּכָל לְבָהוֹן:
 8:23 He said, "O LORD, the God of Israel, there is no God like You in heaven above or on earth beneath, keeping covenant and *showing* lovingkindness to Your servants who walk before You with all their heart,

8:24 אֲשֶׁר שָׁמַרְתָּ לְעַבְדְּךָ דָּוִד אָבִי אַתְּ אֲשֶׁר־דִּבַּרְתָּ לוֹ וְתַדְבֵּר בְּפִיךָ וּבִידְךָ

מִלֵּאת כִּיּוֹם הַזֶּה:

8:24 דְּנִשְׁרָתָא לְעַבְדְּךָ דָּוִיד אָבָא יְתָ דְּמַלִּילְתָּא לִּיהּ וּגְזַרְתָּא בְּמִימְרְךָ וּבִרְעוּתְךָ
קִיַּיִמְתָּא כִּיּוֹמָא הַדִּין:

8:24 who have kept with Your servant, my father David, that which You have promised him; indeed, You have spoken with Your mouth and have fulfilled it with Your hand as it is this day.

8:25 וְעַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל שְׁמֹר לְעַבְדְּךָ דָּוִיד אָבִי אֵת אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ לִּי
לֵאמֹר לֹא-יִכָּרֵת לְךָ אִישׁ מִלִּפְנֵי יֹשֵׁב עַל-כִּסֵּא יִשְׂרָאֵל רַק אֲסִיְשְׁמֻרוּ בְּנֵיךָ
אֶת-דֶּרֶכָם לָלֶכֶת לִפְנֵי פָאֶשֶׁר הָלַכְתָּ לִפְנֵי:

8:25 וּכְעַן יְיָ אֱלֹהֵא דִּישְׂרָאֵל טַר לְעַבְדְּךָ דָּוִיד אָבָא יְתָ דְּמַלִּילְתָּא לִּיהּ
לְמִימַר לֹא יִפְסֹק לְךָ גִּבֹּר מִן קֳדָמִי יְתִיב עַל כִּרְסֵי מַלְכוּתָא דִּישְׂרָאֵל לְחֹד
אִם יִטְרוּן בְּנֵךְ יְתָ אֹרְחָהוֹן אֹרְחָתְהוֹן לְהִלְכָא קֳדָמִי כְּמָא דְהִלַּכְתָּא קֳדָמִי:

8:25 "Now therefore, O LORD, the God of Israel, keep with Your servant David my father that which You have promised him, saying, 'You shall not lack a man to sit on the throne of Israel, if only your sons take heed to their way to walk before Me as you have walked.'

8:26 וְעַתָּה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל יֵאֱמֹן נָא (דְּבָרֶיךָ) אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ לְעַבְדְּךָ דָּוִיד
אָבִי:

8:26 וּכְעַן יְיָ אֱלֹהֵא דִּישְׂרָאֵל יִתְקַיֵּימוּן כְּעַן פִּתְגָמְךָ פִּתְגָמִיא דְּמַלִּילְתָּא
לְעַבְדְּךָ דָּוִיד אָבָא:

8:26 "Now therefore, O God of Israel, let Your word, I pray, be confirmed which You have spoken to Your servant, my father David.

8:27 כִּי הֵאֱמַנְתָּם יֹשֵׁב אֱלֹהִים עַל-הָאָרֶץ הִנֵּה הַשָּׁמַיִם וּשְׁמַי הַשָּׁמַיִם לֹא
יִכְלְלוּךָ אֵף כִּי-הִבִּית הַזֶּה אֲשֶׁר בִּנִּיתִי:

8:27 אֲרִי מִן סֹבֵר יִסּוּבֵר וּמִן דְּמִי חָמִי דִּי בְקַשְׁטָא אֶתְרַעִי יְיָ לְאַשְׁרָאָה
שְׁכִינְתִּיהּ בְּגוּ בְנֵי-אֲנָשָׁא דְדִירִין עַל אֶרְעָא הָא שְׁמִיא וּשְׁמִי שְׁמִיא לֹא יִכְלוּן
לְסוּבְרָא יְתָ יִקְרָךְ יִכְלוּן לְסוּבְרָא יִקְרָךְ יִסּוּבְרוּנְךָ אֵף אֱלֹהִין בֵּיתָא הַדִּין
דְּבִנִּיתִי:

8:27 "But will God indeed dwell on the earth? Behold, heaven and the highest heaven cannot contain You, how much less this house which I have built!

8:28 וּפְנִית אֶל-תְּפִלַּת עַבְדְּךָ וְאֶל-תַּחֲנוּתוֹ יְהוָה אֱלֹהֵי לְשִׁמְעֵ אֶל-הִרְנָה
וְאֶל-תְּפִלָּה אֲשֶׁר עַבְדְּךָ מִתְפַּלֵּל לְפָנֶיךָ הַיּוֹם:

8:28 וְתִתְּנִי לְצִלוּתָא דְּעַבְדְּךָ וּבְעוּתָא וּלְבָעוּתִיהּ דְּעַבְדְּךָ מְצִלִי קֳדָמְךָ יוֹמָא
דִּין:

8:28 "Yet have regard to the prayer of Your servant and to his supplication, O LORD my God, to listen to the cry and to the prayer which Your servant prays before You today;

8:29 לְהִיּוֹת עֵינֶיךָ פִּתְחוֹת אֶל-הַבַּיִת הַזֶּה לַיְלָה וַיּוֹם אֶל-הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אָמַרְתָּ
יְהִי שְׁמִי שָׁם לְשִׁמְעֵ אֶל-תְּפִלָּה אֲשֶׁר יִתְפַּלֵּל עַבְדְּךָ אֶל-הַמָּקוֹם הַזֶּה:

8:29 לְמַהוּי רַעּוּא בִּרְעוּתָא קֳדָמְךָ לְאַנְגָא עַל בֵּיתָא הַדִּין לִילִי וַיּוֹמָם וַיּוֹמָם
לְאַתְרָא דְּאִמְרָתָא יְהִי וַיְהִי שְׁמִי תָמָן לְקַבְלָא צִלוּתָא דִּיצְלִי עַבְדְּךָ לְאַפִּי
אַתְרָא הַדִּין:

8:29 that Your eyes may be open toward this house night and day, toward the place of which You have said, 'My name shall be there,' to listen to the prayer which Your servant shall pray toward this place.

8:30 וְשִׁמְעֵת אֶל-תַּחֲנוּת עַבְדְּךָ וְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יִתְפַּלְלוּ אֶל-הַמָּקוֹם הַזֶּה
וְאַתָּה תִּשְׁמַע אֶל-מָקוֹם שְׁבַתְךָ אֶל-הַשָּׁמַיִם וְשִׁמְעֵת וְסִלַּחְתָּ:

8:30 ותקביל בעות עבדך ועמך ישראל דיצולן לאפי אתרא הדין ואת תקביל מאתר בית שכינתך מן שמיא ותקביל צלותהון ותשובך לחוביהון:

8:30 "Listen to the supplication of Your servant and of Your people Israel, when they pray toward this place; hear in heaven Your dwelling place; hear and forgive.

8:31 את אשר יחטא איש לרעהו ונשאבו אלה להאלתו ובא אלה לפני מזבחק בבית הזה:

8:31 ית דיחוב גבר לחבריה וירשי דרשי ביה מומי לאומיותיה וייתי יומיניה קדם מדבחך בביתא הדין:

8:31 "If a man sins against his neighbor and is made to take an oath, and he comes and takes an oath before Your altar in this house,

8:32 ואתה תשמע השמים ועשית וּשְׁפַטְתָּ אֶת־עַבְדֶּיךָ לְהַרְשִׁיעַ רָשָׁע לַתַּת דַּרְכּוֹ בְּרָאשׁוֹ וּלְהַצְדִּיק צָדִיק לַתַּת לוֹ כְּצַדִּיקְתּוֹ: ס

8:32 ואת תקביל מן שמיא ותעביר ותדין ית עבדך לחייבא חייבא למתן אורחיה ברישיה ולזכאה זכאה למתן ליה כזכותיה:

8:32 then hear in heaven and act and judge Your servants, condemning the wicked by bringing his way on his own head and justifying the righteous by giving him according to his righteousness.

8:33 בהנגף עמך ישראל לפני אויב אשר יחטאו־לך ושבו אליך והודו את־שמך והתפללו והתחננו אליך בבית הזה:

8:33 כד יתמחון עמך ישראל קדם בעלי דבביהון דיחובון קדמך ויחובון לפלחך ויודון לשמך ויצולן ויבעון מן קדמך בביתא הדין:

8:33 "When Your people Israel are defeated before an enemy, because they have sinned against You, if they turn to You again and confess Your name and pray and make supplication to You in this house,

8:34 ואתה תשמע השמים וסלחת לחטאת עמך ישראל והשבתם אל־האדמה אשר נתת לאבותם: ס

8:34 ואת תקביל מן שמיא ותשובך לחובי עמך ישראל ותתיבון לארעא דיהבתא דקימת לאבההון:

8:34 then hear in heaven, and forgive the sin of Your people Israel, and bring them back to the land which You gave to their fathers.

8:35 בהעצר שמים ולא־יהיה מטר כי יחטאו־לך והתפללו אל־המקום הזה והודו את־שמך ומחטאתם ישובון כי תענם:

8:35 כד יתכלון שמיא ולא יהי מטרא ארי יחובון קדמך ויצולן לאפי אתרא הדין ויודון לשמך ומחוביהון יחובון ארי תקביל צלותהון:

8:35 "When the heavens are shut up and there is no rain, because they have sinned against You, and they pray toward this place and confess Your name and turn from their sin when You afflict them,

8:36 ואתה תשמע השמים וסלחת לחטאת עבדיך ועמך ישראל כי תורם את־הדרך הטובה אשר ילכו־בה ונתתה מטר על־ארצך אשר־נתתה לעמך לנחלה: ס

8:36 ואת תקביל מן שמיא ותשובך לחובי עבדך ועמך ישראל ארי תליפון תליפון ית אורח תקנא אורחא דתקנא דיהכון בה ותחין מטרא על ארעך דיהבתא לעמך לאחסנא:

8:36 then hear in heaven and forgive the sin of Your servants and of Your people Israel, indeed, teach them the good way in which they should walk. And send rain on Your land, which You have given Your people for an inheritance.

8:37 רעב כי־יהיה בארץ דבר כי־יהיה שדפון ירקון ארבה חסיל כי יהיה

כִּי יִצַּר-לוֹ אִיבוֹ בָּאָרֶץ שְׁעָרָיו כָּל-נֹגַע כָּל-מַחֲלָה:
 8:37 כַּפָּנָא אַרִי יְהִי בָּאֲרַעָא מוֹתָא אַרִי יְהִי שְׂדֵפָנָא שְׂדֵפּוֹנָא וִירְקָנָא גּוֹבָא
 שְׂמוֹטָא אַרִי יְהִי אַרִי יַעֲיָקוֹן יַעֲיָקוֹן לְהוֹן לִיה בְּעָלֵי דְבְבִיּהוֹן בָּאֲרַע קְרוּיָהוֹן
 כָּל מַכְתָּשׁ וְכָל מָרַע:

8:37 "If there is famine in the land, if there is pestilence, if there is blight *or* mildew, locust *or* grasshopper, if their enemy besieges them in the land of their cities, whatever plague, whatever sickness *there is*,

8:38 כָּל-תְּפִלָּה כָּל-תַּחֲנֻה אֲשֶׁר תִּהְיֶה לְכָל-הָאָדָם לְכָל עַמָּךְ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר
 יִדְעוֹן אִישׁ נֹגַע לִבָּבוֹ וּפְרַשׁ כַּפָּיו אֶל-הַבַּיִת הַזֶּה:
 8:38 כָּל צְלוֹתָא כָּל בְּעוֹתָא דְתַהִי לְכָל אַנְשָׁא לְכָל עַמָּךְ יִשְׂרָאֵל דִּידְעוֹן
 וִידְעוֹן גְּבַר מַכְתָּשִׁי לְבִיּה וִיפְרוֹס יְדוֹהִי בְּצַלּוֹ לְאַפִּי בֵּיתָא הַדִּין:

8:38 whatever prayer or supplication is made by any man *or* by all Your people Israel, each knowing the affliction of his own heart, and spreading his hands toward this house;

8:39 וְאַתָּה תִּשְׁמַע הַשָּׁמַיִם מִכּוֹן שְׁבִתְךָ וְסִלַּחַת וְעֲשִׂיתָ וְנָתַתָּ לְאִישׁ כְּכָל-דַּרְכָּיו
 אֲשֶׁר תִּדְעַתְּ אֶת-לִבָּבוֹ כִּי-אַתָּה יָדַעְתָּ לְבַדְּךָ אֶת-לִבְּבֵי כָל-בְּנֵי הָאָדָם:
 8:39 וְאַתָּה תִּקְבִּיל מִן שָׁמַיָא מֵאַתָּר בֵּית שְׁכִינְתְּךָ וְתִשְׁבּוּק לְחַוְבִּיּהוֹן וְתַעֲבִיד
 בְּעוֹתָהוֹן וְתַתִּין לְגַבַּר כָּכָל אֲוִרְחַתִּיה דְּגַלִּי דְּגַלִּי דְּגַלּוֹ קְדָמְךָ לְבִיּה אַרִי אַתָּה
 הוּא לִית וְלִית בְּרִי מִנְךָ קְדָמְךָ לְחוּד גִּלְן גִּלְיָן לִיבְיָא לְבַבְיָא לְבַבְיָא דְכָל
 בְּנֵי-אַנְשָׁא:

8:39 then hear in heaven Your dwelling place, and forgive and act and render to each according to all his ways, whose heart You know, for You alone know the hearts of all the sons of men,

8:40 לְמַעַן יִרְאוּךָ כָּל-הַיָּמִים אֲשֶׁר-הֵם חַיִּים עַל-פָּנֵי הָאָדָמָה אֲשֶׁר נָתַתָּה
 לְאַבְתִּינּוּ:
 8:40 בְּדִיל דִּירְחִלּוֹן מִן קְדָמְךָ כָּל יוֹמִיָא דְאַנּוֹן קְנָמִין עַל אַפִּי אֲרַעָא דִּיהִבְתָּא
 לְאַבְהֶתְנָא:

8:40 that they may fear You all the days that they live in the land which You have given to our fathers.

8:41 וְגַם אֶל-הַנֹּכְרִי אֲשֶׁר לֹא-מֵעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל הוּא וּבֹא מֵאֲרֶץ רְחוֹקָה לְמַעַן
 שְׁמִיךָ:
 8:41 וְאַף מִן בְּרִי עַמְּמִין דְּלֹא מֵעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל הוּא וַיִּיתִי מֵאֲרַע רְחוֹקָא בְּדִיל
 שְׁמִיךָ:

8:41 "Also concerning the foreigner who is not of Your people Israel, when he comes from a far country for Your name's sake

8:42 כִּי יִשְׁמְעוֹן אֶת-שְׁמִיךָ הַגָּדוֹל וְאַתִּי-יִדְּךָ הַחֲזָקָה וְזִרְעָךָ הַנְּטוּיָה וּבֹא וְהִתְפַּלֵּל
 אֶל-הַבַּיִת הַזֶּה:
 8:42 אַרִי יִשְׁמְעוֹן יְת שְׁמִיךָ רַבָּא וַיִּת יְדְךָ תְּקִיפְתָּא תְּקִיפָא וּדְרַעְךָ מְרִמָּא וַיִּיתִי
 וַיִּצְלִי לְאַפִּי בֵּיתָא הַדִּין:

8:42 (for they will hear of Your great name and Your mighty hand, and of Your outstretched arm); when he comes and prays toward this house,

8:43 אַתָּה תִּשְׁמַע הַשָּׁמַיִם מִכּוֹן שְׁבִתְךָ וְעֲשִׂיתָ כְּכָל אֲשֶׁר-יִקְרָא אֵלֶיךָ הַנֹּכְרִי
 לְמַעַן יִדְעוֹן כָּל-עַמֵּי הָאָרֶץ אֶת-שְׁמִיךָ לִירְאָה אֶתְךָ כַּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וְלִדְעַת
 כִּי-שְׁמִיךָ נִקְרָא עַל-הַבַּיִת הַזֶּה אֲשֶׁר בָּנִיתִי:
 8:43 אַתָּה וְאַתָּה תִּקְבִּיל מִן שָׁמַיָא מֵאַתָּר בֵּית שְׁכִינְתְּךָ וְתַעֲבִיד כְּכָל דִּיצְלִי
 קְדָמְךָ בְּרִי עַמְּמִין בְּדִיל דִּידְעוֹן כָּל עַמְּמִי אֲרַעָא יְת שְׁמִיךָ לְמַדְחַל קְדָמְךָ

כַּעֲמֹךָ יִשְׂרָאֵל וְלִמְדַּע אֲרִי שְׁמֹךְ אֶתְקָרִי עַל בֵּיתָא הָדִין דְּבִנְיָתִי:

8:43 hear in heaven Your dwelling place, and do according to all for which the foreigner calls to You, in order that all the peoples of the earth may know Your name, to fear You, as *do* Your people Israel, and that they may know that this house which I have built is called by Your name.

8:44 כִּי־יֵצֵא עַמֶּךָ לְמַלְחָמָה עַל־אִיְבוֹ בְּדֶרֶךְ אֲשֶׁר תִּשְׁלַחֵם וְהִתְפַּלְּלוּ אֶל־יְהוָה דֶּרֶךְ הָעִיר אֲשֶׁר בָּחַרְתָּ בָּהּ וְהַבֵּית אֲשֶׁר־בָּנִיתִי לְשִׁמְךָ:

8:44 אֲרִי יִפּוֹק עִמָּךְ לְאַנְחָא קָרְבָּא עַל בְּעָלֵי דְבִיּהוֹן בְּאוֹרְחָא דְתִשְׁלַחֵנוּן דְתִשְׁלַחֵנוּן דְתִשְׁלַחֵנוּן וְיִצְלוּן קָדָם יְיָ לְאַפִּי אוֹרַח קִרְתָּא דְאַתְרֵיתָא בֵּהּ וּבֵיתָא דְבִנְיָתִי לְשִׁמְךָ:

8:44 "When Your people go out to battle against their enemy, by whatever way You shall send them, and they pray to the LORD toward the city which You have chosen and the house which I have built for Your name,

8:45 וְשָׁמַעְתָּ הַשָּׁמַיִם אֶת־תְּפִלָּתָם וְאֶת־תַּחֲנוּנָם וְעָשִׂיתָ מִשְׁפָּטָם:

8:45 וְתִקְבִּיל מִן שָׁמַיָא יְת צְלוּתְהוֹן וְיְת בְּעוּתְהוֹן וְתִתְפָּרַע עַלְבָּנְהוֹן:

8:45 then hear in heaven their prayer and their supplication, and maintain their cause.

8:46 כִּי יַחְטְאוּ־לָךְ כִּי אֵין אָדָם אֲשֶׁר לֹא־יַחְטֵא וְאַנְפָּתָ כֶּם וְנִתְתָּם לִפְנֵי אוֹיֵב וְשָׁבוּם שְׁבִייהֶם אֶל־אֶרֶץ הָאוֹיֵב רְחוֹקָה אוֹ קְרוֹבָה:

8:46 אֲרִי יַחֲבוּן קַדְמָךְ אֲרִי לִית אָנֹשׁ דְּלֹא חָטִי חֲטֵא יַחְטִי וַיִּחֹל רִגְזָךְ בְּהוֹן וְתַמְסִרְנוּן קָדָם בְּעָלֵי דְבִיּהוֹן וְיִשְׁבוּנוּן וְיִשְׁתַּבּוּן שְׁבִייהוֹן שׁוּבִייהוֹן לְאַרְעַ בְּעָלֵי דְבִיּהוֹן דְּרַחֲיקָא אוֹ דְּקָרִיבָא:

8:46 "When they sin against You (for there is no man who does not sin) and You are angry with them and deliver them to an enemy, so that they take them away captive to the land of the enemy, far off or near;

8:47 וְהָשִׁיבוּ אֶל־לִבָּם בְּאֶרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבּוּ־שָׁם וְשָׁבוּ וְהִתְחַנְּנוּ אֵלַיִךְ בְּאֶרֶץ שְׁבִייהֶם לֵאמֹר חָטְאוּנוּ וְהִעֲוִינוּ רָשָׁעֵנוּ:

8:47 וְיִתִּיבוּן וְיִתְּבוּן לְלִבְהוֹן בְּאַרְעָא לְאַרְעָא דְאַשְׁתַּבִּיאוּ לְתַמָּן וְיִתְּבוּן וְיִבְעוּן מִן קַדְמָךְ בְּאַרְעַ שְׁבִייהוֹן לְמִימַר חֲבָנָא וְאַטְפְּשָׁנָא סְרַחְנָא:

8:47 if they take thought in the land where they have been taken captive, and repent and make supplication to You in the land of those who have taken them captive, saying, 'We have sinned and have committed iniquity, we have acted wickedly';

8:48 וְשָׁבוּ אֵלַיִךְ בְּכָל־לִבָּבָם וּבְכָל־נַפְשָׁם בְּאֶרֶץ אִיְבֵיהֶם אֲשֶׁר־שָׁבוּ אֹתָם וְהִתְפַּלְּלוּ אֵלַיִךְ דֶּרֶךְ אֶרְצָם אֲשֶׁר נָתַתָּה לְאַבוֹתָם הָעִיר אֲשֶׁר בָּחַרְתָּ וְהַבֵּית אֲשֶׁר־[בְּנִיתִי] לְשִׁמְךָ:

8:48 וְיִתְּבוּן לְפִלְחָנְךָ בְּכָל לְבָהוֹן וּבְכָל נַפְשָׁהוֹן בְּאַרְעַ בְּעָלֵי דְבִיּהוֹן דְּשָׁבוּ דִישְׁבִּי יְתָהוֹן וְיִצְלוּן קַדְמָךְ לְאַפִּי אוֹרַח אֶרְעָהוֹן דִּיהִבְתָּא לְאַבְהָתְהוֹן קִרְתָּא דְאַתְרֵיתָא וּבֵיתָא דְבִנְיָתִי לְשִׁמְךָ:

8:48 if they return to You with all their heart and with all their soul in the land of their enemies who have taken them captive, and pray to You toward their land which You have given to their fathers, the city which You have chosen, and the house which I have built for Your name;

8:49 וְשָׁמַעְתָּ הַשָּׁמַיִם מִכּוֹן שְׁבִתְךָ אֶת־תְּפִלָּתָם וְאֶת־תַּחֲנוּנָם וְעָשִׂיתָ מִשְׁפָּטָם:

8:49 וְתִקְבִּיל מִן שָׁמַיָא מֵאַתַּר בֵּית שְׁכִינְתְּךָ יְת צְלוּתְהוֹן וְיְת בְּעוּתְהוֹן וְתִתְפָּרַע עַלְבָּנְהוֹן:

8:49 then hear their prayer and their supplication in heaven Your dwelling place, and maintain their cause,

8:50 וְסַלַּחְתָּ לַעֲמֹךְ אֲשֶׁר חָטְאוּ־לָךְ וּלְכָל־פְּשָׁעֵיהֶם אֲשֶׁר פָּשְׁעוּ־בְךָ וְנִתְתָּם לְרַחֲמִים לִפְנֵי שְׁבִייהֶם וּרְחֻמוֹם:

8:50 וְתִשְׁבּוֹק לְעַמְּךָ דָּחְבוּ קִדְמָךְ וּלְכָל מִרְדֵּיהֶון דְּמִרְדּוֹ בְּמִימְרְךָ כִּי וּבְמִימְרְךָ
וְתִתִּינֶנּוּ לְרַחֲמִין קִדְם שְׂבִיהֶון וְשׂוֹבִיהֶון וִירַחֲמוּן וִירַחֲמוּן עָלֵיהֶון:

8:50 and forgive Your people who have sinned against You and all their transgressions which they have transgressed against You, and make them *objects of compassion* before those who have taken them captive, that they may have compassion on them

8:51 כִּי־עַמְּךָ וְנַחֲלָתְךָ הֵם אֲשֶׁר הוֹצֵאתָ מִמִּצְרַיִם מִתּוֹךְ כּוּר הַבְּרֹזָל:

8:51 אֲרִי עַמְּךָ וְאַחֲסִנְתְּךָ אֲנִין דְּאַפִּיקְתָּא מִמִּצְרַיִם מִנּוּ כּוּרָא דְּבְרֹזָלָא:

8:51 (for they are Your people and Your inheritance which You have brought forth from Egypt, from the midst of the iron furnace),

8:52 לְהִיּוֹת עֵינֶיךָ פְּתוּחוֹת אֶל־תַּחֲנוּת עַבְדְּךָ וְאֶל־תַּחֲנוּת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל לְשִׁמְעַ
אֲלֵיהֶם בְּכָל קְרָאָם אֲלֶיךָ:

8:52 לְמַהֲוֵי רַעְוָא קִדְמָךְ לְקַבְּלָא בְּעוֹת עַבְדְּךָ וּבְעוֹת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל לְקַבְּלָא
צְלוֹתֶהֶון בְּכָל עֵדָן דְּאֲנוּן מִצָּלָן קִדְמָךְ:

8:52 that Your eyes may be open to the supplication of Your servant and to the supplication of Your people Israel, to listen to them whenever they call to You.

8:53 כִּי־אַתָּה הַבְּדַלְתָּם לָךְ לְנַחֲלָה מִכָּל עַמֵּי הָאָרֶץ כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ בְּיַד מֹשֶׁה
עַבְדְּךָ בְּהוֹצִיאֲךָ אֶת־אֲבוֹתֵינוּ מִמִּצְרַיִם אֲדָנִי יְהוָה: פ

8:53 אֲרִי אַתְּ אֲפִרְשֶׁנּוּן אֲפִרְשֶׁנּוּן לָךְ לְאַחֲסִנָּא מִכָּל עַמְמֵי אֶרֶץ אֲרָם כְּמָא
דְּמִלִּילְתָּא בְּיַד מֹשֶׁה עַבְדְּךָ בְּאַפְקוֹתְךָ יְת אֲבֹהֵתָא מִמִּצְרַיִם וְיִי אֱלֹהִים:

8:53 "For You have separated them from all the peoples of the earth as Your inheritance, as You spoke through Moses Your servant, when You brought our fathers forth from Egypt, O Lord GOD."

8:54 וַיְהִי כְּכֻלּוֹת שְׁלֹמֹה לְהַתְּפַלֵּל אֶל־יְהוָה אֵת כָּל־הַתְּפִלָּה וְהַתְּחִנָּה הַזֹּאת
קָם מִלִּפְנֵי מִזְבֵּחַ יְהוָה מִכְּרַע עַל־בְּרָכָיו וְכַפָּיו פְּרִשּׁוֹת הַשָּׁמַיִם:

8:54 וְהוּא כַּד שִׁיְצִי שְׁלֹמֹה לְצִלָּאָה קִדְם וְיִי יְת כָּל צְלוֹתָא וּבְעוֹתָא הָדָא קָם
מִן קִדְם מִדְּבַחָא דִּיּוּ כַּד מִדְּהוּה כְּרִיעַ עַל בְּרֻכּוּהִי וְיִדּוּהִי פְּרִיסָן בְּצִלוֹ
לְצִית שְׁמִיָּא:

8:54 When Solomon had finished praying this entire prayer and supplication to the LORD, he arose from before the altar of the LORD, from kneeling on his knees with his hands spread toward heaven.

8:55 וַיַּעֲמֹד וַיְבָרֶךְ אֵת כָּל־קְהֵל יִשְׂרָאֵל קוֹל גָּדוֹל לֵאמֹר:

8:55 וְקָם וּבָרִיךְ יְת כָּל קְהֵלָא דִּישְׂרָאֵל קָל רַב לְמִימַר:

8:55 And he stood and blessed all the assembly of Israel with a loud voice, saying:

8:56 בָּרוּךְ יְהוָה אֲשֶׁר נָתַן מְנוּחָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל כְּכֹל אֲשֶׁר דִּבֶּר לֹא־נִפְּל דְּבַר
אֶחָד מִכָּל דְּבָרֵי הַטּוֹב אֲשֶׁר דִּבֶּר בְּיַד מֹשֶׁה עַבְדּוֹ:

8:56 בָּרִיךְ וְיִי דִּיהַב נִיחָא לְעַמִּיהּ יִשְׂרָאֵל כְּכֹל דְּמִלִּיל לָא בְּטִיל פְּתַגְמָא חַד
מִכָּל פְּתַגְמוּהִי תַּקְנִיָּא דְּמִלִּיל בִּידָא דְּמֹשֶׁה עַבְדֵּיהּ:

8:56 "Blessed be the LORD, who has given rest to His people Israel, according to all that He promised; not one word has failed of all His good promise, which He promised through Moses His servant.

8:57 יְהִי יְהוָה אֱלֹהֵינוּ עִמָּנוּ כַּאֲשֶׁר הָיָה עִם־אֲבוֹתֵינוּ אֶל־יַעֲזֹבֵנוּ וְאֶל־יִטְשֵׁנוּ:

8:57 יְהִי מִימְרָא דִּיּוּ אֱלֹהֵנָא בְּסַעֲדָנָא כְּמָא דְּהוּה בְּסַעֲדָנָא כְּמָא דְּהוּה

בְּסַעֲדָא דְּאַבְהֵתָנָא לָא יִשְׁבַּקְנָא וְלָא יִרְחִיקְנָא:

8:57 "May the LORD our God be with us, as He was with our fathers; may He not leave us or forsake us,

8:58 לְהַטּוֹת לְבַבְנוּ אֵלָיו לְלַכֵּת בְּכָל־דֶּרֶכָיו וּלְשֹׁמֵר מִצְוֹתָיו וְחֻקָּיו וּמִשְׁפָּטָיו
אֲשֶׁר צִוָּה אֶת־אֲבוֹתֵינוּ:

8:58 לֹא־פָנָאָה לִבָּנָא לְדַחֲלִיתָהּ לְמַהֲךָ בְּכָל אֹרְחָן דְּתַקְנָן קְדָמוּהִי וּלְמִטְרָא פְּקוּדוּהִי וּקְנִימוּהִי וְדִינוּהִי דְּפָקִיד יְת אֲבֹהֵתָנָא:

8:58 that He may incline our hearts to Himself, to walk in all His ways and to keep His commandments and His statutes and His ordinances, which He commanded our fathers.

8:59 וַיְהִי דְּבָרֵי אֱלֹהִי אֲשֶׁר הִתְחַנְנֵתִי לִפְנֵי יְהוָה קְרָבִים אֶל־יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יוֹמָם וּלְיָלָה לַעֲשׂוֹת מִשְׁפָּט עִבְדּוֹ וּמִשְׁפָּט עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל דְּבִרְיוֹם בְּיוֹמוֹ:

8:59 וַיְהִי פִתְגָמִי אֲלֵין דְּבַעֲיָתִי מִן קָדָם יְיָ מִתְקַבְּלִין קָדָם יְיָ אֱלֹהֵנָא יְיָמָם וּלְיָלַי לְמַעַבְדֵּי דִין עִבְדֵּיהּ וְעַלְבָּן עֲמִיהּ עִמָּךְ יִשְׂרָאֵל פִּתְגָם יוֹם בְּיוֹמֵיהּ:

8:59 "And may these words of mine, with which I have made supplication before the LORD, be near to the LORD our God day and night, that He may maintain the cause of His servant and the cause of His people Israel, as each day requires,

8:60 לְמַעַן דַּעַת כָּל־עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי יְהוָה הוּא אֱלֹהִים אֵין עוֹד:

8:60 בְּדִיל דִּידַעוּן כָּל עַמְמֵי אַרְעָא אַרֵי יְיָ הוּא אֱלֹהִים לִית עוֹד:

8:60 so that all the peoples of the earth may know that the LORD is God; there is no one else.

8:61 וְהָיָה לְבַבְכֶם שָׁלֵם עִם יְהוָה אֱלֹהֵינוּ לִלְכֹּת בְּחֻקָּיו וּלְשַׁמֵּר מִצְוֹתָיו כִּי־הָיָה:

8:61 וַיְהִי וַיְהִי לְבָבוֹן שְׁלִים בְּדַחֲלֵתָא דִּי־יְיָ אֱלֹהֵנָא לְמַהֲךָ בְּקִימוּהִי וּלְמִטְרָא פְּקוּדוּהִי כִּי־וּמָא הָדִין:

8:61 "Let your heart therefore be wholly devoted to the LORD our God, to walk in His statutes and to keep His commandments, as at this day."

8:62 וְהַמֶּלֶךְ וְכָל־יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ זִבְחִים זָבַח לִפְנֵי יְהוָה:

8:62 וּמֶלֶכָא וְכָל יִשְׂרָאֵל עִמֵּיהּ מְנַכְסִין נַכְסַת קִדְשִׁין קָדָם יְיָ:

8:62 Now the king and all Israel with him offered sacrifice before the LORD.

8:63 וַיִּזְבַּח שְׁלָמָה אֶת זִבְחַת הַשְּׁלָמִים אֲשֶׁר זָבַח לַיהוָה בֶּקָר עֶשְׂרִים וּשְׁנָיִם אֶלֶף וְצֹאן מֵאָה וְעֶשְׂרִים אֶלֶף וַיַּחֲנֹכוּ אֶת־בֵּית יְהוָה הַמֶּלֶךְ וְכָל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:

8:63 וּנְכָס וּנְכִיס שְׁלָמָה יְת נַכְסַת קִדְשִׁיא דְנַכְסֵי דִינְכִיס קָדָם יְיָ תוֹרֵי תַרְתִּין רַבּוֹ עֶסְרִין וְתַרְתִּין אֲלָפִין וְעֵנָא תַרְתַּא־עֶסְרֵי מֵאָה וְתַרְתַּא רַבּוֹ וַחֲנִיכּוֹ יְת בֵּית מִקְדָּשָׁא דִּי־יְיָ מֶלֶכָא וְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:

8:63 Solomon offered for the sacrifice of peace offerings, which he offered to the LORD, 22,000 oxen and 120,000 sheep. So the king and all the sons of Israel dedicated the house of the LORD.

8:64 בְּיוֹם הַהוּא קִדַּשׁ הַמֶּלֶךְ אֶת־חוֹף הַחֲצָר אֲשֶׁר לִפְנֵי בֵית־יְהוָה כִּי־עָשָׂה שֵׁם אֶת־הָעֵלָה וְאֶת־הַמִּנְחָה וְאֶת חֲלָבֵי הַשְּׁלָמִים כִּי־מִזְבֵּחַ הַנְּחֹשֶׁת אֲשֶׁר לִפְנֵי יְהוָה קָטָן מִהַכִּיל אֶת־הָעֵלָה וְאֶת־הַמִּנְחָה וְאֶת חֲלָבֵי הַשְּׁלָמִים:

8:64 בְּיוֹמָא הַהוּא קִדִּישׁ מֶלֶכָא יְת גּוֹ דְרִתָּא דְקָדָם בֵּית מִקְדָּשָׁא דִּי־יְיָ אַרֵי עִבְד תַּמָּן יְת עֲלָתָא וְיְת מִנְחָתָא וְיְת תַרְבִּי נַכְסַת קִדְשִׁיא אַרֵי מִדְּבַחָא דְנַחֲשָׁא דְקָדָם יְיָ דְחִיק מִלְּסוּבְרָא יְת עֲלָתָא וְיְת מִנְחָתָא וְיְת תַרְבִּי נַכְסַת קִדְשִׁיא:

8:64 On the same day the king consecrated the middle of the court that was before the house of the LORD, because there he offered the burnt offering and the grain offering and the fat of the peace offerings; for the bronze altar that was before the LORD was too small to hold the burnt offering and the grain offering and the fat of the peace offerings.

8:65 וַיַּעַשׂ שְׁלָמָה בַּעֲת־הָהִיא אֶת־הַחֹג וְכָל־יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ קָהָל גָּדוֹל מִלְּבֹא חֲמַת עַד־נַחַל מִצְרַיִם לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵינוּ שִׁבְעַת יָמִים וְשִׁבְעַת יָמִים אַרְבַּעָה עָשָׂר יוֹם:

8:65 וַעֲבַד שְׁלֹמֹה בַּעֲדָנָא הָהוּא הָיָא יְת חָנָא וְכָל יִשְׂרָאֵל עִמָּיה קָהֵל רַב סְגִי מִמַּעְלָנָא דְחֻמַּת עַד נַחְלָא דְמִצְרַיִם קִדְּם יוֹי אֱלֹהֵנָא שְׁבַעַה יוֹמִין חֲנוּכַת בֵּיתָא וְשִׁבְעַת יוֹמִין חָנָא אַרְבַּעַת-עָסָר יוֹמִין:

8:65 So Solomon observed the feast at that time, and all Israel with him, a great assembly from the entrance of Hamath to the brook of Egypt, before the LORD our God, for seven days and seven *more* days, *even* fourteen days.

8:66 בְּיוֹם הַשְּׁמִינִי שָׁלַח אֶת-הָעָם וַיְבָרְכוּ אֶת-הַמֶּלֶךְ וַיֵּלְכוּ לְאַהֲלֵיהֶם שְׂמֵחִים וְטוֹבֵי לֵב עַל כָּל-הַטּוֹבָה אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוָה לְדָוִד עַבְדּוֹ וּלְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ:
8:66 בְּיוֹמָא תְּמִינָא שָׁלַח יְת עַמָּא וּבְרִיכוּ יְת מַלְכָּא וְאִזְלוּ לְקְרוּיָהוֹן כַּד חָדָן חָדוּ וְשָׁפִיר לְבָהוֹן עַל כָּל טַבְתָּא דַּעֲבַד יוֹי לְדָוִד עַבְדֵּיהּ מִשִּׁיחִיהּ וּלְיִשְׂרָאֵל עַמָּיה:

8:66 On the eighth day he sent the people away and they blessed the king. Then they went to their tents joyful and glad of heart for all the goodness that the LORD had shown to David His servant and to Israel His people.

9:1 וַיְהִי כִכְלוֹת שְׁלֹמֹה לִבְנוֹת אֶת-בֵּית-יְהוָה וְאֶת-בֵּית הַמֶּלֶךְ וְאֵת כָּל-חֲשֶׁק שְׁלֹמֹה אֲשֶׁר חָפֵץ לַעֲשׂוֹת: פ
9:1 וַהֲוָה כַּד שִׁיַּצִּי שְׁלֹמֹה מַלְכָּא לְמַבְנֵי יְת בֵּית מִקְדָּשָׁא דִּיּוֹי וְיְת בֵּית מַלְכָּא וְיְת כָּל רַעוּת שְׁלֹמֹה דְאַתְרַעֵי לְמַעַבְד לְמִיעַבַד:

9:1 Now it came about when Solomon had finished building the house of the LORD, and the king's house, and all that Solomon desired to do,

9:2 וַיֵּרָא יְהוָה אֶל-שְׁלֹמֹה שְׁנִית פַּאֲשֶׁר נִרְאָה אֵלָיו בְּגִבְעוֹן:
9:2 וְאַתְגְּלִי יוֹי לְשֹׁלֹמֹה תְּנִינּוֹת כְּמָא דְאַתְגְּלִי לִיָּהּ בְּגִבְעוֹן:

9:2 that the LORD appeared to Solomon a second time, as He had appeared to him at Gibeon.

9:3 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלָיו שְׁמַעְתִּי אֶת-תְּפִלָּתְךָ וְאֶת-תְּחִנָּתְךָ אֲשֶׁר הִתְחַנַּנְתָּה לִפְנֵי הַקֹּדֶשֶׁתִי אֶת-הַבַּיִת הַזֶּה אֲשֶׁר בָּנִיתָה לְשׁוֹם-שְׁמִי שָׁם עַד-עוֹלָם וְהָיוּ עֵינֵי וְלִבִּי שָׁם כָּל-הַיָּמִים:
9:3 וְאָמַר יוֹי לִיָּהּ לִיָּהּ יְיִי שְׁמִיעָא שְׁמִיעַ קִדְּמֵי יְת צְלוֹתְךָ וּבָעוֹתְךָ דְּבַעִיתָא מִן קִדְּמֵי אֲקַדִּישִׁית יְת בֵּיתָא הָדִין דְּבִנִּיתָא לְאַשְׁרָאָה שְׁכִינָתִי תָמָן עַד עָלְמָא וְתַהֵי שְׁכִינָתִי שְׂרָיָא בִּיהּ וְאִם וְאִף רַעוּתִי מִתַּעֲבָדָא תָּמָן כָּל יוֹמָא:

9:3 The LORD said to him, "I have heard your prayer and your supplication, which you have made before Me; I have consecrated this house which you have built by putting My name there forever, and My eyes and My heart will be there perpetually.

9:4 וְאַתָּה אִם-תֵּלֶךְ לִפְנֵי פַאֲשֶׁר הָלַךְ דָּוִד אֲבִיךָ בְּתָם-לֵבָב וּבִישָׁר לַעֲשׂוֹת כְּכֹל אֲשֶׁר צִוִּיתִיךָ חֻקִּי וּמִשְׁפָּטֵי תִשְׁמוֹר:
9:4 וְאַתָּה אִם תִּהְיֶה בְּאִוְרָחַן דְּתַקְנֵן קִדְּמֵי כְּמָא דְּהָלִיךְ דָּוִיד אֲבִיךָ בְּקִשְׁיּוֹת לְבָא וּבְתַרְצוּתָא לְמַעַבְד לְמִיעַבַד כְּכֹל דְּפַקִּידְתָּךְ קִנְיִי וְדִינֵי תִטַּר:

9:4 "As for you, if you will walk before Me as your father David walked, in integrity of heart and uprightness, doing according to all that I have commanded you *and* will keep My statutes and My ordinances,

9:5 וְהָקִמְתִּי אֶת-כִּסֵּא מַמְלַכְתְּךָ עַל-יִשְׂרָאֵל לְעֹלָם פַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי עַל-דָּוִד אֲבִיךָ לֵאמֹר לֹא-יִפְרֹת לְךָ אִישׁ מֵעַל כִּסֵּא יִשְׂרָאֵל:
9:5 וְאַקִּים יְת כְּרִסֵּי מַלְכוּתְךָ שְׁבִטָא עַל יִשְׂרָאֵל לְעֹלָם לְעֹלָם עַל יִשְׂרָאֵל כְּמָא דְּמַלְלִית עִם דָּוִיד אֲבִיךָ לְמִימַר לֹא יִפְסוֹק לְךָ גִּבֹּר מֵעַל כְּרִסֵּי מַלְכוּתָא דְּיִשְׂרָאֵל:

9:5 then I will establish the throne of your kingdom over Israel forever, just as I promised to your father David, saying, 'You shall not lack a man on the throne of Israel.'

9:6 אִם-שׁוּב תִּשְׁבּוּן אַתֶּם וּבְנֵיכֶם מֵאַחֲרַי וְלֹא תִשְׁמְרוּ מִצְוֹתַי חֻקְתִּי אֲשֶׁר נָתַתִּי לִפְנֵיכֶם וְהִלַּכְתֶּם וְעַבַּדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם לָהֶם:

9:6 אִם מִתֵּב מִיתֵב תַּתּוּבוֹן אַתּוֹן וּבְנִיכוֹן מִכֶּתֶר פִּלְחָנִי וְלֹא תִטְרוֹן פִּקּוּדֵי וּקְנִימֵי דִיהֶבִית קְדָמִיכוֹן וְתִהְיוּן לְטַעוֹת עַמֻּמָּיָא וְתִסְגְּדוּן לַהוֹן:

9:6 "But if you or your sons indeed turn away from following Me, and do not keep My commandments and My statutes which I have set before you, and go and serve other gods and worship them,

9:7 וְהִכְרַתִּי אֶת-יִשְׂרָאֵל מֵעַל פְּנֵי הָאָדָמָה אֲשֶׁר נָתַתִּי לָהֶם וְאֶת-הַבַּיִת אֲשֶׁר הִקְדַּשְׁתִּי לְשְׁמִי אֲשַׁלַּח מֵעַל פָּנָיו וְהָיָה יִשְׂרָאֵל לְמַשָּׁל וּלְשִׁנְיָה בְּכָל-הָעַמִּים:

9:7 וְאֲשִׁיצִי יֵת יִשְׂרָאֵל מֵעַל אִפִּי אֶרְעָא דִּיהֶבִית לַהוֹן וְיֵת בֵּיתָא דְאַקְדִּישִׁית לְשְׁמִי אֶרְחִיק מִקְבִּיל לִקְבִּיל מִימְרֵי וִיהִי וִיהוֹן יִשְׂרָאֵל לְמַתָּל וּלְשׁוּעֵי בְּכָל עַמֻּמָּיָא:

9:7 then I will cut off Israel from the land which I have given them, and the house which I have consecrated for My name, I will cast out of My sight. So Israel will become a proverb and a byword among all peoples.

9:8 וְהַבַּיִת הַזֶּה יִהְיֶה עֲלִיּוֹן כָּל-עֵבֶר עָלָיו יִשָּׁם וְשָׂרָק וְאָמְרוּ עַל-מָה עָשָׂה יְהוָה כָּכָה לָאָרֶץ הַזֹּאת וּלְבַיִת הַזֶּה:

9:8 וּבֵיתָא הָדִין דִּהוּה עֵלָאִי יְהִי חֲרוֹב חֲרִיב כָּל דִּיעֵבֶר דִּיעֵיבֶר עֲלוּהִי יַכְלִי וַיִּנּוֹד וַיִּנִּיד וַיִּימְרוּן עַל מָא מִי עֵבֶד יוּי כִּדִּין לְאַרְעָא הָדָא וּלְבֵיתָא הָדִין:

9:8 "And this house will become a heap of ruins; everyone who passes by will be astonished and hiss and say, 'Why has the LORD done thus to this land and to this house?'"

9:9 וְאָמְרוּ עַל אֲשֶׁר עָזְבוּ אֶת-יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם אֲשֶׁר הוֹצִיא אֶת-אֲבֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וַיַּחֲזִקוּ בָאֱלֹהִים אֲחֵרִים (וַיִּשְׁתַּחֲוּ) לָהֶם וַיַּעֲבֹדוּם עַל-פִּן הַבִּיא יְהוָה עֲלֵיהֶם אֶת כָּל-הָרָעָה הַזֹּאת: פ

9:9 וַיִּימְרוּן עַל דְּשַׁבְּקוּ יֵת פִּלְחָנָא דִּיּוּי אֱלֹהֵהוֹן דְּאַפִּיק יֵת אֲבָהֵהוֹן מֵאַרְעָא דְּמִצְרַיִם וְאַתְקִיפוּ בְּטַעוֹת עַמֻּמָּיָא וּסְגִידוּ לַהוֹן וּפְלַחוּנוֹן וּפְלַחוּנִין וּפְלַחוּנוֹן עַל כֵּן אִיתִי יוּי עֲלֵיהוֹן יֵת כָּל בִּשְׁתָּא הָדָא:

9:9 "And they will say, 'Because they forsook the LORD their God, who brought their fathers out of the land of Egypt, and adopted other gods and worshiped them and served them, therefore the LORD has brought all this adversity on them.'"

9:10 וַיְהִי מִקְצֵה עֶשְׂרִים שָׁנָה אֲשֶׁר-בָּנָה שְׁלֹמֹה אֶת-שְׁנֵי הַבָּתִּים אֶת-בַּיִת יְהוָה וְאֶת-בַּיִת הַמֶּלֶךְ:

9:10 וְהוּה מְסוּפָּה עֶסְרִין שָׁנִין דְּבָנָא שְׁלֹמֹה יֵת תְּרִין בִּתְיָא יֵת בֵּית מִקְדָּשָׁא דִּיּוּי וְיֵת בֵּית מַלְכָּא:

9:10 It came about at the end of twenty years in which Solomon had built the two houses, the house of the LORD and the king's house

9:11 חִירָם מֶלֶךְ-צֹר נָשָׂא אֶת-שְׁלֹמֹה בַּעֲצֵי אֲרָזִים וּבַעֲצֵי בְרוֹשִׁים וּבְזָהָב לְכָל-חֲפָצוֹ אֲזִי יֵתן הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה לְחִירָם עֶשְׂרִים עִיר בְּאֶרֶץ הַגִּלְלִיל:

9:11 חִירָם מֶלֶכָּא דְּצוֹר סוֹבֵר יֵת שְׁלֹמֹה בָּאֲעִי אֲרָזִין וּבָאֲעִי בִירְזֹן וּבִדְהָבָא לְכָל צֹרְכִיהָ בְּכִין וּבִכֵּן יֵהָב יֵהִיב מֶלֶכָּא שְׁלֹמֹה לְחִירָם עֶסְרִין קְרוּיִן בְּאֶרֶע גִּלְלִילָא:

9:11 (Hiram king of Tyre had supplied Solomon with cedar and cypress timber and gold according to all his desire), then King Solomon gave Hiram twenty cities in the land of Galilee.

9:12 וַיֵּצֵא חִירָם מִצֹּר לְרֹאוֹת אֶת-הָעָרִים אֲשֶׁר נָתַן-לּוֹ שְׁלֹמֹה וְלֹא יִשְׂרוּ בְּעִינָיו:

9:12 וּנְפַק חִירָם מִצֹּר לְמַסְעֵר לְמַחְזִי יֵת קְרוּיָא דִּיהֵב לִיה שְׁלֹמֹה וְלֹא כְּשָׂרָא

כְּשָׂא כְּשֵׁרִין בְּעִינוֹהִי:

9:12 So Hiram came out from Tyre to see the cities which Solomon had given him, and they did not please him.

9:13 וַיֹּאמֶר מָה הָעָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר־נָתַתָּה לִּי אָחִי וַיִּקְרָא לָהֶם אֶרֶץ כָּבּוּל
עַד הַיּוֹם הַזֶּה: פ

9:13 וַאֲמַר מָה קְרוֹיָא הָאֵלִין דִּיהֲבַתָּא לִּי אָחִי וקרא להון ארע כבול עד
יומא הדין:

9:13 He said, "What are these cities which you have given me, my brother?" So they were called the land of Cabul to this day.

9:14 וַיִּשְׁלַח חִירָם לַמֶּלֶךְ מֵאָה וְעֶשְׂרִים כֶּפֶר זָהָב:

9:14 וַיִּשְׁדֹּר וַשְׁלַח חִירָם לַמֶּלֶךְ מֵאָה וְעֶסְרִין כִּכְרֵי דְהָבָא:

9:14 And Hiram sent to the king 120 talents of gold.

9:15 וְזֶה דְּבֶר־הַמָּס אֲשֶׁר־הֶעֱלָה הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה לִבְנוֹת אֶת־בַּיִת יְהוָה וְאֶת־בֵּיתוֹ
וְאֶת־הַמִּלּוֹא וְאֶת חוֹמַת יְרוּשָׁלַם וְאֶת־חָצוֹר וְאֶת־מְגִדּוֹ וְאֶת־גִּזְרִי:

9:15 וְדִין פִּתְגָם מִסְקֵי מִסִּין דְּמִנִּי מֶלֶכָא שְׁלֹמֹה לְמִבְנֵי יָת בֵּית מִקְדָּשָׁא דִּיּוּ
וְיָת בֵּיתִיה וְיָת מְלִיתָא וְיָת שׁוּרָא שׁוּרִיא דִּירוּשָׁלַם וְיָת חָצוֹר וְיָת מְגִדּוֹ וְיָת
גִּזְרִי:

9:15 Now this is the account of the forced labor which King Solomon levied to build the house of the LORD, his own house, the Millo, the wall of Jerusalem, Hazor, Megiddo, and Gezer.

9:16 פֶּרַעַה מֶלֶךְ־מִצְרַיִם עָלָה וַיִּלְכֹּד אֶת־גִּזְרִי וַיִּשְׂרַפָּהּ בָּאֵשׁ וְאֶת־הַכְּנַעֲנִי הַיֹּשֵׁב
בְּעִיר הָרֶגַ וַיִּתְּנָהּ שְׁלָחִים לְבָתוֹ אִשֶּׁת שְׁלֹמֹה:

9:16 פֶּרַעַה מֶלֶכָא דְּמִצְרַיִם סָלִיק וּכְבַּשׁ יָת גִּזְרִי וְאִוְקְדָה בְּנוּרָא וְיָת כְּנַעֲנָא
דִּיתִיב בְּקֶרְתָּא קָטִיל קָטִיל וַיְהִיבָה מִתְּנָא לְבֶרְתִּיהָ אֶתֶּת שְׁלֹמֹה:

9:16 For Pharaoh king of Egypt had gone up and captured Gezer and burned it with fire, and killed the Canaanites who lived in the city, and had given it as a dowry to his daughter, Solomon's wife.

9:17 וַיְבִן שְׁלֹמֹה אֶת־גִּזְרִי וְאֶת־בֵּית חֶרֶן תַּחְתּוֹן:

9:17 וּבְנָא שְׁלֹמֹה יָת גִּזְרִי וְיָת בֵּית־חֹרוֹן אֶרְעָא:

9:17 So Solomon rebuilt Gezer and the lower Beth-horon

9:18 וְאֶת־בַּעֲלָת וְאֶת־(תָּמָר) [תְּדֹמָר] בַּמִּדְבָּר בְּאֶרֶץ:

9:18 וְיָת בַּעֲלָת וְיָת תְּדֹמָר בַּמִּדְבָּרָא בְּאֶרְעָא:

9:18 and Baalath and Tamar in the wilderness, in the land of Judah,

9:19 וְאֶת כָּל־עָרֵי הַמִּסְכָּנוֹת אֲשֶׁר הָיוּ לְשְׁלֹמֹה וְאֶת עָרֵי הָרֶכֶב וְאֶת עָרֵי
הַפָּרָשִׁים וְאֶת חֲשֶׁק שְׁלֹמֹה אֲשֶׁר חֲשַׁק לִבְנוֹת בִּירוּשָׁלַם וּבְלָבָנוֹן וּבְכָל אֶרֶץ
מִמְּשָׁלָתוֹ:

9:19 וְיָת כָּל קְרוּי בֵּית־אוּצְרִיא בֵּית־אוּצְרָא דִּהוּאָה דִּהוּוּ לְשְׁלֹמֹה וְיָת קְרוּי
רְחִיבָא וְיָת כָּל קְרוּי פָּרָשִׁיא וְיָת כָּל רַעוֹת שְׁלֹמֹה וְיָת דְּאֶתְרַעִי לְמִבְנֵי
בִירוּשָׁלַם וּבְלָבָנוֹן וּבְכָל אֶרֶע שְׁלֹמֹה:

9:19 and all the storage cities which Solomon had, even the cities for his chariots and the cities for his horsemen, and all that it pleased Solomon to build in Jerusalem, in Lebanon, and in all the land under his rule.

9:20 כָּל־הָעָם הַנּוֹתָר מִן־הָאֲמָרִי הַחֲתִי הַפְּרָזִי הַחֲנִי וְהַיְּבוּסִי אֲשֶׁר לֹא־מִבְנֵי
יִשְׂרָאֵל הִמָּה:

9:20 כָּל עָמָא דְּאֶשְׁתָּאֵר מִן אֲמֹרָאִי חֲתָאִי פְּרָזָאִי חֲנָאִי וַיְבוּסָאִי דְּלֹא מִבְנֵי

9:20 *As for all the people who were left of the Amorites, the Hittites, the Perizzites, the Hivites and the Jebusites, who were not of the sons of Israel,*

9:21 בְּנֵיהוֹן דָּאִשְׁתְּאֵרוּ בְּתַרְיָהוֹן בְּאַרְעָא דְלֹא יִכִּילוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְגַמְרוּתָהוֹן
וּמִנִּינוֹן שְׁלֵמָה לְמַסְקֵי מָסִין פְּלַחִין עַד יוֹמָא הַדִּין:

9:21 their descendants who were left after them in the land whom the sons of Israel were unable to destroy utterly, from them Solomon levied forced laborers, even to this day.

9:22 וּמִבְנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא מָנִי יְהִי שְׁלָמָה לְמַהוּי פְּלִחִין אֲרִי אֲנֹן גְּבֵרֵי עֲבָדֵי
קָרְבָּא וְעַבְדוּהִי וְרַבְרְבּוּהִי וְרַבְרְבָּנוּהִי וְגִבְרֹהִי וְגִבְרוּהִי וְרַבְנֵי רַתְכוּהִי רַתְכִּיה
וּפְרִשׁוּהִי:

9:22 But Solomon did not make slaves of the sons of Israel; for they were men of war, his servants, his princes, his captains, his chariot commanders, and his horsemen.

9:23 אֵלֶּיךָ רַבֵּנִי אֶסְטָרְטִינָא דְּמִמֶּנּוּ עַל עֲבִידְתָּא דְּלִשְׁלֹמֹה חֲמִישׁ מָאָה וַחֲמִשִּׁין דְּמַפְלָחִין בַּעֲמָא דַּעֲבָדִין בַּעֲבִידְתָּא:

9:23 These *were* the chief officers who *were* over Solomon's work, five hundred and fifty, who ruled over the people doing the work.

9:24 בָּרַם בְּרִתָּא דְּפִרְעָה בַּת פִּרְעָה סְלִיקַת מִקְרָתָא דְּדָוִיד לְבֵיתָא דְּבִנָּא לָהּ
בְּכִין בְּנָא יֵת מְלִיתָא:

9:24 As soon as Pharaoh's daughter came up from the city of David to her house which *Solomon* had built for her, then he built the Millo.

9:25 וְאַסִּיק שְׁלֹמֹה חֵלֶת זְמַנּוֹ בַּשָּׂתָא עֲלוֹן וְנִכְסַת קִדְשִׁין עַל מִדְבָּחָא דְּבִנְיָא קִדְם יוּי וְאַקְטֵר וּמִקְטֵר עֲלוּהִי קִטְרַת בְּסַמִּין דְּקִדְם יוּי וְשְׁלִים וּשְׁכַלֵּל יֵת בִּיתָא:

9:25 Now three times in a year Solomon offered burnt offerings and peace offerings on the altar which he built to the LORD, burning incense with them *on the altar* which *was* before the LORD. So he finished the house.

9:26 וּסְפִינְתָא וּסְפִינְתָא עֲבַד מַלְכָּא שְׁלָמָה שְׁלָמָה מַלְכָּא בְּעִצְיוֹן-גִּבְרָ דְּעָם
אֵילֹת עַל דְּעַל כִּיף יִמָּא דְסוּף בְּאַרְעָא דְאַדּוּם:

9:26 King Solomon also built a fleet of ships in Ezion-geber, which is near Eloth on the shore of the Red Sea, in the land of Edom.

9:27 וְשֹׁדֵר חִירָם בְּסִפִּינְתָא בְּסִפִּינְתָא יֵת עֲבֹדוּהִי גְבָרִין סַפְנִין דְּאוּמִנִין וְאוּמִנִין

לְדַבָּרָא בִּימָא עִם עַבְדֵי שְׁלֹמֹה:

9:27 And Hiram sent his servants with the fleet, sailors who knew the sea, along with the servants of Solomon.

9:28 וַיָּבֹאוּ אוֹפִירָה וַיִּקְחוּ מִשָּׁם זָהָב אַרְבַּע־מֵאוֹת וְעֶשְׂרִים כֶּכֶר וַיָּבֹאוּ אֶל־הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה: פ

9:28 וְאִתּוֹ לְאוֹפִיר וּנְסִיבּוּ מִתֵּמָן דְּהָבָא אַרְבַּע מֵאָה וְעֶסְרִין כֶּכֶרִין וַאֲיִתְיֹאוּ וַאֲיִתְיֹאוּ לְוֹת מַלְכָא שְׁלֹמֹה:

9:28 They went to Ophir and took four hundred and twenty talents of gold from there, and brought it to King Solomon.

10:1 וּמַלְכַּת־שֶׁבָא שָׁמְעַת אֶת־שִׁמְעַת שְׁלֹמֹה לְשֵׁם יְהוָה וַתָּבֹא לְנִסְתּוֹ בַּחֲדוֹת:
10:1 וּמַלְכַּת שֶׁבָא שָׁמְעַת יָת שִׁימְעַת שְׁלֹמֹה לְשִׁמְעַת דִּיּוּ וַאֲתַת לְנִסְיוֹתֶיהָ בְּמַתְלִין בַּחוּדְאִין:

10:1 Now when the queen of Sheba heard about the fame of Solomon concerning the name of the LORD, she came to test him with difficult questions.

10:2 וַתָּבֹא יְרוּשָׁלַיִם בַּחֲיִל כְּבֹד מְאֹד גַּמְלִים נִשְׂאִים בְּשָׂמִים וְזָהָב רַב־מְאֹד וְאִבְנֵי יָקָרָה וַתָּבֹא אֶל־שְׁלֹמֹה וַתְּדַבֵּר אֵלָיו אֵת כָּל־אֲשֶׁר הָיָה עִם־לִבָּהּ:
10:2 וַאֲתַת לִירוּשָׁלַם בְּמִשְׁרִין בְּמִשְׁרִין סְגִיָאן סְגִיָאן לְחָדָא גַּמְלִין טַעֲיִנִין בּוֹסְמִין בְּסִמְנִין וְדִהָבָא סְגִי לְחָדָא וְאִבְנִין טָבֵן וַאֲתַת לְוֹת מַלְכָא שְׁלֹמֹה וּמַלִּילַת עֲמִיָּה יָת כָּל דִּהּוּהָ עִם לְבָה לְבִיָּה:

10:2 So she came to Jerusalem with a very large retinue, with camels carrying spices and very much gold and precious stones. When she came to Solomon, she spoke with him about all that was in her heart.

10:3 וַיַּגִּד־לָהּ שְׁלֹמֹה אֶת־כָּל־דִּבְרֶיהָ לֹא־הָיָה דְּבָר נֶעְלָם מִן־הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר לֹא הִגִּיד לָהּ:

10:3 וְחוּי לָהּ שְׁלֹמֹה יָת כָּל פִּתְגָמָהָ לֹא וְלֹא הָיָה מִדְּעָם דִּאֲתַכְסֶּה מִן מַלְכָא דְּלֹא חוּי לָהּ:

10:3 Solomon answered all her questions; nothing was hidden from the king which he did not explain to her.

10:4 וַתֵּרָא מַלְכַּת־שֶׁבָא אֵת כָּל־חֲכָמַת שְׁלֹמֹה וְהַבַּיִת אֲשֶׁר בָּנָה:

10:4 וְחִזַּת מַלְכַּת שֶׁבָא יָת כָּל חֲכָמַת שְׁלֹמֹה וּבֵיתָא דְּבָנָא:

10:4 When the queen of Sheba perceived all the wisdom of Solomon, the house that he had built,

10:5 וּמֵאֲכָל שֻׁלְחָנוֹ וּמוֹשָׁב עַבְדָּיו וּמַעֲמָד (מִשְׁרָתוֹ) [מִשְׁרָתוֹ] וּמִלְּבִשֵׁיהֶם וּמִשְׁקֵיו וְעַלְתּוֹ אֲשֶׁר יַעֲלֶה בֵּית יְהוָה וְלֹא־הָיָה בָּהּ עוֹד רוּחַ:

10:5 וּמִיכָל פְּתוּרִיָּה וְאַסְחָרוֹת עַבְדּוּהִי וּמִקָּם מְשֻׁמְשָׁנִיָּה מְשֻׁמְשָׁנִיָּה וּלְבוּשֵׁיהוֹן וְשִׁקְיוֹתֶיהָ וְעַלְתִּיהָ וְעַלְוֹתֶיהָ דְּמִסִּיק דְּמִיתֶסֶק בֵּית מִקְדָּשָׁא דִּיּוּ וְלֹא אֲשַׁתְּאַרְת אֲשַׁתְּאַר בַּה עוֹד רוּחַ:

10:5 the food of his table, the seating of his servants, the attendance of his waiters and their attire, his cupbearers, and his stairway by which he went up to the house of the LORD, there was no more spirit in her.

10:6 וַתֹּאמֶר אֶל־הַמֶּלֶךְ אֵמֶת הָיָה הַדְּבָר אֲשֶׁר שָׁמַעְתִּי בְּאַרְצִי עַל־דִּבְרֶיךָ וְעַל־חֲכָמְתְּךָ:

10:6 וַאֲמַרְת לְמַלְכָא קִשְׁטָא הָיָה פִּתְגָמָא דְּשִׁמְעִית בְּאַרְעִי עַל פִּתְגָמְךָ וְעַל חֲכָמְתְּךָ:

10:6 Then she said to the king, "It was a true report which I heard in my own land about your words and your wisdom.

10:7 וְלֹא־הָאֵמַנְתִּי לְדַבָּרִים עַד אֲשֶׁר־בָּאתִי וַתֵּרָאִינִי עֵינַי וְהִנֵּה לֹא־הִגִּיד־לִי הַחֲצִי הַזֶּה הַחֲסִפָּה חֲכָמָה וְטוֹב אֶל־הַשְּׁמוּעָה אֲשֶׁר שָׁמַעְתִּי:

10:7 וְלֹא הִימִינִית לְפִתְנֻמִּיא עַד דַּאֲתִיתִי וְחֻזָּא עֵינִי וְהָא לֹא אֶתְחֹוּה לִי
פְּלִגּוֹת פִּלְגּוּ מָא דְחֻזִּיתִי אוֹסִיפְתָּא חֲכֻמָּתָא וְטִבּוּתָא עַל שְׁמוּעָתָא דְשִׁמְעִית:

10:7 "Nevertheless I did not believe the reports, until I came and my eyes had seen it. And behold, the half was not told me. You exceed *in* wisdom and prosperity the report which I heard.

10:8 אֲשֶׁרֶנִּי אֲנֹשִׁיד אֲשֶׁרֶנִּי עֲבָדִיד אֱלֹהֵי הָעַמִּידִים לְפָנֶיךָ תָּמִיד הַשְּׁמָעִים
אֶת־חֲכֻמָּתְךָ:

10:8 טוֹבִי גְבֵרְךָ גִּבְרָךְ טוֹבִי וְטוֹבִי עֲבָדְךָ אֵלֶיךָ דְקִימִין קִדְמָךְ תְּדִירָא דְשִׁמְעִין
יֵת חֲכֻמָּתְךָ:

10:8 "How blessed are your men, how blessed are these your servants who stand before you continually *and* hear your wisdom.

10:9 יְהִי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בָּרוּךְ אֲשֶׁר חָפֵץ בָּךְ לְתִתְּךָ עַל־כִּסֵּא יִשְׂרָאֵל בְּאַהֲבָה
יְהוָה אֶת־יִשְׂרָאֵל לְעֹלָם וַיִּשְׁמֹךְ לְמֶלֶךְ לַעֲשׂוֹת מִשְׁפָּט וְצֶדֶק:

10:9 יְהִי יְיָ אֱלֹהֶיךָ בָּרוּךְ דַּאֲתִרְעִי בָךְ לְמִתְנָךְ עַל כִּרְסֵי מַלְכוּתָא דְיִשְׂרָאֵל
בְּרַחֲמֵי יְיָ יֵת יִשְׂרָאֵל לְעֹלָם וּמִנִּיךְ לְמַהוּי מַלְכָּא לְמַעַבְדַּ לְמִיעַבְדַּ דִּין
דְקִשׁוּט וְזָכוּ:

10:9 "Blessed be the LORD your God who delighted in you to set you on the throne of Israel; because the LORD loved Israel forever, therefore He made you king, to do justice and righteousness."

10:10 וַתִּתֵּן לְמֶלֶךְ מֶאֱדָה וְעֶשְׂרִים כֶּפֶר זָהָב וּבִשְׁמִים הֲרֵבָה מְאֹד וְאִבְנֵי יָקָרָה
לֹא־בָא כְּבִשְׁם הַהוּא עוֹד לְרֹב אֲשֶׁר־נָתַנָּה מַלְכַּת־שֶׁבַע לְמֶלֶךְ שְׁלֹמֹה:

10:10 וַיַּהֲבֵת לְמַלְכָּא מֶאֱדָה וְעֶסְרִין כִּכְרֵי דְהָבָא וּבִסְמִינִין וּבִסְמִין סְגִי לַחְדָּא
וְאִבְנִין טָבִין לֹא אֲתוּ אֲתָא אֲתוּ אֲתִי כְּבִסְמִנְיָא הָאֲנֹן הָאֲלִין עוֹד לְסְגִי דִיַּהֲבֵת
מַלְכַּת שֶׁבַע לְמַלְכָּא שְׁלֹמֹה:

10:10 She gave the king a hundred and twenty talents of gold, and a very great *amount* of spices and precious stones. Never again did such abundance of spices come in as that which the queen of Sheba gave King Solomon.

10:11 וְגַם אֲנִי חִירָם אֲשֶׁר־נָשָׂא זָהָב מֵאוֹפִיר הֵבִיא מֵאוֹפִיר עֲצֵי אֲלֻמִּינִים הֲרֵבָה
מְאֹד וְאִבְנֵי יָקָרָה:

10:11 וְאִף סְפִינְתָא סְפִינְתָא דְחִירָם לְחִירָם דִּמְתִּיא דִּאִיתִיא דְהָבָא מֵאוֹפִיר
אִיתִי אִיתִית אִיתִיאֲת מֵאוֹפִיר אֲעִי אֲלֻמוֹנִיא סְגִי לַחְדָּא וְאִבְנִין טָבִין:

10:11 Also the ships of Hiram, which brought gold from Ophir, brought in from Ophir a very great *number of* almug trees and precious stones.

10:12 וַיַּעַשׂ הַמֶּלֶךְ אֶת־עֲצֵי הָאֲלֻמִּינִים מִסְעָד לְבֵית־יְהוָה וּלְבֵית הַמֶּלֶךְ וְכִנּוֹרוֹת
וְנִבְלִים לְשָׁרִים לֹא בָ־כֵן עֲצֵי אֲלֻמִּינִים וְלֹא נִרְאָה עַד הַיּוֹם הַזֶּה:

10:12 וְעַבְדַּ מַלְכָּא יֵת אֲעִי אֲלֻמוֹנִיא סְעִיד לְבֵית מִקְדָּשָׁא דִיּוּי וּלְבֵית מַלְכָּא
וְכִנְרִיא וְנִבְלִיא לְבִנֵי לִוִּי לֹא אֲתוּ כִין אֲעִי אֲלֻמוֹנִיא וְלֹא אֶתְחִזְאוּ עַד יוֹמָא
הַדִּין:

10:12 The king made of the almug trees supports for the house of the LORD and for the king's house, also lyres and harps for the singers; such almug trees have not come in *again* nor have they been seen to this day.

10:13 וְהַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה נָתַן לְמַלְכַּת־שֶׁבַע אֶת־כָּל־חֲפָצָהּ אֲשֶׁר שָׁאַלָה מִלְּבַד אֲשֶׁר
נָתַן־לָהּ כִּיד הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה וַתִּפֶּן וַתֵּלֶךְ לְאַרְצָהּ הִיא וְעַבְדֶּיהָ: ס

10:13 וּמַלְכָּא שְׁלֹמֹה יָהֵב לְמַלְכַּת שֶׁבַע יֵת כָּל רְעוּתָא דְשִׁאִילַת דְשִׁאִילָא בָר
מִדְּמִנִּי לָהּ כְּעוֹתֵר יָדָא דְמַלְכָּא שְׁלֹמֹה וְאֶתְפְּנִיאֲת וְאִזְלַת לְאַרְעָהּ לְאַרְעָהּ
הִיא וְעַבְדֶּהּ:

10:13 King Solomon gave to the queen of Sheba all her desire which she requested, besides what he gave her according to his royal bounty. Then she turned and went to her own land together with her servants.

10:14 וַיְהִי מִשְׁקַל הַזָּהָב אֲשֶׁר-בָּא לְשִׁלְמֹה בְּשָׁנָה אַחַת שֵׁשׁ מֵאוֹת שָׁשִׁים וְשֵׁשׁ כֶּכֶר זָהָב:

10:14 וַהֲוֶה מִתְקַל דְּהָבָא דְאַתָּא דְהוּה אֲתִי דִי הוּה אֲתִי לְשִׁלְמֹה בְּשִׁתָּא חֲדָא שִׁית מֵאָה שְׁתִּין וְשִׁית כֶּכְרֵי דְהָבָא:

10:14 Now the weight of gold which came in to Solomon in one year was 666 talents of gold,

10:15 לְבַד מֵאַנְשֵׁי הַתְּרִים וּמִסַּחֲר הָרֹכָלִים וְכָל-מַלְכֵי הָעָרֹב וּפְחוֹת הָאָרֶץ:

10:15 בָּר מֵאַנְר אֹמְנִיָּא וּסְחוֹרַת תַּגְרִיָּא וְכָל מַלְכֵי סְמְכֻתָּא מֵעֵרְבָא וְשִׁלְטוֹנֵי אֶרֶעָא:

10:15 besides *that* from the traders and the wares of the merchants and all the kings of the Arabs and the governors of the country.

10:16 וַיַּעַשׂ הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה מֵאֲתִים צָנָה זָהָב שְׁחוּט שֵׁשׁ-מֵאוֹת זָהָב יַעֲלֶה עַל-הַצָּנָה הָאֶחָת:

10:16 וְעִבֵּד מַלְכָּא שְׁלֹמֹה מִתָּן תְּרִיסִין תְּרִיצִין דְּדִהָבָא טָבָא שִׁית מֵאָה מִתְקַלִּין דְּהָבָא מִסַּק מְסִיק עַל תְּרִיסָא תְּרִיצָא חֲדָא:

10:16 King Solomon made 200 large shields of beaten gold, using 600 *shekels* of gold on each large shield.

10:17 וְשִׁלְש־מֵאוֹת מְגִנִּים זָהָב שְׁחוּט שְׁלֹשֶׁת מְנִים זָהָב יַעֲלֶה עַל-הַמֶּגֶן הָאֶחָת וַיִּתְּנֵם הַמֶּלֶךְ בֵּית יַעֲר הַלְבָנוֹן: פ

10:17 וַתִּלָּךְ מֵאָה מְגִנִּין דְּדִהָבָא טָבָא תִּלְתָּה מִנֵּן מִנֵּן דְּהָבָא מִסַּק מְסִיק עַל מְגִנָּא חֲדָא וּמִנִּינוֹן מַלְכָּא בֵּית מְקִירַת מְקִידַת מַלְכִּיָּא:

10:17 *He made* 300 shields of beaten gold, using three minas of gold on each shield, and the king put them in the house of the forest of Lebanon.

10:18 וַיַּעַשׂ הַמֶּלֶךְ כִּסֵּא-שֵׁן גָּדוֹל וַיִּצְפּוּהוּ זָהָב מוֹפָז:

10:18 וְעִבֵּד מַלְכָּא כִּרְסִיָּא דְשִׁינָא רַבָּא וַחֲפָהִי דְהָבָא טָבָא:

10:18 Moreover, the king made a great throne of ivory and overlaid it with refined gold.

10:19 שֵׁשׁ מַעֲלוֹת לַכִּסֵּה וְרֹאשׁ-עֵגֹל לַכִּסֵּה מֵאַחֲרָיו וַיִּדְתּ מִזָּה וּמִזָּה אֶל-מְקוֹם הַשִּׁבְתּ וּשְׁנַיִם אֲרִיּוֹת עֹמְדִים אֶצֶל הַיָּדוֹת:

10:19 שְׁתָּא דְרִגִּין לְכִרְסִיָּא וְרִישׁ סְגִלְגַל לְכִרְסִיָּא מֵאַחֲרוּהִי וְאַשְׁדָּתָא מְכָא וּמְכָא עַל אֲתֵר מוֹחָבָא וַתְּרִין אֲרִיִּין קִימִין בְּסִטֵּר אֲשְׁדָּתָא:

10:19 *There were* six steps to the throne and a round top to the throne at its rear, and arms on each side of the seat, and two lions standing beside the arms.

10:20 וּשְׁנַיִם עֶשֶׂר אֲרִיִּים עֹמְדִים שָׁם עַל-שֵׁשׁ הַמַּעֲלוֹת מִזָּה וּמִזָּה לֹא-נַעֲשֶׂה כֵן לְכָל-מַמְלָכוֹת:

10:20 וַתְּרִי-עֶסֶר אֲרִיִּין קִימִין תָּמָן עַל שְׁתָּא דְרִגִּין מְכָא וּמְכָא לֹא אֲתַעְבִּיד אֲתַעְבֵּד כֵּין לְכָל מַלְכוּתָא:

10:20 Twelve lions were standing there on the six steps on the one side and on the other; nothing like *it* was made for any other kingdom.

10:21 וְכָל כְּלֵי מִשְׁקָה הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה זָהָב וְכָל כְּלֵי בֵּית-יַעֲר הַלְבָנוֹן זָהָב סָגוּר אֵין כֶּסֶף לֹא נִחְשָׁב בְּיָמָי שְׁלֹמֹה לְמֵאוּמָה:

10:21 וְכָל מְנִי מִשְׁתֵּיָּא דְּמַלְכָּא שְׁלֹמֹה דְּהָבָא וְכָל מְנֵי בֵּית מְקִידַת מְקִירַת מַלְכִּיָּא מַלְכָּא דְּהָבָא טָבָא לִית כֶּסֶף לֹא אֲתַחֲשִׁיב בְּיָוֵמִי שְׁלֹמֹה לְמַדְעָם:

10:21 All King Solomon's drinking vessels *were* of gold, and all the vessels of the house of the forest of Lebanon *were* of pure gold. None was of silver; it was not considered valuable in the days of Solomon.

10:22 כִּי אָנִי תַרְשִׁישׁ לַמֶּלֶךְ בָּיִם עִם אֲנִי חִירָם אַחַת לְשָׁלֹשׁ שָׁנִים תָּבוֹא אֲנִי תַרְשִׁישׁ נִשְׂאֵת זָהָב וְכֶסֶף שְׁנֵהֲבִים וְקָפִים וְתַכְיִים:
 10:22 אֲרִי סְפִינַת אֶפְרָקָא לַמֶּלֶכָּא בִּימָא עִם סְפִינַתָּא סְפִינַתָּא דְחִירָם חֲדָא לְתַלַּת שָׁנִין אֲתִיָּא סְפִינַת סְפִינַת אֶפְרָקָא אֶפְרִיקָא טַעִינָא טַעוּנָא דְהָב וְכֶסֶף שֶׁן דְּפִיל וְקוּפִין וְטוֹסִין:

10:22 For the king had at sea the ships of Tarshish with the ships of Hiram; once every three years the ships of Tarshish came bringing gold and silver, ivory and apes and peacocks.

10:23 וַיִּגְדַּל הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה מִכָּל מַלְכֵי הָאָרֶץ לְעֹשֶׁר וּלְחָכְמָה:
 10:23 וּסְגִי וּרְבָא מַלְכָּא שְׁלֹמֹה מִכָּל מַלְכֵי אֶרֶעָא לְעוֹתָר וּלְחָכְמָה:
 10:23 So King Solomon became greater than all the kings of the earth in riches and in wisdom.

10:24 וְכָל-הָאָרֶץ מִבְקָשִׁים אֶת-פָּנֵי שְׁלֹמֹה לִשְׁמוֹעַ אֶת-חֻכְמָתוֹ אֲשֶׁר-נָתַן אֱלֹהִים בְּלִבּוֹ:
 10:24 וְכָל דִּירֵי אֶרֶעָא בָּעֵן לְמַחְזִי יָת סְבֵר-אִפִּי שְׁלֹמֹה לְמִשְׁמַע יָת חֻכְמָתִיהָ דִּיהָב יוֹי בְּלִבִּיהָ:
 10:24 All the earth was seeking the presence of Solomon, to hear his wisdom which God had put in his heart.

10:25 וְהָמָּה מִבָּאִים אִישׁ מִנְחָתוֹ כֶּסֶף וְכֶלִי זָהָב וּשְׁלֵמוֹת וְנֹשֶׁק וּבִשְׁמִים סוּסִים וּפָרָדִים דְּבֵר-שָׁנָה בְּשָׁנָה: ס
 10:25 וְאִנּוּן מֵיתָן מֵייתָן גִּבֹּר קִרְבָּנִיהָ מִנִּין דְּכֶסֶף מִנִּי כֶסֶפָא וּמִנִּין דְּדֶהָב וּמִנִּי דֶהָבָא וּלְבוּשִׁין וּמִנִּי זֵינָא וְזֵינָא וּבוּסְמִנִין סוּסוֹן וְכוּדְנוֹן גְּזִירַת שָׁנָא בְּשָׁנָא:
 10:25 They brought every man his gift, articles of silver and gold, garments, weapons, spices, horses, and mules, so much year by year.

10:26 וַיֵּאסֶף שְׁלֹמֹה רָכָב וּפָרָשִׁים וַיְהִי-לּוֹ אֵלֶּף וָאַרְבַּע-מֵאוֹת רָכָב וּשְׁנַיִם-עָשָׂר אֵלֶּף פָּרָשִׁים וַיִּנָּחֵם בְּעָרֵי הָרָכָב וְעַם-הַמֶּלֶךְ בִּירוּשָׁלַם:
 10:26 וּכְנַשׁ שְׁלֹמֹה רֶתְכִין וּפָרָשִׁין וַהּוּ וַהּוּ לִיהָ אֵלֶּף וָאַרְבַּע מֵאָה רֶתְכִין וְתַרְיֵעַסָר אֲלָפִין פָּרָשִׁין וְאַשְׁרִינוֹן בְּקִרְוֵי רֶתְכִיָּא בָּר מְדֵהוּ עִם מַלְכָּא בִירוּשָׁלַם:
 10:26 Now Solomon gathered chariots and horsemen; and he had 1,400 chariots and 12,000 horsemen, and he stationed them in the chariot cities and with the king in Jerusalem.

10:27 וַיֵּתֶן הַמֶּלֶךְ אֶת-הַכֶּסֶף בִּירוּשָׁלַם כְּאֲבָנִים וְאֵת הָאֲרָזִים נָתַן כְּשֻׁקְמִים אֲשֶׁר-בְּשִׁפְלָה לָרֶב:
 10:27 וַיְהִי מַלְכָּא יָת כֶּסֶפָּא בִירוּשָׁלַם כְּאֲבָנִיָּא וַיֵּת אֲרִזָּא יְהָב כְּשֻׁקְמִיָּא דְּבִשְׁפִילתָא לְסַגִּי:
 10:27 The king made silver as common as stones in Jerusalem, and he made cedars as plentiful as sycamore trees that are in the lowland.

10:28 וּמוֹצָא הַסּוּסִים אֲשֶׁר לְשְׁלֹמֹה מִמִּצְרַיִם וּמִקֹּנָה סַחְרֵי הַמֶּלֶךְ יִקְחוּ מִקֹּנָה בְּמַחִיר:
 10:28 וּמִתְּפָקִין וּמִתְּפָקִין סוּסוֹתָא כְּסוּסוֹתָא דְּלִשְׁלֹמֹה מִמִּצְרַיִם וּמִקֹּנֵי וּמִקֹּנָה תַּגְרֵי מַלְכָּא מַלְכִין זָבָנִין מִקֹּנֵי מִקֹּנָה בְּדַמִּין:
 10:28 Also Solomon's import of horses was from Egypt and Kue, and the king's merchants procured them from Kue for a price.

10:29 וְתַעֲלָה וְתַצֵּא מִרְכָּבָהּ מִמִּצְרַיִם בְּשֵׁשׁ מֵאוֹת כֶּסֶף וְסוּסִים בַּחֲמִשִּׁים וּמֵאָה

וְכֵן לְכָל־מַלְכֵי הַחִתִּים וּלְמַלְכֵי אֲרָם בְּיָדָם יֵצְאוּ: פ
 10:29 וּסְלָקָא וּנְפַקָא רֶחֱקָא מִמִּצְרַיִם בְּשִׁית מָאָה כֶּסֶף וְסוּסוֹתָא בְּמָאָה וְחֲמִשִּׁין
 וְכֵן לְכָל מַלְכֵי חִתָּאִי חִיתָאָה וּלְמַלְכֵי אֲרָם בְּרַעוּתָהוֹן נִפְקִין:

10:29 A chariot was imported from Egypt for 600 *shekels* of silver, and a horse for 150; and by the same means they exported them to all the kings of the Hittites and to the kings of the Arameans.

11:1 וְהַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה אָהֵב נָשִׁים נְכָרִיּוֹת רַבּוֹת וְאֶת־בֶּת־פַּרְעֹה מוֹאֲבִיּוֹת עַמֹּנִיּוֹת
 אֲדָמִית צִדְוֹנִית חִתִּית:

11:1 וּמֶלֶכָא שְׁלֹמֹה רְחִים רְחִים נָשִׁין בְּנֵת עַמְמִין סְנִיאָן סְנִיאִין וְיֵת בֶּת פַּרְעֹה
 מוֹאֲבָאן עַמְמוֹנָאן אֲדוֹמָאן צִידוֹנָאן חֲתָאן:

11:1 Now King Solomon loved many foreign women along with the daughter of Pharaoh: Moabite, Ammonite, Edomite, Sidonian, and Hittite women,

11:2 מִן־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר אָמַר־יְהוָה אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא־תִבְּאוּ בָהֶם וְהֵם לֹא־יִבְּאוּ
 בָּכֶם אֲכֹן יִטּוּ אֶת־לִבְבְּכֶם אַחֲרֵי אֱלֹהֵיהֶם בָּהֶם דָּבַק שְׁלֹמֹה לֹאֲהֲבָה:

11:2 מִן עַמְמִיא דָּאֲמַר יוֹי לְבִנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא תִתְעַרְבוּן בָּהוֹן וְאִנּוֹן לֹא יִתְעַרְבוּן
 בְּכוֹן דְּלִמָּא דְּלֹא יִטְעוֹן יֵת לְבָכוֹן בְּתַר טַעוֹתָהוֹן בָּהוֹן אֲתַרְעִי שְׁלֹמֹה לְמַרְחָם:

11:2 from the nations concerning which the LORD had said to the sons of Israel, "You shall not associate with them, nor shall they associate with you, *for* they will surely turn your heart away after their gods." Solomon held fast to these in love.

11:3 וַיְהִי־לוֹ נָשִׁים שְׁרוֹת שִׁבְעַת מֵאוֹת וּפְלִגְנָשִׁים שְׁלֹשׁ מֵאוֹת וַיִּטּוּ נָשָׁיו אֶת־לְבָבוֹ:

11:3 וְהוּאָה לִיָּה נָשִׁין מֶלֶכָן שִׁבְעַת מָאָה וּלְחִינָן תִּלָּת מָאָה וְאַטְעִיאָה נִשְׁוֵהִי יֵת
 לְבִיָּה:

11:3 He had seven hundred wives, princesses, and three hundred concubines, and his wives turned his heart away.

11:4 וַיְהִי לַעֲתָ זָקְנָת שְׁלֹמֹה נָשָׁיו הִטּוּ אֶת־לְבָבוֹ אַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים
 וְלֹא־הָיָה לְבָבוֹ שָׁלֵם עִם־יְהוָה אֱלֹהָיו כְּלָבָב דָּוִיד אָבִיו:

11:4 וְהוּאָה לַעֲדָן דָּסִיב שְׁלֹמֹה נִשְׁוֵהִי אֲטַעִיאָה יֵת לְבִיָּה בְּתַר טַעוֹת עַמְמִיא
 וְלֹא הָיָה לְבִיָּה שָׁלִים בְּדַחֲלָתָא דִּיּוֹי אֱלֹהִיָּה כְּלָבָא דְּדָוִיד אָבוּהִי:

11:4 For when Solomon was old, his wives turned his heart away after other gods; and his heart was not wholly devoted to the LORD his God, as the heart of David his father *had been*.

11:5 וַיֵּלֶךְ שְׁלֹמֹה אַחֲרֵי עַשְׁתֹּרֶת אֱלֹהֵי צִדְוֹנִים וְאַחֲרֵי מִלְכָּם שִׁקָּן עַמֹּנִים:

11:5 וְאַזְל שְׁלֹמֹה בְּתַר עַשְׁתֹּרֶת טַעוֹת טַעוֹת צִידוֹנָאִי וּבְתַר מִלְכּוֹם שִׁקָּן
 עַמְמוֹנָאִי בְּנֵי עַמּוֹן:

11:5 For Solomon went after Ashtoreth the goddess of the Sidonians and after Milcom the detestable idol of the Ammonites.

11:6 וַיַּעַשׂ שְׁלֹמֹה הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה וְלֹא מִלָּא אַחֲרֵי יְהוָה כְּדָוִיד אָבִיו: ס

11:6 וְעָבַד שְׁלֹמֹה דְּבִישׁ קָדָם יוֹי וְלֹא אֲשֵׁלִים בְּתַר דַּחֲלָתָא דִּיּוֹי כְּדָוִיד אָבוּהִי:

11:6 Solomon did what was evil in the sight of the LORD, and did not follow the LORD fully, as David his father *had done*.

11:7 אִזּוּ יִבְנֶה שְׁלֹמֹה בִּמָּה לְכִמּוֹשׁ שִׁקָּן מוֹאָב בְּהָר אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי יְרוּשָׁלַם
 וּלְמֹלֶךְ שִׁקָּן בְּנֵי עַמּוֹן:

11:7 בְּכִין בְּנָא שְׁלֹמֹה בְּמָתָא לְכִמּוֹשׁ שִׁקָּן מוֹאֲבָאִי מוֹאָב בְּטוֹרָא דְּעַל אֲפִי
 יְרוּשָׁלַם וּלְמוֹלֶךְ שִׁקָּן בְּנֵי עַמּוֹן:

11:7 Then Solomon built a high place for Chemosh the detestable idol of Moab, on the mountain which is east of Jerusalem, and for Molech the detestable idol of the sons of Ammon.

11:8 וְכֵן עָשָׂה לְכָל־נָשָׁיו הַנִּכְרִיּוֹת מִקְטִירוֹת וּמִזְבְּחוֹת לֵאלֹהֵיהֶן:
11:8 וְכֵן עָבַד לְכָל נִשְׁוֵהֵי בְּנֵת־ עַמּוּזָא מִסֶּקֶן בֹּסֶמִין וּמִדְּבָחִין וּמִדְּבָחִין
לְטַעֲוֹתֵהוֹן:

11:8 Thus also he did for all his foreign wives, who burned incense and sacrificed to their gods.

11:9 וַיִּתְּאַנֶּף יְהוָה בְּשַׁלְמָה כִּי־נָטָה לִבָּבוּ מֵעַם יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הַנִּרְאָה
אֵלָיו פַּעַמִּים:

11:9 וַתִּקְיַף רָגְזָא דִּיּוּי בְּשַׁלְמָה אַרִי אֶתְפָּנִי לְבֵיהּ מִדְּחַלְתָּא דִּיּוּי אֱלֹהָא
דִּישְׂרָאֵל דְּאֶתְנַגְלִי לִיהּ תַּרְתִּין זְמַנִּין:

11:9 Now the LORD was angry with Solomon because his heart was turned away from the LORD, the God of Israel, who had appeared to him twice,

11:10 וַצִּוָּה אֵלָיו עַל־הַדָּבָר הַזֶּה לְבַלְתִּי־לָכֶת אַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְלֹא שָׁמַר
אֶת אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה: פ

11:10 וּפָקִיד עָלוּהֵי עַל פִּתְגָמָא הָדִין בְּדִיל דְּלֹא לְמַהֲךְ בְּתַר טַעֲוֹת עַמּוּזָא
וְלֹא נָטַר יֵת דְּפָקִיד יוּי:

11:10 and had commanded him concerning this thing, that he should not go after other gods; but he did not observe what the LORD had commanded.

11:11 וַיֹּאמֶר יְהוָה לְשַׁלְמָה יַעַן אֲשֶׁר הִיִּתְהַזְּאתָ עִמָּךְ וְלֹא שָׁמַרְתָּ בְּרִיתִי
וְחֻקֹּתַי אֲשֶׁר צִוִּיתִי עָלֶיךָ קִרְעַ אֶקְרַע אֶת־הַמַּמְלָכָה מֵעָלֶיךָ וְנִתְתִּיחָ לְעַבְדֶּךָ:
11:11 וַאֲמַר יוּי לְשַׁלְמָה חֲלָף דְּהוֹת דְּהוּה דָּא עִמָּךְ וְלֹא נָטַרְתָּא פָקִידִי וּקְנִמִי
דְּפָקִידִית עָלֶךְ אַעֲדָאָה אַעֲדִי יֵת מַלְכוּתָא מַלְכוּתְךָ מִנֶּךְ וְאַתְנִנָה וְאִיתְנִינָה
לְעַבְדֶּךָ:

11:11 So the LORD said to Solomon, "Because you have done this, and you have not kept My covenant and My statutes, which I have commanded you, I will surely tear the kingdom from you, and will give it to your servant.

11:12 אֲךָ־בִיּוֹמֶיךָ לֹא אַעֲשֶׂנָה לְמַעַן דְּוִיד אַבִּיךָ מִיַּד בְּנֶךָ אֶקְרַעְנָה:

11:12 בְּרַם בִּיּוֹמְךָ לֹא אַעֲבֹדְנָה בְּדִיל דְּוִיד אֲבוּךָ מִיַּד בְּנֶךָ אַעֲדִינָה:

11:12 "Nevertheless I will not do it in your days for the sake of your father David, but I will tear it out of the hand of your son.

11:13 רַק אֶת־כָּל־הַמַּמְלָכָה לֹא אֶקְרַע שְׁבֵט אֶחָד אֶתָּן לְבִנְךָ לְמַעַן דְּוִיד עַבְדִּי
וְלְמַעַן יְרוּשָׁלַם אֲשֶׁר בְּחָרְתִּי:

11:13 לְחוּד יֵת כָּל מַלְכוּתָא לֹא אַעֲדִי שְׁבֵטָא חַד אֶתָּן לְבִנְךָ לְבָרַךְ בְּדִיל
דְּוִיד עַבְדִּי וּבְדִיל יְרוּשָׁלַם קִרְתָּא דְּאֶתְרַעִיתִי:

11:13 "However, I will not tear away all the kingdom, but I will give one tribe to your son for the sake of My servant David and for the sake of Jerusalem which I have chosen."

11:14 וַיָּקָם יְהוָה שָׁטָן לְשַׁלְמָה אֶת הַדָּד הָאֱדוֹמִי מִזֶּרַע הַמֶּלֶךְ הוּא בְּאֶדוֹם:

11:14 וַאֲקִים יוּי סָטָן לְשַׁלְמָה יֵת הַדָּד אֲדוֹמָאָה מִזֶּרַע דְּמַלְכָּא דְּמַלְכוּתָא
הוּא בְּאֶדוֹם:

11:14 Then the LORD raised up an adversary to Solomon, Hadad the Edomite; he was of the royal line in Edom.

11:15 וַיְהִי בַּהֲיוֹת דְּוִיד אֶת־אֲדוֹם בַּעֲלוֹת יוֹאָב שֶׁר הַצָּבָא לְקַבֵּר אֶת־הַחֲלָלִים
וַיֶּךְ כָּל־זָכָר בְּאֶדוֹם:

11:15 וַהֲוֵה כַד הָוֵה דְּוִיד בְּאֶדוֹם כַּד סָלִיק יוֹאָב רַב־חֵילָא לְחַלְצָא יֵת
קְטִילָא וּקְטַל כָּל דְּכוּרָא בְּאֶדוֹם:

11:15 For it came about, when David was in Edom, and Joab the commander of the army had gone up to bury the slain, and had struck down every male in Edom

11:16 כִּי שֵׁשֶׁת חֳדָשִׁים יָשַׁב שָׁם יוֹאָב וְכָל־יִשְׂרָאֵל עַד־הַכְּרִית כָּל־זָכָר בְּאֶדוֹם:
11:16 אַרְיֵי שְׂתֵּא יֶרְחִין יְתִיב תַּמָּן יוֹאָב וְכָל יִשְׂרָאֵל עַד דְּשִׁיצִי דְקַטַּל דְּשִׁיצִיו
כָּל דְּכוּרָא בְּאֶדוֹם:

11:16 (for Joab and all Israel stayed there six months, until he had cut off every male in Edom),

11:17 וַיִּבְרַח אֲדָד הוּא וְאֲנָשִׁים אֲדָמִיִּים מֵעַבְדֵי אָבִיו אֲתוּ לָבוֹא מִצְרַיִם וְהָדָד
נָעַר קָטָן:
11:17 וְעָרַק הָדָד אֲדָד הוּא וְגִבְרִין אֲדוֹמִיָּאִין מֵעַבְדֵי אָבוּהִי עָמִיה לְמִיעַל
לְמִצְרַיִם וְהָדָד יָנִיק זַעִיר:

11:17 that Hadad fled to Egypt, he and certain Edomites of his father's servants with him, while Hadad was a young boy.

11:18 וַיָּקֻמוּ מִמִּדְיָן וַיָּבֹאוּ פָּאֶרָן וַיִּקְחוּ אֲנָשִׁים עִמָּם מִפָּאֶרָן וַיָּבֹאוּ מִצְרַיִם
אֶל־פֶּרַעַה מֶלֶךְ־מִצְרַיִם וַיִּתֵּן־לוֹ בַּיִת וְלֶחֶם אָמַר לוֹ וְאֶרֶץ נָתַן לוֹ:
11:18 וַקָּמוּ מִמִּדְיָן וַאֲתוּ לְפָאֶרָן וַדְּבָרוּ גִבְרִין עִמָּהוֹן עִמָּהוֹן גִּבְרִין מִפָּאֶרָן וַאֲתוּ
לְמִצְרַיִם לֹת פֶּרַעַה מֶלֶכָּא דְּמִצְרַיִם וַיֵּהֱב לִיה בֵּיתָא וְמוֹזֹן אָמַר לְסַפְקָא לִיה
וְאַרְעָא יֵהֱב לִיה:

11:18 They arose from Midian and came to Paran; and they took men with them from Paran and came to Egypt, to Pharaoh king of Egypt, who gave him a house and assigned him food and gave him land.

11:19 וַיִּמְצָא הָדָד חֵן בְּעֵינֵי פֶּרַעַה מְאֹד וַיִּתֵּן־לוֹ אִשָּׁה אֶת־אֲחֹת אִשְׁתּוֹ אַחֹת
תַּחֲפִנִּיס הַגְּבִירָה:

11:19 וַאֲשַׁכַּח הָדָד רַחֲמִין בְּעֵינֵי פֶּרַעַה לַחֲדָא וַיֵּהֱב לִיה אֶתְתָּא יֵת אַחַת
אֶתְתִּיה אַחַתְהָ דְּתַחֲפִנִּיס מַלְכְּתָא:

11:19 Now Hadad found great favor before Pharaoh, so that he gave him in marriage the sister of his own wife, the sister of Tahpenes the queen.

11:20 וַתֵּלֶד לוֹ אַחֹת תַּחֲפִנִּיס אֶת גִּנְבַּת בְּנוֹ וַתִּנְמְלֶהוּ תַּחֲפִנִּיס בְּתוֹךְ בֵּית
פֶּרַעַה וַיְהִי גִנְבַּת בֵּית פֶּרַעַה בְּתוֹךְ בְּנֵי פֶּרַעַה:
11:20 וַיֵּלֶידֶת לִיה אַחַתְהָ דְּתַחֲפִנִּיס יֵת גִּנְבַּת בְּרִיה וַחֲסַלְתִּיה תַּחֲפִנִּיס בְּגוֹ בֵּית
בְּנֵי פֶּרַעַה וַהֲוֶה גִנְבַּת רַבִּי בְּגוֹ בֵּית בְּרִיה פֶּרַעַה בְּגוֹ בְּנֵי בֵּית פֶּרַעַה:

11:20 The sister of Tahpenes bore his son Genubath, whom Tahpenes weaned in Pharaoh's house; and Genubath was in Pharaoh's house among the sons of Pharaoh.

11:21 וְהָדָד שָׁמַע בְּמִצְרַיִם כִּי־שָׁכַב דָּוִד עִם־אֲבֹתָיו וְכִי־מָת יוֹאָב שֶׁר־הַצָּבָא
וַיֹּאמֶר הָדָד אֶל־פֶּרַעַה שְׁלַחֲנִי וְאַלֶּךְ אֶל־אַרְצִי:

11:21 וְהָדָד שָׁמַע בְּמִצְרַיִם אַרְיֵי שָׁכִיב דָּוִד עִם אֲבָהָתוֹהִי וְאַרְיֵי מִית יוֹאָב
רַב־חֵילָא וַאֲמַר הָדָד לְפֶרַעַה שְׁלַחֲנִי שְׁלַחֲנִי וְאַהֲךְ וְאַיְהֲךְ לְאַרְעִי:

11:21 But when Hadad heard in Egypt that David slept with his fathers and that Joab the commander of the army was dead, Hadad said to Pharaoh, "Send me away, that I may go to my own country."

11:22 וַיֹּאמֶר לוֹ פֶּרַעַה כִּי מָה־אַתָּה חָסֵר עִמִּי וְהִנֵּךְ מִבְּקָשׁ לָלֶכֶת אֶל־אַרְצֶךָ
וַיֹּאמֶר לֹא כִּי שְׁלַח תְּשַׁלַּחֲנִי:

11:22 וַאֲמַר לִיה פֶּרַעַה אַרְיֵי מָה אַתָּה חָסִיר עִמִּי דָּאת בְּעִי לְמִיזַל לְאַרְעֶךָ
וַאֲמַר לֹא אַרְיֵי שְׁלַחָא תְּשַׁלַּחֲנִי:

11:22 Then Pharaoh said to him, "But what have you lacked with me, that behold, you are seeking to go to your own country?" And he answered, "Nothing; nevertheless you must surely let me go."

11:23 וַיָּקָם אֱלֹהִים לוֹ שָׁטָן אֶת־רִזּוֹן בֶּן־אֱלִידָע אֲשֶׁר בָּרַח מֵאֶת הָדָד־עֶזְרָא

מֶלֶךְ-צֹבָה אֲדָנָיו:

11:23 וְאִקִּים יוֹי לִיה סָטָן יֵת רִזּוֹן בֶּר אֱלִידָה דַּעַרְק מִן קָדָם הַדְּדַעְזֹר מֶלֶכָּא דְצֹבָה רַבּוּנִיה:

11:23 God also raised up *another* adversary to him, Rezon the son of Eliada, who had fled from his lord Hadadezer king of Zobah.

11:24 וַיִּקְבֹּץ עָלָיו אֲנָשִׁים וַיְהִי שֹׁר־גִּדּוֹד בִּהְרֹג דָּוִד אֹתָם וַיֵּלְכוּ דַּמְשֶׁק וַיָּשֻׁבוּ בָּה וַיִּמְלְכוּ בְּדַמְשֶׁק:

11:24 וַיִּכְנַשׁ עָלָיו גְּבָרִין וַהֲוָה רַב מִשְׁרִיתָא כַּד קָטַל קָטִיל דָּוִיד יְתָהוֹן וַאֲזָלוּ לְדַמְשֶׁק וַיִּתִּיבוּ בָּה וַיִּמְלְכוּ בְּדַמְשֶׁק:

11:24 He gathered men to himself and became leader of a marauding band, after David slew them of *Zobah*; and they went to Damascus and stayed there, and reigned in Damascus.

11:25 וַיְהִי שָׁטָן לְיִשְׂרָאֵל כָּל-יְמֵי שְׁלֹמֹה וְאֶת-הָרָעָה אֲשֶׁר הָדָד וַיִּקְץ בְּיִשְׂרָאֵל וַיִּמְלֹךְ עַל-אַרָּם: פ

11:25 וַהֲוָה סָטָן לְיִשְׂרָאֵל כָּל יְוִמֵי שְׁלֹמֹה וַיֵּת בִּשְׁתָּא דַּעְבַּד הָדָד וּמִרִיד בְּיִשְׂרָאֵל וּמֶלֶךְ עַל אַרָּם:

11:25 So he was an adversary to Israel all the days of Solomon, along with the evil that Hadad *did*; and he abhorred Israel and reigned over Aram.

11:26 וַיִּרְבְּעֻם בֶּן-נֶבֶט אֶפְרָתִי מִן-הַצֶּרֶדָּה וְשֵׁם אִמּוֹ צְרוּעָה אִשָּׁה אֶלְמָנָה עֶבֶד לְשְׁלֹמֹה וַיָּרֶם יָד בְּמֶלֶךְ:

11:26 וַיִּרְבְּעֻם בֶּר נֶבֶט אֶפְרָתִי מִן דַּמֵּן צְרִידָה וְשׁוּם אִמִּיה צְרוּעָה אֶתְתָּא אַרְמִלְתָּא עֶבְדָּא לְשְׁלֹמֹה וְאָרִים יָדִיה בְּמֶלֶכָּא:

11:26 Then Jeroboam the son of Nebat, an Ephraimite of Zeredah, Solomon's servant, whose mother's name was Zeruah, a widow, also rebelled against the king.

11:27 וַזֶּה הַדָּבָר אֲשֶׁר-הָרִים יָד בְּמֶלֶךְ שְׁלֹמֹה בָּנָה אֶת-הַמִּלּוֹא סָגַר אֶת-פֶּרֶץ עִיר דָּוִד אָבִיו:

11:27 וַדִּין פִּתְגָמָא דְאָרִים יָדָא בְּמֶלֶכָּא שְׁלֹמֹה בָּנָא יֵת מְלִיתָא אֶחָד יֵת תַּרְעֵתָא קֶרְתָּא דְדָוִיד אָבוּהִי:

11:27 Now this was the reason why he rebelled against the king: Solomon built the Millo, *and* closed up the breach of the city of his father David.

11:28 וְהָאִישׁ יִרְבֵּעִם גִּבּוֹר חָיִל וַיֵּרָא שְׁלֹמֹה אֶת-הַנְּעָר פִּי-עֲשֵׂה מְלָאכָה הוּא וַיַּפְקֵד אֹתוֹ לְכָל-סֹבֵל בֵּית יוֹסֵף: ס

11:28 וַנִּבְרָא יִרְבֵּעִם גִּבּוֹר חָיִלָּא וַחֲזָא שְׁלֹמֹה יֵת עוֹלִימָא אָרִי עֶבֶיד עֲבִידְתָּא הוּא וּמִנֵּי יֵתִיה לְכָל מַסְקֵי מַסִּין דְּבֵית יוֹסֵף:

11:28 Now the man Jeroboam was a valiant warrior, and when Solomon saw that the young man was industrious, he appointed him over all the forced labor of the house of Joseph.

11:29 וַיְהִי בַּעֲת הַהִיא וַיִּרְבְּעֻם יֵצֵא מִירוּשָׁלַם וַיִּמְצָא אֹתוֹ אַחִיהָ הַשִּׁילֹנִי הַנָּבִיא בְּדַרְךְ וְהוּא מִתְכַּסֶּה בְּשִׁלְמָה חֲדָשָׁה וּשְׁנֵיהֶם לְבָדָם בַּשָּׂדֶה:

11:29 וַהֲוָה בַּעֲדָנָא הַהוּא הָיָא וַיִּרְבְּעֻם נִפְק מִירוּשָׁלַם וַאֲשַׁכַּח יֵתִיה אַחִיהָ שִׁילֹנָאָה נָבִיא בְּאוֹרְחָא וְהוּא מִתְכַּסֵּי בְּכִסּוֹתָא חֲדָתָא וְתַרְוִיהוֹן אָנוּן בַּלְחוּדִיהוֹן בַּחֲקָלָא:

11:29 It came about at that time, when Jeroboam went out of Jerusalem, that the prophet Ahijah the Shilonite found him on the road. Now Ahijah had clothed himself with a new cloak; and both of them were alone in the field.

11:30 וַיִּתְּפֹשׂ אַחִיהָ בְּשִׁלְמָה הַחֲדָשָׁה אֲשֶׁר עָלָיו וַיִּקְרָעָהּ שָׁנִים עָשָׂר קָרְעִים:

11:30 **וַאֲחַד אַחִיהָ בַּכְּסוּתָא חִדְתָּא דְעִלּוּהִי וְסִדְקָהּ וּסְדִיקָא לְתַרֵּי-עָסָר סִדְקִין:**
11:30 Then Ahijah took hold of the new cloak which was on him and tore it into twelve pieces.

11:31 **וַיֹּאמֶר לִירְבֵּעַם קַח-לָךְ עֶשְׂרֵה קְרָעִים כִּי כֹה אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הִנְנִי קָרַע אֶת-הַמַּמְלָכָה מִיַּד שְׁלֹמֹה וְנָתַתִּי לָךְ אֶת עֶשְׂרֵה הַשְּׁבָטִים:**

11:31 **וַאֲמַר לִירְבֵּעַם סֹב לָךְ עֶסְרָא סִדְקִין אֲרִי כֹדֶנָּן כְּדִין אָמַר יוֹי אֱלֹהָא דִּישְׂרָאֵל הָאֲנָא מַעְרִי יָת מַלְכוּתָא מִיּוֹדָא דְשְׁלֹמֹה וְאַתִּין לָךְ עֶסְרָה שְׁבָטִין:**
11:31 He said to Jeroboam, "Take for yourself ten pieces; for thus says the LORD, the God of Israel, 'Behold, I will tear the kingdom out of the hand of Solomon and give you ten tribes

11:32 **וְהַשְּׁבֵט הָאֶחָד יִהְיֶה-לּוֹ לְמַעַן עֲבָדִי דָּוִד וּלְמַעַן יְרוּשָׁלַם הָעִיר אֲשֶׁר בָּחַרְתִּי בָּהּ מִכָּל שְׁבָטֵי יִשְׂרָאֵל:**

11:32 **וְשִׁבְטָא חֵד יְהִי לִיהּ בְּדִיל עֲבָדִי דָּוִיד דּוּד עֲבָדִי וּבְדִיל יְרוּשָׁלַם קִרְתָּא דְאַתְרַעִיתִי בָּהּ מִכָּל שְׁבָטֵי דִישְׂרָאֵל:**
11:32 (but he will have one tribe, for the sake of My servant David and for the sake of Jerusalem, the city which I have chosen from all the tribes of Israel),

11:33 **יַעַן אֲשֶׁר עֲזָבוּנִי וַיִּשְׁתַּחֲווּ לַעֲשֻׁתֹתַי אֱלֹהֵי צִדְנִין לְכִמּוֹשׁ אֱלֹהֵי מוֹאָב וּלְמִלְכָם אֱלֹהֵי בְנֵי-עַמּוֹן וְלֹא-הָלְכוּ בְּדַרְכֵי לַעֲשׂוֹת הַיָּשָׁר בְּעֵינַי וַחֲקָתִי וּמִשְׁפָּטִי כְּדוֹד אֲבִיו:**

11:33 **חֲלָף דְשִׁבְקוּ פִלְחָנִי וּסְגִידוּ לַעֲשֻׁתֹת טַעוֹת טַעוֹת צִדְוֹנָאִי לְכִמּוֹשׁ וּלְכִמּוֹשׁ טַעוֹת טַעוֹת מוֹאָבָאִי מוֹאָב וּלְמִלְכוּם טַעוֹת טַעוֹת בְּנֵי עַמּוֹן וְלֹא הָלִיכוּ בְּאוֹרְחָן דְחֻקָּן קִדְמִי לְמַעַבְדּ דְכֶשֶׁר קִדְמִי וּקְנִמִי וְדִינִי כְּדוֹד אֲבוּהִי:**
11:33 because they have forsaken Me, and have worshiped Ashtoreth the goddess of the Sidonians, Chemosh the god of Moab, and Milcom the god of the sons of Ammon; and they have not walked in My ways, doing what is right in My sight and observing My statutes and My ordinances, as his father David did.

11:34 **וְלֹא-אֶקַח אֶת-כָּל-הַמַּמְלָכָה מִיָּדוֹ כִּי נָשִׂיא אֲשַׁתְּנוּ כָּל יְמֵי חַיָּיו לְמַעַן דָּוִד עֲבָדִי אֲשֶׁר בָּחַרְתִּי אֹתוֹ אֲשֶׁר שָׁמַר מִצְוֹתַי וַחֲקָתִי:**

11:34 **וְלֹא אֶסֶב אִיסֵּב יָת כָּל מַלְכוּתָא מִנִּיהּ אֲרִי מַלְכָא אֲשׁוּיָנִיהּ כָּל יוֹמֵי חַיּוּהִי בְּדִיל דָּוִיד עֲבָדִי דְאַתְרַעִיתִי בֵּיהּ דְנֹטֵר פְּקוּדֵי וְאוֹרִייתִי וּקְנִמִי:**
11:34 Nevertheless I will not take the whole kingdom out of his hand, but I will make him ruler all the days of his life, for the sake of My servant David whom I chose, who observed My commandments and My statutes;

11:35 **וְלִקְחָתִי הַמְּלוּכָה מִיַּד בְּנוֹ וְנָתַתִּיהּ לָךְ אֶת עֶשְׂרֵת הַשְּׁבָטִים:**

11:35 **וְאֶסֶב וְאִיסֵּב מַלְכוּתָא מִיַּד בְּרִיהּ וְאַתְנָה וְאַתְנָנָה לָךְ יָת עֶסְרָא שְׁבָטִין:**
11:35 but I will take the kingdom from his son's hand and give it to you, even ten tribes.

11:36 **וּלְבָנוֹ אֶתֵּן שְׁבֶט-אֶחָד לְמַעַן הִיֹּת-נִיר לְדָוִיד עֲבָדִי כָּל-הַיָּמִים לְפָנַי בִּירוּשָׁלַם הָעִיר אֲשֶׁר בָּחַרְתִּי לִי לְשׁוֹם שְׁמִי שָׁם:**

11:36 **וּלְבִרְיָה אֶתֵּן שְׁבֶטָא חֵד בְּדִיל לְקַיְמָא מַלְכוּ לְדָוִיד עֲבָדִי כָּל יוֹמָא קִדְמִי בִירוּשָׁלַם קִרְתָּא דְאַתְרַעִיתִי בָּהּ לְאַשְׁרָאָה שְׁכִינָתִי תָּמָן:**
11:36 But to his son I will give one tribe, that My servant David may have a lamp always before Me in Jerusalem, the city where I have chosen for Myself to put My name.

11:37 **וְאַתָּה אֶקַח וּמַלְכָתָּ בְּכָל אֲשֶׁר-תֵּאֵוָה נַפְשְׁךָ וְהָיִיתָ מֶלֶךְ עַל-יִשְׂרָאֵל:**

11:37 **וַיִּתֵּךְ אֶקְרִיב אִיקְרֵב וְתִמְלוֹךְ בְּכָל כְּכַל דְרַעְיָא דְרַעוּא נַפְשְׁךָ וְתִהִי מַלְכָא עַל יִשְׂרָאֵל:**

11:37 I will take you, and you shall reign over whatever you desire, and you shall be king over Israel.

11:38 וְהָיָה אִם-תִּשְׁמַע אֶת-כָּל-אֲשֶׁר אֶצְוֶה וְהִלַּכְתָּ בְּדַרְכֵי וְעָשִׂיתָ הַיָּשָׁר בְּעֵינַי לְשֹׁמֵר חֻקֹּתַי וּמִצְוֹתַי כַּאֲשֶׁר עָשָׂה דָּוִד עַבְדִּי וְהִיִּיתִי עִמָּךְ וּבִנִּיתִי לָךְ בֵּית-נְאֻמָּן כַּאֲשֶׁר בִּנִּיתִי לְדָוִד וְנָתַתִּי לָךְ אֶת-יִשְׂרָאֵל:

11:38 וַיְהִי אִם קִבַּלְתָּ חֶקְבִּיל יָת כָּל דַּאֲפַקְדָנָךְ וְתִהְיֶה בְּאוֹרְחָן בְּכָל אוֹרְחָן דַּתְקָנָן קַדְמִי וְתַעֲבִיד דְּכָשָׁר קַדְמִי בְּעֵינֵי לְמַטָּר קִנְיָי וּפְקוּדֵי כְמָא דְעַבְדִּי דָּוִיד עַבְדִּי וַיְהִי מִימְרֵי בְּסַעֲדָךְ וְאַקִּיִּים וְאַקִּים לָךְ מַלְכוּ כְּנִימָא כְּמָא דְקִינִימִית לְדָוִיד וְאַתִּין לָךְ יָת יִשְׂרָאֵל:

11:38 "Then it will be, that if you listen to all that I command you and walk in My ways, and do what is right in My sight by observing My statutes and My commandments, as My servant David did, then I will be with you and build you an enduring house as I built for David, and I will give Israel to you.

11:39 וְאַעֲנֶה אֶת-זֶרַע דָּוִד לְמַעַן זֹאת אֲךָ לֹא כָל-הַיָּמִים: ס

11:39 וְאַעֲנִי וְעִיעֲנִי יָת זֶרַע דְּרָוִיד בְּדִל דָּא בְּרַם לֹא כָל יוֹמִיָא:

11:39 "Thus I will afflict the descendants of David for this, but not always."

11:40 וַיִּבְקֹשׁ שְׁלֹמֹה לְהַמִּית אֶת-יִרְבֵּעַם וַיָּקָם יִרְבֵּעַם וַיִּבְרַח מִצְרַיִם אֶל-שִׁישַׁק מֶלֶךְ-מִצְרַיִם וַיְהִי בְּמִצְרַיִם עַד-מוֹת שְׁלֹמֹה:

11:40 וּבַעֲא שְׁלֹמֹה לְמַקְטֹל יָת יִרְבֵּעַם וְקָם יִרְבֵּעַם וְעָרַק לְמִצְרַיִם לוֹת שִׁישַׁק מֶלֶךְ דְּמִצְרַיִם וְהָיָה בְּמִצְרַיִם עַד דְּמִית שְׁלֹמֹה:

11:40 Solomon sought therefore to put Jeroboam to death; but Jeroboam arose and fled to Egypt to Shishak king of Egypt, and he was in Egypt until the death of Solomon.

11:41 וַיִּתֵּר דְּבָרֵי שְׁלֹמֹה וְכָל-אֲשֶׁר עָשָׂה וְחִכְמָתוֹ הַלּוֹא-הֵם כְּתוּבִים עַל-סֵפֶר דְּבָרֵי שְׁלֹמֹה:

11:41 וּשְׂאָר פִּתְגָמֵי שְׁלֹמֹה וְכָל דְּעַבְדִּי וְחִכְמָתִיהָ הֵלָא אֲנוּן כְּתִיבִין עַל סֵפֶר פִּתְגָמֵי שְׁלֹמֹה:

11:41 Now the rest of the acts of Solomon and whatever he did, and his wisdom, are they not written in the book of the acts of Solomon?

11:42 וְהַיָּמִים אֲשֶׁר מָלַךְ שְׁלֹמֹה בִּירוּשָׁלַם עַל-כָּל-יִשְׂרָאֵל אַרְבָּעִים שָׁנָה:

11:42 וַיּוֹמִיא דְּמֶלֶךְ שְׁלֹמֹה בִּירוּשָׁלַם עַל כָּל יִשְׂרָאֵל אַרְבַּעִין שָׁנִין:

11:42 Thus the time that Solomon reigned in Jerusalem over all Israel was forty years.

11:43 וַיִּשְׁכַּב שְׁלֹמֹה עִם-אֲבֹתָיו וַיִּקְבֹּר בְּעִיר דָּוִד אָבִיו וַיִּמְלֹךְ רְחַבְעָם בְּנוֹ תַחְתָּיו: ס

11:43 וּשְׁכִיב שְׁלֹמֹה עִם אֲבֹהָתוֹהִי וְאַתְקַבֵּר בְּקִרְתָּא דְּרָוִיד אָבוּהִי וּמֶלֶךְ רְחַבְעָם בְּרִיה תַּחוֹתוֹהִי:

11:43 And Solomon slept with his fathers and was buried in the city of his father David, and his son Rehoboam reigned in his place.

12:1 וַיֵּלֶךְ רְחַבְעָם שָׁכָם כִּי שָׁכָם בָּא כָל-יִשְׂרָאֵל לְהִמְלִיךְ אֹתוֹ:

12:1 וְאַזָּל רְחַבְעָם לְשָׁכָם אֲרִי לְשָׁכָם אֹתוֹ כָּל יִשְׂרָאֵל לְאַמְלָכָא יְתִיהָ:

12:1 Then Rehoboam went to Shechem, for all Israel had come to Shechem to make him king.

12:2 וַיְהִי כַשְׁמַע יִרְבֵּעַם בֶּן-נֶבֶט וְהוּא עוֹדֵנּוּ בְּמִצְרַיִם אֲשֶׁר בָּרַח מִפְּנֵי הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה וַיָּשָׁב יִרְבֵּעַם בְּמִצְרַיִם:

12:2 וְהָיָה כִּד שָׁמַע יִרְבֵּעַם בֶּר נֶבֶט וְהוּא עַד כְּעַן בְּמִצְרַיִם דְּעָרַק מִן קִדְּם מֶלֶכָא שְׁלֹמֹה מֶלֶכָא וַיְתִיב יִרְבֵּעַם בְּמִצְרַיִם:

12:2 Now when Jeroboam the son of Nebat heard of it, he was living in Egypt (for he was yet in Egypt, where he had fled from the presence of King Solomon).

12:3 וַיִּשְׁלְחוּ וַיִּקְרְאוּ-לוֹ (וַיִּבְאוּ) [וַיִּבְאֻ] יְרֹבֹעַם וְכָל-קָהָל יִשְׂרָאֵל וַיִּדְבְּרוּ
אֶל-רְחֹבַעַם לֵאמֹר:

12:3 וַיִּשְׁלְחוּ וַיִּקְרְאוּ לֵיהּ וְאֵתָא וְאִתּוֹ יְרֹבֹעַם וְכָל בְּכָל קָהָל דִּישְׂרָאֵל וּמְלִילוֹ
עִם רְחֹבַעַם לְמִימֵר:

12:3 Then they sent and called him, and Jeroboam and all the assembly of Israel came and spoke to Rehoboam, saying,

12:4 אָבוֹךְ הִקְשָׁה אֶת-עֲלֵנוּ וְאֵתָה עֲתָה הִקְלֵ מַעֲבַדְתְּ אָבוֹךְ הִקְשָׁה וּמַעֲלֵ
הַכֶּבֶד אֲשֶׁר-נָתַן עָלֵינוּ וְנַעֲבֹדְךָ:

12:4 אָבוֹךְ אִקְשִׁי יֵת נִירְנָא וְאֵת כְּעֵן אִקִּיל מִפִּלְחָנָא יֵת פִּלְחָנָא דְאָבוֹךְ קִשְׁיָא
וּמִנִּירִיָּה תְקִיפָא דִּיהִב עֲלָנָא וְנִפְלַחְנָךְ:

12:4 "Your father made our yoke hard; now therefore lighten the hard service of your father and his heavy yoke which he put on us, and we will serve you."

12:5 וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם לָכוּ עַד שְׁלֹשָׁה יָמִים וְשׁוּבוּ אֵלַי וַיֵּלְכוּ הָעָם:

12:5 וַאֲמַר לְהוֹן אִיזִילוּ וְאֹרִיכוּ עַד עוֹד תִּלְתָּא יוֹמִין וְתוּבוּ לְוֹתִי וְאִזְלוּ עִמָּא:

12:5 Then he said to them, "Depart for three days, then return to me." So the people departed.

12:6 וַיִּנְעֹץ הַמֶּלֶךְ רְחֹבַעַם אֶת-הַזְקֵנִים אֲשֶׁר-הָיוּ עִמּוֹדִים אֶת-פָּנָיו שְׁלֹמֹה אָבוֹ
בְּהִיטוֹ חַי לֵאמֹר אֵיךְ אַתֶּם נוֹעֲצִים לְהַשִּׁיב אֶת-הָעָם-הַזֶּה דָּבַר:

12:6 וְאַתְמֶלֶךְ מַלְכָּא רְחֹבַעַם יֵת סָבִיא בְּסָבִיא דְהוּ קִימִין מְשֻׁמְשִׁין קֶדָם
שְׁלֹמֹה אָבוּהִי כְּד הָוָה קָיִים לְמִימֵר אִיכְרִין אַתּוֹן מִתְמַלְכִּין לְאַתְבָּא יֵת עִמָּא
הָדִין פִּתְגָמָא:

12:6 King Rehoboam consulted with the elders who had served his father Solomon while he was still alive, saying, "How do you counsel *me* to answer this people?"

12:7 (וַיִּדְבֹּר) [וַיִּדְבְּרוּ] אֵלָיו לֵאמֹר אִם-הַיּוֹם תִּהְיֶה-עֹבֵד לָעָם הַזֶּה וְעַבַּדְתֶּם
וְעָנִיתֶם וּדְבַרְתֶּם אֲלֵיהֶם דְּבָרִים טוֹבִים וְהָיוּ לָךְ עֲבָדִים כָּל-הַיָּמִים:

12:7 וּמְלִילוֹ עָמִיה לְמִימֵר אִם יוֹמָא דִּין תִּתְעַלִּיב תִּתְלַעִיב לְעִמָּא הָדִין
וְתִפְלַחְנוּן וְתַעֲנִינוּן מִלִּין טָבִין טָבִין עִמָּהוֹן פִּתְגָמִין תְּקַנִּין וַיְהוֹן
לָךְ עֲבָדִין כָּל יוֹמָא:

12:7 Then they spoke to him, saying, "If you will be a servant to this people today, and will serve them and grant them their petition, and speak good words to them, then they will be your servants forever."

12:8 וַיַּעֲזֹב אֶת-עֲצַת הַזְקֵנִים אֲשֶׁר יַעֲצָהוּ וַיִּנְעֹץ אֶת-הַיְלָדִים אֲשֶׁר גָּדְלוּ אִתּוֹ
אֲשֶׁר הָעִמּוֹדִים לְפָנָיו:

12:8 וּשְׁבַק יֵת מַלְכָּא דְסָבִיא דְמַלְכוּהִי וְאַתְמֶלֶךְ בִּינְקָא דְרִבִּיאֻ דְרִבִּיאֻ
עָמִיה דְהוּ מְשֻׁמְשִׁין קֶדָמוּהִי:

12:8 But he forsook the counsel of the elders which they had given him, and consulted with the young men who grew up with him and served him.

12:9 וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם מָה אַתֶּם נוֹעֲצִים וְנָשִׁיב דָּבַר אֶת-הָעָם הַזֶּה אֲשֶׁר דִּבְּרוּ
אֵלַי לֵאמֹר הִקְלֵ מִן-הָעֹל אֲשֶׁר-נָתַן אָבוֹךְ עָלֵינוּ:

12:9 וַאֲמַר לְהוֹן מָה אַתּוֹן מִתְמַלְכִּין וְנָתִיב וְנָתִיב פִּתְגָמָא יֵת עִמָּא הָדִין
דְּמִלִּילוֹ עָמִי לְמִימֵר אִקִּיל מִן נִירָא דִּיהִב אָבוֹךְ עֲלָנָא:

12:9 So he said to them, "What counsel do you give that we may answer this people who have spoken to me, saying, 'Lighten the yoke which your father put on us?'"

12:10 וַיִּדְבְּרוּ אֵלָיו הַיְלָדִים אֲשֶׁר גָּדְלוּ אִתּוֹ לֵאמֹר כֹּה-תֹאמַר לָעָם הַזֶּה אֲשֶׁר

דָּבְרוּ אֵלָיִךְ לֵאמֹר אֲבִיךָ הַכְבִּיד אֶת־עֲלֵנוּ וְאַתָּה הִקַּל מֵעַלְיָנוּ כֹּה תִּדְבֹּר
אֲלֵיהֶם קָטְנִי עֲבָה מִמֹּתַי אָבִי:

12:10 וּמִלִּילֹ עַמִּיָּה יִנְקֹא דַרְבִּיאוּ עַמִּיָּה לְמִימַר כְּדִין כַּדָּנ חִימַר לַעֲמָא הָרִין
דְּמִלִּילֹ עִמָּךְ לְמִימַר אַבּוּךְ אֲתַקִּיף יָת נִירְנָא וְאַתְּ אָקִיל אָקִיל מִנְנָא כְּדִין
כַּדָּנ תְּמַלִּיל חִימַר עֲמַהוּן לַהוּן חֲלָשׁוֹתִי חֲלָשׁוֹתִי תְּקִיפָא מֵעוֹלִימוֹתֶיהָ דְּאַבָּא:

12:10 The young men who grew up with him spoke to him, saying, "Thus you shall say to this people who spoke to you, saying, 'Your father made our yoke heavy, now you make it lighter for us!' But you shall speak to them, 'My little finger is thicker than my father's loins!'"

12:11 וְעַתָּה אָבִי הָעַמִּים עָלֵיכֶם עַל כִּבְדִּי וְאֲנִי אוֹסִיף עַל־עַלְכֶם אָבִי יִסֹּר
אֲתָכֶם בְּשׁוֹטִים וְאֲנִי אִיסֹר אֲתָכֶם בְּעֶקְרָבִים:

12:11 וּכְעַן אַבָּא רְמָא עָלֵיכוֹן נִיר תְּקִיף וְאַנָּא אוֹסִיף עַל נִירְכוֹן אַבָּא רְדָא
יְתָכוֹן בְּשַׂרְבִּישִׁין וְאַנָּא אִירְדִּי יְתָכוֹן בְּמִרְגָּנִין:

12:11 "Whereas my father loaded you with a heavy yoke, I will add to your yoke; my father disciplined you with whips, but I will discipline you with scorpions."

12:12 (וַיָּבֹאוּ) [וַיָּבֹאוּ] יִרְבְּעָם וְכָל־הָעָם אֶל־רְחַבְעָם בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר
הַמֶּלֶךְ לֵאמֹר שׁוּבוּ אֵלַי בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי:

12:12 וְאַתָּה יִרְבְּעָם וְכָל עַמָּא לֹות רַחְבְּעָם בַּיּוֹמָא תְּלִיתָאָה כְּמָא דְּמִלִּיל
מֶלֶכָא לְמִימַר תּוּבוּ לֹותִי בַּיּוֹמָא תְּלִיתָאָה:

12:12 Then Jeroboam and all the people came to Rehoboam on the third day as the king had directed, saying, "Return to me on the third day."

12:13 וַיַּעַן הַמֶּלֶךְ אֶת־הָעָם קָשָׁה וַיַּעֲזֹב אֶת־עֲצַת הַזִּקְנִים אֲשֶׁר יַעֲצָהוּ:

12:13 וְאַתִּיב מֶלֶכָא יָת עַמָּא פִּתְגָמִין קָשִׁין וּשְׂבַק יָת מֶלֶכָא דְּסַבִּיָּא דְּמַלְכוּתֵיהּ:

12:13 The king answered the people harshly, for he forsook the advice of the elders which they had given him,

12:14 וַיִּדְבֹּר אֲלֵיהֶם כַּעֲצַת הַיְּלָדִים לֵאמֹר אָבִי הַכְבִּיד אֶת־עַלְכֶם וְאֲנִי אוֹסִיף
עַל־עַלְכֶם אָבִי יִסֹּר אֲתָכֶם בְּשׁוֹטִים וְאֲנִי אִיסֹר אֲתָכֶם בְּעֶקְרָבִים:

12:14 וּמִלִּיל עֲמַהוּן כְּמֶלֶכָא דִּינְקִיָּא לְמִימַר אַבָּא אֲתַקִּיף יָת נִירְכוֹן וְאַנָּא
אוֹסִיף עַל נִירְכוֹן אַבָּא רְדָא יְתָכוֹן בְּשׁוֹטִין בְּשַׂרְבִּישִׁין וְאַנָּא אִירְדִּי יְתָכוֹן
בְּמִרְגָּנִין:

12:14 and he spoke to them according to the advice of the young men, saying, "My father made your yoke heavy, but I will add to your yoke; my father disciplined you with whips, but I will discipline you with scorpions."

12:15 וְלֹא־שָׁמַע הַמֶּלֶךְ אֶל־הָעָם כִּי־הָיְתָה סִבָּה מֵעַם יְהוָה לְמַעַן הָקִים
אֶת־דְּבָרוֹ אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה בְּיַד אַחִיָּה הַשִּׁילֹנִי אֶל־יִרְבְּעָם בֶּן־נֶבֶט:

12:15 וְלֹא קִבִּיל מֶלֶכָא מִן עַמָּא אַרִי הָוֹת הוּא פִּלְגוּתָא פִּלְגוּתָא מִן קָדָם יוֹי
בְּדִיל לְקִימָא לְאַקְמָא יִי יָת פִּתְגָמִיָּה קִימִיָּה דְּמִלִּיל יוֹי בְּיַד אַחִיָּה שְׁלוֹנָאָה
עַל יִרְבְּעָם בֶּר נֶבֶט:

12:15 So the king did not listen to the people; for it was a turn of events from the LORD, that He might establish His word, which the LORD spoke through Ahijah the Shilonite to Jeroboam the son of Nebat.

12:16 וַיֵּרָא כָּל־יִשְׂרָאֵל כִּי לֹא־שָׁמַע הַמֶּלֶךְ אֲלֵיהֶם וַיָּשְׁבוּ הָעָם אֶת־הַמֶּלֶךְ
דִּבֶּר לֵאמֹר מִה־לָּנוּ חֵלֶק בְּדוֹד וְלֹא־נַחֲלָה בְּבֶן־יִשִׁי לְאַהֲלִיף יִשְׂרָאֵל עָתָה
רְאֵה בֵיתְךָ דּוֹד וַיֵּלֶךְ יִשְׂרָאֵל לְאַהֲלִיּוֹ:

12:16 וַחֲזוּ וַחֲזוּ כָּל יִשְׂרָאֵל אַרִי לֹא קִבִּיל מֶלֶכָא מִנְהוּן וְאַתִּיבוּ עַמָּא יָת
מֶלֶכָא פִּתְגָמָא לְמִימַר מָא לִית לָנָא חוֹלֶק בְּדוֹד וְלֹא אַחְסָנָא בְּבֶר יִשִׁי גִבֹּר
לְקִרְדָּךְ יִשְׂרָאֵל כָּאֵן מְלוּךְ עַל אָנֶשׁ בֵּיתְךָ דּוֹד וְאַזֵּל יִשְׂרָאֵל לְקִירוּתֵיהּ:

12:16 When all Israel saw that the king did not listen to them, the people answered the king, saying, "What portion do we have in David? We have no inheritance in the son of Jesse; To your tents, O Israel! Now look after your own house, David!" So Israel departed to their tents.

12:17 ובני ישראל הישבים בערי יהודה וימלך עליהם רחבעם: פ
12:17 ובני ישראל דיתבין בקרוי דבית יהודה אישתארו בלחודיהון ומלך עליהון רחבעם:

12:17 But as for the sons of Israel who lived in the cities of Judah, Rehoboam reigned over them.

12:18 וישלח המלך רחבעם את-אדורם אשר על-המס וירגמו כל-ישראל בו אבן וימת והמלך רחבעם התאמץ לעלות במרכבה לנוס ירושלם:
12:18 ושלח מלכא רחבעם ית אדורם דממנא על מסקי מסין ורגמו כל ישראל יתיה באבנא באבניא ומית ומלכא רחבעם אתקף למסק ברתכא ברחיכא למיפך למערק לירושלם:

12:18 Then King Rehoboam sent Adoram, who was over the forced labor, and all Israel stoned him to death. And King Rehoboam made haste to mount his chariot to flee to Jerusalem.

12:19 ויפשעו ישראל בבית דוד עד היום הזה: ס
12:19 ומרדו בית ישראל בבית דוד עד יומא הדין:

12:19 So Israel has been in rebellion against the house of David to this day.

12:20 ויהי כשמע כל-ישראל כי-שב ירבעם וישלחו ויקראו אתו אלה-עדה וימליכו אתו על-כל-ישראל לא היה אחרי בית-דוד וזלתי שבט-יהודה לבדו:
12:20 והוה כד שמעו כל ישראל ארי תב ירבעם ושלחו וקרו יתיה לכנשתא לות כנשתא אל כנישתא ואמליכו יתיה על כל ישראל לא הוה בתר בית דוד אלהין שבטא דבית יהודה בלחודיהי:

12:20 It came about when all Israel heard that Jeroboam had returned, that they sent and called him to the assembly and made him king over all Israel. None but the tribe of Judah followed the house of David.

12:21 (ויבאו) [ויבא] רחבעם ירושלם ויקהל את-כל-בית יהודה ואת-שבט בנימן מאה ושמונים אלף בחור עשה מלחמה להלחם עם-בית ישראל להשיב את-המלוכה לרחבעם בן-שלמה: פ
12:21 ואתא רחבעם לירושלם וכנש ית כל דבית יהודה וית שבטא דבית דבני בנימין יהודה מאה ותמנן אלפי גבר גבר עבדי קרבא לאנחא קרבא עם בית בני ישראל לאתבא ית מלכותא לרחבעם בר שלמה:

12:21 Now when Rehoboam had come to Jerusalem, he assembled all the house of Judah and the tribe of Benjamin, 180,000 chosen men who were warriors, to fight against the house of Israel to restore the kingdom to Rehoboam the son of Solomon.

12:22 ויהי דבר האלהים אל-שמעיה איש-האלהים לאמר:
12:22 והוה פתגם נבואה מן קדם יי עם שמעיה נביא דיוי קדם יי למימר:
12:22 But the word of God came to Shemaiah the man of God, saying,

12:23 אמר אל-רחבעם בן-שלמה מלך יהודה ואל-כל-בית יהודה ובנימין ויתר העם לאמר:

12:23 אימר לרחבעם בר שלמה מלך שבטא דבית יהודה ולכל בית דבית שבטא דבית בני יהודה ובנימין ושבט דבנימין ושאר דעמא למימר:

12:23 "Speak to Rehoboam the son of Solomon, king of Judah, and to all the house of Judah and Benjamin and to the rest of the people, saying,

12:24 כה אמר יהוה לא-תעלו ולא-תלחמון עם-אחיכם בני-ישראל שובו איש

לְבֵיתוֹ כִּי מֵאֵתִי נְהִיָּה הַדָּבָר הַזֶּה וַיִּשְׁמְעוּ אֶת־דְּבַר יְהוָה וַיָּשְׁבוּ לָלֶכֶת כְּדָבָר יְהוָה: ס

12:24 כִּדְנֹן אָמַר יוֹי לֹא תִסָּקֹן וְלֹא תִגִּיחוּן קֶרֶב עִם אֲחִיכֹן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תּוֹבוֹ נָבֵר לְבֵיתִיהָ אֲרִי מִן קֶדֶם מִימֹרֵי הוּא פָתַנְמָא הָדִין וְקִבְּלִי יָת פָּתַנְמָא לְפָתַנְמָא דִּיּוֹי וְתָבוּ לְמִיזֹל מִלְמִיזֹל כְּפָתַנְמָא דִּיּוֹי:

12:24 "Thus says the LORD, "You must not go up and fight against your relatives the sons of Israel; return every man to his house, for this thing has come from Me."" So they listened to the word of the LORD, and returned and went *their way* according to the word of the LORD.

12:25 וַיִּבֶן יִרְבֵּעַם אֶת־שֶׁכֶם בְּהַר אֶפְרַיִם וַיֵּשֶׁב בָּהּ וַיֵּצֵא מִשָּׁם וַיִּבֶן אֶת־פְּנוּאֵל:

12:25 וּבָנָא יִרְבֵּעַם יָת שֶׁכֶם בְּטוֹרָא דְּבֵית אֶפְרַיִם וַיְתִיב בָּהּ וַנִּפֹּק מִתְּמָן וּבָנָא יָת פְּנוּאֵל:

12:25 Then Jeroboam built Shechem in the hill country of Ephraim, and lived there. And he went out from there and built Penuel.

12:26 וַיֹּאמֶר יִרְבֵּעַם בְּלִבּוֹ עֲתָה תָשׁוּב הַמַּמְלָכָה לְבֵית דָּוִד:

12:26 וַאֲמַר יִרְבֵּעַם בְּלִבִּיהָ כֵּעֵן דְּלִמָּא תַתּוּב מַלְכוּתָא לְבֵית דָּוִיד:

12:26 Jeroboam said in his heart, "Now the kingdom will return to the house of David.

12:27 אִם־יַעֲלֶה הָעָם הַזֶּה לַעֲשׂוֹת זִבְחִים בְּבֵית־יְהוָה בִּירוּשָׁלַם וְשָׁב לֵב הָעָם הַזֶּה אֶל־אֲדֹנֵיהֶם אֶל־רַחֲבֵעַם מֶלֶךְ יְהוּדָה וַהֲרַגְנִי וְשָׁבוּ אֶל־רַחֲבֵעַם מֶלֶךְ־יְהוּדָה:

12:27 אִם יִסָּק עָמָא הָדִין לְמַעַבְד נְכִסַּת קִדְשִׁין בְּבֵית מִקְדָּשָׁא דִּיּוֹי בִּירוּשָׁלַם וַיַּחֲפִנִי לְבִיהָ לְבָא דְּעָמָא הָדִין בְּתַר רַבּוּנְהוֹן בְּתַר לוֹת רַחֲבֵעַם מֶלֶךְ שְׁבָטָא דְּבֵית יְהוּדָה וַיִּקְטְלֵנִי וַיַּחֲבִיבֵנִי לְלוֹת רַחֲבֵעַם לְרַחֲבֵעַם מֶלֶךְ שְׁבָטָא דְּבֵית יְהוּדָה:

12:27 "If this people go up to offer sacrifices in the house of the LORD at Jerusalem, then the heart of this people will return to their lord, *even* to Rehoboam king of Judah; and they will kill me and return to Rehoboam king of Judah."

12:28 וַיּוֹעֶץ הַמֶּלֶךְ וַיַּעַשׂ שְׁנֵי עֲגֹלֵי זָהָב וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם רַב־לָכֶם מַעַלּוֹת יְרוּשָׁלַם הִנֵּה אֱלֹהֵיךָ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הָעֵלִוְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם:

12:28 וַאֲחַמְלִיד מֶלֶכָא וְעַבְד תְּרִין עֲגֹלֵי דְּהַבָּא וַאֲמַר לְהוֹן סְגִיָּאָה לְכוֹן אֹרְחָא מִלְּמִסַּק לִירוּשָׁלַם הָאֲנוּן דְּחַלְתְּךָ יִשְׂרָאֵל דְּאַסְקוֹךְ מֵאֶרֶעָא דְּמִצְרַיִם:

12:28 So the king consulted, and made two golden calves, and he said to them, "It is too much for you to go up to Jerusalem; behold your gods, O Israel, that brought you up from the land of Egypt."

12:29 וַיִּשֶׂם אֶת־הָאֶחָד בְּבֵית־אֵל וְאֶת־הָאֶחָד נָתַן בְּדָן:

12:29 וַשְׁוִי יָת חַד בְּבֵית־אֵל וַיִּת חַד יְהִב בְּדָן:

12:29 He set one in Bethel, and the other he put in Dan.

12:30 וַיְהִי הַדָּבָר הַזֶּה לְחַטָּאת וַיֵּלְכוּ הָעָם לִפְנֵי הָאֶחָד עַד־דָּן:

12:30 וַהֲוֵה פָתַנְמָא הָדִין לְחֻבָּה וַאֲזָלוּ עָמָא קֶדֶם חַד עַד דָּן:

12:30 Now this thing became a sin, for the people went *to worship* before the one as far as Dan.

12:31 וַיַּעַשׂ אֶת־בֵּית בָּמֹות וַיַּעַשׂ כַּהֲנִים מִקְצֹת הָעָם אֲשֶׁר לֹא־הָיוּ מִבְּנֵי לֵוִי:

12:31 וְעַבְד יָת בֵּית בָּמָן בְּמָתָא וְעַבְד כְּמַרְיָא מִן קִצָּת קִצָּת מִן עָמָא דְּלֹא הָיוּ מִבְּנֵי לֵוִי:

12:31 And he made houses on high places, and made priests from among all the people who were not of the sons of Levi.

12:32 וַיַּעַשׂ יִרְבֵּעַם חֹג בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁמִינִי בַּחֲמִשָּׁה-עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ כַּחֲגֹ אֲשֶׁר בִּיהוּדָה וַיַּעַל עַל-הַמִּזְבֵּחַ כֶּן עָשָׂה בְּבֵית-אֵל לְזִבְחַ לַעֲגֻלִּים אֲשֶׁר-עָשָׂה וְהַעֲמִיד בְּבֵית אֵל אֶת-כֹּהֲנֵי הַבָּמֹת אֲשֶׁר עָשָׂה:

12:32 וַעֲבַד יִרְבֵּעַם חֲנָא בִּירְחָא תְּמִינָאָה בַּחֲמִישַׁת-עֶסְרָא בַּחֲמִשָּׁא-עֶשֶׂר יוֹמָא לִירְחָא כַּחֲנָא דְּבִשְׂבִיט יְהוּדָה דְּשִׁבְטָא דִּיהוּדָא וְאַסִּיק עַל אִיגוּרָא כִּין עֲבַד בְּבֵיתֵאל לְדַבְחָא לַעֲגֻלִּיא דְּעֲבַד וְאַקִּים בְּבֵיתֵאל יֵת לוֹת רַב כּוֹמְרֵי בְּמָתָא דְּעֲבַד:

12:32 Jeroboam instituted a feast in the eighth month on the fifteenth day of the month, like the feast which is in Judah, and he went up to the altar; thus he did in Bethel, sacrificing to the calves which he had made. And he stationed in Bethel the priests of the high places which he had made.

12:33 וַיַּעַל עַל-הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר-עָשָׂה בְּבֵית-אֵל בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁמִינִי בַּחֹדֶשׁ אֲשֶׁר-בָּדָא (מִלְבָּד) [מִלְבָּן] וַיַּעַשׂ חֹג לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּעַל עַל-הַמִּזְבֵּחַ לְהַקְטִיר: פ

12:33 וְאַסִּיק עַל אִיגוּרָא דְּעֲבַד בְּבֵיתֵאל בַּחֲמִישַׁת-עֶסְרָא בַּחֲמִשָּׁא-עֶסְרָא יוֹמָא לִירְחָא בִּירְחָא תְּמִינָאָה בִּירְחָא דְּעָדָא מְרַעוּתָהּ כְּרַעוּתֶיהָ וַעֲבַד חֲנָא לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל וְסָלִיק עַל אִיגוּרָא לְאַקְטָרָא:

12:33 Then he went up to the altar which he had made in Bethel on the fifteenth day in the eighth month, even in the month which he had devised in his own heart; and he instituted a feast for the sons of Israel and went up to the altar to burn incense.

13:1 וְהִנֵּה אִישׁ אֱלֹהִים בָּא מִיהוּדָה בְּדִבְרֵי יְהוָה אֶל-בֵּית־אֵל וַיִּרְבֵּעַם עֹמֵד עַל-הַמִּזְבֵּחַ לְהַקְטִיר:

13:1 וְהָא נְבִיא דִּיּוּי אָתָּא מְשִׁיבֵיט יְהוּדָה כְּפִתְגָמָא בְּפִתְגָמָא דִּיּוּי לְבֵית־אֵל בְּבֵית־אֵל וַיִּרְבֵּעַם קָאִים עַל אִיגוּרָא מְדַבְחָא לְאַקְטָרָא:

13:1 Now behold, there came a man of God from Judah to Bethel by the word of the LORD, while Jeroboam was standing by the altar to burn incense.

13:2 וַיִּקְרָא עַל-הַמִּזְבֵּחַ בְּדִבְרֵי יְהוָה וַיֹּאמֶר מִזְבֵּחַ מִזְבֵּחַ כֹּה אָמַר יְהוָה הִנֵּה-בֶן נוֹלָד לְבֵית-דָּוִד יֹאשִׁיָּהוּ שְׁמוֹ וְזָבַח עָלֶיךָ אֶת-כֹּהֲנֵי הַבָּמֹת הַמְקַטְרִים עָלֶיךָ וְעֲצָמוֹת אָדָם יִשָּׂרְפוּ עָלֶיךָ:

13:2 וְאַתְנָבִי וְקִרָא עַל אִיגוּרָא בְּפִתְגָמָא דִּיּוּי וַאֲמַר מְדַבְחָא מְדַבְחָא כְּדָנָן אָמַר יוּי הָא בְּרָא מִתִּילִיד לְבֵית דָּוִיד יוֹשִׁיָּה שְׁמִיָּה וַיְכֹס וַיִּנְכִּס עָלֶיךָ יֵת כּוֹמְרֵי בְּמָתָא דְּאַסִּיקוּ בְּסַמִּין עָלֶיךָ וְגִרְמֵי אִנְשָׁא יוֹקְדִין עָלֶיךָ:

13:2 He cried against the altar by the word of the LORD, and said, "O altar, altar, thus says the LORD, 'Behold, a son shall be born to the house of David, Josiah by name; and on you he shall sacrifice the priests of the high places who burn incense on you, and human bones shall be burned on you.'"

13:3 וַנִּתֵּן בַּיּוֹם הַהוּא מוֹפֵת לֵאמֹר זֶה הַמּוֹפֵת אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה הִנֵּה הַמִּזְבֵּחַ נִקְרַע וְנִשְׁפָּךְ הָדָשָׁן אֲשֶׁר-עָלָיו:

13:3 וַיִּתֵּן בְּיוֹמָא הַהוּא אָתָּא לְמִימַר דָּא אָתָּא דְּמַלִּיל יוּי דְּתַדְעוֹן דְּשַׁלְחָנִי יוּי הָא מְדַבְחָא מִתְּבַזַּע וּמִשְׁתַּפֵּיךְ קְטָמָא דְּעִלּוּהִי:

13:3 Then he gave a sign the same day, saying, "This is the sign which the LORD has spoken, 'Behold, the altar shall be split apart and the ashes which are on it shall be poured out.'"

13:4 וַיְהִי כְשֹׁמֵעַ הַמֶּלֶךְ אֶת-דִּבְרֵי אִישׁ־הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר קָרָא עַל-הַמִּזְבֵּחַ בְּבֵית־אֵל וַיִּשְׁלַח יִרְבֵּעַם אֶת־יָדוֹ מֵעַל הַמִּזְבֵּחַ לֵאמֹר תִּפְשְׁהוּ וְתִיבֶשׂ יָדוֹ אֲשֶׁר שָׁלַח עָלָיו וְלֹא יָכֹל לְהַשִּׁיבָה אֵלָיו:

13:4 וְהוּא כֹד שָׁמַע מֶלֶכָא יֵת פִּתְגָמָא דְּנְבִיאָא פִּיתְגָמִי נְבִיאָא דִּיּוּי דְּאַתְנָבִי עַל

אִיגֹרָא בְּבֵית-אֵל וְאוֹשִׁיט יָרְבֵּעַם יָת יְדֵיהּ מֵעַל מִדְבַּחָא לְמִימַר
אֲחֲדוּהִי אִיחָדוּהִי וַיְבִישֵׁת וַאֲיִבִישִׁית יְדֵיהּ דְּאוֹשִׁיט עָלוּהִי וְלֹא יָכִיל וְכִיל
לְאַתְבּוּתָהּ לְאַתְבּוּתֶיהָ לִיהּ לְוֹתֶיהָ:

13:4 Now when the king heard the saying of the man of God, which he cried against the altar in Bethel, Jeroboam stretched out his hand from the altar, saying, "Seize him." But his hand which he stretched out against him dried up, so that he could not draw it back to himself.

13:5 וְהַמִּזְבֵּחַ נִקְרַע וַיִּשְׁפֹּךְ הַדֶּשֶׁן מִן-הַמִּזְבֵּחַ כַּמּוֹפֶת אֲשֶׁר נָתַן אִישׁ הָאֱלֹהִים
בְּדַבַּר יְהוָה:

13:5 וּמִדְבַּחָא אֲתַבְּזַע וְאַשְׁתַּפִּיךְ וּמִשְׁתַּפִּיךְ קִטְמָא מִן מִדְבַּחָא כְּאַתָּא דִּיהֶב
נְבִיא דִּיּוּ בִּפְתַנְמָא כְּפִיתַנְמָא דִּיּוּ:

13:5 The altar also was split apart and the ashes were poured out from the altar, according to the sign which the man of God had given by the word of the LORD.

13:6 וַיַּעַן הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר אֶל-אִישׁ הָאֱלֹהִים חַל-נָא אֶת-פָּנַי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
וְהִתְפַּלֵּל בְּעַדִּי וְתִשָּׁב יְדֵי אֱלִי וַיַּחַל אִישׁ-הָאֱלֹהִים אֶת-פָּנָיו יְהוָה וְתִשָּׁב
יַד-הַמֶּלֶךְ אֵלָיו וְתֵהִי כְּבָרָאשְׁנָה:

13:6 וְאַתִּיב מַלְכָא וְאָמַר לְנְבִיא דִּיּוּ צְלִי כְעַן קָדָם יְיָ אֱלֹהֶךָ וּבַעַז וּבַעִי מִן
קַדְמוּהִי וְתַתּוּב יְדֵי לִי וְצְלִי נְבִיא דִּיּוּ קָדָם יְיָ וְתַבַּת יְדָא דְּמַלְכָא לִיהּ
וְהָיָה וְהָיִית כִּד כִּיד בְּקַדְמִיתָא:

13:6 The king said to the man of God, "Please entreat the LORD your God, and pray for me, that my hand may be restored to me." So the man of God entreated the LORD, and the king's hand was restored to him, and it became as it was before.

13:7 וַיְדַבֵּר הַמֶּלֶךְ אֶל-אִישׁ הָאֱלֹהִים בְּאֶה-אֲתִי הַבַּיְתָה וְסַעֲדָה וְאַתְנָה לָךְ
מִתַּת:

13:7 וּמַלִּיל מַלְכָא עִם נְבִיא דִּיּוּ עוֹל עָמִי לְבֵיתָא וְסַעֲד וְסַעוּד וְאַתִּין לָךְ
מִתְנָא:

13:7 Then the king said to the man of God, "Come home with me and refresh yourself, and I will give you a reward."

13:8 וַיֹּאמֶר אִישׁ-הָאֱלֹהִים אֶל-הַמֶּלֶךְ אִם-תָּתִן-לִי אֶת-חֲצִי בֵיתְךָ לֹא אֲכָא עִמָּךְ
וְלֹא-אֲכַל לֶחֶם וְלֹא אֲשֶׁתֶּה-מַּיִם בַּמָּקוֹם הַזֶּה:

13:8 וְאָמַר נְבִיא דִּיּוּ לְמַלְכָא עִם תַּתִּין תָּתִין לִי יָת פְּלִגוֹת בֵּיתְךָ לֹא אִיעוּל
עִמָּךְ וְלֹא אִיכּוּל לַחְמָא וְלֹא אֲשִׁיתִי מֵיָא בְּאַתְרָא הָרִין:

13:8 But the man of God said to the king, "If you were to give me half your house I would not go with you, nor would I eat bread or drink water in this place."

13:9 כִּי-כֵן צִוָּה אֲתִי בְּדַבַּר יְהוָה לֵאמֹר לֹא-תֹאכַל לֶחֶם וְלֹא תִשְׁתֶּה-מַּיִם וְלֹא
תָּשׁוּב בַּדֶּרֶךְ אֲשֶׁר הָלַכְתָּ:

13:9 אָרִי כְעַן כִּין פִּקִּיד יָתִי בִּפְתַנְמָא דִּיּוּ לְמִימַר לֹא תִיכּוּל לַחְמָא וְלֹא
תִשְׁתִּי תַמֵּן מֵיָא וְלֹא תַתּוּב בְּאוּרְחָא דְּאַזְלְתָּא:

13:9 "For so it was commanded me by the word of the LORD, saying, 'You shall eat no bread, nor drink water, nor return by the way which you came.'"

13:10 וַיֵּלֶךְ בַּדֶּרֶךְ אַחֵר וְלֹא-שָׁב בַּדֶּרֶךְ אֲשֶׁר בָּא בָּהּ אֶל-בֵּית-אֵל: פ

13:10 וְאַזַּל בְּאוּרַח אַחֲרֵי אוּחְרִין וְלֹא תֵב בְּאוּרְחָא דְּאַתָּא בָּהּ לְבֵית-אֵל:

13:10 So he went another way and did not return by the way which he came to Bethel.

13:11 וַנְבִיא אַחֵר זָקֵן יָשָׁב בְּבֵית-אֵל וַיְבִיֹא בָנוּ וַיְסַפֵּר-לָו אֶת-כָּל-הַמַּעֲשֶׂה
אֲשֶׁר-עָשָׂה אִישׁ-הָאֱלֹהִים הַיּוֹם בְּבֵית-אֵל אֶת-הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבֶּר אֶל-הַמֶּלֶךְ:

וַיִּסְפְּרוּם לְאֲבִיהֶם:

13:11 וּנְבִי שִׁקְרָא חָד סָבָא יְתִיב בְּבֵיתֶאֱל וְאַתָּא בְּרִיה וְאַשְׁתֵּי לִיה ית כל
עֹבְדָא דְעֵבֶד נְבִיאָא דִּיּוּ יוֹמָא דִּין בְּבֵיתֶאֱל ית פְּתַנְמָא דְמִלִּיל עִם מַלְכָא
וְאַשְׁתֵּיאוּנוּן וְאַשְׁתֵּעֻנוּן וְאַשְׁתֵּעֻנוּן לְאַבוּהוּן:

13:11 Now an old prophet was living in Bethel; and his sons came and told him all the deeds which the man of God had done that day in Bethel; the words which he had spoken to the king, these also they related to their father.

13:12 וַיִּדְבֹּר אֲלֵהֶם אֲבִיהֶם אֵיזָה הַדְרָךְ הַלֵּךְ וַיֵּרְאוּ בָנָיו אֶת־הַדְרָךְ אֲשֶׁר
הָלַךְ אִישׁ הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר־בָּא מִיְּהוּדָה:

13:12 וּמִלִּיל עֲמַהוּן לַהוֹן אֲבוּהוּן בְּאִידָא אֹרְחָא אֲזַל וְאַחֲזִיאוּ וַחֲזוּ בְנוֹהֵי ית
אֹרְחָא דְאֲזַל נְבִיאָא דִּיּוּ דְאַתָּא מְשִׁיבֵט מְשִׁבְטָא דְבֵית יְהוּדָה:

13:12 Their father said to them, "Which way did he go?" Now his sons had seen the way which the man of God who came from Judah had gone.

13:13 וַיֹּאמֶר אֶל־בָּנָיו חֲבֹשׁוּ־לִי הַחֲמֹר וַיַּחֲבֹשׁוּ־לוֹ הַחֲמֹר וַיִּרְכַּב עָלָיו:

13:13 וְאָמַר לְבְנוֹהֵי זָרִיזוּ לִי חֲמָרָא וְזָרִיזוּ לִיה חֲמָרָא וּרְכִיב עָלוּהֵי עֲלֵה:

13:13 Then he said to his sons, "Saddle the donkey for me." So they saddled the donkey for him and he rode away on it.

13:14 וַיֵּלֶךְ אַחֲרָי אִישׁ הָאֱלֹהִים וַיִּמְצָאֵהוּ יֹשֵׁב תַּחַת הָאֵלֶּה וַיֹּאמֶר אֵלָיו הֲאֵתָה
אִישׁ־הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר־בָּאתָ מִיְּהוּדָה וַיֹּאמֶר אָנִי:

13:14 וַאֲזַל בְּתֵר נְבִיאָא דִּיּוּ וְאַשְׁכַּחִיהּ יְתִיב תַּחוּת בֶּטְמָא וְאָמַר לִיה הֲאֵת
נְבִיאָא דִּיּוּ דְאַתִּיתָא מְשִׁבֵּט מְשִׁבְטָא דְבֵית יְהוּדָה וְאָמַר אָנָּא:

13:14 So he went after the man of God and found him sitting under an oak; and he said to him, "Are you the man of God who came from Judah?" And he said, "I am."

13:15 וַיֹּאמֶר אֵלָיו לֵךְ אִתִּי הַבֵּיתָה וְאֶכֶל לֶחֶם:

13:15 וְאָמַר לִיה אֵיתָא כַּעַן עָמִי לְבֵיתָא וְאֶכֶל וְאֵיכֹל לַחֲמָא:

13:15 Then he said to him, "Come home with me and eat bread."

13:16 וַיֹּאמֶר לֹא אוֹכֵל לָשׁוּב אֶתְךָ וְלִבּוֹא אֶתְךָ וְלֹא־אֶכֶל לֶחֶם וְלֹא־אֶשְׁתָּה
אֶתְךָ מַיִם בַּמָּקוֹם הַזֶּה:

13:16 וְאָמַר לִיה לֹא אֶכֹּל לְמַתָּב לְמִיתָב עִמָּךְ וְלִמְיַעַל עִמָּךְ וְלֹא אֵיכֹל
לַחֲמָא וְלֹא אֶשְׁתִּי אִישְׁתִּי עִמָּךְ מַיָּא בְּאַתְרָא הַדִּין:

13:16 He said, "I cannot return with you, nor go with you, nor will I eat bread or drink water with you in this place."

13:17 כִּי־דִבֶּר אֵלָי בְּדִבְרֵי יְהוָה לֹא־תֹאכַל לֶחֶם וְלֹא־תִשְׁתֶּה שָׁם מַיִם לֹא־תָשׁוּב
לָלֶכֶת בַּדְרָךְ אֲשֶׁר־הֵלַכְתָּ בָּהּ:

13:17 אֲרִי גִזְרָא עָלַי בְּפִתְנָמָא דִּיּוּ לֹא תִיכּוֹל לַחֲמָא וְלֹא תִשְׁתִּי תַמָּן מַיָּא
וְלֹא תִתּוּב לְמִיזַל בְּאֹרְחָא דְאֲזַלְתָּא בָּהּ:

13:17 "For a command came to me by the word of the LORD, 'You shall eat no bread, nor drink water there; do not return by going the way which you came.'"

13:18 וַיֹּאמֶר לוֹ גַּם־אֲנִי נְבִיא פְּמוֹדָךְ וּמִלְּאָךְ דִּבְרֵי אֵלָי בְּדִבְרֵי יְהוָה לֹא־אֶמַר
הַשְׁבֵּהוּ אֶתְךָ אֶל־בֵּיתְךָ וְאֶכֶל לֶחֶם וְיִשְׁתֶּה מַיִם פֶּחַשׁ לוֹ:

13:18 וְאָמַר לִיה אִף אָנָּא נְבִיאָא כְּוָתְךָ וּמִלְּאָכָא מִלִּיל עָמִי בְּפִתְנָמָא דִּיּוּ
לְמִימַר אֲתִיבְהִי עִמָּךְ לְבֵיתְךָ וְיִיכּוֹל לַחֲמָא וְיִשְׁתִּי מַיָּא כְּדִיב לִיה:

13:18 He said to him, "I also am a prophet like you, and an angel spoke to me by the word of the LORD, saying, 'Bring him back with you to your house, that he may eat bread and drink water.' But he lied to him."

13:19 וַיֵּשֶׁב אִתּוֹ וַיֹּאכַל לֶחֶם בְּבֵיתוֹ וַיִּשְׁתֶּה מַיִם:

13:19 וַתָּב עִמּוֹה וְאָכַל לַחֲמַא בְּבֵיתָהּ וּשְׁתִּי מֵיָא:

13:19 So he went back with him, and ate bread in his house and drank water.

13:20 וַיְהִי הֵם יֹשְׁבִים אֶל־הַשֻּׁלְחָן פ' וַיְהִי דְּבַר־יְהוָה אֶל־הַנָּבִיא אֲשֶׁר הֵשִׁיבוּ:

13:20 וַהּוּה עַד דָּאָנוּן מִסַּחֲרִין מִיסַּחֲרִין עַל פְּתוּרָא וַהּוּה פִּתְגָם נְבוּאָה מִן

קָדָם יוֹי עִם נְבִיאָא לְנַבִּיא דְאַתִּיבִּיהּ:

13:20 Now it came about, as they were sitting down at the table, that the word of the LORD came to the prophet who had brought him back;

13:21 וַיִּקְרָא אֶל־אִישׁ הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר־בָּא מִיְּהוּדָה לֵאמֹר כֹּה אָמַר יְהוָה יֵעַן כִּי מָרִיתָ פִּי יְהוָה וְלֹא שָׁמַרְתָּ אֶת־הַמִּצְוָה אֲשֶׁר צִוָּךְ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ:

13:21 וְאַתָּנָבִי עַל נְבִיאָא דִּיּוֹי דְאַתָּא מְשִׁיבֵט מְשִׁבֵט דְּבֵית יְהוּדָה לְמִימַר כַּדָּן

אָמַר יוֹי חֲלָף דְּסָרִיבְתָא עַל מִימְרָא דִּיּוֹי וְלֹא נִטְרַתָּא יֵת תַּפְקִידְתָּא דְּפַקְדָּךְ

יוֹי אֱלֹהֶךָ:

13:21 and he cried to the man of God who came from Judah, saying, "Thus says the LORD, 'Because you have disobeyed the command of the LORD, and have not observed the commandment which the LORD your God commanded you,

13:22 וַתָּשָׁב וַתֹּאכַל לֶחֶם וַתִּשְׁתֵּי מַיִם בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר דִּבֶּר אֵלֶיךָ אֶל־תֹּאכַל לֶחֶם

וְאֶל־תִּשְׁתֵּי מַיִם לֹא־תִבּוֹא נִבְלַתְךָ אֶל־קִבְרֵךְ אֲבֹתֶיךָ:

13:22 וַתִּבְתָּא וְאָכַלְתָּא לַחֲמַא וּשְׁתִּיתָא וְאַשְׁתִּיתָא מֵיָא בְּאַתְרָא דְּמַלִּיל עִמָּךְ

לְמִימַר לֹא תִיכּוֹל לַחֲמַא וְלֹא תִשְׁתִּי מֵיָא לֹא תַחֲכִנִּישׁ נִבְלַתְךָ לְקִבְרָא

דְּאַבְהֶתְךָ:

13:22 but have returned and eaten bread and drunk water in the place of which He said to you, "Eat no bread and drink no water"; your body shall not come to the grave of your fathers."

13:23 וַיְהִי אַחֲרַי אָכְלוּ לֶחֶם וְאַחֲרַי שְׁתוּתוּ וַיַּחֲבֹשׁ־לוֹ הַחֲמֹר לְנָבִיא אֲשֶׁר

הֵשִׁיבוּ:

13:23 וַהּוּה בְּתַר דְּאָכַל דֹּאכְלוּ לַחֲמַא וּבְתַר דְּשְׁתִּיאוּ דְּשְׁתִּי וְזָרִיז לִיָּה חֲמָרָא

לְנַבִּיאָא דְאַתִּיבִּיהּ:

13:23 It came about after he had eaten bread and after he had drunk, that he saddled the donkey for him, for the prophet whom he had brought back.

13:24 וַיֵּלֶךְ וַיִּמְצָאֵהוּ אַרְיָה בְּדֶרֶךְ וַיִּמִּיתֵהוּ וַתְּהִי נִבְלָתוֹ מְשֻׁלַּכַת בְּדֶרֶךְ

וְהַחֲמֹר עֹמֵד אֶצְלָהּ וְהָאֲרִיָּה עֹמֵד אֶצְלָהּ הַנִּבְלָה:

13:24 וַאֲזַל וְאַשְׁכַּחִיהּ אַרְיָא בְּאוֹרְחָא וְקַטְלִיהּ וַהּוּה נִבְלָתָהּ נִבְלָתָא

רְמִיא בְּאוֹרְחָא וְחֲמָרָא קָאִים לְקִבְלָהּ וְאַרְיָא קָאִים בְּסַטֵּר נִבְלָתָא:

13:24 Now when he had gone, a lion met him on the way and killed him, and his body was thrown on the road, with the donkey standing beside it; the lion also was standing beside the body.

13:25 וַהֲנָה אַנְשִׁים עֹבְרִים וַיִּרְאוּ אֶת־הַנִּבְלָה מְשֻׁלַּכַת בְּדֶרֶךְ וְאֶת־הָאֲרִיָּה עֹמֵד

אֶצְלָהּ הַנִּבְלָה וַיִּבְּאוּ וַיְדַבְּרוּ בְּעִיר אֲשֶׁר הַנָּבִיא הָזֶקֶן יָשָׁב בָּהּ:

13:25 וְהָא גְּבִרָא עֹבְרִין וַחֲזוּ יֵת נִבְלָתָא רְמִיא בְּאוֹרְחָא וַיֵּת אַרְיָא קָאִים

בְּסַטֵּר נִבְלָתָא וְאַתּוּ וּמַלִּילוּ בְּקִרְתָּא דְּנָבִי שְׁקָרָא דְּנָבִיא שְׁקָרָא סְבָא יְתִיב בָּהּ:

13:25 And behold, men passed by and saw the body thrown on the road, and the lion standing beside the body; so they came and told it in the city where the old prophet lived.

13:26 וַיִּשְׁמַע הַנָּבִיאָא אֲשֶׁר הֵשִׁיבוּ מִן־הַדֶּרֶךְ וַיֹּאמֶר אִישׁ הָאֱלֹהִים הוּא אֲשֶׁר

מָרָה אֶת־פִּי יְהוָה וַיִּתְּנֵהוּ יְהוָה לְאַרְיָה וַיִּשְׁבְּרֵהוּ וַיִּמָּתֵהוּ כְּדִבְרֵי יְהוָה אֲשֶׁר

דִּבֶּר־לוֹ:

13:26 וַשְׁמַע נְבִיאַ שִׁיקְרָא דְאַתִּיבִּיה מִן אוֹרְחָא וַאֲמַר נְבִיאַ דִּיּוּ הוּא דְסָרִיב
עַל מִימְרָא דִּיּוּ וּמִסְרִיהּ יוּי לְאַרְיָא וְתַבְרִיהּ וְקַטְלִיהּ כְּפִתְגָמָא דִּיּוּ דְמַלְלִיל
לִיה עֲמִיה:

13:26 Now when the prophet who brought him back from the way heard *it*, he said, "It is the man of God, who disobeyed the command of the LORD; therefore the LORD has given him to the lion, which has torn him and killed him, according to the word of the LORD which He spoke to him."

13:27 וַיְדַבֵּר אֶל-בָּנָיו לֵאמֹר חֲבֹשׁוּ-לִי אֶת-הַחֲמֹר וַיַּחֲבֹשׁוּ:

13:27 וּמַלְלִיל עִם בְּנוֹהֵי לְמִימַר זְרִיזוּ לִי יֵת חֲמָרָא וּזְרִיזוּ:

13:27 Then he spoke to his sons, saying, "Saddle the donkey for me." And they saddled *it*.

13:28 וַיֵּלֶךְ וַיִּמְצָא אֶת-נִבְלָתוֹ מְשֻׁלַּכַת בְּדֶרֶךְ וְהָאֲרִיָּה עִמָּדִים אֵצֶל

הַנִּבְלָה לֹא-אָכַל הָאֲרִיָּה אֶת-הַנִּבְלָה וְלֹא שָׁבַר אֶת-הַחֲמֹר:

13:28 וַאֲזַל וַאֲשַׁכַּח יֵת נְבִילָתִיהּ רִמְיָא בְּאוֹרְחָא וְחֲמָרָא וַאֲרִיָּא קִימִין בְּסֹטֵר

נְבִילָתָא לֹא אָכַל אֲרִיָּא יֵת נְבִילָתָא וְלֹא תִבַּר יֵת חֲמָרָא:

13:28 He went and found his body thrown on the road with the donkey and the lion standing beside the body; the lion had not eaten the body nor torn the donkey.

13:29 וַיֵּשֶׂא הַנְּבִיאַ אֶת-נִבְלָתוֹ אִישׁ-הָאֱלֹהִים וַיִּנְחֶהוּ אֶל-הַחֲמֹר וַיִּשְׁיבֵהוּ וַיָּבֹא

אֶל-עִיר הַנְּבִיאַ הַזֶּקֶן לְסָפֵד וּלְקַבְּרוֹ:

13:29 וַנִּטַּל נְבִי שִׁקְרָא נְבִיאַ שִׁקְרָא יֵת נְבִילָתָא דְנְבִיאַ דִּיּוּ וַאֲחִתִּיהּ עַל

חֲמָרָא וַאֲתִיבִיהּ וַאֲתָתוּ וַאֲתָא לְקֶרְתָּא דְנְבִי שִׁקְרָא דְנְבִיאַ שִׁקְרָא סָבָא לְמִסְפַּד

עֲלוֹהֵי וּלְמַקְבְּרִי יִתִּיהּ וּלְמַקְבְּרִיהּ:

13:29 So the prophet took up the body of the man of God and laid it on the donkey and brought it back, and he came to the city of the old prophet to mourn and to bury him.

13:30 וַיִּנַּח אֶת-נִבְלָתוֹ בְּקִבְרוֹ וַיִּסְפְּדוּ עָלָיו הוּא אָחִי:

13:30 וַאֲחִית יֵת נְבִילָתִיהּ בְּקִבְרִיהּ וּסְפְּדוּ עֲלוֹהֵי וַיַּעַל אָחִי אָחָא:

13:30 He laid his body in his own grave, and they mourned over him, saying, "Alas, my brother!"

13:31 וַיְהִי אַחֲרֵי קִבְּרוֹ אֲתוֹ וַיֹּאמֶר אֶל-בָּנָיו לֵאמֹר בְּמוֹתִי וּקְבַרְתֶּם אֹתִי

בְּקֶבֶר אִישׁ הָאֱלֹהִים קְבוּר בּוֹ אֵצֶל עֲצַמֹתָיו הַנִּיחוּ אֶת-עֲצַמֹתָי:

13:31 וַהֲוֶה בְּתֵר דְּקִבְּרִי יִתִּיב וַאֲמַר לְבְנוֹהֵי לְמִימַר כֹּד אֲמוֹת אִימוֹת

וְתַקְבְּרוֹן יִתִּי בְּקִבְרָא דְנְבִיאַ דִּיּוּ קְבִיר קְבוּר בִּיהּ בְּסֹטֵר גְּרַמוֹהֵי אֲחִיתוֹ יֵת

גְּרַמִּי:

13:31 After he had buried him, he spoke to his sons, saying, "When I die, bury me in the grave in which the man of God is buried; lay my bones beside his bones.

13:32 כִּי הִיָּה יְהִיָּה הַדָּבָר אֲשֶׁר קָרָא בְּדֶבֶר יְהוָה עַל-הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר בְּבֵית-אֵל

וְעַל כָּל-בָּתֵּי הַבָּמֹת אֲשֶׁר בְּעָרֵי שְׁמֶרֶון: פ

13:32 אֲרִי אֲתַקְיָמָא יִתְקַיִּים אֲתַקְיָים פִּתְגָמָא דְאַתְנַבִּי בְּפִתְגָמָא דִּיּוּ עַל אִיגוּרָא

דְּבֵיתֵאֵל וְעַל כָּל בָּתֵּי בְּמָתָא דְבַקְרוּי שׁוֹמְרוֹן:

13:32 "For the thing shall surely come to pass which he cried by the word of the LORD against the altar in Bethel and against all the houses of the high places which are in the cities of Samaria."

13:33 אַחֲרֵי הַדָּבָר הַזֶּה לֹא-שָׁב יִרְבְּעָם מִדְּרַכּוֹ הִרְעָה וַיֵּשֶׁב וַיַּעַשׂ מִקְצֹת הָעָם

כְּהִנֵּי בְּמוֹת הַחֲפִיץ יִמְלֹא אֶת-יָדוֹ וַיְהִי כְּהִנֵּי בְּמוֹת:

13:33 בְּתֵר פִּתְגָמָא הַדִּין לֹא תֵב יִרְבְּעָם מִאוֹרְחִיהּ בְּשִׁתָּא וְתֵב וְעַבְד קָצַת מִן

עָמָא כְּמַרִּי בְּמָתָא דִּירְעֵי דִּירְעֵי מְקַרִּיב יֵת קֶרְבָּנִיהּ וְהִנֵּן וְהִנֵּן וְהִנֵּן וְהִנֵּן וְהִנֵּן וְהִנֵּן

כִּמְרִין לְבַמָּתָא:

13:33 After this event Jeroboam did not return from his evil way, but again he made priests of the high places from among all the people; any who would, he ordained, to be priests of the high places.

13:34 וַיְהִי בַּדְּבָר הַזֶּה לְחַטָּאת בֵּית יִרְבֵּעַם וּלְהַשְׁמִיד מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה: פ

13:34 וַהֲוָה פֶּתַח מָוֶה בְּפִתְגָמָא הָדִין לְחֻבֵּי בֵית יִרְבֵּעַם וּלְגִמְרָא וּלְשִׁיזָאָה מֵעַל אִפִּי אֶרֶץ:

13:34 This event became sin to the house of Jeroboam, even to blot it out and destroy it from off the face of the earth.

14:1 בָּעֵת הַהִיא חָלָה אַבְיָה בֶן־יִרְבֵּעַם:

14:1 בְּעֶדְנָא הָהוּא הָיָא מֵרַע אֲתַמְרֵעַ אַבְיָה בֶּר יִרְבֵּעַם:

14:1 At that time Abijah the son of Jeroboam became sick.

14:2 וַיֹּאמֶר יִרְבֵּעַם לְאִשְׁתּוֹ קוּמִי נָא וְהַשְׁתַּנִּיתִי וְלֹא יֵדְעוּ כִּי־אֲתִי [אֵת] אִשְׁתִּי יִרְבֵּעַם וְהִלַּכְתְּ שָׁלָה הַנֶּה־שָׁם אַחִיָּה הַנְּבִיא הוּא־דְּבָר עָלַי לְמֶלֶךְ עַל־הָעָם הַזֶּה:

14:2 וַאֲמַר יִרְבֵּעַם לְאַחֲתִיהָ קוּמִי כְּעַן וְתַשְׁתַּנֵּן וְתַשְׁתַּנִּין וְלֹא יֵדְעוּ דָּאת אֲתָּה יִרְבֵּעַם וְתַהְכִּין לְשִׁילֹו וְהָא תִּמָּן אַחִיָּה נְבִיאָה הוּא מְלִיל עָלַי לְמַהוּי מֶלֶכָא עַל עַמָּא הָדִין:

14:2 Jeroboam said to his wife, "Arise now, and disguise yourself so that they will not know that you are the wife of Jeroboam, and go to Shiloh; behold, Ahijah the prophet is there, who spoke concerning me that I would be king over this people.

14:3 וּלְקַחְתָּ בִּידֶךָ עֶשְׂרֵה לֶחֶם וְנִקְדִּים וּבִקְבֵק דְּבִשׁ וּבָאת אֵלָיו הוּא יַגִּיד לָךְ מַה־יְהִיָּה לְנַעַר:

14:3 וְתַסְבִּין וְתִסַּב בִּידֶיךָ בִּידֶיךָ עֶסֶר עֶשְׂרָא טְלָמִין דְּלַחִים וְכִיסָנִין וּזְלוּעַ וּזְלוּעַ וְקָלוּעַ דְּרִבִּשׁ וְתַהְכִּין לְוַתִּיהָ הוּא וְהוּא יַחְוִי לֶיךָ מָא יְהִי לְרַבִּיא:

14:3 "Take ten loaves with you, some cakes and a jar of honey, and go to him. He will tell you what will happen to the boy."

14:4 וַתַּעַשׂ כֵּן אִשְׁתִּי יִרְבֵּעַם וַתִּקֶּם וַתֵּלֶךְ שָׁלָה וַתָּבֹא בֵּית אַחִיָּה וַאֲחִיָּהוּ לֹא־יָכֹל לִרְאוֹת כִּי קָמוּ עֵינָיו מִשִּׁיבוֹ: ס

14:4 וְעַבְדָּת כִּין אֲתָּה יִרְבֵּעַם וְקָמַת וַאֲזַלְתָּ לְשִׁילֹו וַאֲתָּה לְבֵית אַחִיָּה וַאֲחִיָּה לֹא יָכִיל יָכוֹל לְמַחְזִי אֲרִי קָמָא קָמַת עֵינוֹהִי מִסִּיבִיהָ מִסִּיבִיהָ מִסִּיבוֹ:

14:4 Jeroboam's wife did so, and arose and went to Shiloh, and came to the house of Ahijah. Now Ahijah could not see, for his eyes were dim because of his age.

14:5 וַיְהִי־וְהָאָמֵר אֶל־אַחִיָּהוּ הַנֶּה אִשְׁתִּי יִרְבֵּעַם בָּאָה לְדִרְשָׁה דְּבָר מֵעַמְּךָ אֶל־בְּנָהּ כִּי־חָלָה הוּא כְּזָה וְכָזָה תְּדַבֵּר אֵלָיָהּ וַיְהִי כְּבֹאָהּ וְהָיָא מִתְנַפְרָה:

14:5 וַיִּי אָמֵר וַאֲמַר יוֹי לְאַחִיָּה הָא וְהָא אֲתָּה יִרְבֵּעַם אֲתִיא לְמַתְבַּע פֶּתַח מָוֶה מִנֶּךָ עַל בְּרָה אֲרִי מִמֶּרַע מֵרַע הוּא כְּדִין וְכְדִין תְּמַלִּיל עִמָּה וְהָוָה וַיְהִי כְּמִיעָלָה בְּמִיעָלָה וְהָיָא מִשְׁתַּנִּיא:

14:5 Now the LORD had said to Ahijah, "Behold, the wife of Jeroboam is coming to inquire of you concerning her son, for he is sick. You shall say thus and thus to her, for it will be when she arrives that she will pretend to be another woman."

14:6 וַיְהִי כְּשָׁמַע אַחִיָּהוּ אֶת־קוֹל רַגְלֶיהָ בָּאָה בְּפֶתַח וַיֹּאמֶר בָּאִי אִשְׁתִּי יִרְבֵּעַם לְמָה זֶה אַתְּ מִתְנַפְרָה וְאַנְכִי שְׁלוּחַ אֵלָיךָ קִשָּׁה:

14:6 וְהָוָה כֹּד שָׁמַע אַחִיָּה יָת קָל רַגְלָהּא עָלְתָּ עָלָא בְּתַרְעָא וַאֲמַר עוֹלִי אֲתָּה

יִרְבַּעַם לָמָּא דָּנָן אֶת מִשְׁתַּנִּיָּא וְאַנָּא שְׁלִיחַ לְאַתְנַבָּאָה עֲלֶיךָ עַל־יָד פְּתַנְמִין קָשָׁן
קָשָׁן קָשִׁין:

14:6 When Ahijah heard the sound of her feet coming in the doorway, he said, "Come in, wife of Jeroboam, why do you pretend to be another woman? For I am sent to you *with a harsh message*.

14:7 לְכִי אִמְרִי לִירְבַּעַם כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל יֶעַן אֲשֶׁר הִרְיַמְתִּיךָ
מִתּוֹךְ הָעָם וְאַתָּנָךְ נָגִיד עַל עַמִּי יִשְׂרָאֵל:

14:7 אִיזִילִי אִימְרִי לִירְבַּעַם כַּדָּנָן אָמַר יְיָ אֱלֹהֵא דִישְׂרָאֵל חֲלָף דְּאַפְרִשְׁתָּךְ
מִגּוֹ עָמָּא וּמִנִּיתָךְ לְמַהוּי מַלְכָּא עַל עַמִּי יִשְׂרָאֵל:

14:7 "Go, say to Jeroboam, 'Thus says the LORD God of Israel, "Because I exalted you from among the people and made you leader over My people Israel,

14:8 וְאַקְרַע אֶת־הַמַּמְלָכָה מִבֵּית דָּוִד וְאַתָּנָה לָךְ וְלֹא־הָיִיתָ כְּעַבְדִּי דָוִד אֲשֶׁר
שָׁמַר מִצְוֹתַי וְאֲשֶׁר־הִלַּךְ אַחֲרַי בְּכָל־לִבָּבוֹ לַעֲשׂוֹת רַק הַיֵּשֶׁר בְּעֵינַי:

14:8 וְאַעֲדִיתִי יָת מַלְכוּתָא מִבֵּית דָּוִיד וַיַּהֲבֵתָה לָךְ וְלֹא הָוִיתָא כְּעַבְדִּי דָּוִיד
דְּנִשְׁר פְּקוּדֵי וּדְהִלַּךְ וְהִלִּיךְ בְּתַר פִּלְחָנִי בְּכָל לְבִיָּה לְמַעַבְדַּ לְחוּד דְּכָשָׁר
קְדָמִי:

14:8 and tore the kingdom away from the house of David and gave it to you-- yet you have not been like My servant David, who kept My commandments and who followed Me with all his heart, to do only that which was right in My sight;

14:9 וְתָרַע לַעֲשׂוֹת מִכָּל אֲשֶׁר־הָיוּ לִפְנֶיךָ וְתִלְךָ וְתַעֲשֶׂה־לָּךְ אֱלֹהִים אֲחֵרִים
וּמַסְכּוֹת לְהַכְעִיסֵנִי וְאַתִּי הִשְׁלַכְתָּ אַחֲרַי גִּוָּף: ס

14:9 וְאַבְאִישְׁתָּא לְמַעַבְדַּ לְמִיעַבְדַּ מִכָּל דְּהָווּ קְדָמְךָ וְאַזְלְתָּא וְעַבְדְּתָא לָךְ
טָעוֹת טָעוֹת עֲמִמָּיָא וּמַתְכֵּן וּמַתְכְּתָא וּמַתְכָּא לְאַרְגָּזָא קְדָמִי וּפִלְחָנִי אֲרַחִיקְתָּא
מִקְבִּיל עֵינֶיךָ:

14:9 you also have done more evil than all who were before you, and have gone and made for yourself other gods and molten images to provoke Me to anger, and have cast Me behind your back--

14:10 לָכֵן הִנְנִי מֵבִיא רָעָה אֶל־בֵּית יִרְבַּעַם וְהִכְרַתִּי לִירְבַּעַם מִשְׁתָּן בְּקִיר
עֶצֶר וְעָזוּב בִּישְׂרָאֵל וּבְעֵרְתִּי אַחֲרַי בֵּית־יִרְבַּעַם כַּאֲשֶׁר יִבְעַר הַגָּלִל עַד־תַּמּוֹ:
14:10 בְּכִין הָאֲנָא מִיָּתִי בִשְׁתָּא עַל בֵּית לְבֵית יִרְבַּעַם וְאַשִׁיזִי וְאַשִׁיזִי לִירְבַּעַם
יָדַע מַדַּע אַחִיד וְאַחִיד וְשָׂבִיק בִּישְׂרָאֵל וְאַפְלִי וְאַפְלִי בְּתַר בֵּית יִרְבַּעַם כְּמָא
דְּמִנְדְּרִין בְּגוּלִילָא בְּגוּלִילִין עַד דְּמַסִּיפִין דְּמַסִּיפִין דְּמַסִּיפִין:

14:10 therefore behold, I am bringing calamity on the house of Jeroboam, and will cut off from Jeroboam every male person, both bond and free in Israel, and I will make a clean sweep of the house of Jeroboam, as one sweeps away dung until it is all gone.

14:11 הַמֵּת לִירְבַּעַם בְּעִיר יֹאכְלֻהוּ הַכְּלָבִים וְהַמֵּת בַּשָּׂדֶה יֹאכְלֻהוּ עוֹף הַשָּׁמַיִם
כִּי יְהוָה דִּבֶּר:

14:11 דִּימּוֹת לִירְבַּעַם בְּקִרְתָּא יִיכָלוּן יֹאכְלוּן כְּלָבִיא וְדִימּוֹת בְּחִקְלָא יִיכָלוּן
יֹאכְלוּן עוֹפֵא דְשַׁמַּיָּא אֲרִי בְּמִימְרָא מִימְרָא דִּיּוּי גִזִּיר גִּזִּיר כִּין:

14:11 "Anyone belonging to Jeroboam who dies in the city the dogs will eat. And he who dies in the field the birds of the heavens will eat; for the LORD has spoken *it*."

14:12 וְאַתָּה קוּמִי לְכִי לְבֵיתְךָ בְּבֹאָה רִגְלֶיךָ הָעִירָה וּמָת הַיֶּלֶד:

14:12 וְאַתָּה קוּמִי אִיזִילִי לְבֵיתְךָ בְּמִיעַל כְּמִיעַל רִגְלֶיךָ רִיגְלֶיךָ לְקִרְתָּא יָמוֹת
וַיָּמוֹת רַבִּיָּא:

14:12 "Now you, arise, go to your house. When your feet enter the city the child will die.

14:13 וְסָפְדוּ־לּוֹ כָּל־יִשְׂרָאֵל וְקִבְּרוּ אֹתוֹ כִּי־זָה לְבָדּוֹ יָבֹא לִירְבַּעַם אֶל־קֶבֶר יֶעַן

נמצאוֹ דְבַר טוֹב אֶל־יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל בְּבֵית יִרְבֵּעַם:
 14:13 וַיִּסְפְּדוּן עָלוּהִי לִיה כָּל יִשְׂרָאֵל וַיִּקְבְּרוּן יְתִיה אָרִי דִּין בַּלְחֹדוֹהִי
 יתְכַנִּישׁ לִירְבֵּעַם לְקַבְרָא חֲלָף דְּאַשְׁתְּכַח בֵּיה פִתְגָם דְּתַקִּין קָדָם יוֹי אֱלֹהָא
 דִּישְׂרָאֵל בְּבֵית יִרְבֵּעַם:

14:13 "All Israel shall mourn for him and bury him, for he alone of Jeroboam's *family* will come to the grave, because in him something good was found toward the LORD God of Israel in the house of Jeroboam.

14:14 וְהָקִים יְהוָה לוֹ מֶלֶךְ עַל־יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יִכְרִית אֶת־בֵּית יִרְבֵּעַם זֶה הַיּוֹם
 וּמָה גַם־עַתָּה:

14:14 וַיִּקְיִים וַיִּקְיִים יוֹי קְדָמוּהִי מֶלֶכָא עַל יִשְׂרָאֵל דִּישִׁיצִי ית בֵּית דְּבִית יִרְבֵּעַם
 מִן וּמִן דְּקָנִים יוֹמָא דִּין וְאָף וּמִן דִּיתִילִיד אֶתִּילִיד מִבְּכִין וּלְהִלָּאָה:

14:14 "Moreover, the LORD will raise up for Himself a king over Israel who will cut off the house of Jeroboam this day and from now on.

14:15 וְהָכָה יְהוָה אֶת־יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר יִנּוּד הַקֶּנֶה בַּמַּיִם וְנָתַשׁ אֶת־יִשְׂרָאֵל מֵעַל
 הָאֲדָמָה הַטּוֹבָה הַזֹּאת אֲשֶׁר נָתַן לַאֲבוֹתֵיהֶם וְזָרָם מֵעֵבֶר לְנָהָר יַעַן אֲשֶׁר עָשׂוּ
 אֶת־אֲשֵׁרֵיהֶם מִכְּעִיסִים אֶת־יְהוָה:

14:15 וַיִּמְחִי יוֹי ית יִשְׂרָאֵל כְּמָא דְּנָאִיד קִנְיָא בְּמִיָּא וַיַּעֲקֶר וַיַּעֲקֶר וַיַּעֲקֶר ית
 יִשְׂרָאֵל מֵעַל אֶרְעָא טַבְתָּא הָדָא דִּיהֵב לַאֲבָהָתְהוֹן וַיִּגְלִינוּן מֵעֵיבֶר פֶּרֶת חֲלָף
 דְּעַבְדוּ ית אֲשִׁירֵיהוֹן מִרְגִּזִּין קָדָם יוֹי:

14:15 "For the LORD will strike Israel, as a reed is shaken in the water; and He will uproot Israel from this good land which He gave to their fathers, and will scatter them beyond the *Euphrates* River, because they have made their Asherim, provoking the LORD to anger.

14:16 וַיִּתֵּן אֶת־יִשְׂרָאֵל בְּגִלְל חַטָּאוֹת יִרְבֵּעַם אֲשֶׁר חָטָא וְאֲשֶׁר הִחַטִּיא
 אֶת־יִשְׂרָאֵל:

14:16 וַיִּמְסֹר יוֹי ית יִשְׂרָאֵל בְּדִיל חוֹבֵי יִרְבֵּעַם דְּחָב וּדְחִיב ית יִשְׂרָאֵל:

14:16 "He will give up Israel on account of the sins of Jeroboam, which he committed and with which he made Israel to sin."

14:17 וְתָקַם אִשָּׁת יִרְבֵּעַם וַתֵּלֶךְ וַתָּבֵא תִרְצָתָהּ הִיא בָּאָה בִּסְף־הַבַּיִת וְהַנֶּעַר מֵת:

14:17 וְקָמַת אִתָּח יִרְבֵּעַם וַאֲזַלַת וַאֲתַת לְתִרְצַת לְתִרְצָהּ הִיא עָלַת בְּסָפָא
 דְּבִיתָא בְּסִפֵּי דְּבִיתָא וּרְבִיא מִית:

14:17 Then Jeroboam's wife arose and departed and came to Tirzah. As she was entering the threshold of the house, the child died.

14:18 וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ וַיִּסְפְּדוּ־לוֹ כָּל־יִשְׂרָאֵל כַּדְּבַר יְהוָה אֲשֶׁר דִּבֶּר בְּיַד־עַבְדּוֹ
 אַחִיהִי הַנָּבִיא:

14:18 וַקְּבְרוּ יְתִיה וּסְפְדוּ עָלוּהִי לִיה כָּל יִשְׂרָאֵל כַּפְתָּנְמָא דִּיוֹי דְּמַלִּיל בִּיד
 עַבְדִּיה אַחִיהִי נָבִיא:

14:18 All Israel buried him and mourned for him, according to the word of the LORD which He spoke through His servant Ahijah the prophet.

14:19 וְיִתְרֵי דְּבִרֵי יִרְבֵּעַם אֲשֶׁר נִלְחָם וְאֲשֶׁר מָלַךְ הֵנָּם פְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דְּבִרֵי
 הַיָּמִים לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל:

14:19 וּשְׂאָר פְּתָגְמֵי יִרְבֵּעַם דְּאִנִּיחַ קֶרְבָּא וְדַמְלַךְ הָאֲנוּן הֲלָא אֲנוּן כְּתִיבִין עַל
 סֵפֶר פְּתָגְמֵי יוֹמִיָּא לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל:

14:19 Now the rest of the acts of Jeroboam, how he made war and how he reigned, behold, they are written in the Book of the Chronicles of the Kings of Israel.

14:20 וְהַיָּמִים אֲשֶׁר מָלַךְ יִרְבֵּעַם עֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם שָׁנָה וַיִּשְׁכַּב עִם־אֲבֹתָיו וַיִּמָּלֶךְ
נָדָב בְּנוֹ תַּחְתָּיו: פ
14:20 וַיּוֹמֵי־אֶל־מֶלֶךְ יִרְבֵּעַם עֶסְרִין וְתַרְתִּין שָׁנִין וַשְּׂכִיב עִם אֲבֹתָיו וַיִּמָּלֶךְ נָדָב
בְּרִיָּה תַּחְתָּיוֹהִי:

14:20 The time that Jeroboam reigned was twenty-two years; and he slept with his fathers, and Nadab his son reigned in his place.

14:21 וַרְחֲבֵעַם בֶּן־שְׁלֹמֹה מָלַךְ בִּיהוּדָה בֶּן־אַרְבָּעִים וְאַחַת שָׁנָה רְחֲבֵעַם בְּמָלְכוֹ
וַשְּׁבַע עֶשְׂרֵה שָׁנָה מָלַךְ בִּירוּשָׁלַם הָעִיר אֲשֶׁר־בָּחַר יְהוָה לָשׁוּם אֶת־שְׁמוֹ שָׁם
מִכָּל־שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל וְשֵׁם אִמּוֹ נַעֲמָה הָעַמּוֹנִית:
14:21 וַרְחֲבֵעַם בֶּר שְׁלֹמֹה מֶלֶךְ עַל מַלְכֵי יְהוּדָה בֶּר אַרְבָּעִין וְאֶחָד וְחָד
שָׁנִין רְחֲבֵעַם כֹּד מֶלֶךְ וַשְּׁבַע־עֶסְרֵי שָׁנִין מָלַךְ בִּירוּשָׁלַם קִרְתָּא דְאַתְרֵעֵי יוֹי
לְאַשְׁרָאָה יֵת שְׂכִינְתִּיהָ תַּמָּן מִכָּל־שִׁבְטֵי דְיִשְׂרָאֵל וְשׁוּם אִמִּיהָ נַעֲמָה דְמַבְגִּי
עַמּוֹן:

14:21 Now Rehoboam the son of Solomon reigned in Judah. Rehoboam was forty-one years old when he became king, and he reigned seventeen years in Jerusalem, the city which the LORD had chosen from all the tribes of Israel to put His name there. And his mother's name was Naamah the Ammonitess.

14:22 וַיַּעַשׂ יְהוּדָה הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה וַיִּקְנְאוּ אֹתוֹ מִכָּל־אֲשֶׁר עָשׂוּ אֲבֹתָם
בְּחַטָּאתָם אֲשֶׁר חָטְאוּ:
14:22 וַעֲבָדוּ וַעֲבָדָה דְּבִית יְהוּדָה דְּבִישׁ קָדָם יוֹי וְאַרְגִּיזוֹ קִדְמוֹהִי מִכָּל דְּעַבְדוֹ
אֲבֹתָתְהוֹן קִדְמִיהוֹן בְּחוֹבִיהוֹן דְּחָבוּ:

14:22 Judah did evil in the sight of the LORD, and they provoked Him to jealousy more than all that their fathers had done, with the sins which they committed.

14:23 וַיִּבְנוּ גַם־הֵמָּה לָהֶם בָּמוֹת וּמִצְבּוֹת וַאֲשֵׁרִים עַל־כָּל־גִּבְעָה גְּבוּלָה וְתַחַת
כָּל־עֵץ רַעֲנָן:
14:23 וּבְנוּ אַף אַנּוֹן לְהוֹן קָמֹן בָּמֹן וְקָמֹן וַאֲשִׁירִין וַאֲשִׁירִין עַל כָּל רָמָא מְנֻטְלָא
מְנֻטְלָא וְתַחְתּוֹת כָּל אֶלֶן עֲבוּף:

14:23 For they also built for themselves high places and sacred pillars and Asherim on every high hill and beneath every luxuriant tree.

14:24 וְגַם־קִדְשׁ הָיָה בָּאָרֶץ עָשׂוּ כָּכָל־הַתּוֹעֵבֹת הַגּוֹיִם אֲשֶׁר הוֹרִישׁ יְהוָה מִפְּנֵי
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: פ
14:24 וְאַף נִפְקַת בְּרָא הָיָה הָיָה בְּאֶרֶץ עַבְדוֹ בְּכָל כָּכָל תּוֹעֵבֹת עַמּוּיָא
דְּתַרְדִּיךְ יוֹי מִן קָדָם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:

14:24 There were also male cult prostitutes in the land. They did according to all the abominations of the nations which the LORD dispossessed before the sons of Israel.

14:25 וַיְהִי בַשָּׁנָה הַחֲמִישִׁית לְמָלֶךְ רְחֲבֵעַם עָלָה (שׁוֹשֶׁק) [שִׁישַׁק] מֶלֶךְ־מִצְרַיִם
עַל־יְרוּשָׁלַם:
14:25 וְהָיָה בְּשָׂתָא חֲמִישִׁיתָא לְמַלְכָּא רְחֲבֵעַם סְלִיק שִׁישַׁק מַלְכָּא דְּמִצְרַיִם עַל
יְרוּשָׁלַם:

14:25 Now it happened in the fifth year of King Rehoboam, that Shishak the king of Egypt came up against Jerusalem.

14:26 וַיִּקַּח אֶת־אֲצִרֹת בֵּית־יְהוָה וְאֶת־אֲצִרֹת בֵּית הַמֶּלֶךְ וְאֶת־הַכֹּל לָקַח
וַיִּקַּח אֶת־כָּל־מִגְנֵי הַזָּהָב אֲשֶׁר עָשָׂה שְׁלֹמֹה:
14:26 וַנְּסִיב יֵת אוֹצְרֵי כָל מַאֲנֵי בֵית מִקְדָּשָׁא דְיוֹי וְיֵת אוֹצְרֵי בֵית מַלְכָּא וְיֵת
כוֹלָא נְסִיב וַנְּסִיב יֵת כָּל מִגְנֵי דְהָבָא דְעַבְד שְׁלֹמֹה:

14:26 He took away the treasures of the house of the LORD and the treasures of the king's house, and he took everything, even taking all the shields of gold which Solomon had made.

14:27 וַיַּעַשׂ הַמֶּלֶךְ רַחֲבָעַם תְּחָתָם מִגָּנִי נְחֹשֶׁת וַהֲפָקִיד עַל־יָד שְׂרָי הָרָצִים
הַשְּׂמָרִים פָּתַח בֵּית הַמֶּלֶךְ:

14:27 וַעֲבַד מֶלֶכָּא רַחֲבָעַם חֲלוּפִיהוֹן מִגָּנִי נְחֹשֶׁא וּמִנִּי עַל יַד רַבְנֵי רַהֲטִיא
דְּנִטְרִין תִּרְע בֵּית מֶלֶכָּא:

14:27 So King Rehoboam made shields of bronze in their place, and committed them to the care of the commanders of the guard who guarded the doorway of the king's house.

14:28 וַיְהִי מִדִּי־בֹא הַמֶּלֶךְ בֵּית יְהוָה יִשְׁאוּם הָרָצִים וַהֲשִׁיבוּם אֶל־תַּא הָרָצִים:

14:28 וַהֲוָה וְהוּי בּוֹזְמָן דְּעָלִיל מֶלֶכָּא לְבֵית מִקְדָּשָׁא דִּיּוּ נְסָבִין לְהוֹן רַהֲטִיא
וּמַחֲבִיבִין לְהוֹן לְדוּכָא לְדוּכָא רַהֲטִיא:

14:28 Then it happened as often as the king entered the house of the LORD, that the guards would carry them and would bring them back into the guards' room.

14:29 וַיִּתֵּר דְּבָרֵי רַחֲבָעַם וְכָל־אֲשֶׁר עָשָׂה הֵלֹא־הֵמָּה כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דְּבָרֵי
הַיָּמִים לְמַלְכֵי יְהוּדָה:

14:29 וּשְׂאָר פִּתְגָמֵי רַחֲבָעַם וְכָל דְּעַבְד הֵלֹא אָנוּן כְּתִיבִין עַל סֵפֶר פִּתְגָמֵי
יוֹמִיא לְמַלְכִּיא דְּבֵית יְהוּדָה:

14:29 Now the rest of the acts of Rehoboam and all that he did, are they not written in the Book of the Chronicles of the Kings of Judah?

14:30 וּמִלְחָמָה הָיְתָה בֵּין־רַחֲבָעַם וּבֵין יִרְבֵּעַם כָּל־הַיָּמִים:

14:30 וּקְרָבָא הָוָה הוּת בֵּין רַחֲבָעַם וּבֵין יִרְבֵּעַם כָּל יוֹמִיא:

14:30 There was war between Rehoboam and Jeroboam continually.

14:31 וַיִּשְׁכַּב רַחֲבָעַם עִם־אֲבֹתָיו וַיִּקְבֹּר עִם־אֲבֹתָיו בְּעִיר דָּוִד וְשֵׁם אִמּוֹ נַעֲמָה
הָעַמּוֹנִית וַיִּמְלֹךְ אַבְיָם בְּנוֹ תַּחְתָּיו: פ

14:31 וּשְׁכִיב רַחֲבָעַם עִם אֲבָהֻתוֹהִי וְאִתְקַבֵּר עִם אֲבָהֻתוֹהִי בְּקִרְתָּא דְּדָוִד וְשׁוּם
אִמִּיה נַעֲמָה דְּמִבְנֵי עֲמוּן וּמֶלֶךְ אַבְיָם אֲבִיה בְּרִיה תַּחֲתוֹהִי:

14:31 And Rehoboam slept with his fathers and was buried with his fathers in the city of David; and his mother's name was Naamah the Ammonitess. And Abijam his son became king in his place.

15:1 וּבִשְׁנַת שְׁמֹנֶה עָשָׂרָה לְמֶלֶךְ יִרְבֵּעַם בּוֹן־נֶבֶט מֶלֶךְ אַבְיָם עַל־יְהוּדָה:

15:1 וּבִשְׁנַת וּבִשְׁתַּא תַּמְנֵא־עֶסְרִי לְמֶלֶכָּא יִרְבֵּעַם בֵּר נֶבֶט מֶלֶךְ אַבְיָם אֲבִיה עַל
דְּבֵית יְהוּדָה:

15:1 Now in the eighteenth year of King Jeroboam, the son of Nebat, Abijam became king over Judah.

15:2 שָׁלֹשׁ שָׁנִים מָלַךְ בִּירוּשָׁלַם וְשֵׁם אִמּוֹ מַעַכָּה בַת־אֲבִישָׁלוֹם:

15:2 תַּלְת שָׁנִין מָלַךְ בִּירוּשָׁלַם וְשׁוּם אִמִּיה מַעַכָּה בַת אֲבִישָׁלוֹם:

15:2 He reigned three years in Jerusalem; and his mother's name was Maacah the daughter of Abishalom.

15:3 וַיֵּלֶךְ בְּכָל־חַטָּאוֹת אָבִיו אֲשֶׁר־עָשָׂה לְפָנָיו וְלֹא־הָיָה לִבּוֹ שָׁלֹם עִם־יְהוָה
אֱלֹהָיו כְּלָבֵב דָּוִד אָבִיו:

15:3 וְאִזֹּל בְּכָל חוּבֵי אָבוּהִי דְּעַבְד קַדְמוּהִי וְלֹא הָוָה לְבִיה שָׁלִים בְּדַחֲלָתָא
בְּדַחֲלָתִיה דִּיּוּ אֱלֹהִיה כְּלָבָא כְּלָבִיא דְּדָוִיד אָבוּהִי:

15:3 He walked in all the sins of his father which he had committed before him; and his heart was not wholly devoted to the LORD his God, like the heart of his father David.

15:4 כִּי לְמַעַן דָּוִד נָתַן יְהוָה אֱלֹהָיו לֹא נִיר בִּירוּשָׁלַם לְהַקִּים אֶת־בְּנוֹ אַחֲרָיו

וּלְהַעֲמִיד אֶת־יְרוּשָׁלַם:

15:4 אָרִי בְדִיל דָּוִיד קָוִים יִהְיֶה יְיָ אֱלֹהֵיהָ לִיה מַלְכוֹ בִּירוּשָׁלַם לְאֶקְמָא יְת בְּרִיה בְּתִירוֹהִי וּלְקִימָא יְת יְרוּשָׁלַם:

15:4 But for David's sake the LORD his God gave him a lamp in Jerusalem, to raise up his son after him and to establish Jerusalem;

15:5 אֲשֶׁר עָשָׂה דָּוִד אֶת־הַיָּשָׁר בְּעֵינֵי יְהוָה וְלֹא־סָר מִכָּל אֲשֶׁר־צִוָּהוּ כָּל יְמֵי חַיָּיו רַק בְּדָבָר אֲוִרְיָה הַחֲתִי:

15:5 דַּעֲבַד דָּוִיד יְת דְּכָשָׁר קָדָם יְיָ וְלֹא סָטָא מִכָּל דְּפַקְדִּיהָ כָּל יְוִמֵי חַיּוּהִי לַחֲזוֹד בְּפִתְגָם אֲוִרְיָה הַחֲתָא:

15:5 because David did what was right in the sight of the LORD, and had not turned aside from anything that He commanded him all the days of his life, except in the case of Uriah the Hittite.

15:6 וּמִלְחָמָה הָיְתָה בֵּין־רְחַבְעָם וּבֵין יִרְבֵּעָם כָּל־יְמֵי חַיָּיו:

15:6 וּקְרָבָא הָוָה הוּת בֵּין רְחַבְעָם וּבֵין יִרְבֵּעָם כָּל יְוִמֵי חַיּוּהִי:

15:6 There was war between Rehoboam and Jeroboam all the days of his life.

15:7 וְיִתְר דְּבָרֵי אָבִים וְכָל־אֲשֶׁר עָשָׂה הִלּוּא־הֶם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דְּבָרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יְהוּדָה וּמִלְחָמָה הָיְתָה בֵּין אָבִים וּבֵין יִרְבֵּעָם:

15:7 וּשְׂאָר פִּתְגָמֵי אָבִים וְכָל דַּעֲבַד הָלָא אֲנוּן כְּתִיבִין עַל סֵפֶר פִּתְגָמֵי יוֹמִיא לְמַלְכֵי דְּבֵית יְהוּדָה וּקְרָבָא הָוָה הוּת בֵּין אָבִים אֲבִיהָ וּבֵין יִרְבֵּעָם:

15:7 Now the rest of the acts of Abijam and all that he did, are they not written in the Book of the Chronicles of the Kings of Judah? And there was war between Abijam and Jeroboam.

15:8 וַיִּשְׁכַּב אָבִים עִם־אֲבֹתָיו וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ בְּעִיר דָּוִד וַיִּמְלֹךְ אָסָא בְּנוֹ תַּחְתָּיו: פ

15:8 וּשְׁכִיב אָבִים עִם אֲבִיהָ וּקְבְּרוּ יְתִיה בְּקִרְתָּא דְּדָוִיד וּמִלְךְ אָסָא בְּרִיה תַּחְתּוּהִי:

15:8 And Abijam slept with his fathers and they buried him in the city of David; and Asa his son became king in his place.

15:9 וּבִשְׁנַת עָשָׂרִים לִירְבֵּעָם מִלְךְ יִשְׂרָאֵל מִלְךְ אָסָא מִלְךְ יְהוּדָה:

15:9 וּבִשְׁנַת עֶסְרִין לִירְבֵּעָם מַלְכָּא דִּישְׂרָאֵל מִלְךְ אָסָא מִלְךְ עַל שְׁבִטָא דְּבֵית יְהוּדָה:

15:9 So in the twentieth year of Jeroboam the king of Israel, Asa began to reign as king of Judah.

15:10 וְאַרְבָּעִים וְאַחַת שָׁנָה מִלְךְ בִּירוּשָׁלַם וְשֵׁם אִמּוֹ מַעַכָּה בַת־אֲבִישָׁלוֹם:

15:10 וְאַרְבָּעִין וְאֶחָד שָׁנִין מִלְךְ בִּירוּשָׁלַם וְשׁוֹם אִמִּיהָ מַעַכָּה בַת אֲבִישָׁלוֹם:

15:10 He reigned forty-one years in Jerusalem; and his mother's name was Maacah the daughter of Abishalom.

15:11 וַיַּעַשׂ אָסָא הַיָּשָׁר בְּעֵינֵי יְהוָה כְּדָוִד אָבִיו:

15:11 וַעֲבַד אָסָא דְּכָשָׁר קָדָם יְיָ כְּדָוִיד אָבּוּהִי:

15:11 Asa did what was right in the sight of the LORD, like David his father.

15:12 וַיַּעֲבֵר הַקִּדְּשִׁים מִן־הָאָרֶץ וַיִּסֶּר אֶת־כָּל־הַגִּלְלִים אֲשֶׁר עָשׂוּ אֲבֹתָיו:

15:12 וּפְלִי נִפְקַת־ בָּרָא מִן אֶרֶץ וְאֶעֱדִי יְת כָּל טַעֲוֹתָא דַּעֲבָדוּ אֲבֹתּוּהִי:

15:12 He also put away the male cult prostitutes from the land and removed all the idols which his fathers had made.

15:13 וְגַם אֶת־מַעַכָּה אִמּוֹ וַיִּסְרָהּ מִגְּבִירָהּ אֲשֶׁר־עָשְׂתָה מִפְּלִצָּת לְאִשְׁרָה וַיִּכְרֹת אָסָא אֶת־מִפְּלִצָּתָהּ וַיִּשְׂרֹף בְּנַחַל קִדְרוֹן:

15:13 וְאִף יְת מַעַכָּה אִמִּיהָ אֶעֱדִיָּה אַעֲדָה אַעֲדִי מִמְּלָכוּתָהּ דַּעֲבַדְתָּ

טַעוֹתָא טַעוּתָא לְאַשִׁירָתָא וְקִין אָסָא יֵת טַעוּתָהּ וְאוֹקִיד בְּנַחֲלָא דְקִדְרוֹן:
15:13 He also removed Maacah his mother from *being* queen mother, because she had made a horrid image as an Asherah; and Asa cut down her horrid image and burned it at the brook Kidron.

15:14 וְהַבְּמוֹת לֹא־סָרוּ רַק לְבַב־אָסָא הָיָה שָׁלֵם עִם־יְהוָה כָּל־יָמָיו:
15:14 וּבְמִתָּא לֹא עָטָרָא לְחוּד לְבָא דָּאָסָא הָוָה שְׁלִים בְּדַחֲלָתָא דְיוֹי קִדְם יִי
כָּל יוֹמוֹהִי:

15:14 But the high places were not taken away; nevertheless the heart of Asa was wholly devoted to the LORD all his days.

15:15 וַיָּבֵא אֶת־קִדְשֵׁי אָבִיו (וְקִדְשׁוֹ) [וְקִדְשֵׁין] בֵּית יְהוָה כֶּסֶף וְזָהָב וְכֵלִים:
15:15 וְאִתִּי יֵת קִדְשֵׁי אָבוֹהִי וְקִדְשׁוֹהִי לְבֵית וְקִדְשֵׁי דְבֵית מִקְדָּשָׁא דְיוֹי כֶּסֶף
וְדִהָבָא וּמִנְיָא:

15:15 He brought into the house of the LORD the dedicated things of his father and his own dedicated things: silver and gold and utensils.

15:16 וּמִלְחָמָה הָיְתָה בֵּין אָסָא וּבֵין בַּעֲשָׂא מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל כָּל־יָמֵיהֶם:
15:16 וּקְרָבָא הָוָה הוּת בֵּין אָסָא וּבֵין בַּעֲשָׂא מֶלֶכָּא דְיִשְׂרָאֵל כָּל יוֹמֵיהוֹן:
15:16 Now there was war between Asa and Baasha king of Israel all their days.

15:17 וַיַּעַל בַּעֲשָׂא מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל עַל־יְהוּדָה וַיִּבֶן אֶת־הַרְמָה לְבִלְתִּי תֵּת יֵצֵא
וְבָא לְאָסָא מֶלֶךְ יְהוּדָה:
15:17 וּסְלִיק בַּעֲשָׂא מֶלֶכָּא דְיִשְׂרָאֵל עַל דְּבֵית יְהוּדָה וּבִנָּא יֵת רְמָתָא בְּדִיל
דְּלֹא לְמַשְׁבַּק לְמַתָּן נָפִיק וְעָלִיל לְאָסָא מֶלֶךְ שְׁבֻטָּא דְּבֵית יְהוּדָה:
15:17 Baasha king of Israel went up against Judah and fortified Ramah in order to prevent *anyone* from going out or coming in to Asa king of Judah.

15:18 וַיִּקַּח אָסָא אֶת־כָּל־הַכֶּסֶף וְהַזָּהָב הַנּוֹתָרִים בְּאוֹצְרוֹת בֵּית־יְהוָה
וְאֶת־אוֹצְרוֹת בֵּית (מֶלֶךְ) [הַמֶּלֶךְ] וַיִּתְּנֵם בְּיַד־עֲבָדָיו וַיִּשְׁלַחֵם הַמֶּלֶךְ אָסָא
אֶל־בֶּן־הֶדֶד בֶּן־טַבְרִמּוֹן בֶּן־חֲזִיוִן מֶלֶךְ אֲרָם הַיֹּשֵׁב בְּדַמָּשֶׁק לֵאמֹר:
15:18 וַנְּסִיב אָסָא יֵת כָּל כֶּסֶף וְדִהָבָא דָּאֲשִׁתְּאָרוּ בְּאוֹצְרֵי בֵית מִקְדָּשָׁא דְיוֹי
וּבְאוֹצְרֵי וְיֵת אוֹצְרֵי בֵית מֶלֶכָּא וּמִנִּינוֹן וַיַּהֲבִינוֹן בְּיָדָא דְּעַבְדוֹהִי וְשִׁדְרָנוֹן
מֶלֶכָּא אָסָא לֹות בֶּר הֶדֶד בֶּר טַרִּימוֹן בֶּר חֲזִיוִן מֶלֶכָּא דְּאֲרָם דִּיתִיב בְּדַמָּשֶׁק
לְמִימָר:

15:18 Then Asa took all the silver and the gold which were left in the treasuries of the house of the LORD and the treasuries of the king's house, and delivered them into the hand of his servants. And King Asa sent them to Ben-hadad the son of Tabrimmon, the son of Hezion, king of Aram, who lived in Damascus, saying,

15:19 בְּרִית בֵּינִי וּבֵינְךָ בֵּין אָבִי וּבֵין אָבִיךָ הִנֵּה שְׁלַחְתִּי לָךְ שֹׁחַד כֶּסֶף וְזָהָב
לָךְ הַפָּרָה אֶת־בְּרִיתְךָ אֶת־בַּעֲשָׂא מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל וַיַּעֲלֶה מַעֲלִי:
15:19 קָיָם בֵּינָא בֵּינִי וּבֵינְךָ וּבֵין אָבִי וּבֵין אָבִיךָ הָא שְׁדִרִית לָךְ שְׁוַחְדָּא כֶּסֶף
וְדִהָבָא אִיזִיל אֲשֵׁנִי יֵת קִימְךָ עִם בַּעֲשָׂא מֶלֶכָּא דְיִשְׂרָאֵל וַיִּסְתַּלַּק מִנִּי:

15:19 "Let there be a treaty between you and me, as between my father and your father. Behold, I have sent you a present of silver and gold; go, break your treaty with Baasha king of Israel so that he will withdraw from me."

15:20 וַיִּשְׁמַע בֶּן־הֶדֶד אֶל־הַמֶּלֶךְ אָסָא וַיִּשְׁלַח אֶת־שָׂרֵי הַחֲיָלִים אֲשֶׁר־לוֹ
עַל־עָרֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּדְּ אֶת־עִיּוֹן וְאֶת־דָּן וְאֶת אָבֵל בֵּית־מַעֲכָה וְאֶת כָּל־כְּנָרוֹת
עַל כָּל־אֶרֶץ נַפְתָּלִי:

15:20 וְקִבִּיל וּשְׁמַע בֶּר הֶדֶד מִן מֶלֶכָּא אָסָא וְשִׁדְר וּשְׁלַח יֵת רַבְּנֵי חִילָתוֹתָא
חִילוֹתָא דִּילִיָּה עַל קִרְוֵי יִשְׂרָאֵל וּמַחָא יֵת עִיּוֹן וְיֵת דָּן וְיֵת אָבֵל בֵּית מַעֲכָה

וַיִּת כָּל גִּנִּיסַר גִּינוֹסַר עַל כָּל אֶרֶץ שִׁיבַט שְׁבֹטָא דְּבֵית נַפְתָּלִי:

15:20 So Ben-hadad listened to King Asa and sent the commanders of his armies against the cities of Israel, and conquered Ijon, Dan, Abel-beth-maacah and all Chinneroth, besides all the land of Naphtali.

15:21 וַיְהִי כַשְׁמַע בַּעֲשָׂא וַיַּחֲדֹל מִבְּנוֹת אֶת־הָרָמָה וַיֵּשֶׁב בְּתִרְצָה:

15:21 וַהֲוָה כֹּד שָׁמַע בַּעֲשָׂא וְאַתְּמִנֵּעַ מִלְּמַבְנֵי יֵת רַמְתָּא וַיִּתִּיב בְּתִרְצָה
בְּתִרְעִיתָא:

15:21 When Baasha heard of it, he ceased fortifying Ramah and remained in Tirzah.

15:22 וְהַמֶּלֶךְ אָסָא הִשְׁמִיעַ אֶת־כָּל־יְהוּדָה אֵין נָקִי וַיִּשְׁאַל אֶת־אֲבֵנֵי הָרָמָה
וְאֶת־עֲצֵיהָ אֲשֶׁר בָּנָה בַּעֲשָׂא וַיָּבֵן בָּם הַמֶּלֶךְ אָסָא אֶת־גִּבְעַת בְּנִימִן וְאֶת־הַמִּצְפָּה:

15:22 וּמִלְכָּא אָסָא כָּנַשׁ יֵת כָּל דְּבֵית יְהוּדָה לִית וּלִית דְּנָקִי דְּנָקִי וַנִּטְלוּ יֵת
אֲבֵנֵי רַמְתָּא וַיִּת אָעָהָא דְּבָנָא בַּעֲשָׂא וּבָנָא בְּהוֹן מִלְכָּא אָסָא יֵת גִּבְעַתָּא דְּבֵית
דְּבִנִי בְּנִימִן וַיִּת מִצְפָּיָא:

15:22 Then King Asa made a proclamation to all Judah-- none was exempt-- and they carried away the stones of Ramah and its timber with which Baasha had built. And King Asa built with them Geba of Benjamin and Mizpah.

15:23 וַיִּתֵּר כָּל־דְּבָרֵי־אָסָא וְכָל־גְּבוּרָתוֹ וְכָל־אֲשֶׁר עָשָׂה וְהָעָרִים אֲשֶׁר בָּנָה
הֲלֹא־הֵמָּה כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דְּבָרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יְהוּדָה רַק לַעֲת זִקְנָתוֹ חָלָה
אֶת־רַגְלָיו:

15:23 וַשָּׂאָר כָּל פִּתְגָמֵי אָסָא וְכָל גְּבוּרָתִיהָ וְכָל דַּעְבָּד וְקִרְוִיָּא דְּבָנָא הֲלֹא
אֲנוֹן כְּתִיבִין עַל סֵפֶר פִּתְגָמֵי יוֹמִיָּא לְמַלְכֵי דְּבֵית יְהוּדָה לַחוּד לַעֲדָן
סִיבְתִּיהָ סִיבּוּתִיהָ מֵרַע אֶתְמַרַּע בְּרַגְלוֹהִי:

15:23 Now the rest of all the acts of Asa and all his might and all that he did and the cities which he built, are they not written in the Book of the Chronicles of the Kings of Judah? But in the time of his old age he was diseased in his feet.

15:24 וַיִּשְׁכַּב אָסָא עִם־אֲבֹתָיו וַיִּקְבֹּר עִם־אֲבֹתָיו בְּעִיר דָּוִד אָבִיו וַיִּמְלֹךְ יְהוֹשָׁפָט
בְּנוֹ תַּחְתָּיו: פ

15:24 וַשְּׁכִיב אָסָא עִם אֲבֹתָיו וַאֲתַקְבֹּר עִם אֲבֹתָיו בְּקִרְתָּא דְּדָוִיד אָבִיו
וּמִלְךְ יְהוֹשָׁפָט בְּרִיהָ תַּחְתָּיו:

15:24 And Asa slept with his fathers and was buried with his fathers in the city of David his father; and Jehoshaphat his son reigned in his place.

15:25 וַנָּדָב בֶּן־יִרְבֵּעַם מֶלֶךְ עַל־יִשְׂרָאֵל בִּשְׁנַת שְׁתַּיִם לְאָסָא מֶלֶךְ יְהוּדָה וַיִּמְלֹךְ
עַל־יִשְׂרָאֵל שְׁנַתִּים:

15:25 וַנָּדָב בֶּר יִרְבֵּעַם מֶלֶךְ עַל יִשְׂרָאֵל בִּשְׁנַת תַּרְחִין לְאָסָא מֶלֶךְ שְׁבֹטָא דְּבֵית
יְהוּדָה וּמִלְךְ עַל יִשְׂרָאֵל תַּרְחִין שְׁנִין:

15:25 Now Nadab the son of Jeroboam became king over Israel in the second year of Asa king of Judah, and he reigned over Israel two years.

15:26 וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה וַיֵּלֶךְ בְּדֶרֶךְ אָבִיו וּבַחֲטָאתוֹ אֲשֶׁר הִחָטִיא
אֶת־יִשְׂרָאֵל:

15:26 וַעֲבַד דְּבִישׁ קָדָם יוֹי וַאֲזַל בְּאוֹרַח אָבוּהִי וּבַחֲבוּבִיהָ וּבַחֲבוּבִיהָ דְּחִיב יֵת
יִשְׂרָאֵל:

15:26 He did evil in the sight of the LORD, and walked in the way of his father and in his sin which he made Israel sin.

15:27 וַיִּקְשֹׁר עָלָיו בַּעֲשָׂא בֶן־אֲחִיָּה לְבֵית יִשְׁשָׁכָר וַיַּכְהוּ בַּעֲשָׂא בְּגִבְתּוֹן אֲשֶׁר
לְפִלְשֵׁתִים וַנָּדָב וְכָל־יִשְׂרָאֵל צָרִים עַל־גִּבְתּוֹן:

15:27 וּמִרִיד וּמִרַד עָלוּהִי בַּעֲשָׂא בֶר אֲחִיָּיהָ לְבֵית מִשְׁבֹּטָא דְּבֵית לְשֹׁבֹטָא

דְּבִית יִשְׁשָׁכָר וְקַטְלִיָּה בַּעֲשָׂא בְּגִבְתּוֹן דְּלַפְלִשְׁתָּאִי וְנָדָב וְכָל יִשְׂרָאֵל צִירִין עַל גִּבְתּוֹן:

15:27 Then Baasha the son of Ahijah of the house of Issachar conspired against him, and Baasha struck him down at Gibbethon, which belonged to the Philistines, while Nadab and all Israel were laying siege to Gibbethon.

15:28 וַיִּמָּתְהוּ בַּעֲשָׂא בִשְׁנַת שָׁלֹשׁ לְאַסָּא מֶלֶךְ יְהוּדָה וַיִּמְלֹךְ תַּחְתּוֹ:

15:28 וְקַטְלִיָּה וּמַחֲהִי וּמַחֲוֵהִי בַּעֲשָׂא בִשְׁנַת תְּלָת לְאַסָּא מֶלֶךְ שְׁבַטֵּא דְּבִית יְהוּדָה וּמֶלֶךְ תַּחְתּוֹהִי:

15:28 So Baasha killed him in the third year of Asa king of Judah and reigned in his place.

15:29 וַיְהִי כַּמֶּלֶכְו הִכָּה אֶת־כָּל־בֵּית יִרְבֵּעַם לֹא־הִשְׁאִיר כָּל־נֶשְׁמָה לִירְבֵּעַם עַד־הַשְּׁמָדוֹ כְּדָבָר יְהוָה אֲשֶׁר דִּבֶּר בְּיַד־עַבְדּוֹ אַחִיָּה הַשִּׁילֹנִי:

15:29 וַהֲוֶה כַּמְּמַלְכִּיה בַּמְּמַלְכִּיה קָטַל מַחֲאִי יָת כָּל בֵּית יִרְבֵּעַם לֹא אִשְׁאָר אִשְׁתָּאָר כָּל נֶשְׁמָא לִירְבֵּעַם עַד דְּשִׁיזִיה כְּפַתְגָּמָא דִּיּוֹי דְּמִלִּיל בְּיַד עַבְדִּיה אַחִיָּה שְׁלוֹנָא:

15:29 It came about as soon as he was king, he struck down all the household of Jeroboam. He did not leave to Jeroboam any persons alive, until he had destroyed them, according to the word of the LORD, which He spoke by His servant Ahijah the Shilonite,

15:30 עַל־חַטָּאוֹת יִרְבֵּעַם אֲשֶׁר חָטָא וְאֲשֶׁר הִחֲטִיא אֶת־יִשְׂרָאֵל בְּכַעֲסוֹ אֲשֶׁר הִכְעִיס אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל:

15:30 עַל חֻבֵּי יִרְבֵּעַם דָּחַב וּדְחִיב יָת יִשְׂרָאֵל בְּאַרְגֻּזוֹתֶיהָ בְּאַרְגֻּזוֹתֶיהָ דְּאַרְגִּיז קָדָם יוֹי אֱלֹהָא דִּישְׂרָאֵל:

15:30 and because of the sins of Jeroboam which he sinned, and which he made Israel sin, because of his provocation with which he provoked the LORD God of Israel to anger.

15:31 וַיִּתֵּר דְּבָרֵי נָדָב וְכָל־אֲשֶׁר עָשָׂה הֵלֹא־הֶם פְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דְּבָרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל:

15:31 וְשָׂאָר פְּתָגְמֵי נָדָב וְכָל דְּעַבְדִּי הֵלֹא אֲנֹן כְּתִיבִין עַל סֵפֶר פְּתָגְמֵי יוֹמָא לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל:

15:31 Now the rest of the acts of Nadab and all that he did, are they not written in the Book of the Chronicles of the Kings of Israel?

15:32 וּמִלְחָמָה הָיְתָה בֵּין אָסָא וּבֵין בַּעֲשָׂא מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל כָּל־יְמֵיהֶם: פ

15:32 וּקְרָבָא הָוֶה הוּא בֵּין אָסָא וּבֵין בַּעֲשָׂא מַלְכָּא דִּישְׂרָאֵל כָּל יוֹמֵיהוֹן:

15:32 There was war between Asa and Baasha king of Israel all their days.

15:33 בִּשְׁנַת שָׁלֹשׁ לְאַסָּא מֶלֶךְ יְהוּדָה מָלַךְ בַּעֲשָׂא בֶן־אַחִיָּה עַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל בְּתִרְצָה עָשְׂרִים וָאַרְבַּע שָׁנָה:

15:33 בִּשְׁנַת תְּלָת לְאַסָּא מֶלֶךְ שְׁבַטֵּא דְּבִית יְהוּדָה מָלַךְ בַּעֲשָׂא בֶר אַחִיָּה עַל כָּל יִשְׂרָאֵל בְּתִרְצָה עָשְׂרִין וָאַרְבַּע שָׁנִין:

15:33 In the third year of Asa king of Judah, Baasha the son of Ahijah became king over all Israel at Tirzah, and reigned twenty-four years.

15:34 וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה וַיֵּלֶךְ בְּדֶרֶךְ יִרְבֵּעַם וּבְחַטָּאתוֹ אֲשֶׁר הִחֲטִיא אֶת־יִשְׂרָאֵל: ס

15:34 וְעַבְדִּי דְּבִישׁ קָדָם יוֹי וְהִלִּיךְ וַאֲזַל בְּאוֹרַח יִרְבֵּעַם וּבְחֻבּוֹהִי וּבְחֻבִּיה דְּחִיבִי יָת יִשְׂרָאֵל:

15:34 He did evil in the sight of the LORD, and walked in the way of Jeroboam and in his sin which he made Israel sin.

16:1 וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֶל־יְהוּא בֶן־חַנָּנִי עַל־בַּעֲשָׁא לֵאמֹר:
 16:1 וַהֲוֶה פֶתֶגָם נְבוֹאָה מִן קָדָם יוֹי עִם יְהוּא בֶר חַנָּנִי עַל בַּעֲשָׁא לְמִימֹר:
 16:1 Now the word of the LORD came to Jehu the son of Hanani against Baasha, saying,

16:2 יֵעַן אֲשֶׁר הִרְמִיתִיךָ מִן־הָעָפָר וְאֶתְּנֶךָ נָגִיד עַל עַמִּי יִשְׂרָאֵל וְתִלְךָ בְּדֶרֶךְ יִרְבְּעָם וְתַחֲטֹא אֶת־עַמִּי יִשְׂרָאֵל לְהַכְעִיסַנִי בַחֲטָאתָם:
 16:2 חִלְךָ דֹּאפְרִישְׁתָּךְ מִן עַפְרָא וּמִנִּיתְךָ לְמַהוֹי מֶלֶכָא עַל עַמִּי יִשְׂרָאֵל וְאַזְלָתָא בְּאוֹרַח יִרְבְּעָם וְחִיִּיבְתָא יְת עַמִּי יִשְׂרָאֵל לְאַרְגָּזָא קְדָמִי בְּחוּבֵיהוֹן:
 16:2 "Inasmuch as I exalted you from the dust and made you leader over My people Israel, and you have walked in the way of Jeroboam and have made My people Israel sin, provoking Me to anger with their sins,

16:3 הֲנִנִי מִבְּעִיר אַחֲרִי בַעֲשָׁא וְאַחֲרָיו בֵּיתוֹ וְנָתַתִּי אֶת־בֵּיתְךָ כְּבֵית יִרְבְּעָם בֶּן־נֶבֶט:
 16:3 הָאֵנָּא מִפְּלִי כְתָר בַּעֲשָׁא וּבְתָר בֵּיתִיהָ וְאַתִּין יְת בֵּיתְךָ בֵּיתִיהָ כְּבֵית יִרְבְּעָם בֶּר נֶבֶט:
 16:3 behold, I will consume Baasha and his house, and I will make your house like the house of Jeroboam the son of Nebat.

16:4 הָמָת לְבַעֲשָׁא בְּעִיר יֹאכְלוּ הַכְּלָבִים וְהָמָת לוֹ בַּשָּׂדֶה יֹאכְלוּ עוֹף הַשָּׁמַיִם:
 16:4 דִּימוֹת לְבַעֲשָׁא בְּקֶרְתָּא יִיכְלוֹן יֹאכְלוֹן כְּלָבִיא וְדִימוֹת לִיהָ בְּחַקְלָא יִיכְלוֹן יֹאכְלוֹן עוֹפָא דְשָׁמַיָא:
 16:4 "Anyone of Baasha who dies in the city the dogs will eat, and anyone of his who dies in the field the birds of the heavens will eat."

16:5 וְיִתֵּר דְּבָרָיו בַּעֲשָׁא וְאֲשֶׁר עָשָׂה וּגְבוּרָתוֹ הֲלֹא־הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דְּבָרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל:
 16:5 וְשָׂאָר פִּתְגָמֵי בַעֲשָׁא וְדַעְבָּד וּגְבוּרָתִיהָ וּגְיָבֻרָתִיהָ הֲלֹא אֲנוֹן כְּתִיבִין עַל סֵפֶר פִּתְגָמֵי יוֹמֵיָא לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל:
 16:5 Now the rest of the acts of Baasha and what he did and his might, are they not written in the Book of the Chronicles of the Kings of Israel?

16:6 וַיִּשְׁכַּב בַּעֲשָׁא עִם־אֲבֹתָיו וַיִּקְבֹּר בְּתִרְצָה וַיִּמְלֹךְ אֵלָה בְּנוֹ תַחְתָּיו:
 16:6 וּשְׁכִיב בַּעֲשָׁא עִם אֲבָהָתוֹהִי וְאַתְקַבֵּר בְּתִרְצָה וּמֶלֶךְ אֵלָה בְּרִיה תַּחְתּוֹהִי:
 16:6 And Baasha slept with his fathers and was buried in Tirzah, and Elah his son became king in his place.

16:7 וְגַם בִּיד־יְהוּא בֶן־חַנָּנִי הִנְבִּיא דְּבַר־יְהוָה הָיָה אֶל־בַּעֲשָׁא וְאֶל־בֵּיתוֹ וְעַל כָּל־הָרָעָה אֲשֶׁר־עָשָׂה בְּעֵינֵי יְהוָה לְהַכְעִיסוֹ בְּמַעֲשָׂה יָדָיו לִהְיוֹת כְּבֵית יִרְבְּעָם וְעַל אֲשֶׁר־הִכָּה אֹתוֹ: פ
 16:7 וְאַף בִּיד עִם יְהוּא בֶר חַנָּנִי נְבִיִּיא פֶתֶגָם נְבוֹאָה מִן קָדָם יוֹי הָוֶה עַל בַּעֲשָׁא וְעַל בֵּיתִיהָ וְעַל כָּל בִּשְׁתָּא דַּעְבָּד קְדָם יוֹי לְאַרְגָּזָא קְדָמוֹהִי בְּעוּבְדֵי יְדוּהִי לְמַהוֹי כְּבֵית יִרְבְּעָם וְעַל דְּקִטַּל יְתִיהָ:
 16:7 Moreover, the word of the LORD through the prophet Jehu the son of Hanani also came against Baasha and his household, both because of all the evil which he did in the sight of the LORD, provoking Him to anger with the work of his hands, in being like the house of Jeroboam, and because he struck it.

16:8 בְּשָׁנַת עֶשְׂרִים וְשֵׁשׁ שָׁנָה לְאַסָּא מֶלֶךְ יְהוּדָה מָלַךְ אֵלָה בֶּן־בַּעֲשָׁא עַל־יִשְׂרָאֵל בְּתִרְצָה שְׁנָתִים:
 16:8 בְּשָׁנַת עֶסְרִין וְשִׁית שָׁנִין לְאַסָּא מֶלֶךְ שְׁבֻטָא דְּבֵית יְהוּדָה מָלַךְ אֵלָה בֶּר בַּעֲשָׁא עַל יִשְׂרָאֵל בְּתִרְצָה תַרְתִּין שָׁנִין:
 16:8 In the twenty-sixth year of Asa king of Judah, Elah the son of Baasha became king over Israel at Tirzah, and

reigned two years.

16:9 וַיִּקְשֹׁר עָלָיו עֲבָדָיו זִמְרִי שֶׁר מַחְצִית הָרֶכֶב וְהוּא בְּתִרְצָה שְׁתֵּה שְׁכֹר בֵּית אֲרָזָא אֲשֶׁר עַל־הַבַּיִת בְּתִרְצָה:

16:9 וּמִרִיד וּמִרְדַּע עָלוּהוּ עֲבָדָיו זִמְרִי חֹד מִתְרִין רִבְנֵי מִרְבְּנֵי רַחֲמָנָא רַחֲמָנָא וְהוּא בְּתִרְצָה שְׁתֵּי רוּי וְרוּי בֵּית אֲרָזָה טָעוּתָא דְּבִבִיתָא דִּי עַל בֵּיתָא בְּתִרְצָה:

16:9 His servant Zimri, commander of half his chariots, conspired against him. Now he was at Tirzah drinking himself drunk in the house of Arza, who was over the household at Tirzah.

16:10 וַיָּבֹא זִמְרִי וַיִּכְּהוּ וַיִּמִּיתֵהוּ בִּשְׁנַת עֶשְׂרִים וְשֶׁבַע לְאַסָּא מֶלֶךְ יְהוּדָה וַיִּמְלֹךְ תַּחְתָּיו:

16:10 וְאַתָּא זִמְרִי וּמַחְהִי וּמַחְוִי וְקַטְלִיָּה בִּשְׁנַת עֶשְׂרִין וְשֶׁבַע שָׁנִין לְאַסָּא מֶלֶךְ שְׁבַטָא דְּבֵית יְהוּדָה וּמֶלֶךְ תַּחְתּוֹתָיו:

16:10 Then Zimri went in and struck him and put him to death in the twenty-seventh year of Asa king of Judah, and became king in his place.

16:11 וַיְהִי בְּמָלְכוֹ כְּשִׁבְתּוֹ עַל־כִּסְאוֹ הִכָּה אֶת־כָּל־בֵּית בַּעֲשָׂא לֹא־הָשְׁאִיר לוֹ מִשְׁתִּין בָּקִיר וְגֵאֲלָיו וְרַעְהוּ:

16:11 וַהֲוֶה בְּמַמְלָכִיהָ כְּמַתִּבִּיהָ בְּמִיתְבִּיהָ עַל כְּרִסּוֹהִי כְּרִסִּיהָ קָטַל יֵת כָּל בֵּית בַּעֲשָׂא לֹא וְלֹא אֲשָׁר לִיהָ יָדַע מִדַּע וְקָרִיבּוֹהִי וְחִבְרוֹהִי:

16:11 It came about when he became king, as soon as he sat on his throne, that he killed all the household of Baasha; he did not leave a single male, neither of his relatives nor of his friends.

16:12 וַיִּשְׁמַד זִמְרִי אֶת כָּל־בֵּית בַּעֲשָׂא כְּדִבְרֵי יְהוָה אֲשֶׁר דִּבֶּר אֶל־בַּעֲשָׂא בִיד יְהוָה הַנְּבִיא:

16:12 וְשִׁיזִי זִמְרִי יֵת כָּל בֵּית בַּעֲשָׂא כְּפַתְגָּמָא דִּיוִי דְּמַלִּיל עַל בַּעֲשָׂא בִיד יְהוָה הַנְּבִיא:

16:12 Thus Zimri destroyed all the household of Baasha, according to the word of the LORD, which He spoke against Baasha through Jehu the prophet,

16:13 אֵל כָּל־חַטָּאוֹת בַּעֲשָׂא וְחַטָּאוֹת אֱלָה בְּנוֹ אֲשֶׁר חָטְאוּ וְאֲשֶׁר הִחָטְאוּ אֶת־יִשְׂרָאֵל לְהַכְעִים אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל בְּהַבְלִיָּהֶם:

16:13 עַל עִם כָּל חוּבֵי בַעֲשָׂא וְחוּבֵי אֱלָה בְּרִיהָ דְּחָבּוּ וּדְחִיבּוּ וּדְחִיבּוּ יֵת יִשְׂרָאֵל לְאַרְגָּזָא קָדָם יְיָ אֱלֹהָא דִּישְׂרָאֵל בְּטַעֲוִיתָהוּן:

16:13 for all the sins of Baasha and the sins of Elah his son, which they sinned and which they made Israel sin, provoking the LORD God of Israel to anger with their idols.

16:14 וַיִּתֵּר דְּבָרֵי אֱלָה וְכָל־אֲשֶׁר עָשָׂה הֵלֹוא־הֶם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דְּבָרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל: פ

16:14 וְשָׂאֵר פַּתְגָּמֵי אֱלָה וְכָל דַּעְבַּד הֵלֹא אֲנוּן כְּתִיבִין עַל סֵפֶר פַּתְגָּמֵי יוֹמָא לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל:

16:14 Now the rest of the acts of Elah and all that he did, are they not written in the Book of the Chronicles of the Kings of Israel?

16:15 בִּשְׁנַת עֶשְׂרִים וְשֶׁבַע שָׁנָה לְאַסָּא מֶלֶךְ יְהוּדָה מֶלֶךְ זִמְרִי שִׁבְעַת יָמִים בְּתִרְצָה וְהָעָם חָנִים עַל־גִּבְתּוֹן אֲשֶׁר לְפִלְשְׁתִּים:

16:15 בִּשְׁנַת עֶשְׂרִין וְשֶׁבַע שָׁנִין לְאַסָּא מֶלֶךְ שְׁבַטָא דְּבֵית יְהוּדָה מֶלֶךְ זִמְרִי שְׁבַע יוֹמִין בְּתִרְצָה וְעָמָא שָׂרָן עַל גִּבְתּוֹן בְּגִבְתּוֹן דְּלַפְלִשְׁתָּאִי:

16:15 In the twenty-seventh year of Asa king of Judah, Zimri reigned seven days at Tirzah. Now the people were camped against Gibbethon, which belonged to the Philistines.

16:16 וַיִּשְׁמַע הָעָם הַחֲנָנִים לְאֹמֶר קִשֶּׁר זִמְרִי וְגַם הִכָּה אֶת־הַמֶּלֶךְ וַיִּמְלִכּוּ
כָּל־יִשְׂרָאֵל אֶת־עֹמְרִי שֶׁר־צָבָא עַל־יִשְׂרָאֵל בַּיּוֹם הַהוּא בַּמַּחֲנֶה:
16:16 וּשְׁמַע עָמָא דְשָׁרִן לְמִימַר מֶרֶד מְרִיד זִמְרִי וְאַף קָטַל יָת מַלְכָא וְאַמְלִיכוּ
כָּל יִשְׂרָאֵל יָת עֹמְרִי רַב־חֵילָא עַל יִשְׂרָאֵל בַּיּוֹמָא הַהוּא בַּמִּשְׁרִיתָא:

16:16 The people who were camped heard it said, "Zimri has conspired and has also struck down the king." Therefore all Israel made Omri, the commander of the army, king over Israel that day in the camp.

16:17 וַיַּעֲלֶה עֹמְרִי וְכָל־יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ מִגִּבְתָּתוֹן וַיִּצְרוּ עַל־תִּרְצָה:
16:17 וּסְלִיק עֹמְרִי וְכָל יִשְׂרָאֵל עִמּוּהָ מִגִּבְתָּתוֹן וַצְרוּ עַל תִּרְצָה:
16:17 Then Omri and all Israel with him went up from Gibbethon and besieged Tirzah.

16:18 וַיְהִי כִּרְאוֹת זִמְרִי כִּי־נִלְכְּדָה הָעִיר וַיָּבֹא אֶל־אַרְמֹן בֵּית־הַמֶּלֶךְ וַיִּשְׂרֹף
עָלָיו אֶת־בֵּית־מֶלֶךְ בָּאֵשׁ וַיָּמָת:
16:18 וַהֲוֶה כִּד חֲזָא זִמְרִי אֲרִי אֶתְכַּבִּישַׁת קִרְתָּא וְעַל לְאַדְרוֹן בֵּית מַלְכָא
וְאוֹקִיד עָלוּהִי יָת בֵּית מַלְכָא בְנוֹרָא וּמִית:
16:18 When Zimri saw that the city was taken, he went into the citadel of the king's house and burned the king's house over him with fire, and died,

16:19 עַל־[חַטָּאתוֹ] אֲשֶׁר חָטָא לַעֲשׂוֹת הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה לָלֶכֶת
בְּדֶרֶךְ יִרְבְּעָם וּבַחַטָּאתוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה לַהַחֲטִיא אֶת־יִשְׂרָאֵל:
16:19 עַל כָּל חֻבּוּהִי חֻבּוּיָא דְחָב לְמַעַבְד דְּבִישׁ קָדָם יְיָ לְמִיזַל בְּאוֹרַח
יִרְבְּעָם בֵּר נִבְט וּבְחֻבּוּהִי וּבְחֻבּוּבִיה דְּעַבְד לְחִיבָא יָת יִשְׂרָאֵל:
16:19 because of his sins which he sinned, doing evil in the sight of the LORD, walking in the way of Jeroboam, and in his sin which he did, making Israel sin.

16:20 וַיִּתֵּר דְּבָרֵי זִמְרִי וְקִשְׁרוֹ אֲשֶׁר קִשֶּׁר הִלְאֵהֶם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דְּבָרֵי
הַיָּמִים לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל: פ
16:20 וּשְׂאָר פִּתְגָמֵי זִמְרִי וּמִירְדִּיה דְּמִרִיד דְּמֶרֶד הִלָּא אֲנוּן כְּתִיבִין עַל סֵפֶר
פִּתְגָמֵי יוֹמָיָא לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל:
16:20 Now the rest of the acts of Zimri and his conspiracy which he carried out, are they not written in the Book of the Chronicles of the Kings of Israel?

16:21 אַזּ וַיִּחַלֵּק הָעָם יִשְׂרָאֵל לַחֲצֵי חֲצֵי הָעָם הָיָה אַחֲרֵי תִבְנִי בֶן־גִּינָת
לְהַמְלִיכוֹ וְהַחֲצֵי אַחֲרֵי עֹמְרִי:
16:21 בְּכִין אֶתְפְּלַג אִיתְפְּלִיג עָמָא יִשְׂרָאֵל לְתַרְחִין פִּלְגָּן פִּלְגוֹת עָמָא הָוֶה הוּת
בְּתַר תִּבְנִי בֵּר גִּינָת לְאַמְלִכּוּתִיהָ לְאַמְלִכּוּתִיהָ וּפִלְגָּא וּפִלְגוֹת בְּתַר עֹמְרִי:
16:21 Then the people of Israel were divided into two parts: half of the people followed Tibni the son of Ginath, to make him king; the other half followed Omri.

16:22 וַיִּחְזַק הָעָם אֲשֶׁר אַחֲרֵי עֹמְרִי אֶת־הָעָם אֲשֶׁר אַחֲרֵי תִבְנִי בֶן־גִּינָת וַיָּמָת
תִּבְנִי וַיִּמְלֹךְ עֹמְרִי: פ
16:22 וַתִּקְיַף עָמָא דְּבְתַר עֹמְרִי מִן עָמָא דְּבְתַר תִּבְנִי בֵּר גִּינָת וּמִית תִּבְנִי
וּמֶלֶךְ עֹמְרִי:
16:22 But the people who followed Omri prevailed over the people who followed Tibni the son of Ginath. And Tibni died and Omri became king.

16:23 בְּשָׁנָתָא שְׁלָשִׁים וְאַחַת שָׁנָה לְאַסָּא מֶלֶךְ יְהוּדָה מֶלֶךְ עֹמְרִי עַל־יִשְׂרָאֵל
שְׁתַּיִם עָשְׂרָה שָׁנָה בְּתִרְצָה מֶלֶךְ שְׁש־שָׁנִים:
16:23 בְּשָׁנַת תְּלָתִין וַחֲדָא וַחֲדָא שְׁנִין לְאַסָּא לְמַלְכָא אִסָּא מֶלֶךְ שְׁבַטָא דְּבֵית

יְהוּדָה מֶלֶךְ עֹמְרִי עַל יִשְׂרָאֵל תִּרְחַא-עֶסְרִי שָׁנִין בְּתִרְצָה מֶלֶךְ שִׁית שָׁנִין:

16:23 In the thirty-first year of Asa king of Judah, Omri became king over Israel and reigned twelve years; he reigned six years at Tirzah.

16:24 וַיִּקֶּן אֶת-הַהֵר שִׁמְרוֹן מֵאֵת שֶׁמֶר בְּכַפְרִים כֶּסֶף וַיְבִן אֶת-הַהֵר וַיִּקְרָא
אֶת-שֵׁם הָעִיר אֲשֶׁר בָּנָה עַל שֵׁם-שֶׁמֶר אֲדָנִי הַהֵר שִׁמְרוֹן:
16:24 וַיִּזְבֵּן יֵת כֶּרְכָּא שִׁמְרוֹן דְּלִשְׁוֹמְרוֹן מִן שֶׁמֶר בְּתִרְתִּין כְּכָרִין דְּכֶסֶף וּבִנָּא יֵת
כֶּרְכָּא וַקְרָא יֵת שְׁמָה דְּקִרְתָּא דְּבִנָּא עַל שׁוֹם שֶׁמֶר מָרִיה דְּשׁוֹרָא שׁוֹמְרוֹן
דְּשׁוֹמְרוֹן:

16:24 He bought the hill Samaria from Shemer for two talents of silver; and he built on the hill, and named the city which he built Samaria, after the name of Shemer, the owner of the hill.

16:25 וַיַּעַשׂה עֹמְרִי הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה מִכָּל אֲשֶׁר לִפְנָיו:
16:25 וַעֲבַד עֹמְרִי דְּבִישׁ קָדָם יוֹי וְאַבְאִישׁ וּבְאִישׁ מִכָּל דְּקִדְמוֹהִי:

16:25 Omri did evil in the sight of the LORD, and acted more wickedly than all who were before him.

16:26 וַיֵּלֶךְ בְּכָל-דֶּרֶךְ יִרְבְּעָם בֶּן-נֶבֶט (וּבְחַטָּאתָיו) [וּבְחַטָּאתוֹ] אֲשֶׁר הִחְטִיא
אֶת-יִשְׂרָאֵל לְהַכְעִיס אֶת-יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל בְּהַבְלִיָּהֶם:
16:26 וַאֲזַל בְּכָל אוֹרַח יִרְבְּעָם בֶּר נֶבֶט וּבְחֻבּוּהִי דְחִיִּיב יֵת יִשְׂרָאֵל לְאַרְגָּזָא
קָדָם יוֹי אֱלֹהָא דִּישְׂרָאֵל בְּטַעוֹתָהוֹן:

16:26 For he walked in all the way of Jeroboam the son of Nebat and in his sins which he made Israel sin, provoking the LORD God of Israel with their idols.

16:27 וַיִּתֵּר דְּבָרֵי עֹמְרִי אֲשֶׁר עָשָׂה וּגְבוּרָתוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה הֲלֵא-הֶם פְּתוּבִים
עַל-סֵפֶר דְּבָרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל:
16:27 וּשְׂאָר פִּתְגָמֵי עֹמְרִי דְּעַבַּד וּגְבוּרָתִיה וּגִיבְרוּתִיה דְּעַבַּד וּדְעַבַּד הֲלֵא אַנּוּן
כְּתִיבִין עַל סֵפֶר פִּתְגָמֵי יוֹמָיָא לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל:

16:27 Now the rest of the acts of Omri which he did and his might which he showed, are they not written in the Book of the Chronicles of the Kings of Israel?

16:28 וַיִּשְׁכַּב עֹמְרִי עִם-אֲבֹתָיו וַיִּקְבֹּר בְּשִׁמְרוֹן וַיִּמְלֹךְ אַחָאב בְּנוֹ תַחְתָּיו: פ
16:28 וַשְּׁכִיב עֹמְרִי עִם אֲבָהָתוֹהִי וַאֲתַקְבֹּר בְּשׁוֹמְרוֹן וּמֶלֶךְ אַחָאב בְּרִיה
תַּחְתּוֹתָהִי תַחְתּוֹתִיה:

16:28 So Omri slept with his fathers and was buried in Samaria; and Ahab his son became king in his place.

16:29 וַאֲחָאב בֶּן-עֹמְרִי מֶלֶךְ עַל-יִשְׂרָאֵל בְּשָׁנַת שְׁלֹשִׁים וּשְׁמֹנֶה שָׁנָה לְאַסָּא
מֶלֶךְ יְהוּדָה וַיִּמְלֹךְ אַחָאב בֶּן-עֹמְרִי עַל-יִשְׂרָאֵל בְּשִׁמְרוֹן עֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם שָׁנָה:
16:29 וַאֲחָאב בֶּר עֹמְרִי מֶלֶךְ עַל יִשְׂרָאֵל בְּשָׁנַת תְּלָתִין וְתַמְנֵי שָׁנִין לְאַסָּא מֶלֶךְ
שְׁבַטָא דְּבֵית יְהוּדָה וּמֶלֶךְ אַחָאב בֶּר עֹמְרִי עַל יִשְׂרָאֵל בְּשׁוֹמְרוֹן עֶשְׂרִין
וְתִרְתִּין שָׁנִין:

16:29 Now Ahab the son of Omri became king over Israel in the thirty-eighth year of Asa king of Judah, and Ahab the son of Omri reigned over Israel in Samaria twenty-two years.

16:30 וַיַּעַשׂ אַחָאב בֶּן-עֹמְרִי הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה מִכָּל אֲשֶׁר לִפְנָיו:
16:30 וַעֲבַד אַחָאב בֶּר עֹמְרִי דְּבִישׁ קָדָם יוֹי מִכָּל דְּקִדְמוֹהִי:

16:30 Ahab the son of Omri did evil in the sight of the LORD more than all who were before him.

16:31 וַיְהִי הַנֶּקֶל לְכַתּוֹ בְּחַטָּאוֹת יִרְבְּעָם בֶּן-נֶבֶט וַיִּקַּח אִשָּׁה אֶת-אִיזָבֵל
בַּת-אֶתְבָּעַל מֶלֶךְ צִידוֹנִים וַיֵּלֶךְ וַיַּעֲבַד אֶת-הַבַּעַל וַיִּשְׁתַּחֲוֶה לוֹ:
16:31 וַיְהִי כֹד שֵׁיט בְּעֵינֵיהִי לְמִיזַל בְּחוּבֵי יִרְבְּעָם בֶּר נֶבֶט וּנְסִיב אֶתְחָא יֵת

אֶזְבֵּל בֶּת אֶתְבַּעַל מֶלֶכָא דְצִידוֹנָאִי דְצִידוֹן וְאֶזְל וּפְלַח יֵת בַּעֲלָא וּסְגִיד לִיה:

16:31 It came about, as though it had been a trivial thing for him to walk in the sins of Jeroboam the son of Nebat, that he married Jezebel the daughter of Ethbaal king of the Sidonians, and went to serve Baal and worshiped him.

16:32 וַיִּקֶּם מִזְבֵּחַ לְבַעַל בֵּית הַבַּעַל אֲשֶׁר בָּנָה בְּשָׁמְרוֹן:

16:32 וַאֲקִים אִיגוֹרָא לְבַעֲלָא בֵּית בַּעֲלָא דְבִנָּא בְּשָׁמְרוֹן:

16:32 So he erected an altar for Baal in the house of Baal which he built in Samaria.

16:33 וַיַּעַשׂ אַחָאָב אֶת־הָאֲשֵׁרָה וַיֹּסֶף אַחָאָב לַעֲשׂוֹת לְהַכְעִיס אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵי

יִשְׂרָאֵל מִכָּל מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הָיוּ לִפְנָיו:

16:33 וַעֲבַד אַחָאָב יֵת אֲשִׁירָתָא וַאֲוִסִּיף אַחָאָב לְמַעַבְד לְמִיעַבַד לְאַרְגָּזָא קֳדָם

יְי אֱלֹהֵא דְיִשְׂרָאֵל מִכָּל מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל דְּהָווּ קֳדְמוּהִי:

16:33 Ahab also made the Asherah. Thus Ahab did more to provoke the LORD God of Israel than all the kings of Israel who were before him.

16:34 בְּיָמָיו בָּנָה חִיאל בֵּית הָאֱלִי אֶת־יְרִיחָהּ בְּאֲבִירָם בְּכָרוֹ יִסְדָּהּ (וּבְשָׁגִיב)

[וּבְשָׁגִיב] צָעִירוֹ הֵצִיב דְּלִתֶּיהָ כְּדָבָר יְהוָה אֲשֶׁר דִּבֶּר בְּיַד יְהוֹשֻׁעַ בֶּן־נוּן: ס

16:34 בְּיוֹמוֹהִי בָנָא חִיאל בֵּית מוֹמִי יֵת יְרִיחוֹ קָטַל אֲבִירָם בּוֹכְרִיהָ כַּד שָׂרִי

לְשַׁכְּלָלוֹתָהּ וּסְגוּב וּבִסְגוּב וּקְטִיל שָׁגוּב זָעִיר בְּנוֹהִי כַּד אֲקִים דְּשָׁהָא כְּפִתְגָמָא

דְּיוֹי דְּמַלִּיל בְּיַד יְהוֹשֻׁעַ בֶּן־נוּן:

16:34 In his days Hiel the Bethelite built Jericho; he laid its foundations with the loss of Abiram his firstborn, and set up its gates with the loss of his youngest son Segub, according to the word of the LORD, which He spoke by Joshua the son of Nun.

17:1 וַיֹּאמֶר אֵלֵיהֶוּ הַתְּשָׁבִי מִתְּשָׁבִי גִלְעָד אֶל־אַחָאָב חִי־יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל

אֲשֶׁר עָמַדְתִּי לִפְנָיו אִם־יְהִיָּה הַשָּׁנִים הָאֵלֶּה טַל וּמָטָר כִּן אִם־לִפִּי דְּבָרִי: ס

17:1 וַאֲמַר אֵלֵיהָ דְּמִתְּשׁוּב דְּמִתְּשׁוּב מִתּוֹתָבִי גִלְעָד לְאַחָאָב קָיִים

הוּא יְי אֱלֹהֵא דְיִשְׂרָאֵל דְּמִשְׁמִישָׁנָא קֳדְמוּהִי אִם יְהִי שָׁנָא הָאֵלִין טַלָּא

וּמָטָרָא אֱלֵהִין כַּד אֵימַר:

17:1 Now Elijah the Tishbite, who was of the settlers of Gilead, said to Ahab, "As the LORD, the God of Israel lives, before whom I stand, surely there shall be neither dew nor rain these years, except by my word."

17:2 וַיְהִי דְּבַר־יְהוָה אֵלָיו לֵאמֹר:

17:2 וְהָיָה פֶתֶגֶם נְבוֹאָה מִן קֳדָם יְי עֲמִיָּה לְמִימַר:

17:2 The word of the LORD came to him, saying,

17:3 לֵךְ מִזֶּה וּפְנִיתָ לָךְ קֳדָמָה וְנִסְתַּרְתָּ בְּנַחַל כְּרִית אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי הַיַּרְדֵּן:

17:3 אִיזִיל מָכָא וְתַתְּפָנִי לָךְ לְקַדּוּמָא וְתַטְמֹר וְתַסְטַמֵּר בְּנַחֲלָא דְכְרִית דְּעַל

אַפִּי יַרְדֵּנָא:

17:3 "Go away from here and turn eastward, and hide yourself by the brook Cherith, which is east of the Jordan.

17:4 וְהָיָה מִהֲנַחַל תִּשְׁתֶּה וְאֶת־הָעֹרְבִים צִוִּיתִי לְכַלְכֵּלָךְ שָׁם:

17:4 וַיְהִי מִנְחָלָא תִשְׁתִּי וַיֵּת עוֹרְבֵיָא פְקִידִית לְסוּבְרוֹתְךָ תָּמָן:

17:4 "It shall be that you will drink of the brook, and I have commanded the ravens to provide for you there."

17:5 וַיֵּלֶךְ וַיַּעַשׂ כְּדָבָר יְהוָה וַיֵּלֶךְ וַיֵּשֶׁב בְּנַחַל כְּרִית אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי הַיַּרְדֵּן:

17:5 וְאֶזְל וַעֲבַד כְּפִתְגָמָא דְּיוֹי וַאֲזַל וַיִּתֵּיב בְּנַחֲלָא דְכְרִית דְּעַל אַפִּי יַרְדֵּנָא:

17:5 So he went and did according to the word of the LORD, for he went and lived by the brook Cherith, which is east of the Jordan.

17:6 וְהָעֹרְבִים מְבִיאִים לוֹ לֶחֶם וּבָשָׂר בַּבֶּקֶר וּלְחֶם וּבָשָׂר בָּעָרִב וּמִן־הַנַּחַל

יִשְׁתָּה:

17:6 וְעֶרְבֵי־אֵלֶּיךָ לֵיה לַחֲמַא וּבִסְרָא בְצַפְרָא וּלְחֲמַא וּבִסְרָא בְרִמְשָׁא וּמִן נַחְלָא וּמִנְחָלָא יִשְׁתִּי שְׁתִּי:

17:6 The ravens brought him bread and meat in the morning and bread and meat in the evening, and he would drink from the brook.

17:7 וַיְהִי מִקֵּץ יָמִים וַיִּיבֶשׁ הַנַּחַל כִּי לֹא־הָיָה גֶשֶׁם בָּאָרֶץ: ס

17:7 וַהֲוָה מִסּוּף יָמִין וַיִּבֶשׁ נַחְלָא אֲרִי לֹא הָוָה מִטְרָא בָּאֶרֶעָ:

17:7 It happened after a while that the brook dried up, because there was no rain in the land.

17:8 וַיְהִי דְּבִרְיָהוָה אֵלָיו לֵאמֹר:

17:8 וַהֲוָה פִּתְגָם נְבוֹאָה מִן קָדָם יְיָ עָמִיה לְמִימֶר:

17:8 Then the word of the LORD came to him, saying,

17:9 קוּם לֵךְ צָרְפָתָה אֲשֶׁר לְצִידוֹן וַיִּשְׁבֶּתָּ שָׁם הִנֵּה צֹוִיתִי שָׁם אִשָּׁה אֶלְמָנָה לְכַלְפֶּלֶךְ:

17:9 קוּם אִיזִיל לְצָרְפָת דְּלְצִידוֹנָאִי דִּי לְצִידוֹן וְתַחֲבִיב תִּמְן הָא פִּקִּידִית תִּמְן אַתָּא אַרְמֶלְתָּא לְסוּבְרוֹתְךָ:

17:9 "Arise, go to Zarephath, which belongs to Sidon, and stay there; behold, I have commanded a widow there to provide for you."

17:10 וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ צָרְפָתָה וַיָּבֹא אֶל־פֶּתַח הָעִיר וַהֲנִה־שָׁם אִשָּׁה אֶלְמָנָה מְקַשֶּׁשֶׁת עֲצִים וַיִּקְרָא אֵלֶיהָ וַיֹּאמֶר קַח־נָא לִי מַעֲטָמִים בְּכִלִּי וְאַשְׁתָּה:

17:10 וְקָם וַאֲזַל לְצָרְפָת דְּלְצִידוֹנָאִי וְאַתָּא לְתַרְע בְּתַרְע קִרְתָּא וְהָא תִּמְן אַתָּא אַרְמֶלְתָּא מְגַבְבָּא אָעִין וַקְרָא לָהּ וַאֲמַר לָהּ סְבִי כְעֵן לִי זַעִיר מִיָּא בְּמָנָא וְאַשְׁתִּי וְאַיִשְׁתִּי:

17:10 So he arose and went to Zarephath, and when he came to the gate of the city, behold, a widow was there gathering sticks; and he called to her and said, "Please get me a little water in a jar, that I may drink."

17:11 וַתֵּלֶךְ לִקְחַת וַיִּקְרָא אֵלֶיהָ וַיֹּאמֶר לְקַח־נָא לִי פֶתֶלֶחַ בִּידֶיךָ:

17:11 וַאֲזַלְתָּ לְמִסְבַּ וַקְרָא לָהּ וַאֲמַר לָהּ סְבִי כְעֵן לִי פֶתָא דְּלַחֲמָא בִּידֶיךָ:

17:11 As she was going to get it, he called to her and said, "Please bring me a piece of bread in your hand."

17:12 וַתֹּאמֶר חַי־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אִם־יִשְׁלִי מַעֲוָג כִּי אִם־מֶלֶא כֶּךָ־קֶמַח בְּכֹר וּמַעֲטָ־שֶׁמֶן בְּצַפְחַת וְהִנֵּנִי מְקַשֶּׁשֶׁת שָׁנִים עֲצִים וּבָאִתִּי וַעֲשִׂיתִיהוּ לִי וּלְבָנִי וְאֶכְלֵנָהּ וּמָתְנִי:

17:12 וַאֲמַרְתָּ קַיִים הוּא יְיָ אֱלֹהֶיךָ אִם אֵית לִי מִדָּעַם אֱלֹהִין מְלִי פֶסֶת פִּיסַת יָדָא קִמְחָא קִימְחָא בְּמָנָא וּזַעִיר מִשְׁחָא בְּצִלְוִחִיתָא וְהָא אָנָּא מְגַבְבָּא תְּרִין אָעִין וְאַתָּךְ וְאִיהָךְ וְאַעֲבָדְנִיה וְאַעֲבָדְנִיה לִי וּלְבָרִי וְנִיכְלָנִיה וְאִיכְלִינִיה וְנָמוּת:

17:12 But she said, "As the LORD your God lives, I have no bread, only a handful of flour in the bowl and a little oil in the jar; and behold, I am gathering a few sticks that I may go in and prepare for me and my son, that we may eat it and die."

17:13 וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ אֱלֹהֶיהָ אֶל־תִּירָאִי בְּאִי עָשִׂי כְּדַבְּרֶךָ אֲךָ עָשִׂי־לִי מִשֶּׁם עֹגָה קִטְנָה בְּרֹאשְׁנָהּ וְהוֹצֵאתִי לִי וְלָךְ וּלְבָנֶיךָ תַּעֲשִׂי בְּאַחֲרָנָה: ס

17:13 וַאֲמַר לָהּ אֵלֶיהָ לֹא תַדְחִלִין עוֹלִי עֲבִידִי כְּפִתְגָמִיכִי כְּפִתְגָמִיכִי בְּרִם עֲבִידִי לִי מִתִּמְן חֲדָא חֲרָא זַעִירָא בְּקַדְמִיתָא וְתַפְקִין לִי וְלִיד וְלִבְרִיד תַּעֲבִידִין בְּבִתְרִיתָא:

17:13 Then Elijah said to her, "Do not fear; go, do as you have said, but make me a little bread cake from it first and bring it out to me, and afterward you may make one for yourself and for your son."

17:14 כִּי כֹה אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל כִּד הַקֶּמַח לֹא תִכָּלֶה וְצִפְחַת הַשֶּׁמֶן
לֹא תִחְסַר עַד יוֹם (תִּתֵּן) [תִּתֵּן] יְהוָה גֶּשֶׁם עַל-פָּנַי הָאֲדָמָה:

17:14 אַרְי כִּדְנֹן אָמַר יוֹי אֱלֹהָא דִּישְׂרָאֵל מָנָא דְקִמְחָא דְקִימְחָא לֹא יִגְמַר
וּצְלוּחִיתָא דְמִשְׁחָא לֹא תִחְסַר יַחְסַר עַד יוֹמָא דִּיתִין יוֹי מִטְרָא עַל אֲפִי אֲרַעָא:

17:14 "For thus says the LORD God of Israel, 'The bowl of flour shall not be exhausted, nor shall the jar of oil be empty, until the day that the LORD sends rain on the face of the earth.'"

17:15 וַתֵּלֶךְ וַתַּעֲשֶׂה כְּדִבְרֵי אֱלִיָּהוּ וַתֹּאכַל (הוּא-וְהִיא) [הִיא-וְהוּא] וּבֵיתָהּ יָמִים:

17:15 וַאֲזֻלַּת וְעִבְדַּת כְּפִתְגָמָא דְאֱלִיָּהּ וַאֲכַלְתָּ הִיא וְהוּא וְאִנְשׁ בֵּיתָהּ יוֹמִין:

17:15 So she went and did according to the word of Elijah, and she and he and her household ate for many days.

17:16 כִּד הַקֶּמַח לֹא כָלָתָה וְצִפְחַת הַשֶּׁמֶן לֹא חָסַר כְּדִבְרֵי יְהוָה אֲשֶׁר דִּבֶּר
בְּיַד אֱלִיָּהוּ: פ

17:16 מָנָא דְקִמְחָא לֹא גִמַר וּצְלוּחִיתָא דְמִשְׁחָא לֹא חָסְרַת חָסַר כְּפִתְגָמָא דִּיוֹי
דְּמִלִּיל בְּיַד אֱלִיָּהּ:

17:16 The bowl of flour was not exhausted nor did the jar of oil become empty, according to the word of the LORD which He spoke through Elijah.

17:17 וַיְהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה חָלָה בֶן-הָאִשָּׁה בַּעֲלַת הַבַּיִת וַיְהִי חָלִיו חֲזָק
מְאֹד עַד אֲשֶׁר לֹא-נִוְתָרָהּ בּוֹ נִשְׁמָה:

17:17 וַיְהִי בְּחֵר פִּתְגָמָא הָאֵלִין מֵרַע אֶתְמַרַּע בֵּר אֶתְתָּא מֵרַת בֵּיתָא וַיְהִי
מֵרַעִיָּה תְקִיף לַחֲדָא עַד דְּלֹא אִשְׁתְּאַרַת בֵּיה נִשְׁמָא נִשְׁמָתָא:

17:17 Now it came about after these things that the son of the woman, the mistress of the house, became sick; and his sickness was so severe that there was no breath left in him.

17:18 וַתֹּאמֶר אֶל-אֱלִיָּהוּ מַה-לִּי וְלָךְ אִישׁ הָאֱלֹהִים בָּאתָ אֵלַי לְהַזְכִּיר אֶת-עוֹנִי
וּלְהָמִית אֶת-בְּנִי:

17:18 וַאֲמַרְתָּ לְאֱלִיָּהּ מָא לִי וְלָךְ נִבְיָא דִּיוֹי אֶתִּיתָא דְאֶתִּיתָא לְוֹתִי לְאַדְכָּרָא
יָת חֻבִּי וּלְמַקְטֵל יָת בְּרִי:

17:18 So she said to Elijah, "What do I have to do with you, O man of God? You have come to me to bring my iniquity to remembrance and to put my son to death!"

17:19 וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ תִּנִּי-לִי אֶת-בְּנִךְ וַיִּקְחֵהוּ מִחִיקָהּ וַיַּעֲלֵהוּ אֶל-הָעֵלְיָה
אֲשֶׁר-הוּא יֹשֵׁב שָׁם וַיִּשְׁכְּבֵהוּ עַל-מִטָּתוֹ:

17:19 וַאֲמַר לָהּ הִבִּי לִי יָת בְּרִיךְ וְנִסְבִּיָּה מִחִנָּה מִחִינָה וְאִסְקִיָּה לְעֵלְיָתָא
דְּהוּא יְתִיב תַּמָּן וְאִשְׁכְּבִיָּה עַל עַרְסִיָּה:

17:19 He said to her, "Give me your son." Then he took him from her bosom and carried him up to the upper room where he was living, and laid him on his own bed.

17:20 וַיִּקְרָא אֶל-יְהוָה וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהֵי הָגֶם עַל-הָאִלְמָנָה אֲשֶׁר-אַנִּי מִתְגֹּרֵר
עִמָּה הֲרַעוֹתָ לְהָמִית אֶת-בְּנָהּ:

17:20 וְצִלִּי קָדָם יוֹי וַאֲמַר יוֹי אֱלֹהֵי בְרָם הָאֵף רַחִים עַל אֲרַמְלָתָא הָדָא
דְּאֵנָּא דָּאֵר דָּאִיר דָּר עִמָּה לֹא יִתְבָּאֵשׁ יִתְבָּאֵשׁ אֶתְבָּאֵשׁ לָהּ וְלֹא יָמוּת יָת
בְּרָהּ:

17:20 He called to the LORD and said, "O LORD my God, have You also brought calamity to the widow with whom I am staying, by causing her son to die?"

17:21 וַיִּתְמַדֵּר עַל-הַיֵּלֶד שְׁלֹשׁ פַּעַמִּים וַיִּקְרָא אֶל-יְהוָה וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהֵי תִשָּׁב
נָא נַפְשֵׁי-הַיֵּלֶד הַזֶּה עַל-קִרְבּוֹ:

17:21 וַאֲתַמְקַק עַל רַבִּיָּא תְּלַת זְמַנִּין וַצְלִי קֳדָם יְיָ וַאֲמַר יְיָ אֱלֹהֵי תְּחֹב כְּעַן יֵת נַפְשִׁיהָ דְּרַבִּיָּא הָרִין לְמַעוּהִי בַּמַּעוּהִי:

17:21 Then he stretched himself upon the child three times, and called to the LORD and said, "O LORD my God, I pray You, let this child's life return to him."

17:22 וַיִּשְׁמַע יְהוָה בְּקוֹל אֱלִיהוּ וַתָּשָׁב נַפְשׁ-הַיֶּלֶד עַל-קִרְבּוֹ וַיְחִי:

17:22 וַקְּבִיל יְיָ צְלוֹתֶיהָ דְּאֱלִיָּה וַתָּבֵת נַפְשִׁיהָ דְּרַבִּיָּא לְמַעוּהִי בַּמַּעוּהִי וַחֲיָא:

17:22 The LORD heard the voice of Elijah, and the life of the child returned to him and he revived.

17:23 וַיִּקַּח אֱלִיהוּ אֶת-הַיֶּלֶד וַיִּרְדֵּהוּ מִן-הָעֲלִיָּה הַבֵּיתָה וַיִּתְּנֶהוּ לְאִמּוֹ וַיֹּאמֶר אֱלִיָּהוּ רְאֵי חַי בְּנִי:

17:23 וַנִּסִּיב אֱלִיָּה יֵת רַבִּיָּא וַאֲחֻתֶּיהָ מִן עֲלִיתָא לְבֵיתָא וַיְהִיבָהּ לְאִמֶּיהָ וַאֲמַר לָהּ אֱלִיָּה חַזָּא חַזִּי דְּחֲיָא בְּרִיךְ:

17:23 Elijah took the child and brought him down from the upper room into the house and gave him to his mother; and Elijah said, "See, your son is alive."

17:24 וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה אֶל-אֱלִיָּהוּ עַתָּה יָדַעְתִּי כִּי אִישׁ אֱלֹהִים אַתָּה וַדְּבַר-יְהוָה בְּפִיךָ אֱמֶת: פ

17:24 וַאֲמַרְתָּ אֶתְתָּא לְאֱלִיָּה לֹות אֵלִיָּה כְּעַן דִּין יַדְעָנָא אַרִי נְבִיָּא דִּיּוּ אַת וּפְתַנְמָא דִּיּוּ בְּפוּמְךָ אַנּוּן קְשׁוּט:

17:24 Then the woman said to Elijah, "Now I know that you are a man of God and that the word of the LORD in your mouth is truth."

18:1 וַיְהִי יָמִים רַבִּים וַדְּבַר-יְהוָה הָיָה אֶל-אֱלִיָּהוּ בִּשְׁנָה הַשְּׁלִישִׁית לְאֹמֶר לֶךְ הִרְאֵה אֶל-אַחָאָב וַאֲתַנֶּה מָטָר עַל-פְּנֵי הָאֲדָמָה:

18:1 וַהֲוֵה לְזַמֵּן מְזַמֵּן יוֹמִין סְגִיָּאִין וּפְתַנָּם נְבוּאָה מִן קֳדָם יְיָ וּפְתַנְמָא דִּיּוּ הָוֵה עִם אֱלִיָּה בְּשִׁתָּא תְּלִיתִיתָא לְמִימַר אִיזִיל אַתְחֲזִי אַתְחֲזִי לְאַחָאָב וַאֲתִין מְטָרָא עַל אֶפֶי אֲרַעָא:

18:1 Now it happened *after* many days that the word of the LORD came to Elijah in the third year, saying, "Go, show yourself to Ahab, and I will send rain on the face of the earth."

18:2 וַיֵּלֶךְ אֱלִיָּהוּ לְהִרְאוֹת אֶל-אַחָאָב וַהֲרַעֵב חֶזֶק בְּשִׁמְרוֹן:

18:2 וַאֲזַל אֱלִיָּה לְאַתְחֲזָאָה לְאַתְחֲזָאָה לְאַחָאָב וְכַפְנָא תְּקוּף תְּקִיף בְּשִׁמְרוֹן:

18:2 So Elijah went to show himself to Ahab. Now the famine *was* severe in Samaria.

18:3 וַיִּקְרָא אַחָאָב אֶל-עֹבַדְיָהוּ אֲשֶׁר עַל-הַבַּיִת וְעֹבַדְיָהוּ הָיָה יֹרָא אֶת-יְהוָה מְאֹד:

18:3 וַיִּקְרָא אַחָאָב לְעֹבַדְיָא דְּמִנְנָא עַל בֵּיתָא וְעֹבַדְיָה הָוֵה דְּחִיל חֲטָאִין מִן קֳדָם יְיָ לְחֲדָא:

18:3 Ahab called Obadiah who *was* over the household. (Now Obadiah feared the LORD greatly;

18:4 וַיְהִי בְּהַכְרִית אִיזָבֵל אֶת נְבִיאֵי יְהוָה וַיִּקַּח עֹבַדְיָהוּ מֵאָה נְבָאִים וַיַּחֲבִיאֵם חֲמִשִּׁים אִישׁ בַּמַּעֲרָה וּכְלָפְלָם לֶחֶם וַיְחַיֵּם:

18:4 וַהֲוֵה כַּד קְטִילַת אִיזָבֵל יֵת נְבִיָּא דִּיּוּ וּדְבַר עֹבַדְיָה מֵאָה גְּבָרִין נְבִיִּין גְּבָרִין וַאֲטַמְרָנוּן חֲמִשִּׁין חֲמִשִּׁין גְּבָרָא גְּבָרִין בַּמַּעֲרָתָא וְסוּבְרָנוּן בְּלַחְמָא וּבִמְיָא וּזְמִינוּן לַחְמָא וּמִיָּא:

18:4 for when Jezebel destroyed the prophets of the LORD, Obadiah took a hundred prophets and hid them by fifties in a cave, and provided them with bread and water.)

18:5 וַיֹּאמֶר אַחָאָב אֶל-עֹבַדְיָהוּ לֶךְ בְּאַרְצֵן אֶל-כָּל-מַעֲיְנֵי הַמֵּיִם וְאֵל

כָּל־הַנְּחָלִים אוֹלִי נִמְצָא חֲצִיר וְנִחְיָה סוּס וּפָרָד וְלֹא נִכְרִית מִהֶבֱהֶמָּה:
 18:5 וַאֲמַר אַחָב לְעוֹבְדִיָּה הַלֵּךְ בָּאֲרָעָא עַל כָּל מְבוּעֵי מַיָּא וְעַל כָּל נַחְלֵיָא
 מָא אִם נִשְׁכַּח עֶסְבָּא וְנִקְיִים סוּסוֹן וְכֹדְרָנָן וְלֹא נִפְסֹק נִפְסִיק מִבְּעִירָא
 מִן בְּעִירָא:

18:5 Then Ahab said to Obadiah, "Go through the land to all the springs of water and to all the valleys; perhaps we will find grass and keep the horses and mules alive, and not have to kill some of the cattle."

18:6 וַיַּחֲלִקוּ לָהֶם אֶת־הָאָרֶץ לְעֵבֶר־בָּהּ אַחָב־הַלֵּךְ בְּדֶרֶךְ אֶחָד לְבָדּוֹ
 וְעוֹבְדִיָּהוּ הַלֵּךְ בְּדֶרֶךְ־אֶחָד לְבָדּוֹ:
 18:6 וַיִּפְלְגוּ לְהוֹן יֵת אֲרָעָא לְמַעַבְר בַּהּ אַחָב הַלֵּךְ אֲזִיל בְּאֹרְחָא חָדָא חַד
 בְּלַחְדוּדֵיהִי וְעוֹבְדִיָּה הַלֵּךְ אֲזִיל בְּאֹרְחָא חָדָא חַד בְּלַחְדוּדֵיהִי:

18:6 So they divided the land between them to survey it; Ahab went one way by himself and Obadiah went another way by himself.

18:7 וַיְהִי עוֹבְדִיָּהוּ בְּדֶרֶךְ וַהֲנֵה אֵלֵיהֶוּ לִקְרָאתוֹ וַיִּכְרְהוּ וַיִּפֹּל עַל־פָּנָיו וַיֹּאמֶר
 הֲאֵתָה זֶה אֲדֹנִי אֵלֵיהֶוּ:
 18:7 וַהֲנֵה עוֹבְדִיָּה אֲזִיל בְּאֹרְחָא וַהֲא אֵלֵיהּ לִקְדָּמוּתִיהּ וַאֲשַׁתְּמוּדְעִיהּ וַנִּפֹּל
 עַל אַפּוֹהִי וַאֲמַר הֲאֵת הָאֵת אֵת דִּין רַבּוֹנִי אֵלֵיהּ:

18:7 Now as Obadiah was on the way, behold, Elijah met him, and he recognized him and fell on his face and said, "Is this you, Elijah my master?"

18:8 וַיֹּאמֶר לוֹ אֲנִי לֵךְ אֲמַר לְאֲדֹנֶיךָ הִנֵּה אֵלֵיהֶוּ:
 18:8 וַאֲמַר לִיה אָנָּא אֲזִיל אֵימַר לְרַבּוֹנְךָ הָא אֵלֵיהּ:

18:8 He said to him, "It is I. Go, say to your master, 'Behold, Elijah is here.'"

18:9 וַיֹּאמֶר מַה חָטָאתִי כִּי־אַתָּה נֹתֵן אֶת־עַבְדְּךָ בְּיַד־אַחָב לְהַמִּיתֵנִי:
 18:9 וַאֲמַר מָא חֲבִית אֲרִי אֵת מָסַר יֵת עַבְדְּךָ בְּיַד אַחָב לְמַקְטְלִי:
 18:9 He said, "What sin have I committed, that you are giving your servant into the hand of Ahab to put me to death?"

18:10 חַי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אִם־יִשְׁגּוֹי וּמַמְלָכָה אֲשֶׁר לֹא־שָׁלַח אֲדֹנִי שָׁם לְבַקֵּשְׁךָ
 וַאֲמַרוּ אֵין וְהַשְׁבִּיעַ אֶת־הַמַּמְלָכָה וְאֶת־הַגּוֹי כִּי לֹא יִמְצְאוּכָה:
 18:10 קִיִּים הוּא יוֹי אֱלֹהֶךָ אִם אֵית עִם וּמַלְכוֹ דְּלֹא שָׁלַח רַבּוֹנִי לְתַמָּן לְמַבְעָךְ
 לְמַתְבַּעַךְ וַאֲמַרוּ וַאֲמַרִּין לָא הִנֵּה כָּא כָּאן וּמוֹמִי וַאֲמוֹמִי יֵת מַלְכוּתָא וְיֵת עִמָּא
 אֲרִי לָא מִשְׁכַּח לְךָ:

18:10 "As the LORD your God lives, there is no nation or kingdom where my master has not sent to search for you; and when they said, 'He is not here,' he made the kingdom or nation swear that they could not find you.

18:11 וְעַתָּה אַתָּה אֲמַר לֵךְ אֲמַר לְאֲדֹנֶיךָ הִנֵּה אֵלֵיהֶוּ:
 18:11 וְכַעַן אֵת אֲמַר אֲזִיל אֵימַר לְרַבּוֹנְךָ הָא אֵלֵיהּ:

18:11 "And now you are saying, 'Go, say to your master, 'Behold, Elijah is here.'"

18:12 וְהִיָּה אֲנִי אֵלֶיךָ מֵאַתָּךְ וְרוּחַ יְהוָה יִשְׁאָף עַל אֲשֶׁר לֹא־אֲדַע וּבָאתִי
 לְהַגִּיד לְאַחָב וְלֹא יִמְצְאוּךָ וְהִרְגֵנִי וְעַבְדְּךָ יֵרָא אֶת־יְהוָה מִנְּעָרָי:
 18:12 וַיְהִי עַד דָּאָנָּא אֲזִיל מְלוֹתְךָ וְרוּחָא מִן קִדְּם יוֹי דִּיִּי יִטְלַנְךָ לְאַתָּר
 לְאַרְעָא דְּלֹא אֲדַע וְאַהֲךָ לְחַוָּאָה אַחְוִי לְאַחָב וְלֹא יִשְׁכַּחְנוּךְ וְיִקְטְלֵנִי וְעַבְדְּךָ
 דְּחִיל חֲטָאִין מִן קִדְּם יוֹי מִזְעוּרִי:

18:12 "It will come about when I leave you that the Spirit of the LORD will carry you where I do not know; so when I come and tell Ahab and he cannot find you, he will kill me, although I your servant have feared the LORD from my youth.

18:13 הֲלֹא־הִגַּדְתִּי לַאֲדֹנִי אֶת אֲשֶׁר־עָשִׂיתִי בַּהֲרֹג אֵיזָבֵל אֶת נְבִיאֵי יְהוָה וְאַחֲבָא מִנְּבִיאֵי יְהוָה מֵאָה אִישׁ חֲמִשִּׁים חֲמִשִּׁים אִישׁ בַּמְעָרָה וְאָכְלִלְכֶם לֶחֶם וּמַיִם:
 18:13 הֲלֹא אֶתְחַוֶּה לְרַבּוּנִי יָת מָה דַּעֲבָדִית כִּד קִטִּילַת אֵיזָבֵל יָת נְבִיאֵי דִיּוּ וְאַטְמַרִית מִנְּבִיאֵי דִיּוּ מֵאָה גִבְרָא גִבְרִין חֲמִשִּׁין חֲמִשִּׁין גִּבְרָא בַּמְעָרָתָא וְסוּבְרַתְנֹן בַּלְחָמָא וּבִמְיָא:

18:13 "Has it not been told to my master what I did when Jezebel killed the prophets of the LORD, that I hid a hundred prophets of the LORD by fifties in a cave, and provided them with bread and water?"

18:14 וְעַתָּה אַתָּה אָמַר לֵךְ אֲמַר לַאֲדֹנִיךָ הִנֵּה אֵלֵיהּ וְהִרְגֵנִי: ס

18:14 וּכְעַן אַתָּה אָמַר אֵיזָאֵל לְרַבּוֹנְךָ הָא אֵלֵיהּ וְיִקְטֹלֵנִי:

18:14 "And now you are saying, 'Go, say to your master, "Behold, Elijah is here"; he will then kill me."

18:15 וַיֹּאמֶר אֵלֵיהּ חֵי יְהוָה צְבָאוֹת אֲשֶׁר עִמָּדָתִי לִפְנֵי כִי הַיּוֹם אֶרְאֶה אֵלָיו:

18:15 וְאָמַר אֵלֵיהּ קָיִים הוּא יוּי דְּמִשְׁמִישְׁנָא קִדְמוּהִי אֲרִי יוֹמָא דִּין אֶתְחַזִּי לֵיהּ:

18:15 Elijah said, "As the LORD of hosts lives, before whom I stand, I will surely show myself to him today."

18:16 וַיֵּלֶךְ עֹבְדֵיהּ לְקִרְאָת אַחָאב וַיִּגְדֹּלּוּ וַיֵּלֶךְ אַחָאב לְקִרְאָת אֵלֵיהּ:

18:16 וַאֲזַל עוֹבְדֵיהּ לְקִדְמוּת אַחָאב וְחַזִּי לֵיהּ וַאֲזַל אַחָאב לְקִדְמוּת אֵלֵיהּ:

18:16 So Obadiah went to meet Ahab and told him; and Ahab went to meet Elijah.

18:17 וַיְהִי כִּרְאוֹת אַחָאב אֶת־אֵלֵיהּ וַיֹּאמֶר אַחָאב אֵלָיו הֲאֵתָה זֶה עֹכֵר יִשְׂרָאֵל:

18:17 וַהֲוֵה כִּד חֲזָא אַחָאב יָת אֵלֵיהּ וַאֲמַר אַחָאב לֵיהּ הֲאֵת דִּין עֹכְרִיהּ דִּישְׂרָאֵל:

18:17 When Ahab saw Elijah, Ahab said to him, "Is this you, you troubler of Israel?"

18:18 וַיֹּאמֶר לֹא עֹכְרִיתִי אֶת־יִשְׂרָאֵל כִּי אִם־אַתָּה וּבֵית אָבִיךָ בַּעֲזֹבְכֶם אֶת־מִצְוֹת יְהוָה וּתְלַךְ אַחֲרַי הַבְּעָלִים:

18:18 וַאֲמַר לֹא עֹכְרִית יִת יִשְׂרָאֵל אֱלֹהִין אַתָּה וּבֵית אָבוּךָ בְּדִשְׁבַּקְתוֹן כִּד שְׁבַקְתוֹן יָת פְּקוּדֵי דִיּוּ וַאֲזַלְתוֹן וְשַׁעֲיְתוֹן בְּתַר בַּעֲלִיא:

18:18 He said, "I have not troubled Israel, but you and your father's house *have*, because you have forsaken the commandments of the LORD and you have followed the Baals."

18:19 וְעַתָּה שְׁלַח קִבְץ אֵלַי אֶת־כָּל־יִשְׂרָאֵל אֶל־הַר הַכְּרִמָּל וְאֶת־נְבִיאֵי הַבַּעַל אַרְבַּע מֵאוֹת וְחֲמִשִּׁים וְנְבִיאֵי הָאֲשֵׁרָה אַרְבַּע מֵאוֹת אֲכָלִי שְׁלַח אֵיזָבֵל:

18:19 וּכְעַן שְׁלַח כְּנוֹשׁ לְוָתִי יָת כָּל יִשְׂרָאֵל לְטוֹר כְּרִמְלָא וְיָת נְבִיאֵי בַעֲלָא אַרְבַּע מֵאָה וְחֲמִשִּׁין וְנְבִיאֵי אֲשִׁירְתָא אַרְבַּע מֵאָה אֲכָלִי פְתוּרָא דְּאֵיזָבֵל:

18:19 "Now then send *and* gather to me all Israel at Mount Carmel, *together* with 450 prophets of Baal and 400 prophets of the Asherah, who eat at Jezebel's table."

18:20 וַיִּשְׁלַח אַחָאב בְּכָל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְבֹּץ אֶת־הַנְּבִיאִים אֶל־הַר הַכְּרִמָּל:

18:20 וּשְׁלַח אַחָאב בְּכָל בְּנֵי תַחוּם יִשְׂרָאֵל וּכְנוֹשׁ יָת כָּל נְבִיאֵי שְׁקָרָא נְבִיאֵי לְטוֹר כְּרִמְלָא:

18:20 So Ahab sent a message among all the sons of Israel and brought the prophets together at Mount Carmel.

18:21 וַיִּגַּשׁ אֵלֵיהּ אֶל־כָּל־הָעָם וַיֹּאמֶר עַד־מָתִי אַתֶּם פֹּסְחִים עַל־שְׁתֵּי הַסַּעֲפִים אִם־יְהוָה הָאֱלֹהִים לָכוּ אַחֲרָיו וְאִם־הַבַּעַל לָכוּ אַחֲרָיו וְלֹא־עֲנוּ הָעָם אֶתוֹ דְּבַר:

18:21 וּקְרִיב אֵלֵיהּ לֹות כָּל לָכַל עָמָא וַאֲמַר עַד אִמְתִּי אַתּוֹן פְּלִיגִין לְתַרְתִּין לְתַרִּין פְּלַגְנֹן הֲלֹא אִם יוּי יְהוָה הוּא אֱלֹהִים פְּלַחוּ קִדְמוּהִי בַּלְחוּדוּהִי וּלְמָא

אתון טען אזיל בתר בעלא בעליא דלית ביה בהון צרוך ולא אתיבו עמא
יתיה פתגם:

18:21 Elijah came near to all the people and said, "How long *will* you hesitate between two opinions? If the LORD is God, follow Him; but if Baal, follow him." But the people did not answer him a word.

18:22 ויאמר אליהו אל־העם אני נותרתי נביא ליהוה לבדי ונביאי הבעל
ארבע־מאות וחמשים איש:

18:22 ואמר אליה לעמא לכל עמא הא אנא אשתארית נביא קדם יוי דיוי
בלחודי ונביי בעלא ארבע מאה וחמשים וחמשה גברא:

18:22 Then Elijah said to the people, "I alone am left a prophet of the LORD, but Baal's prophets are 450 men.

18:23 ויתנו־לנו שנים פרים ויבחרו להם הפר האחד וינתחיו וישימו
על־העצים ואש לא ישימו ואני אעשה את־הפר האחד ונתתי על־העצים ואש
לא אשים:

18:23 ויתיהבון לנא תרין תורין ויבחרון להון תורא חד ויהדמוניה וישוון על
אעיא ואשתא לא ישוון ואנא אעביד ית תורא חד ואתין ואישווי על אעיא
ואישתא ואשא לא אשוי:

18:23 "Now let them give us two oxen; and let them choose one ox for themselves and cut it up, and place it on the wood, but put no fire *under it*; and I will prepare the other ox and lay it on the wood, and I will not put a fire *under it*.

18:24 וקראתם בשם אלהיכם ואני אקרא בשם־יהוה והיה האלהים אשר־יענה
באש הוא האלהים ויען כל־העם ויאמרו טוב הדבר:

18:24 ותקרון בשום טעותכון אלהיכון ולא תתענון מן קדם דלית בהון ביה
צרוך ברם אנא אצלי בשמא דיוי וישלח מימריה ויחית אישתא ארי יוי הוא
אלהים ואתיב ואתיבו כל עמא ואמרו תקין פתגמא:

18:24 "Then you call on the name of your god, and I will call on the name of the LORD, and the God who answers by fire, He is God." And all the people said, "That is a good idea."

18:25 ויאמר אליהו לנביאי הבעל בחרו לכם הפר האחד ועשו ראשנה כי
אתם הרבים וקראו בשם אלהיכם ואש לא תשימו:

18:25 ואמר אליה לנביי בעלא בחרו בחרו לכון תורא חד חדא ועבידו
קדמותא קדמיתא בקדמיתא ארי אתון סגיאין ותקרון וקרו בשום טעותכון
טעותכון ואישתא לא תשוון:

18:25 So Elijah said to the prophets of Baal, "Choose one ox for yourselves and prepare it first for you are many, and call on the name of your god, but put no fire *under it*."

18:26 ויִקְחוּ אֶת־הַפֶּר אֲשֶׁר־נָתַן לָהֶם וַיַּעֲשׂוּ וַיִּקְרְאוּ בִשְׁם־הַבַּעַל מִהַבֶּקֶר
וְעַד־הַצֹּהָרִים לֵאמֹר הַבַּעַל עֲנֵנוּ וְאִין קוֹל וְאִין עֲנָה וַיִּפְסְחוּ עַל־הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר
עָשָׂה:

18:26 ונסיבו ית תורא דיהב להון ועבדו ויעבידו וקרו בשום בעלא מצפרא
ועד עדן טיהרא למימר בעלא ענינא ולית קל ולית דעני דענה ומשתטן
ואשתטו על אנורא דעבד דעבדו:

18:26 Then they took the ox which was given them and they prepared it and called on the name of Baal from morning until noon saying, "O Baal, answer us." But there was no voice and no one answered. And they leaped about the altar which they made.

18:27 ויהי בצֹהָרִים ויהתל בהם אליהו ויאמר קראו בקול־גדול כִּי־אלהים
הוא כִּי שִׁיחַ וְכִי־שִׁיג לוֹ וְכִי־דֶרֶךְ לוֹ אוֹלִי יִשָּׁן הוּא וַיִּקְעַן:

18:27 והוה בעדן טיהרא וחייד בהון אליה ואמר קרו בקל רב רם ארי אתון

אָמְרִין דַּחֲלָא הוּא אָו דְּלִמָּא שׁוּעִי לִיה אָו אֲשַׁתְּדָּפֵא אֲשַׁתְּדִּיף לִיה אָו אֹרַח הָנֹת לִיה אָו דְּלִמָּא דְּמוֹךְ הוּא וַיִּתְּעַר וַאֲיִתְעַר:

18:27 It came about at noon, that Elijah mocked them and said, "Call out with a loud voice, for he is a god; either he is occupied or gone aside, or is on a journey, or perhaps he is asleep and needs to be awakened."

18:28 וַיִּקְרְאוּ בְּקוֹל גָּדוֹל וַיִּתְּגְדְּדוּ כְּמִשְׁפָּטָם בַּחֲרֵבוֹת וּבְרִמְחִים עַד־שִׁפְךָ־דָם עֲלֵיהֶם:

18:28 וַיִּקְרוּ בְּקָל רַב וְאֶתְהַמְּמוּ כְּנִמוּסִיהוֹן בְּנִמוּסִיהוֹן בְּסִיפִין וּבְרִמְחִין עַד דֶּאֱשַׁתְּפִיךְ דֶּאֱשַׁפִּיךְ דָּמָא עֲלֵיהוֹן:

18:28 So they cried with a loud voice and cut themselves according to their custom with swords and lances until the blood gushed out on them.

18:29 וַיְהִי כַּעֲבַר הַצֹּהָרִים וַיִּתְּנַבְּאוּ עַד לַעֲלוֹת הַמִּנְחָה וַאֲיִן־קוֹל וַאֲיִן־עֲנָה וַאֲיִן קִשְׁב:

18:29 וַהֲוָה כְּמַעֲבַר כְּמַעֲבַר שִׁיחָא וַאֲשַׁתְּשִׂאוּ עַד לְמִסַּק מִנְחָתָא וְלִית קָל וְלִית דְּעָנִי וְלִית דְּמַצִּית:

18:29 When midday was past, they raved until the time of the offering of the *evening* sacrifice; but there was no voice, no one answered, and no one paid attention.

18:30 וַיֹּאמֶר אֵלֵיהֶם לְכָל־הָעָם גִּשּׁוּ אֵלַי וַיִּגִּשּׁוּ כָל־הָעָם אֵלָיו וַיִּרְפָּא אֶת־מִזְבֵּחַ יְהוָה הַהָרוּס:

18:30 וַאֲמַר אֵלָיו לְכָל עַמָּא קְרִיבוּ קְרִיבוּ אֶתְקְרִיבוּ אֶתְקְרִיבוּ לְוֹתִי וּקְרִיבוּ כָל עַמָּא לְוֹתִיהָ וּבְנָא יֵת מְדַבְּחָא דִּיּוּי דִּהּוּהָ מִפְּנֵי:

18:30 Then Elijah said to all the people, "Come near to me." So all the people came near to him. And he repaired the altar of the LORD which had been torn down.

18:31 וַיִּקַּח אֵלֵיהֶם שְׁתֵּים עָשָׂרָה אֲבָנִים כְּמִסְפַּר שְׁבַטֵי בְנֵי־יַעֲקֹב אֲשֶׁר הָיָה דְּבִרְיָהוּהָ אֵלָיו לֵאמֹר יִשְׂרָאֵל יְהִיָּה שְׁמֶךָ:

18:31 וַנְּסִיב אֵלָיו תְּרַתַּא־עֶסְרִי אֲבָנִין כְּמִנּוּן לְמִנּוּן שְׁבַטֵי בְנֵי יַעֲקֹב דִּהּוּהָ פְתַנְמָא דִּיּוּי עַמִּיהָ לְמִימַר יִשְׂרָאֵל יְהִי שְׁמֶךָ:

18:31 Elijah took twelve stones according to the number of the tribes of the sons of Jacob, to whom the word of the LORD had come, saying, "Israel shall be your name."

18:32 וַיִּבְנֶה אֶת־הָאֲבָנִים מִזְבֵּחַ בְּשֵׁם יְהוָה וַיַּעַשׂ תַּעֲלָה כְּבֵית סָאתִים זֶרַע סָבִיב לְמִזְבֵּחַ:

18:32 וּבְנָא יֵת אֲבָנִיָּא מְדַבְּחָא בְּשֵׁמָא דִּיּוּי וַעֲבַד מְזַקְתָּא כְּבֵית סָתֵן זֶרַע סַחֹר־סַחֹר לְמְדַבְּחָא:

18:32 So with the stones he built an altar in the name of the LORD, and he made a trench around the altar, large enough to hold two measures of seed.

18:33 וַיַּעֲרֹךְ אֶת־הָעֵצִים וַיִּנְתַּח אֶת־הַפָּר וַיִּשֶׂם עַל־הָעֵצִים:

18:33 וְסִדֵּר יֵת אַעֲיָא וְהָדִים יֵת תּוֹרָא וְשׁוּי עַל אַעֲיָא:

18:33 Then he arranged the wood and cut the ox in pieces and laid it on the wood.

18:34 וַיֹּאמֶר מָלְאוּ אַרְבַּעָה כִּדִּים מִיָּם וַיִּצְקוּ עַל־הָעֵלָה וְעַל־הָעֵצִים וַיֹּאמֶר שְׁנוֹ וַיִּשְׁנוּ וַיֹּאמֶר שְׁלֹשׁ וַיִּשְׁלְשׁוּ:

18:34 וַאֲמַר מָלוּ אַרְבַּעָה כִּדִּין מִיָּא וַאֲרִיקוּ עַל עֲלָתָא וְעַל אַעֲיָא וַאֲמַר תְּנוּ וַתְּנוּ וַאֲמַר תְּלִיתוּ וַתְּלִיתוּ:

18:34 And he said, "Fill four pitchers with water and pour it on the burnt offering and on the wood." And he said, "Do it a second time," and they did it a second time. And he said, "Do it a third time," and they did it a third time.

18:35 וַיִּלְכוּ הַמַּיִם סָבִיב לַמִּזְבֵּחַ וְגַם אֶת־הַתַּעֲלָה מִלֹּא־מַיִם:

18:35 וַאֲזָלוּ מַיָּא סָחוּר־סָחוּר לַמִּדְבָּחָא וְאַף יָת מִזְקָתָא מִלֹּא מַיָּא:

18:35 The water flowed around the altar and he also filled the trench with water.

18:36 וַיְהִי בַעֲלוֹת הַמִּנְחָה וַיֵּגֶשׂ אֵלָיוּהוּ הַנָּבִיא וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהֵי אַבְרָהָם

יִצְחָק וְיִשְׂרָאֵל הַיּוֹם יוֹדַע כִּי־אַתָּה אֱלֹהִים בְּיִשְׂרָאֵל וְאַנִּי עַבְדְּךָ (וּבְדַבְרֶיךָ)

[וּבְדַבְרֶיךָ] עָשִׂיתִי אֵת כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה:

18:36 וַהֲוֶה בְּמִסַּק מִנְחָתָא וּקְרִיב אֵלָיוּהוּ נָבִיא וַאֲמַר יְיָ אֱלֹהֵיהִי דְאַבְרָהָם יִצְחָק

וְיִשְׂרָאֵל יוֹמָא דִּין יְתִידַע אֲתִידַע אַרִי אֵת יְיָ דְשַׁכְנַתְךָ שְׂרִיא בְּיִשְׂרָאֵל וְאַנָּא

עַבְדְּךָ וּבִפְתָנִיךָ עַבְדִּית יָת כָּל פְּתָנִיָּא הָאֵלִין:

18:36 At the time of the offering of the *evening* sacrifice, Elijah the prophet came near and said, "O LORD, the God of Abraham, Isaac and Israel, today let it be known that You are God in Israel and that I am Your servant and I have done all these things at Your word."

18:37 עֲנֵנִי יְהוָה עֲנֵנִי וַיִּדְעוּ הָעָם הַזֶּה כִּי־אַתָּה יְהוָה הָאֱלֹהִים וְאַתָּה הַסֵּבַת

אֶת־לִבָּם אַחֲרֵנִית:

18:37 קָבִיל צָלוֹתִי בַעֲוֹתֵי יְיָ בְּאִשְׁתָּא קָבִיל צָלוֹתִי בַעֲוֹתֵי יְיָ בְּמִטְרָא וַיִּדְעוּן

עֲמָא דִּדִּין אַרִי בְּמַעֲבָדְךָ לַהוֹן נִסָּא אַרִי אֵת יְיָ הוּא אֱלֹהִים וְאַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ

בְּרַחֲמוֹתְךָ יְתַהוֹן מִשְׁתָּאִיל לַהוֹן בְּמִימָרְךָ לְאַתְבּוּתָהוֹן לְדַחֲלָתְךָ וְאַנּוּן יְהִיבוּ

יְהִיבִין יָת לְבָהוֹן פְּלִיג:

18:37 "Answer me, O LORD, answer me, that this people may know that You, O LORD, are God, and *that* You have turned their heart back again."

18:38 וַתִּפֹּל אֲשֶׁר־יְהוָה וַתֹּאכַל אֶת־הָעֵלֶה וְאֶת־הָעֵצִים וְאֶת־הָאֲבָנִים וְאֶת־הָעֶפֶר

וְאֶת־הַמַּיִם אֲשֶׁר־בַּתַּעֲלָה לַחֲכָה:

18:38 וַנִּפְּלֹת אִשְׁתָּא מִן קֶדֶם יְיָ וַאֲכָלֹת יָת עֲלָתָא וַיָּת אַעֲיָא וַיָּת אַבְנֵיָא וַיָּת

עֶפְרָא וַיָּת מַיָּא דְּבַמִּזְקָתָא לַחֲיִכָּת:

18:38 Then the fire of the LORD fell and consumed the burnt offering and the wood and the stones and the dust, and licked up the water that was in the trench.

18:39 וַיֵּרָא כָּל־הָעָם וַיִּפְּלוּ עַל־פְּנֵיהֶם וַיֹּאמְרוּ יְהוָה הוּא הָאֱלֹהִים יְהוָה הוּא

הָאֱלֹהִים:

18:39 וַחֲזוּ וַחֲזוּ כָּל עֲמָא וַנִּפְּלוּ עַל אִפְּיָהוֹן וַאֲמַרוּ יְיָ הוּא אֱלֹהִים יְיָ הוּא

אֱלֹהִים:

18:39 When all the people saw it, they fell on their faces; and they said, "The LORD, He is God; the LORD, He is God."

18:40 וַיֹּאמֶר אֵלָיוּהוּ לָהֶם תִּפְּשׂוּ אֶת־נְבִיאֵי הַבַּעַל אִישׁ אֶל־יָמָלְט מֵהֶם וַיִּתְּפְּשׂוּם

וַיּוֹרְדֵם אֵלָיוּהוּ אֶל־נַחַל קִישׁוֹן וַיִּשְׁחָטֵם שָׁם:

18:40 וַאֲמַר אֵלָיוּהוּ לַהוֹן לַעֲמָא אַחֲדוֹ אוּחֲדוֹ יָת נָבִיא בַעֲלָא אָנֹשׁ וְאָנֹשׁ גִּבֹּר

לֹא אֵל יִשְׁתִּיזַב מִנְהוֹן וְאַחֲדוֹנוֹן אֵלָיוּהוּ לְנַחֲלָא דְקִישׁוֹן דְּקִדְרוֹן

וְנַכְסִינוֹן תַּמָּן:

18:40 Then Elijah said to them, "Seize the prophets of Baal; do not let one of them escape." So they seized them; and Elijah brought them down to the brook Kishon, and slew them there.

18:41 וַיֹּאמֶר אֵלָיוּהוּ לְאַחָאָב עֲלֵה אֲכַל וּשְׁתֵּה כִּי־קוֹל הַמּוֹן הַגָּשָׁם:

18:41 וַאֲמַר אֵלָיוּהוּ לְאַחָאָב סָק אָכּוֹל וְאִיכּוֹל וְאַשְׁתֵּי וּשְׁתֵּי אַרִי קָל

אַתְרָגוּשְׁתִּי אַתְרָגִּישְׁתִּי מִטְרָא:

18:41 Now Elijah said to Ahab, "Go up, eat and drink; for there is the sound of the roar of a *heavy* shower."

18:42 וַיַּעֲלֶה אַחָאֵב לֶאֱכֹל וּלְשָׁתוֹת וְאֵלִיָּהוּ עָלָה אֶל־רֹאשׁ הַכַּרְמֶל וַיִּגָּהֶר אֶרְצָה וַיֵּשֶׁם פָּנָיו בֵּין (בִּרְכוֹ) [בִּרְכִּיּוֹ]:
 18:42 וּסְלִיק אַחָאֵב לְמִיכַל וּלְמַשְׁתֵּי וְאֵלִיָּהוּ סְלִיק סְלִיק לְרִישׁ כְּרַמְלָא טוּרָא דְכַרְמֶלָא וַנְּחִין וַנְּחִין עַל אֶרְעָא לְאַרְעָא וְשׁוּי אַפּוּהִי בֵּין בְּרֻכּוּהִי:
 18:42 So Ahab went up to eat and drink. But Elijah went up to the top of Carmel; and he crouched down on the earth and put his face between his knees.

18:43 וַיֹּאמֶר אֶל־נַעֲרוֹ עֲלֶה־נָּא הִבֵּט דְּרָךְ־ךָ וַיַּעַל וַיִּבֹט וַיֹּאמֶר אֵין מָאוּמָה וַיֹּאמֶר שֶׁב שְׁבַע פְּעָמִים:
 18:43 וַאֲמַר לְעוֹלִימְיָה סָק כְּעַן סָכִי לְאוֹרַח מַעֲרָבָא וּסְלִיק וּסְכָא וַאֲמַר לִית מַדְעָם וַאֲמַר תּוּב שְׁבַע זְמַנִּין:
 18:43 He said to his servant, "Go up now, look toward the sea." So he went up and looked and said, "There is nothing." And he said, "Go back " seven times.

18:44 וַיְהִי בַשְּׁבַעִית וַיֹּאמֶר הִנֵּה־עַב קָטְנָה כַּכַּף־אִישׁ עָלָה מִיָּם וַיֹּאמֶר עָלָה אֹמֶר אֶל־אַחָאֵב אֶסֶר וָרֹד וְלֹא יַעֲצֹרְכָה הַגֶּשֶׁם:
 18:44 וַהֲוֶה בְּזַמְנָא שְׁבִיעִיתָא שְׁבִיעָאָה וַאֲמַר הָא עֲנָנָא זַעִירָא כַּפֶּסֶת כַּפִּיסַת יָד גְּבַר סְלָקָא סְלִיק מִמַּעֲרָבָא מִן מַעֲרָבָא וַאֲמַר סָק אֹמֶר לְאַחָאֵב אֲזַדְרִי וְחוֹת וְלֹא יַעֲכַבְנָךְ מִטְרָא:
 18:44 It came about at the seventh *time*, that he said, "Behold, a cloud as small as a man's hand is coming up from the sea." And he said, "Go up, say to Ahab, 'Prepare your chariot and go down, so that the heavy shower does not stop you.'"

18:45 וַיְהִי עַד־כֹּה וְעַד־כֹּה וְהַשָּׁמַיִם הִתְקַדְּדוּ עָבִים וְרוּחַ וַיְהִי גֶשֶׁם גָּדוֹל וַיִּרְכַּב אַחָאֵב וַיֵּלֶךְ יִזְרְעֶאלָה:
 18:45 וַהֲוֶה עַד דְּמִזְרוּ דְּמִזְרוּ דְּמִזְרוּ וַנְּחִית וּשְׁמַיָּא אַתְחַפִּי עֲנָנִין וְרוּחָא וּמִטְרָא וַהֲוֶה מִטְרָא סָגִי וּרְכִיב וּרְכַב אַחָאֵב וַאֲזַל לְיִזְרְעֶאל:
 18:45 In a little while the sky grew black with clouds and wind, and there was a heavy shower. And Ahab rode and went to Jezreel.

18:46 וַיִּדְיָהוּהָ הִיתָה אֶל־אֱלֹהֵהּ וַיִּשָּׁנֶס מִתַּנּוּי וַיִּרְץ לִפְנֵי אַחָאֵב עַד־בֶּאֱכָה יִזְרְעֶאלָה:
 18:46 וְרוּחַ גְּבוּרָא מִן קֶדֶם יוּי הָוָה עִם אֱלֹהֵי וַזְרִיז ית חֲרָצִיָּה וּרְהַט קֶדֶם אַחָאֵב עַד דָּאֲתָא לְיִזְרְעֶאל:
 18:46 Then the hand of the LORD was on Elijah, and he girded up his loins and outran Ahab to Jezreel.

19:1 וַיִּגַּד אַחָאֵב לְאִיזָבֵל אֵת כָּל־אֲשֶׁר עָשָׂה אֱלֹהֵהּ וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר הָרַג אֶת־כָּל־הַנְּבִיאִים בַּחֶרֶב:
 19:1 וְחוּי אַחָאֵב לְאִיזָבֵל ית כָּל דְּעַבַּד אֱלֹהֵי וַיִּת כָּל דְּקַטַּל ית כָּל נְבִיִּי שְׁקָרָא בַּחֶרֶבָא:
 19:1 Now Ahab told Jezebel all that Elijah had done, and how he had killed all the prophets with the sword.

19:2 וַתִּשְׁלַח אִיזָבֵל מַלְאָךְ אֶל־אֱלִיָּהוּ לֵאמֹר כֹּה יַעֲשׂוּן אֱלֹהִים וְכֹה יוֹסִפּוּן כִּי־כַעַת מָחָר אֲשִׁים אֶת־נַפְשְׁךָ כְּנַפְשׁ אֶחָד מֵהֶם:
 19:2 וּשְׁלַחַת אִיזָבֵל אֲזַנְדָּא לָלוֹת אֱלֹהֵי לְמִימַר כְּדִין יַעֲבֹדִין יַעֲבֹדוּן לִי דְחַלְתָּא דִּיִּי וְכִדִּין יוֹסִפּוּן אֱלֹהִין כְּעִדְנָא בְּעִידְנָא הָדִין מָחָר אֲשׁוּי ית נַפְשְׁךָ כְּנַפְשָׁא דְּחָד מִנְהוֹן:
 19:2 Then Jezebel sent a messenger to Elijah, saying, "So may the gods do to me and even more, if I do not make your life as the life of one of them by tomorrow about this time."

19:3 וַיָּרֶא וַיִּקָּם וַיֵּלֶךְ אֶל-נַפְשׁוֹ וַיָּבֹא בְּאֵר שֶׁבַע אֲשֶׁר לַיהוּדָה וַיֵּנַח אֶת-נַעֲרוֹ שָׁם:

19:3 וַחֲזָא וְקָם וַאֲזַל לְשִׁיזְבָּא ית נַפְשִׁיהּ וַאֲתָא לְבֵאֵר-שֶׁבַע דְּלִשְׁבֵּט יְהוּדָה וּשְׁבַק ית עוֹלִימִיָּה תַּמָּן לַחֲמֹן:

19:3 And he was afraid and arose and ran for his life and came to Beersheba, which belongs to Judah, and left his servant there.

19:4 וְהוּא-הֵלֵךְ בְּמִדְבָּר דֶּרֶךְ יוֹם וַיָּבֹא וַיֵּשֶׁב תַּחַת רֶתֶם (אַחַת) [אַחַד] וַיִּשְׁאַל אֶת-נַפְשׁוֹ לָמוּת וַיֹּאמֶר רַב עֲתָה יְהוָה קַח נַפְשִׁי כִּי-לֹא טוֹב אֲנִכִּי מֵאֲבֹתַי:

19:4 וְהוּא הֵלִיךְ בְּמִדְבָּרָא מֵהֵלֶךְ יוֹמָא חַד וַאֲתָא וַיִּתִּיב תַּחוּת רֶתֶם חַד וּשְׁאִיל ית נַפְשִׁיהּ לָמוּת וַאֲמַר סְגִי לִי אֲרָכָא עַד אֲמַתִּי אֲנָא מִטָּרֶף כְּדִין כְּעַן וּכְעַן יוֹי סָב ית נַפְשִׁי אֲרִי לָא טָב אֲנָא מֵאֲבָהֵתִי:

19:4 But he himself went a day's journey into the wilderness, and came and sat down under a juniper tree; and he requested for himself that he might die, and said, "It is enough; now, O LORD, take my life, for I am not better than my fathers."

19:5 וַיִּשְׁכַּב וַיִּישֹׁן תַּחַת רֶתֶם אַחַד וְהִנֵּה-זֶה מִלֶּאֶךְ נֹגַע בּוֹ וַיֹּאמֶר לוֹ קוּם אֲכֹל:

19:5 וּשְׁכִיב וּדְמוּךְ תַּחוּת רֶתֶם חַד וְהָא דִּין מִלֶּאֶכָא קָרִיב בֵּיהּ וַאֲמַר לִיהּ קוּם אֲכֹל:

19:5 He lay down and slept under a juniper tree; and behold, there was an angel touching him, and he said to him, "Arise, eat."

19:6 וַיִּבֹט וְהִנֵּה מִרְאֲשֵׁתוֹ עֵגֶת רִצְפִּים וְצַפְחַת מִים וַיֹּאכַל וַיִּשְׁתַּ וַיִּשְׁכַּב:

19:6 וַאֲסַתְכִּי וְהָא אֲסֻדְהִי חֲרָרָא מְעַפְפָּא וְצִלּוּחִיתָא וּמֵאנָא דְּמֵיא וַאֲכַל וּשְׁתִּי וְתָב וּשְׁכִיב:

19:6 Then he looked and behold, there was at his head a bread cake *baked on* hot stones, and a jar of water. So he ate and drank and lay down again.

19:7 וַיֵּשֶׁב מִלֶּאֶךְ יְהוָה שְׁנִית וַיִּנְעֵבּוֹ וַיֹּאמֶר קוּם אֲכַל כִּי רַב מִמֶּךָ הַדֶּרֶךְ:

19:7 וְתָב מִלֶּאֶכָא דִּיּוֹי תַנְיָנוֹת וּקָרִיב בֵּיהּ וַאֲמַר לִיהּ קוּם אֲכֹל אֲרִי סְגִי מִנְךְ אֹרְחָא:

19:7 The angel of the LORD came again a second time and touched him and said, "Arise, eat, because the journey is too great for you."

19:8 וַיִּקָּם וַיֹּאכַל וַיִּשְׁתֶּה וַיֵּלֶךְ בְּכֹחַ הָאֲכִילָה הַהִיא אַרְבַּעַיִם יוֹם וְאַרְבַּעַיִם לַיְלָה עַד הָר הָאֱלֹהִים חֲרֹב:

19:8 וְקָם וַאֲכַל וּשְׁתִּי וַאֲזַל בְּחִילָה דְּאֲכִילָתָא הַהִיא אַרְבַּעַיִן יָמִין וְאַרְבַּעַיִן לַיְלָן עַד דְּאֲתָא לְטוֹרָא דְּאֲתַגְלִי עֲלוּהִי יִקְרָא דִּיּוֹי לְחֹרֵב:

19:8 So he arose and ate and drank, and went in the strength of that food forty days and forty nights to Horeb, the mountain of God.

19:9 וַיָּבֹא-שָׁם אֶל-הַמְּעָרָה וַיֵּלֶן שָׁם וְהִנֵּה דְּבַר-יְהוָה אֵלָיו וַיֹּאמֶר לוֹ מַה-לָּךְ פָּה אֵלֶיךָ:

19:9 וְעַל לְתַמָּן לְמַעְרְתָא וּבֵת תַּמָּן וְהָא פִּתְגָמָא דִּיּוֹי עֲמִיָּה וַאֲמַר לִיהּ מָא לָךְ כָּא אֵלֶיךָ:

19:9 Then he came there to a cave and lodged there; and behold, the word of the LORD *came* to him, and He said to him, "What are you doing here, Elijah?"

19:10 וַיֹּאמֶר קָנָא קָנָאתִי לַיהוָה אֱלֹהֵי צְבָאוֹת כִּי-עָזְבוּ בְּרִיתְךָ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל

אֶת־מִזְבְּחֵיךָ הָרָסוּ וְאֶת־נְבִיאֶיךָ הָרְגוּ בַחֶרֶב וְאֹתָר אֲנִי לְבַדִּי וַיִּבְקְשׁוּ
אֶת־נַפְשִׁי לְקַחְתָּהּ:

19:10 וַיֹּאמֶר קְנָאָה קִנִּיתִי קֶדֶם יְיָ אֱלֹהֵי אֲרֵי שִׁבְקוּ קִנְיֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יָת
מִדְּבַחְךָ פָּגְרוּ וְיָת נְבִיאֶךָ קָטְלוּ בַחֶרֶב וְאֶשְׁתָּאֲרִית אֲנִי בַלְחֹדֵי וּבִעֲזוּ יָת
נַפְשִׁי לְמַקְטְלִי לְמַקְטְלָהּ:

19:10 He said, "I have been very zealous for the LORD, the God of hosts; for the sons of Israel have forsaken Your covenant, torn down Your altars and killed Your prophets with the sword. And I alone am left; and they seek my life, to take it away."

19:11 וַיֹּאמֶר צֵא וְעֲמַדְתָּ בְּהָרָא לִפְנֵי יְהוָה וְהִנֵּה יְהוָה עֹבֵר וְרוּחַ גְּדוֹלָה וְחֹזֶק
מִפָּרֶק הָרִים וּמִשִּׁבְרֵי סָלְעִים לִפְנֵי יְהוָה לֹא בְרוּחַ יְהוָה וְאַחֲרֵי הָרוּחַ רָעַשׁ לֹא
בְּרָעַשׁ יְהוָה:

19:11 וַיֹּאמֶר פּוֹק וּתְקוּם בְּטוֹרָא קֶדֶם יְיָ וְהָא יְיָ מַתְגַּלִּי וּקְדֻמוֹהִי מִשְׁרִית
מִשִּׁירֵיית מְלֹאכֵי רוּחָא מִפָּרֶקִין טוֹרֵיא וּמִתְבָּרִין כִּיפֵיא קֶדֶם יְיָ יִקְרָא דִּי
לֹא וְלֹא בְּמִשְׁרִית בְּמִשִּׁירֵיית מְלֹאכֵי רוּחָא שְׂכִינְתָא דִּי וּבְתַר מִשְׁרִית
מִשִּׁירֵיית מְלֹאכֵי רוּחָא מִשְׁרִית מִשִּׁירֵיית מְלֹאכֵי זִיעָא לֹא וְלֹא בְּמִשְׁרִית
בְּמִשִּׁירֵיית מְלֹאכֵי זִיעָא שְׂכִינְתָא דִּי:

19:11 So He said, "Go forth and stand on the mountain before the LORD." And behold, the LORD was passing by! And a great and strong wind was rending the mountains and breaking in pieces the rocks before the LORD; *but* the LORD was not in the wind. And after the wind an earthquake, *but* the LORD was not in the earthquake.

19:12 וְאַחֲרֵי הָרָעַשׁ אֵשׁ לֹא בָאֵשׁ יְהוָה וְאַחֲרֵי הָאֵשׁ קוֹל דְּמָמָה דְּקָה:
19:12 וּבְתַר מִשְׁרִית מִשִּׁירֵיית מְלֹאכֵי זִיעָא מִשְׁרִית מִשִּׁירֵיית מְלֹאכֵי אִישְׁתָּא לֹא
וְלֹא בְּמִשְׁרִית בְּמִשִּׁירֵיית מְלֹאכֵי אִישְׁתָּא שְׂכִינְתָא דִּי וּבְתַר מִשְׁרִית מִשִּׁירֵיית
מְלֹאכֵי אִישְׁתָּא קָל דְּמִשְׁבָּחִין בַּחֲשִׁי:

19:12 After the earthquake a fire, *but* the LORD was not in the fire; and after the fire a sound of a gentle blowing.

19:13 וַיְהִי כִשְׁמֹעַ אֱלֹהֵיוּ וַיִּלֵּט פָּנָיו בְּאַדְרֵתוֹ וַיֵּצֵא וַיַּעֲמֹד פֶּתַח הַמְּעָרָה וְהִנֵּה
אֱלֹיוֹ קוֹל וַיֹּאמֶר מַה־לָּךְ פֹּה אֱלֹהֵיוּ:

19:13 וְהוּא כַּד שָׁמַע אֱלֹהֵי וְכָרִיךְ אֶפּוֹהֵי אֶפּוֹהֵי בְּשׁוֹשְׁפִיָּה וּנְפֹק וְקָם בְּתַרַע
מְעָרְתָא וְהָא עָמִיָּה קָלָא וַיֹּאמֶר מָא לָךְ כָּא הִכָּא אֱלֹהֵי:

19:13 When Elijah heard *it*, he wrapped his face in his mantle and went out and stood in the entrance of the cave. And behold, a voice *came* to him and said, "What are you doing here, Elijah?"

19:14 וַיֹּאמֶר קָנָא קְנָאִיתִי לַיהוָה אֱלֹהֵי צְבָאוֹת כִּי־עֲזָבוּ בְּרִיתְךָ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
אֶת־מִזְבְּחֵיךָ הָרָסוּ וְאֶת־נְבִיאֶיךָ הָרְגוּ בַחֶרֶב וְאֹתָר אֲנִי לְבַדִּי וַיִּבְקְשׁוּ
אֶת־נַפְשִׁי לְקַחְתָּהּ: ס

19:14 וַיֹּאמֶר קְנָאָה קִנִּיתִי קֶדֶם יְיָ אֱלֹהֵי אֲרֵי שִׁבְקוּ קִנְיֹךְ בְּנֵי בֵּית יִשְׂרָאֵל יָת
מִדְּבַחְךָ פָּגְרוּ וְיָת נְבִיאֶךָ קָטְלוּ בַחֶרֶב וְאֶשְׁתָּאֲרִית אֲנִי בַלְחֹדֵי וּבִעֲזוּ יָת
נַפְשִׁי לְמַקְטְלִי לְמַקְטְלָהּ:

19:14 Then he said, "I have been very zealous for the LORD, the God of hosts; for the sons of Israel have forsaken Your covenant, torn down Your altars and killed Your prophets with the sword. And I alone am left; and they seek my life, to take it away."

19:15 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹיוֹ לֵךְ שׁוּב לְדֶרֶכְךָ מִדְּבָרָה דְּמִשְׁק וּבָאתָ וּמִשְׁחָתָה
אֶת־חֲזָאֵל לְמַלְךְ עַל־אַרְם:

19:15 וַיֹּאמֶר יְיָ לֵיהּ אֵיזִיל תּוֹב לְאֹרְחֶךָ לְמִדְּבַר דְּמִשְׁק וּתְהַךְ וּתְמִשְׁחָת יָת
חֲזָאֵל לְמַהוּי מְלָכָא עַל אַרְם:

19:15 The LORD said to him, "Go, return on your way to the wilderness of Damascus, and when you have arrived, you

shall anoint Hazael king over Aram;

19:16 וְאֵת יְהוּא בֶן-נִמְשִׁי תִמְשַׁח לְמֶלֶךְ עַל-יִשְׂרָאֵל וְאֶת-אֵלִישָׁע בֶּן-שַׁפְטַי
מֵאֲבֵל מְחֹלָה תִמְשַׁח לְנָבִיא תַּחְתָּיָךְ:
19:16 וַיְהִי יְהוּא בֶר נִמְשִׁי תִמְשַׁח לְמַהוּי מֶלֶכָא עַל יִשְׂרָאֵל וַיֵּת אֵלִישָׁע בֶּר
שַׁפְטַי מִמִּישֵׁר מְחֹלָה תִמְשַׁח לְמַהוּי נָבִיא תַּחְתָּךְ:

19:16 and Jehu the son of Nimshi you shall anoint king over Israel; and Elisha the son of Shaphat of Abel-meholah you shall anoint as prophet in your place.

19:17 וְהִיָּה הַנִּמְלָט מִחֶרֶב חֲזָאֵל יָמִית יְהוּא וְהַנִּמְלָט מִחֶרֶב יְהוּא יָמִית אֵלִישָׁע:
19:17 וַיְהִי דִישְׁתִּיז מִחֶרֶבָא דְחֲזָאֵל יִקְטֹל יְהוּא וְדִישְׁתִּיז מִחֶרֶבָא דִיהוּא
יִקְטֹל אֵלִישָׁע:

19:17 "It shall come about, the one who escapes from the sword of Hazael, Jehu shall put to death, and the one who escapes from the sword of Jehu, Elisha shall put to death.

19:18 וְהִשְׁאֲרֵתִי בְיִשְׂרָאֵל שִׁבְעַת אֲלָפִים כָּל-הַבְּרָכִים אֲשֶׁר לֹא-כָרְעוּ לְבַעַל
וְכָל-הַפֶּה אֲשֶׁר לֹא-נָשַׁק לוֹ:
19:18 וְאִשְׁאֵר בְּיִשְׂרָאֵל שִׁבְעָה אֲלָפִין כָּל רְכֹבָיָא דְלֹא כָרְעָא כָרְעוּ לְבַעַל
וְכָל פּוּמָא דְלֹא נָשִׁיק לִיה:

19:18 "Yet I will leave 7,000 in Israel, all the knees that have not bowed to Baal and every mouth that has not kissed him."

19:19 וַיֵּלֶךְ מֹשֶׁם וַיִּמְצָא אֶת-אֵלִישָׁע בֶּן-שַׁפְטַי וְהוּא חֹרֵשׁ שְׁנַיִם-עָשָׂר צִמְדִּים
לִפְנָיו וְהוּא בְּשָׁנִים הָעָשָׂר וַיַּעֲבֵר אֵלָיו וַיִּשְׁלַךְ אֹדְרָתוֹ אֵלָיו:
19:19 וַאֲזַל מִתְּמָן וַאֲשַׁכַּח יָת אֵלִישָׁע בֶּר שַׁפְטַי וְהוּא רָדִי תַרְי־עֶסֶר בַּתְּרִי־עֶשְׂרִי
פָּדָנִין דְּתוֹרִיָּא דְּתוֹרָא צִמְדִּין קְדָמוּהִי וְהוּא בְּחַד מִתְּרִי־עֶסֶר וַעֲבַר אֵלֶיהָ
לְוֹתֶיהָ וּרְמָא שׁוֹשְׁפִיָּה עָלֶיהָ:

19:19 So he departed from there and found Elisha the son of Shaphat, while he was plowing with twelve pairs of oxen before him, and he with the twelfth. And Elijah passed over to him and threw his mantle on him.

19:20 וַיַּעֲזֹב אֶת-הַבָּקָר וַיִּרְץ אַחֲרָיו אֵלָיו וַיֹּאמֶר אֲשַׁקֶּה-נָּא לְאָבִי וּלְאִמִּי
וְאֶלְכָה אַחֲרָיִךְ וַיֹּאמֶר לוֹ לָךְ שׁוּב כִּי מַה-עָשִׂיתִי לָךְ:
19:20 וּשְׁבַק יָת תּוֹרִיָּא וּרְהַט בְּתַר אֵלֶיהָ וַאֲמַר אֲשַׁק אֲשׁוּק אֲנִשׁוּק כְּעַן
לְאָבָא וּלְאִמָּא וְאַתָּךְ בְּתַרְךְ וַאֲמַר לִיה אֵיזִיל תּוּב אָרִי מָא עַבְדִּית לָךְ:

19:20 He left the oxen and ran after Elijah and said, "Please let me kiss my father and my mother, then I will follow you." And he said to him, "Go back again, for what have I done to you?"

19:21 וַיָּשָׁב מֵאַחֲרָיו וַיִּקַּח אֶת-צִמְדֵּי הַבָּקָר וַיִּזְבְּחֵהוּ וַיַּבְכֵּלֵי הַבָּקָר בְּשֶׁלֶם הַבָּשָׂר
וַיִּתֵּן לָעָם וַיֹּאכְלוּ וַיִּקֶּם וַיֵּלֶךְ אַחֲרָיו אֵלָיו וַיִּשְׁרְתֵהוּ: פ
19:21 וְתַב מִבְּתְרוּהִי וְנָסִיב יָת פָּדָן תּוֹרִיָּא וְהִדְמִיָּה וְנַכְסִיָּה וּבִמְנִי וּבִמְן תּוֹרִיָּא
בְּשִׁיל לְהוֹן בְּסָרָא וַיְהִיב לְעָמָא וַאֲכָלוּ וְקָם וַאֲזַל בְּתַר אֵלֶיהָ וְשִׁמְשִׁיָּה:

19:21 So he returned from following him, and took the pair of oxen and sacrificed them and boiled their flesh with the implements of the oxen, and gave it to the people and they ate. Then he arose and followed Elijah and ministered to him.

20:1 וּבֶן-הָדָד מֶלֶךְ-אַרָם קָבַץ אֶת-כָּל-חֵילוֹ וּשְׁלֹשִׁים וּשְׁנַיִם מֶלֶךְ אֹתוֹ וְסוּס
וְרֶכֶב וַיַּעַל וַיִּצֹר עַל-שֹׁמְרוֹן וַיִּלָּחֶם בָּהּ:
20:1 וּבֶר הָדָד מֶלֶכָא דְאַרָם כְּנַשׁ יָת כָּל מִשְׁרִיתִיָּה מִשִּׁירִיתִיָּה וּתְלָתִין וּתְרִין
מַלְכִין עִמָּיה וְסוּסָן וּרְתִיכִין וְסָלִיק וַצָּר עַל שׁוֹמְרוֹן וַאֲגִיחַ קָרְבָא בָּהּ:

20:1 Now Ben-hadad king of Aram gathered all his army, and there were thirty-two kings with him, and horses and chariots. And he went up and besieged Samaria and fought against it.

20:2 וַיִּשְׁלַח מַלְאָכִים אֶל-אַחָאב מֶלֶךְ-יִשְׂרָאֵל הָעִירָה:

20:2 וַיִּשְׁלַח אֲזַנְדִּין לֹת אַחָאב מֶלֶךְא דִּישְׂרָאֵל לְקַרְתָּא:

20:2 Then he sent messengers to the city to Ahab king of Israel and said to him, "Thus says Ben-hadad,

20:3 וַיֹּאמֶר לוֹ כֹּה אָמַר בֶּן-הַדָּד כְּסָפְךָ וְזָהָבְךָ לִי-הוּא וְנָשֶׁיךָ וּבָנֶיךָ הַטּוֹבִים לִי-הֵם:

20:3 וַאֲמַר לִיה כַּדָּנן אָמַר בֶּר הַדָּד כְּסָפְךָ וְזָהָבְךָ דִּילִי הוּא וְנָשְׁךָ וּבִנְךָ שְׁפִירָיָא דִּילִי אֲנוּן:

20:3 'Your silver and your gold are mine; your most beautiful wives and children are also mine.'"

20:4 וַיַּעַן מֶלֶךְ-יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר כְּדַבְּרְךָ אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ לָךְ אֲנִי וְכָל-אֲשֶׁר-לִי:

20:4 וַאֲתִיב מֶלֶךְא דִּישְׂרָאֵל וַאֲמַר כְּפַתְגָּמְךָ רַבּוּנִי מֶלֶךְא דִּילְךָ אָנָּא נַפְשִׁי וְכָל דִּילִי:

20:4 The king of Israel replied, "It is according to your word, my lord, O king; I am yours, and all that I have."

20:5 וַיָּשֻׁבוּ הַמַּלְאָכִים וַיֹּאמְרוּ כֹּה-אָמַר בֶּן-הַדָּד לֵאמֹר כִּי-שָׁלַחְתִּי אֵלֶיךָ לֵאמֹר כְּסָפְךָ וְזָהָבְךָ וְנָשֶׁיךָ וּבָנֶיךָ לִי תִתֶּן:

20:5 וְתָבוּ אֲזַנְדִּיא וַאֲמְרוּ כַּדָּנן אָמַר בֶּר הַדָּד לְמִימַר אֲרִי שְׁלַחְתִּי לְוֹתְךָ לָךְ לְמִימַר כְּסָפְךָ וְזָהָבְךָ וְנָשְׁךָ וּבִנְךָ כַּסְפָּא וְזָהָבָא וְנָשָׂא וּבְנָא לִי תִתֶּן:

20:5 Then the messengers returned and said, "Thus says Ben-hadad, 'Surely, I sent to you saying, "You shall give me your silver and your gold and your wives and your children,"

20:6 כִּי אִם-כָּעֵת מָחָר אֲשַׁלַּח אֶת-עַבְדֵּי אֵלֶיךָ וְחִפְּשׁוּ אֶת-בֵּיתְךָ וְאֶת בְּתֵי עַבְדֶּיךָ וְהָיָה כָּל-מַחְמֹד עֵינֶיךָ יִשְׁמְנוּ בְּיָדָם וְלָקְחוּ:

20:6 אֵלֵהִין כְּעֵדְנָא בַּעֲדֵנָא הָדִין מָחָר אֲשַׁלַּח יָת עַבְדֵּי לְוֹתְךָ וַיִּבְלְשׁוּן יָת בֵּיתְךָ וַיָּת בְּתֵי עַבְדְּךָ וַיְהִי כָּל רַגְנָא דְּעֵינְךָ בְּעֵינְךָ יִשׁוּן בִּידֵיהֶן וַיִּסְבּוּן:

20:6 but about this time tomorrow I will send my servants to you, and they will search your house and the houses of your servants; and whatever is desirable in your eyes, they will take in their hand and carry away."

20:7 וַיִּקְרָא מֶלֶךְ-יִשְׂרָאֵל לְכָל-זִקְנֵי הָאָרֶץ וַיֹּאמֶר דְּעוּ-נָא וּרְאוּ כִּי רָעָה זֶה מִבְּקֵשׁ כִּי-שָׁלַח אֵלַי לְנָשִׁי וּלְבָנִי וּלְכַסְפִּי וּלְזָהָבִי וְלֹא מִנְעַתִּי מִמֶּנּוּ:

20:7 וַיִּקְרָא מֶלֶךְא דִּישְׂרָאֵל לְכָל סְבִי אַרְעָא וַאֲמַר דְּעוּ כַּעַן וַחֲזוּ אֲרִי בִשְׁתָּא דִּין בְּעִי אֲרִי שָׁלַח לִי לְנָשִׁי וּלְנָשִׁי וּלְבָנִי וּלְכַסְפִּי וּלְזָהָבִי וְלֹא מִנְעִית מִנִּיהָ:

20:7 Then the king of Israel called all the elders of the land and said, "Please observe and see how this man is looking for trouble; for he sent to me for my wives and my children and my silver and my gold, and I did not refuse him."

20:8 וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו כָּל-הַזִּקְנִים וְכָל-הָעָם אַל-תִּשְׁמַע וְלֹא תֵאבְּהָ:

20:8 וַאֲמְרוּ לִיה כָּל סְבִיא וְכָל עַמָּא לֹא תִשְׁמַע וְלֹא תִיבִי:

20:8 All the elders and all the people said to him, "Do not listen or consent."

20:9 וַיֹּאמֶר לְמַלְאָכֵי בֶן-הַדָּד אֲמַרוּ לְאֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ כָּל אֲשֶׁר-שָׁלַחְתָּ אֵל-עַבְדְּךָ בְּרֵאשֹׁנָה אַעֲשֶׂה וְהַדְּבָר הַזֶּה לֹא אוֹכַל לַעֲשׂוֹת וַיִּלְכוּ הַמַּלְאָכִים וַיִּשְׁבְּהוּ דְּבָר:

20:9 וַאֲמַר לְאֲזַנְדִּי בֶר הַדָּד אִימְרוּ כַּדִּין תִּימְרוּן לְרַבּוּנִי מֶלֶךְא כָּל דְּשִׁלַּחְתָּא לְעַבְדְּךָ בְּקִדְמִיתָא אַעֲבִיד וּפַתְגָּמָא הָדִין לֹא אֲכֹל לְמַעַבְד וַאֲזַלוּ אֲזַנְדִּיא וַאֲתִיבוּהִי פַתְגָּמָא:

20:9 So he said to the messengers of Ben-hadad, "Tell my lord the king, 'All that you sent for to your servant at the first I will do, but this thing I cannot do.'" And the messengers departed and brought him word again.

20:10 וַיִּשְׁלַח אֵלָיו בֶּן־הַדָּד וַיֹּאמֶר כֹּה־יַעֲשׂוּן לִי אֱלֹהִים וְכֹה יוֹסֶפּוּ אִם־יִשְׁפֹּק עֹפֶר שְׂמֹרוֹן לְשַׁעֲלִים לְכָל־הָעָם אֲשֶׁר בְּרִגְלָי:
 20:10 וַיִּשְׁלַח לִוְתִּיהָ לֵיהּ בֶּר הַדָּד וַאֲמַר כִּדִּין יַעֲבֹדוּן לִי דַחֲלָתָא דַחֲלָתָאִי וְכִדִּין יוֹסֶפֶן יִיֶסֶפֶן יוֹסִיפּוֹן אִם יִסְפֹּק יִסְפֹּק עֹפֶרָא דְשֹׁמְרוֹן לְמִסֵּב בְּשַׁעֲוִילֵי פֶרֶסֶת רִגְלֵי עֲמָא דְעַמִּי:

20:10 Ben-hadad sent to him and said, "May the gods do so to me and more also, if the dust of Samaria will suffice for handfuls for all the people who follow me."

20:11 וַיַּעַן מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר דַּבְּרוּ אֶל־יְתִהּלָל חֲגֹר כַּמִּפְתָּח:
 20:11 וַאֲחִיב מֶלֶכָא דִּישְׂרָאֵל וַאֲמַר אֲמַרו לֵיהּ לָא יִשְׁתַּבַּח דְּמִזְדַּרְז דְּמִזְרִז וְנַחֲת בַּקֶּרְבָּא כְּגִבֹר דְּנִצַּח וְסָלִיק מִנִּיהּ:

20:11 Then the king of Israel replied, "Tell him, 'Let not him who girds on *his* armor boast like him who takes it off.'"

20:12 וַיְהִי כַשְׁמוֹעַ אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה וְהוּא שָׁתָה הוּא וְהַמְּלָכִים בַּסִּכּוֹת וַיֹּאמֶר אֶל־עַבְדָּיו שִׁימוּ וַיִּשְׁימוּ עַל־הָעִיר:
 20:12 וַיְהִי כִּד שְׁמַע ית פִּתְגָמָא דִּדִּין וְהוּא שְׁתֵּי הוּא וּמִלְכֵּיָא בַּמִּטְלֵיָא וַאֲמַר לְעַבְדֵּיהּ אִזְדַּרְזוּ וּכְמִנּוּ וְאִזְדַּרְזוּ עַל קֶרְתָּא:

20:12 When Ben-hadad heard this message, as he was drinking with the kings in the temporary shelters, he said to his servants, "Station yourselves." So they stationed themselves against the city.

20:13 וַהֲנִיחָה נָבִיא אַחֵד נִגְשׁ אֶל־אַחָאֵב מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר כֹּה אָמַר יְהוָה הֲרֵאִיתָ אֶת כָּל־הַהֲמוֹן הַגָּדוֹל הַזֶּה הַנִּנִּי נִתְּנוּ בַיּוֹד הַיּוֹם וַיִּדְעַתָּ כִּי־אֲנִי יְהוָה:
 20:13 וְהָא נָבִיא חַד קָרִיב לִוְת אַחָאֵב מֶלֶכָא דִּישְׂרָאֵל וַאֲמַר כִּדִּין אֲמַר יִי הַחַיִּיתָא ית כָּל הַמוֹנָא אַתְּרוֹשָׁא סְגִיָּאָה רַבָּא דִּדִּין הָאֲנָא מָסַר לֵיהּ בַּיּוֹד יוֹמָא דִּין וְתַדַּע אֲרִי אָנָּא יִי:

20:13 Now behold, a prophet approached Ahab king of Israel and said, "Thus says the LORD, 'Have you seen all this great multitude? Behold, I will deliver them into your hand today, and you shall know that I am the LORD.'"

20:14 וַיֹּאמֶר אַחָאֵב בְּמִי וַיֹּאמֶר כֹּה־אָמַר יְהוָה בְּנַעֲרֵי שָׂרֵי הַמְּדִינֹת וַיֹּאמֶר מִי־יֹאסֵר הַמִּלְחָמָה וַיֹּאמֶר אֵתָּה:
 20:14 וַאֲמַר אַחָאֵב בְּמִן וַאֲמַר כִּדִּין אֲמַר יִי בְּעוֹלִימֵי רַבְרָבִי רַבְנֵי מְדִינָתָא וַאֲמַר מִן יִטְקִים קֶרְבָּא וַאֲמַר אֵת:

20:14 Ahab said, "By whom?" So he said, "Thus says the LORD, 'By the young men of the rulers of the provinces.'" Then he said, "Who shall begin the battle?" And he answered, "You."

20:15 וַיִּפְקֹד אֶת־נַעֲרֵי שָׂרֵי הַמְּדִינֹת וַיְהִיו מֵאֲתִים שָׁנִים וּשְׁלָשִׁים וַאֲחֵרֵיהֶם פָּקֹד אֶת־כָּל־הָעָם כָּל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שִׁבְעַת אֲלָפִים:
 20:15 וּמִנָּא ית עוֹלִימֵי רַבְרָבִי מְדִינָתָא וְהוּוּ מִתֵּן תְּלָתִין וְתַלְתִּין וְתַרְיִן וּבְתַרִּיהוֹן מִנָּא ית כָּל עֲמָא כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שִׁבְעָא אֲלָפִין דְּלֹא אִישְׁתַּעֲבָדוּ לַבַּעֲלָא:

20:15 Then he mustered the young men of the rulers of the provinces, and there were 232; and after them he mustered all the people, *even* all the sons of Israel, 7,000.

20:16 וַיֵּצְאוּ בַצְּהָרִים וּבֶן־הַדָּד שָׁתָה שְׂכֹר בַּסִּכּוֹת הוּא וְהַמְּלָכִים שְׁלָשִׁים־וּשְׁנַיִם מֶלֶךְ עִזָּר אֵתוֹ:
 20:16 וּנְפִקוּ בְּשִׁיחָרָא וּבֶר הַדָּד שְׁתֵּי רוּי בַּמִּטְלֵיָא הוּא וּמִלְכֵּיָא תְּלָתִין וְתַרְיִן מִלְכִּין מִלְכֵּיָא מִלְכָּא דְּסַעֲדִין מְסַעֲדִין לֵיהּ יִתִּיהּ:

20:16 They went out at noon, while Ben-hadad was drinking himself drunk in the temporary shelters with the thirty-two kings who helped him.

20:17 וַיֵּצְאוּ נְעָרֵי שָׂרֵי הַמְּדִינֹת בְּקֹדֶשׁ וַיִּשְׁלַח בֶּן־הַדָּד וַיִּגִּידוּ לוֹ לֵאמֹר
אֲנָשִׁים יָצְאוּ מִשְׁמָרוֹן:

20:17 וַנִּפְקֹן עוֹלִימִי רַב־רֵבִי מְדִינָתָא בְּקֹדֶשׁ וַיִּשְׁלַח בֶּן־הַדָּד וַיַּחְיֵאוּ לֵיהּ
לְמִימַר גְּבָרִין נִפְקוּ מִשְׁמָרוֹן:

20:17 The young men of the rulers of the provinces went out first; and Ben-hadad sent out and they told him, saying,
"Men have come out from Samaria."

20:18 וַיֹּאמֶר אִם־לְשָׁלוֹם יָצְאוּ תִפְשׂוּם חַיִּים וְאִם לְמִלְחָמָה יָצְאוּ חַיִּים תִּפְשׂוּם:

20:18 וַאֲמַר אִם לְשָׁלוֹם יָצְאוּ נִפְקוּ אַחֲדוֹנוֹן אַחֲדוֹנוֹן כִּד חַיִּין וְאִם לְקִרְבָּא נִפְקוּ
כִּד חַיִּין אַחֲדוֹנוֹן:

20:18 Then he said, "If they have come out for peace, take them alive; or if they have come out for war, take them alive."

20:19 וְאֵלֶּה יָצְאוּ מִן־הָעִיר שָׂרֵי הַמְּדִינֹת וְהַחִיל אֲשֶׁר אַחֲרֵיהֶם:

20:19 וְאֵלֶּין נִפְקוּ מִן קִרְתָּא עוֹלִימִי רַב־רֵבִי מְדִינָתָא וְחִילָא דְּבִתְרֵיהוֹן:

20:19 So these went out from the city, the young men of the rulers of the provinces, and the army which followed them.

20:20 וַיַּכּוּ אִישׁ אִישׁוֹ וַיָּנָסוּ אֲרָם וַיִּרְדָּפֶם יִשְׂרָאֵל וַיִּמָּלֵט בֶּן־הַדָּד מֶלֶךְ אֲרָם
עַל־סוּס וּפָרָשִׁים:

20:20 וַקְטִילוּ גְבַר גְּבוּרָהּ וַאֲפָכוּ אֲנָשׁ אֲרָם וַרְדָּפוּנוֹן וַרְדָּפוּנוֹן יִשְׂרָאֵל וְאִשְׁתִּיזַב
וְאִשְׁתִּיזַב בֶּן־הַדָּד מֶלֶכָא דְּאֲרָם עַל סוּסוֹן סוּסִיא וְעַמָּהוֹן וְעַמִּיה תָּרִין זֹוג זֹוג
פָּרָשִׁין רַתִּיכִין:

20:20 They killed each his man; and the Arameans fled and Israel pursued them, and Ben-hadad king of Aram escaped
on a horse with horsemen.

20:21 וַיֵּצֵא מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וַיַּךְ אֶת־הַסּוּסִים וְאֶת־הָרֶכֶב וַהֲפָה בָּאָרֶם מְכָה גְדוֹלָה:

20:21 וַנִּפֹּק מֶלֶכָא דְּיִשְׂרָאֵל וּמַחָא יָת סוּסוֹתָא וּמַגֵּר וּמַגִּיר וּגְמַר יָת רַתִּיכִיא
וּמַחָא בְּאֲנָשׁ אֲרָם מַחָא סְגִיָּאָה:

20:21 The king of Israel went out and struck the horses and chariots, and killed the Arameans with a great slaughter.

20:22 וַיִּגַּשׁ הַנָּבִיא אֶל־מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר לוֹ לֵךְ הַתְּחִזֵּק וְדַע וּרְאֵה אֵת
אֲשֶׁר־תַּעֲשֶׂה כִּי לְתִשׁוּבַת הַשָּׁנָה מֶלֶךְ אֲרָם עָלֶיךָ: ס

20:22 וַקְרִיב נָבִיא לִנְת מֶלֶכָא דְּיִשְׂרָאֵל וַאֲמַר לֵיהּ אִיזִיל אַתְקַף וְדַע וַחֲזִי יָת
מָא דְּתַעֲבִיד אַרִי לִימֵן סוּפָה דְּשִׁתָּא מֶלֶכָא דְּאֲרָם סְלִיק עָלֶיךָ:

20:22 Then the prophet came near to the king of Israel and said to him, "Go, strengthen yourself and observe and see
what you have to do; for at the turn of the year the king of Aram will come up against you."

20:23 וַעֲבָדִי מֶלֶךְ־אֲרָם אָמְרוּ אֵלָיו אֱלֹהֵי הָרִים אֱלֹהֵיהֶם עַל־כֵּן חֲזָקוּ מִמֶּנּוּ
וְאוּלָם נִלְחָם אַתָּם בְּמִישׁוֹר אִם־לֹא נַחֲזֵק מֵהֶם:

20:23 וַעֲבָדִי מֶלֶכָא דְּאֲרָם אָמְרוּ לֵיהּ אֱלֹהָא דְּשְׁלִיט עַל טוּרִיא בְּטוּרִיא

אֱלֹהֵהוֹן עַל כֵּין תְּקִיפוּ מִנָּנָא וּבְרָם נִנְיַח עַמָּהוֹן בְּמִישְׁרָא אִם לֹא נִתְקַף מִנְהוֹן:

20:23 Now the servants of the king of Aram said to him, "Their gods are gods of the mountains, therefore they were
stronger than we; but rather let us fight against them in the plain, and surely we will be stronger than they."

20:24 וְאֶת־הַדָּבָר הַזֶּה עָשָׂה הָסֵר הַמְּלָכִים אִישׁ מִמְּקוֹמוֹ וְשִׁים פָּחוֹת תַּחְתֵּיהֶם:

20:24 וַיֵּת פִּתְגָמָא דְּדִין עֲבִיד אַעֲדִי מֶלֶכִיא גְבַר מֵאַתְרִיה וּמִנִּי שְׁלִטוֹנִיא
תְּלוּפִיהוֹן תְּלוּפִיהוֹן בְּתֵרֵיהוֹן:

20:24 "Do this thing: remove the kings, each from his place, and put captains in their place,

אוֹלֵי יְחִיָּה אֶת־נַפְשׁוֹ:

20:31 וַאֲמָרוּ לִיה עֲבֹדוּהִי הָא כֶּעַן שָׁמַעְנָא אֲרִי מַלְכֵי בֵּית יִשְׂרָאֵל אֲרִי מַלְכֵי
נְמָלֵי גְבֵרֵי חֲסָדָא אֲנֹן נִסָּר כֶּעַן סָקִין בְּחֲרָצָנָא וְאַטְוִינִן בְּרִישָׁנָא וְנִפּוֹק לֹת
מַלְכָא דִּישְׂרָאֵל מָא אִם יָקִים יְת נַפְשׁוֹ:

20:31 His servants said to him, "Behold now, we have heard that the kings of the house of Israel are merciful kings, please let us put sackcloth on our loins and ropes on our heads, and go out to the king of Israel; perhaps he will save your life."

20:32 וַיַּחְגְּרוּ שָׁקִים בְּמַתְנֵיהֶם וַחֲבָלִים בְּרַאשֵׁיהֶם וַיָּבֹאוּ אֶל־מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל
וַיֹּאמְרוּ עֲבָדְךָ בֶן־הַדָּד אָמַר תַּחֲיֶנָּא נַפְשִׁי וַיֹּאמֶר הַעֲוֹדְנוּ חֵי אַחִי הוּא:
20:32 וַאֲסָרוּ סָקִין בְּחֲרָצִיהוֹן וְאַטְוִינִן בְּרִישִׁיהוֹן וַאֲתוּ לֹת מַלְכָא דִּישְׂרָאֵל
וַאֲמָרוּ עֲבָדְךָ בֶּן־הַדָּד אָמַר תַּתְקִינִם כֶּעַן נַפְשִׁי וַאֲמַר הַעֲד כֶּעַן קִיָּם אַחִי
הוּא:

20:32 So they girded sackcloth on their loins and put ropes on their heads, and came to the king of Israel and said, "Your servant Ben-hadad says, 'Please let me live.'" And he said, "Is he still alive? He is my brother."

20:33 וְהָאֲנָשִׁים יִנְחֹשׁוּ וַיִּמְהָרוּ וַיַּחֲלֹטוּ הַמִּמֶּנּוּ וַיֹּאמְרוּ אַחֲיָךְ בֶּן־הַדָּד וַיֹּאמֶר בָּאוּ
קָחְהוּ וַיֵּצֵא אֵלָיו בֶּן־הַדָּד וַיַּעֲלֵהוּ עַל־הַמֶּרְכָּבָה:

20:33 וַגְּבִרְיָא וְהָא גְבִרְיָא נַחֲשִׁיו וְאוֹחִיָּאוּ וַחֲטָפוּהָ מִנִּיה וַאֲמָרוּ וַאֲמַר אַחֲוֶךְ
בֶּן־הַדָּד וַאֲמַר עֹלּוּ דְבִרוּהִי וְנִפְק לִוְתִּיה בֶּן־הַדָּד וַאֲסָקִיה וַאֲסִיקָהּ לְרַחֲמָא:
20:33 Now the men took this as an omen, and quickly catching his word said, "Your brother Ben-hadad." Then he said, "Go, bring him." Then Ben-hadad came out to him, and he took him up into the chariot.

20:34 וַיֹּאמֶר אֵלָיו הָעָרִים אֲשֶׁר־לָקַח־אֲבִי מֵאֵת אֲבִיךָ אֲשִׁיב וְחוּצוֹת תְּשִׁים לָךְ
בְּדַמְשֶׁק כַּאֲשֶׁר־שָׂם אֲבִי בְּשֹׁמְרוֹן וְאַנִּי בְּבִרְיָת אֲשַׁלְּחֶךָ וַיִּכְרַתְלוּ בְרִית
וַיִּשְׁלַחְהוּ: ס

20:34 וַאֲמַר לִיה קְרוּיָא דְנָסִיב אָבָא מִן אֲבוּךָ אֲתִיב וְשׁוֹקִין תִּמְנִי לָךְ בְּדַמְשֶׁק
כְּמָא דְמִנִּי אָבָא בְּשׁוֹמְרוֹן וְאַנָּא בְּקָם אֲשַׁלְּחֶךָ וְגִזֵּר לִיה קָם וְשַׁלְּחִיה:
20:34 Ben-hadad said to him, "The cities which my father took from your father I will restore, and you shall make streets for yourself in Damascus, as my father made in Samaria." Ahab said, "And I will let you go with this covenant." So he made a covenant with him and let him go.

20:35 וְאִישׁ אֶחָד מִבְּנֵי הַנְּבִיאִים אָמַר אֶל־רֵעֵהוּ בְּדִבְרֵי יְהוָה הַכִּינִי נָא וַיִּמָּאן
הָאִישׁ לְהַכָּתוֹ:

20:35 וַגְּבִרְיָא חָד מִתַּלְמִידֵי מִבְּנֵי תַלְמִידֵי נְבִיָּא אָמַר לְחִבְרִיה בְּפִתְגָמָא דִּיּוּ
מַחֲנִי כֶּעַן וְלֹא אָבָא גְבִרְיָא לְמַמְחָהּ לְמַמְחִיָּה:

20:35 Now a certain man of the sons of the prophets said to another by the word of the LORD, "Please strike me." But the man refused to strike him.

20:36 וַיֹּאמֶר לוֹ יַעַן אֲשֶׁר לֹא־שָׁמַעְתָּ בְּקוֹל יְהוָה הִנֵּה הוֹלֵךְ מֵאִתִּי וְהַפָּךְ
הָאֶרֶץ וַיִּלְךָ מֵאֲצִלוֹ וַיִּמְצָאֵהוּ הָאֶרֶץ וַיַּכֵּהוּ:

20:36 וַאֲמַר לִיה חֲלָף וְחֲלָף דָּלָא קְבִילְתָּא לְמִימְרָא בְּמִימְרָא דִּיּוּ הָא אַת
אֲזִיל מִלּוֹתִי וַיִּקְטֹּלֶנְךָ אֶרְיָא וְאַזֵּל מִלּוֹתִיה וְאַשְׁכַּחִיה אֶרְיָא וְקָטְלִיה:

20:36 Then he said to him, "Because you have not listened to the voice of the LORD, behold, as soon as you have departed from me, a lion will kill you." And as soon as he had departed from him a lion found him and killed him.

20:37 וַיִּמְצָא אִישׁ אֶחָד וַיֹּאמֶר הַכִּינִי נָא וַיַּכֵּהוּ הָאִישׁ הַכָּה וּפָצַע:

20:37 וַאֲשַׁכַּח גְּבִרְיָא אַחֲרָנָא וַאֲמַר מַחֲנִי כֶּעַן וּמַחֲהִי גְבִרְיָא מַחֲהִי וּפְדָעִיה
וּפְרַעִיה:

20:37 Then he found another man and said, "Please strike me." And the man struck him, wounding him.

20:38 וַיֵּלֶךְ הַנָּבִיא וַיַּעֲמֵד לַמֶּלֶךְ עַל-הַדֶּרֶךְ וַיִּתְחַפֵּשׂ בְּאַפֵּר עַל-עֵינָיו:
 20:38 וַאֲזַל נְבִיא וְקָם לַמֶּלֶךְ עַל אוֹרְחָא וְכָרִיךְ וַאֲכָרִיךְ בְּמַעֲפָא בְּטַאשִׁי
 בְּמַעֲפָרְתָא עַל עֵינוֹהִי אַפּוֹהִי:

20:38 So the prophet departed and waited for the king by the way, and disguised himself with a bandage over his eyes.

20:39 וַיְהִי הַמֶּלֶךְ עֹבֵר וְהוּא צָעַק אֶל-הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר עַבְדְּךָ יָצָא
 בְּקֶרֶב-הַמִּלְחָמָה וְהִנֵּה-אִישׁ סָר וַיָּבֹא אֵלַי אִישׁ וַיֹּאמֶר שְׁמֹר אֶת-הָאִישׁ הַזֶּה
 אִם-הִפְקֹד יִפְקֹד וְהִיתָה נַפְשׁוֹ תַּחַת נַפְשׁוֹ אוֹ כִּפְר־כֶּסֶף תִּשְׁקוּל:
 20:39 וְהוּא מֶלֶכָא עֹבֵר וְהוּא צוּחַ וְצוּחַ קָדָם מֶלֶכָא וַאֲמַר עַבְדְּךָ נָפַק בְּגוֹ
 קֶרְבָא וְהָא גְבָרָא זָר וַאֲיָתִי לִי גְבָרָא וַאֲמַר טַר יֵת גְבָרָא הָדִין אִם מִשְׁנָא
 יִשְׁגִּי יִשְׁנָא וְתִהִי נַפְשְׁךָ חֶלֶף נַפְשִׁיה אוֹ כִּכְרָא דְכֶסֶף תִּתְקוּל:

20:39 As the king passed by, he cried to the king and said, "Your servant went out into the midst of the battle; and behold, a man turned aside and brought a man to me and said, 'Guard this man; if for any reason he is missing, then your life shall be for his life, or else you shall pay a talent of silver.'"

20:40 וַיְהִי עַבְדְּךָ עֹשֶׂה הֵנָּה וְהֵנָּה וְהוּא אֵינְנוּ וַיֹּאמֶר אֵלָיו מֶלֶךְ-יִשְׂרָאֵל כֵּן
 מִשְׁפָּטָא אַתָּה חֲרַצְתָּ:
 20:40 וְהוּא עַד דְּעַבְדְּךָ עִם עַבְדְּךָ מִתְּפִנִי לָכָא וְלָכָא וְהָא לִיתוּהִי וַאֲמַר לִיה
 מֶלֶכָא דִּישְׂרָאֵל אַת דִּנְתָא דִּינְךָ וּפִסְקָתָא:

20:40 "While your servant was busy here and there, he was gone." And the king of Israel said to him, "So shall your judgment be; you yourself have decided it."

20:41 וַיִּמְהָר וַיִּסֹּר אֶת-הָאַפֵּר (מַעַל) [מַעַלִין] עֵינָיו וַיִּכְר אתוֹ מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל כִּי
 מִהִנְבָּאִים הוּא:
 20:41 וְאוּחִי וְאַעֲדִי יֵת מַעֲפָא מַעֲלִי עֵינוֹהִי וְאַשְׁתְּמוּדַע יִתִּיה מֶלֶכָא דִּישְׂרָאֵל
 אָרִי מִתְּלִמִּידֵי נְבִיא הוּא:

20:41 Then he hastily took the bandage away from his eyes, and the king of Israel recognized him that he was of the prophets.

20:42 וַיֹּאמֶר אֵלָיו כֹּה אָמַר יְהוָה יַעַן שְׁלַחְתָּ אֶת-אִישׁ-חֶרְמִי מִיָּד וְהִיתָה נַפְשְׁךָ
 תַּחַת נַפְשׁוֹ וְעַמְּךָ תַּחַת עַמּוֹ:
 20:42 וַאֲמַר לִיה כַּדָּן אָמַר יְיָ חֶלֶף דְּשִׁיזִיבְתָא יֵת גְּבַר חֲטִיב דְּחֲטִיב קָטוּל
 מִיָּד מִיָּד וְתִהִי נַפְשְׁךָ חֶלֶף נַפְשִׁיה וְעַמְּךָ חֶלֶף עַמִּיה:

20:42 He said to him, "Thus says the LORD, 'Because you have let go out of *your* hand the man whom I had devoted to destruction, therefore your life shall go for his life, and your people for his people.'"

20:43 וַיֵּלֶךְ מֶלֶךְ-יִשְׂרָאֵל עַל-בֵּיתוֹ סָר וּזְעַף וַיָּבֹא שְׁמֶרֹנָה: פ
 20:43 וַאֲזַל מֶלֶכָא דִּישְׂרָאֵל לְבֵיתִיה נָסִיס וְדוּי וַאֲתָא לְשׁוֹמְרוֹן:

20:43 So the king of Israel went to his house sullen and vexed, and came to Samaria.

21:1 וַיְהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה כָּרַם הָיָה לְנָבוֹת הַיִּזְרְעֵאלִי אֲשֶׁר בִּיזְרְעֵאל
 אֶצֶל הַיִּכָּל אַחָאב מֶלֶךְ שְׁמֶרֹן:
 21:1 וְהוּא בְּתַר פִּתְגָמְיָא הָאֵלִין כֶּרֶמָא הָיָה לְנָבוֹת יִזְרְעֵאלָא דְּבִיזְרְעֵאל
 בְּסֹטֵר הַיִּכָּלָא דְּאַחָאב מֶלֶכָא דְּשׁוֹמְרוֹן:

21:1 Now it came about after these things that Naboth the Jezreelite had a vineyard which was in Jezreel beside the palace of Ahab king of Samaria.

21:2 וַיְדַבֵּר אַחָאב אֶל-נָבוֹת לֵאמֹר תְּנֵה-לִּי אֶת-כֶּרֶמִּי וַיְהִי-לִּי לְגֶן-יֵרֶק כִּי הוּא
 קָרוֹב אֶצֶל בֵּיתִי וְאַתָּנָה לִּי תַחְתּוֹ כָּרַם טוֹב מִמֶּנּוּ אִם טוֹב בְּעֵינַיִךְ

אֶתְנֶהֱלֶךְ כֶּסֶף מַחִיר זֶה:

21:2 וּמִלִּיל אַחָאָב עִם נָבוֹת לְנָבוֹת לְמִימָר הִב לִי יָת כְּרָמֶךָ כְּרֵמָא וַיְהִי לִי לְגִנַּת יֶרֶקָא אֲרִי הוּא קָרִיב בְּסֹטֶר בֵּיתִי לְבֵיתִי וְאַתִּין לָךְ חִלּוּפֹהִי כְּרֵמָא דְטַב מִנִּיה אִם טַב תְּקִין בְּעֵינְךָ אֶתִּין דְּאַתֵּן לָךְ כֶּסֶּפָּא דְמוֹהִי דְמִי מָא דְשׁוּי תְשׁוּי:

21:2 Ahab spoke to Naboth, saying, "Give me your vineyard, that I may have it for a vegetable garden because it is close beside my house, and I will give you a better vineyard than it in its place; if you like, I will give you the price of it in money."

21:3 וַיֹּאמֶר נָבוֹת אֶל־אַחָאָב חֲלִילָה לִי מִיְהוָה מִתַּתִּי אֶת־נַחֲלַת אֲבֹתִי לָךְ:
21:3 וַאֲמַר נָבוֹת לְאַחָאָב חָס לִי מִן קֶדֶם יוּי מִלְּמִתָּן מִן דְּאִיתָן יָת אַחְסָנָת אֲבֹתַי לָךְ:

21:3 But Naboth said to Ahab, "The LORD forbid me that I should give you the inheritance of my fathers."

21:4 וַיָּבֹא אַחָאָב אֶל־בֵּיתוֹ סָר וְזַעַף עַל־הַדְּבָר אֲשֶׁר־דִּבֶּר אֵלָיו נָבוֹת הַיִּזְרְעֵאלִי וַיֹּאמֶר לֹא־אֶתֵּן לָךְ אֶת־נַחֲלַת אֲבוֹתַי וַיִּשְׁכַּב עַל־מִטָּתוֹ וַיִּסַּב אֶת־פָּנָיו וְלֹא־אָכַל לֶחֶם:

21:4 וְאַתָּא אַחָאָב לְבֵיתִיה נָסִיס וְדוּי עַל פִּתְגָמָא דְּמִלִּיל עֲמִיה נָבוֹת יִזְרְעֵילָאָה וַאֲמַר לֹא אֶתֵּן לָךְ יָת אַחְסָנָת אֲבֹתַי וּשְׁכִיב עַל עֵרְסִיה וְאַסְחָר יָת אַפּוּהִי וְלֹא אָכַל לַחְמָא:

21:4 So Ahab came into his house sullen and vexed because of the word which Naboth the Jezreelite had spoken to him; for he said, "I will not give you the inheritance of my fathers." And he lay down on his bed and turned away his face and ate no food.

21:5 וַתָּבֹא אֵלָיו אִיזָבֵל אִשְׁתּוֹ וַתְּדַבֵּר אֵלָיו מִה־זֶּה רֹחוֹךָ סָרָה וְאִינָךְ אָכַל לֶחֶם:

21:5 וְאַתָּת וְאַתָּא לְוַתִּיה אִזָּבֵל אֶתְתִּיה וּמִלִּילַת עֲמִיה וְאַמְרַת לִיה מָא דִּין רֹחוֹךָ סָטִיָּא וְלִית אַת אָכִיל לַחְמָא:

21:5 But Jezebel his wife came to him and said to him, "How is it that your spirit is so sullen that you are not eating food?"

21:6 וַיְדַבֵּר אֵלֶיהָ כִּי־אָדָּבֶר אֶל־נָבוֹת הַיִּזְרְעֵאלִי וַאֲמַר לוֹ תִּנֶּה־לִּי אֶת־כְּרָמֶךָ בְּכֶסֶף אוֹ אִם־חֲפִיץ אַתָּה אֶתְנֶהֱלֶךְ כְּרֵם תַּחֲתָיו וַיֹּאמֶר לֹא־אֶתֵּן לָךְ אֶת־כְּרָמִי:

21:6 וּמִלִּיל עֲמָה אֲרִי מִלִּילִית עִם נָבוֹת יִזְרְעֵילָאָה וְאַמְרִית לִיה הִב לִי יָת כְּרָמֶךָ בְּכֶסֶּפָּא אוֹ אִם רָעִי אַת אֶתֵּן לָךְ כְּרֵמָא חִלּוּפֹהִי וַאֲמַר לֹא אֶתֵּן לָךְ יָת כְּרָמִי:

21:6 So he said to her, "Because I spoke to Naboth the Jezreelite and said to him, 'Give me your vineyard for money; or else, if it pleases you, I will give you a vineyard in its place.' But he said, 'I will not give you my vineyard.'"

21:7 וַתֹּאמֶר אֵלָיו אִיזָבֵל אִשְׁתּוֹ אַתָּה עֲתָה תַעֲשֶׂה מְלוּכָה עַל־יִשְׂרָאֵל קוּם אֲכַל־לֶחֶם וְיִטֵּב לְבָבְךָ אֲנִי אֶתֵּן לָךְ אֶת־כְּרֵם נָבוֹת הַיִּזְרְעֵאלִי:

21:7 וְאַמְרַת לִיה אִזָּבֵל אֶתְתִּיה אַת כְּעֵן תַּצְלַח אַצְלַח בְּמַלְכוּתָא עַל יִשְׂרָאֵל קוּם אֲכֹל לַחְמָא וְיִשְׁפֹּר לְבָבְךָ אֲנָא אֶתֵּן לָךְ יָת כְּרֵמָא דְּנָבוֹת יִזְרְעֵילָאָה:

21:7 Jezebel his wife said to him, "Do you now reign over Israel? Arise, eat bread, and let your heart be joyful; I will give you the vineyard of Naboth the Jezreelite."

21:8 וַתִּכְתֹּב סִפְרִים בְּשֵׁם אַחָאָב וַתַּחֲתֵם בְּחַתְמוֹ וַתִּשְׁלַח (הַסִּפְרִים) [סִפְרִים] אֶל־הַזִּקְנִים וְאֶל־הַחֲרוּסִים אֲשֶׁר בְּעִירוֹ הַיֹּשְׁבִים אֶת־נָבוֹת:

21:8 וּכְתַבַת אֲגֻרְתָּא בְּשֵׁמָא דְּאַחָאָב וַחֲתַמַת בְּעִזְקַתִּיה וּשְׁדַרַת אֲגֻרָן אֲגֻרָן

איגרתא לסביא ולתרביניא דבקרתיא דבקרתיא דיתבין עם נבות:

21:8 So she wrote letters in Ahab's name and sealed them with his seal, and sent letters to the elders and to the nobles who were living with Naboth in his city.

21:9 ותכתב בספרים לאמר קראו צום והושיבו את נבות בראש העם:

21:9 וכתבת באגרתא למימר גזרו צומא ואותיבו ית נבות בריש עמא:

21:9 Now she wrote in the letters, saying, "Proclaim a fast and seat Naboth at the head of the people;

21:10 והושיבו שנים אנשים בני בליעל נגדו ויעדהו לאמר ברכת אלהים

ומלך והוציאהו וסקלהו וימת:

21:10 ואותיבו תרין גברין בני רשעא לקבליה ויסהדוניה ויסהדוהי למימר

גדיפתא קדם יי ומלכא לטתא ואפקוהי ורגמוהי ויתקטיל ויתקטיל:

21:10 and seat two worthless men before him, and let them testify against him, saying, 'You cursed God and the king.' Then take him out and stone him to death."

21:11 ויעשו אנשי עירו הזקנים והחלים אשר הישבים בעירו כאשר שלחה

אליהם איזבל כאשר כתוב בספרים אשר שלחה אליהם:

21:11 ועבדו אנשי קרתיא קרתא סביא ותורביניא ותורבייניה ותורבייניה

דיתבין בקרתיא כמא דשלחת לותהון איזבל כמא דכתיב דכתבת באגרתא

בסיפריא דשלחת לותהון להון:

21:11 So the men of his city, the elders and the nobles who lived in his city, did as Jezebel had sent word to them, just as it was written in the letters which she had sent them.

21:12 קראו צום והושיבו את נבות בראש העם:

21:12 גזרו צומא ואותיבו ית נבות בריש עמא:

21:12 They proclaimed a fast and seated Naboth at the head of the people.

21:13 ויבאו שני האנשים בני בליעל וישבו נגדו ויעדהו אנשי הבליעל

את נבות נגד העם לאמר בך נבות אלהים ומלך ויצאהו מחוץ לעיר

ויסקלהו באבנים וימת:

21:13 ואתו תרין גברין בני רשעא ויתיבו לקבליה ואסהדו ואסהדוהי גברי

בני רשעא ית נבות קדם עמא למימר גדיף נבות קדם יי ומלכא לט

ואפקוהי מברא לקרתא ורגמוהי באבניא ומית:

21:13 Then the two worthless men came in and sat before him; and the worthless men testified against him, even against Naboth, before the people, saying, "Naboth cursed God and the king." So they took him outside the city and stoned him to death with stones.

21:14 וישלחו אל איזבל לאמר סקל נבות וימת:

21:14 ושלחו ושדרו לות איזבל למימר אתרגים נבות ומית:

21:14 Then they sent word to Jezebel, saying, "Naboth has been stoned and is dead."

21:15 ויהי כשמע איזבל כי סקל נבות וימת ותאמר איזבל אל אחאב קום רש

את כרם נבות היזרעאלי אשר מאן לתת לך בכסף כי אין נבות חי כימת:

21:15 והנה כד שמעת איזבל ארי אתרגים נבות ומית ואמרת איזבל לאחאב

קום אחסין ית כרמא דנבות יזרעילאה דלא אבא אבי למתן לך בכסףא

ארי לית נבות קיים אלהין ארי מית הוא:

21:15 When Jezebel heard that Naboth had been stoned and was dead, Jezebel said to Ahab, "Arise, take possession of the vineyard of Naboth, the Jezreelite, which he refused to give you for money; for Naboth is not alive, but dead."

21:16 ויהי כשמע אחאב כי מת נבות ויקם אחאב לרדת אל כרם נבות

הַיִּזְרְעֵאלִי לְרִשְׁתּוֹ: ס

21:16 וַהֲוֶה כֹד שָׁמַע אַחָאָב אֲרִי מִית נָבוֹת וְקָם אַחָאָב לְמִיחַת לְכַרְמָא דְנָבוֹת יִזְרְעֵלָאָה לְמִירְתִּיהָ לְמִירְתָּהּ:

21:16 When Ahab heard that Naboth was dead, Ahab arose to go down to the vineyard of Naboth the Jezreelite, to take possession of it.

21:17 וַיְהִי דְבַר-יְהוָה אֶל-אֵלִיָּהוּ הַתִּשְׁבִּי לֵאמֹר:

21:17 וַהֲוֶה פֶתֶנָם נְבוֹאָה מִן קֶדֶם יוֹי עִם אֵלִיָּה דְמַתְּשׁוּב דְמַתְּשִׁיב דְמוֹן תְּשׁוּב דְמוֹן תּוֹשֵׁב לְמִימֹר:

21:17 Then the word of the LORD came to Elijah the Tishbite, saying,

21:18 קוּם יֵרָד לִקְרֹאת אַחָאָב מֶלֶךְ-יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּשֶׁמְרוֹן הִנֵּה בְכֶרֶם נָבוֹת אֲשֶׁר-יָרַד שָׁם לְרִשְׁתּוֹ:

21:18 קוּם חוֹת לִקְדָּמוֹת אַחָאָב מֶלֶכָא דִּישְׂרָאֵל דְּבִשְׁמֶרוֹן הָא הוּא בְכַרְמָא דְנָבוֹת דְנַחַת לְתַמָּן לְמִירְתִּיהָ:

21:18 "Arise, go down to meet Ahab king of Israel, who is in Samaria; behold, he is in the vineyard of Naboth where he has gone down to take possession of it.

21:19 וְדַבַּרְתָּ אֵלָיו לֵאמֹר כֹּה אָמַר יְהוָה הָרֹצֵחַת וְגַם-יִרְשֶׁת וְדַבַּרְתָּ אֵלָיו לֵאמֹר כֹּה אָמַר יְהוָה בְּמָקוֹם אֲשֶׁר לָקְחוּ הַכְּלָבִים אֶת-דָּם נָבוֹת יִלְקֹוּ הַכְּלָבִים אֶת-דָּמְךָ גַּם-אַתָּה:

21:19 וְתַמְלִיל עָמִיה לְמִימֹר כִּדְנוֹן אָמַר יוֹי הַקְטַלְתָּ וְאַף אַחְסִינְתָּא יִרִיתָא וְתַמְלִיל עָמִיה לְמִימֹר כִּדְנוֹן אָמַר יוֹי בְּאַתְרָא דְלַחִיכוּ כְּלָבִיא יָת דְּמָא דְנָבוֹת יִלְחַכוּן כְּלָבִיא יָת דְּמָךְ דִּילָךְ אֵף אֵת דִּילָךְ:

21:19 "You shall speak to him, saying, 'Thus says the LORD, "Have you murdered and also taken possession?"' And you shall speak to him, saying, 'Thus says the LORD, "In the place where the dogs licked up the blood of Naboth the dogs will lick up your blood, even yours.'"

21:20 וַיֹּאמֶר אַחָאָב אֶל-אֵלִיָּהוּ הַמְצֹאֲתָנִי אִיבִי וַיֹּאמֶר מְצֹאֲתִי יַעַן הִתְמַכְּרָךְ לַעֲשׂוֹת הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה:

21:20 וַאֲמַר אַחָאָב לְאֵלִיָּה הֲאִשְׁכַּחְתָּא לִי הֲאִשְׁכַּחְתָּנִי בְּעִיל דְּבִי וְאָמַר אִשְׁכַּחִית חֻלְף דְּחֻשְׁבָּתָא לְמַעַבְד דְּבִיש קֶדֶם יוֹי:

21:20 Ahab said to Elijah, "Have you found me, O my enemy?" And he answered, "I have found *you*, because you have sold yourself to do evil in the sight of the LORD.

21:21 הִנְנִי (מְבִי) [מְבִיא] אֵלֶיךָ רָעָה וּבְעֵרְתִי אַחֲרֶיךָ וְהִכְרַתִּי לְאַחָאָב מִשְׁתֵּינ בְּקִיר וְעֶצֶר וְעֶזוֹב בִּישְׂרָאֵל:

21:21 הָאֲנָא מִיְתִי עֲלֶךְ בְּשֵׁתָא וְאַפְלִי בְתֶרְךָ וְאַשִׁיזִי לְאַחָאָב יָדַע מַדַּע וְאַחִיד וְשָׁבִיב בִּישְׂרָאֵל:

21:21 "Behold, I will bring evil upon you, and will utterly sweep you away, and will cut off from Ahab every male, both bond and free in Israel;

21:22 וְנָתַתִּי אֶת-בֵּיתְךָ כְּבֵית יִרְבֶּעַם בֶּן-נִבְט וְכְבֵית בַּעֲשָׂא בֶן-אֲחִיָּה אֶל-הַפְּעַס אֲשֶׁר הִכְעִסְתָּ וַתַּחַטָּא אֶת-יִשְׂרָאֵל:

21:22 וְאַתִּין וְאִיתֵן יָת בֵּיתְךָ כְּבֵית יִרְבֶּעַם בֶּר נִבְט וְכְבֵית בַּעֲשָׂא בֶר אֲחִיָּה עַל אֲרַגְזוֹתָא אֲרַגְזוֹתָא דְאַרְגִּיזוֹתָא וְחִיִּיבְתָּא יָת יִשְׂרָאֵל:

21:22 and I will make your house like the house of Jeroboam the son of Nebat, and like the house of Baasha the son of Ahijah, because of the provocation with which you have provoked *Me* to anger, and *because* you have made Israel sin.

21:23 וְגַם-לְאִיזָבֵל דְּבַר יְהוָה לֵאמֹר הַכְּלָבִים יֹאכְלוּ אֶת-אִיזָבֵל בְּחָל יִזְרְעָאֵל:

21:23 וְאָף עַל אִיזְבֵּל לְאִיזְבֵּל גָּזַר יְיָ לְמִימְרָא כָּל־בָּיָא יִכְלֹון יֵת אִיזְבֵּל
בְּאַחֲסָנָת יִזְרְעֵאל:

21:23 "Of Jezebel also has the LORD spoken, saying, 'The dogs will eat Jezebel in the district of Jezreel.'"

21:24 הַמֵּת לְאַחָאָב בְּעִיר יֹאכְלוּ הַכְּלָבִים וְהַמֵּת בַּשָּׂדֶה יֹאכְלוּ עוֹף הַשָּׁמַיִם:
21:24 דִּימוֹת לִיה לְאַחָאָב בְּקִרְתָּא יִכְלֹון כָּל־בָּיָא וְדִימוֹת בְּחֻקְלָא יִכְלֹון עוֹפָא
דְּשָׁמַיָא:

21:24 "The one belonging to Ahab, who dies in the city, the dogs will eat, and the one who dies in the field the birds of heaven will eat."

21:25 רַק לֹא־הָיָה כְּאַחָאָב אֲשֶׁר הִתְמַכֵּר לַעֲשׂוֹת הָרָע בְּעֵינֵי יְהוָה אֲשֶׁר־הִסְתָּה
אֹתוֹ אִיזְבֵּל אִשְׁתּוֹ:

21:25 לְחֹדֶר לֹא הָיָה כְּאַחָאָב דְּחָשִׁיב לְמַעַבְדֵּי דְּבִישׁ קָדָם יְיָ דְּאַטְעִיאת יִתְיָה
אִיזְבֵּל אֶת־יִתְיָה:

21:25 Surely there was no one like Ahab who sold himself to do evil in the sight of the LORD, because Jezebel his wife incited him.

21:26 וַיִּתְעַב מְאֹד לָלֶכֶת אַחֲרֵי הַגִּלְלִים כְּכֹל אֲשֶׁר עָשׂוּ הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר הוֹרִישׁ
יְהוָה מִפְּנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל: ס

21:26 וְאַרְשָׁע לַחֲדָא לְמַהֲךְ בְּתַר טַעֲוֹתָא כְּכֹל דְּעַבְדוּ אֱמֹרָאִי דְּתַרִּיד יְיָ מִן
קָדָם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:

21:26 He acted very abominably in following idols, according to all that the Amorites had done, whom the LORD cast out before the sons of Israel.

21:27 וַיְהִי כַשְּׁמֹעַ אַחָאָב אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיִּקְרַע בְּגָדָיו וַיַּשֶּׁם־שָׁק עַל־בִּשְׂרוֹ
וַיֵּצֵא וַיִּשְׁכַּב בַּשָּׁק וַיְהִלֵּךְ אֵט: ס

21:27 וַהֲוֶה כִּד שָׁמַע אַחָאָב יֵת פִּתְגָמָא הָאֵלִין וּבִזַּע יֵת לְבוּשׁוֹהִי לְבוּשִׁיה
וְאַסֵּר סָקָא עַל בִּסְרִיה וּצָם וּשְׁכִיב בִּסְקִיָּה בִּסְקָא וַהֲלִיךְ יַחִיף יַחַף:

21:27 It came about when Ahab heard these words, that he tore his clothes and put on sackcloth and fasted, and he lay in sackcloth and went about despondently.

21:28 וַיְהִי דְּבֵר־יְהוָה אֶל־אֵלִיהוּ הַתִּשְׁבִּי לֵאמֹר:

21:28 וַהֲוֶה פִתְגָם נְבוֹאָה מִן קָדָם יְיָ עִם אֵלִיהּ דְּמִתְשׁוּב דְּמִתְשִׁיב דְּמִן תְּשׁוּב
דְּמִן תּוֹשֵׁב לְמִימְרָא:

21:28 Then the word of the LORD came to Elijah the Tishbite, saying,

21:29 הֲרָאִיתָ כִּי־נִכְנַע אַחָאָב מִלְּפָנַי יַעַן כִּי־נִכְנַע מִפְּנֵי לֹא־אָבִי (אָבִיא)
הָרָעָה בְּיָמָיו בְּיָמַי בְּנוֹ אָבִיא הָרָעָה עַל־בֵּיתוֹ:

21:29 הַחֲזִיתָ אֲרִי אֶתְּבַר אֶתְּכַנַּע אַחָאָב מִן קָדְמִי חֲלָף דְּאֶתְּבַר דְּאֶתְּכַנַּע מִן
קָדְמִי לֹא אִיתִי בִּשְׁתָּא בְּיוֹמוֹהִי מִיּוֹמוֹהִי בְּיוֹמִי בְּרִיה אִיתִי בִּשְׁתָּא עַל בֵּיתִיה:

21:29 "Do you see how Ahab has humbled himself before Me? Because he has humbled himself before Me, I will not bring the evil in his days, but I will bring the evil upon his house in his son's days."

22:1 וַיֵּשְׁבוּ שָׁלֹשׁ שָׁנִים אֵין מִלְחָמָה בֵּין אָרָם וּבֵין יִשְׂרָאֵל: פ

22:1 וַיִּתִּיבוּ תְּלַת שָׁנִין לִית קָרְבָּא בֵּין אָרָם וּבֵין יִשְׂרָאֵל:

22:1 Three years passed without war between Aram and Israel.

22:2 וַיְהִי בַשָּׁנָה הַשְּׁלִישִׁית וַיֵּרֶד יְהוֹשָׁפָט מֶלֶךְ־יְהוּדָה אֶל־מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל:

22:2 וַהֲוֶה בִּשְׁתָּא תְּלִיתִיתָא תְּלִיתָאָה וּנְחַת יְהוֹשָׁפָט מֶלֶךְ שְׁבֻטָא דְּבֵית יְהוּדָה
לְוֹת עַל מֶלֶכָא דְּיִשְׂרָאֵל:

22:2 In the third year Jehoshaphat the king of Judah came down to the king of Israel.

22:3 וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל אֶל־עֲבָדָיו הִידְעָתֶם כִּי־לָנוּ רָמֹת גִּלְעָד וַאֲנַחְנוּ מִחֲשִׁים מִקַּחַת אֹתָהּ מִיַּד מֶלֶךְ אֲרָם:

22:3 וַאֲמַר מֶלֶכָּא דִּישְׂרָאֵל לְעַבְדֵּיהּ הִידְעִיתוּן אַרִי דִּילְנָא רָמוֹת גִּלְעָד וַאֲנַחְנָא שְׁתִּיקִין שְׁתִּיקִין מִלְמַסְב יְתָה מִיַּד מֶלֶכָּא דִּאֲרָם:

22:3 Now the king of Israel said to his servants, "Do you know that Ramoth-gilead belongs to us, and we are still doing nothing to take it out of the hand of the king of Aram?"

22:4 וַיֹּאמֶר אֶל־יְהוֹשָׁפָט הֲתֵלֵךְ אִתִּי לְמִלְחָמָה רָמֹת גִּלְעָד וַיֹּאמֶר יְהוֹשָׁפָט אֶל־מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל כְּמוֹנִי כְמוֹךְ כְּעַמִּי כְעַמְּךָ כְּסוּסֶיךָ:

22:4 וַאֲמַר לִיהוֹשָׁפָט הַחַיִּיזִיל עִמִּי וְעַמִּי לְאֶנְחָא קִרְבָּא לְרָמוֹת גִּלְעָד וַאֲמַר יְהוֹשָׁפָט לְמֶלֶכָּא דִּישְׂרָאֵל אָנָּה כּוֹתֵךְ עִמִּי כְעַמְּךָ סוּסוֹתַי וְסוּסוֹתַי כְּסוּסוֹתֶיךָ:

22:4 And he said to Jehoshaphat, "Will you go with me to battle at Ramoth-gilead?" And Jehoshaphat said to the king of Israel, "I am as you are, my people as your people, my horses as your horses."

22:5 וַיֹּאמֶר יְהוֹשָׁפָט אֶל־מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל דְּרִשְׁנָא כִּיּוֹם אֶת־דְּבַר יְהוָה:

22:5 וַאֲמַר יְהוֹשָׁפָט לְמֶלֶכָּא דִּישְׂרָאֵל תְּבַע כְּעַן כִּיּוֹמָא בִּיּוֹמָא הַדִּין יֵת פִּתְגָמָא דִּיּוֹי:

22:5 Moreover, Jehoshaphat said to the king of Israel, "Please inquire first for the word of the LORD."

22:6 וַיִּקְבֹּץ מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל אֶת־הַנְּבִיאִים כְּאַרְבַּע מֵאוֹת אִישׁ וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים הֲאֵלֶךְ עַל־רָמֹת גִּלְעָד לְמִלְחָמָה אִם־אֶחָדָל וַיֹּאמְרוּ עָלָה וַיִּתֵּן אֲדָנִי בְיַד הַמֶּלֶךְ:

22:6 וּכְנַשׁ מֶלֶכָּא דִּישְׂרָאֵל יֵת נְבִיִּי שְׁקִרָא כְּאַרְבַּע מֵאָה גְבָרָא וַאֲמַר לְהוֹן הַאִיזִיל לְרָמוֹת בְּרָמוֹת עַל רָמוֹת גִּלְעָד לְאֶנְחָא קִרְבָּא אִם אֶתְמַנֵּע וַאֲמָרוּ סָק וַיִּמְסֵר יוֹי בִּידָא דְּמֶלֶכָּא:

22:6 Then the king of Israel gathered the prophets together, about four hundred men, and said to them, "Shall I go against Ramoth-gilead to battle or shall I refrain?" And they said, "Go up, for the Lord will give *it* into the hand of the king."

22:7 וַיֹּאמֶר יְהוֹשָׁפָט הֲאֵין פֹּה נְבִיא לַיהוָה עוֹד וְנִדְרֹשָׁה מֵאוֹתוֹ:

22:7 וַאֲמַר יְהוֹשָׁפָט הֲלִית כָּא נְבִיא קֶדֶם יוֹי דִּיּוֹי עוֹד וְנִתְבַּע מְנִיה:

22:7 But Jehoshaphat said, "Is there not yet a prophet of the LORD here that we may inquire of him?"

22:8 וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל אֶל־יְהוֹשָׁפָט עוֹד אִישׁ־אֶחָד לְדִרְשׁ אֶת־יְהוָה מֵאֵתוֹ וְאֲנִי שֹׂנְאֵתִיו כִּי לֹא־יִתְנַבֵּא עָלַי טוֹב כִּי אִם־רָע מִיִּכְיָהוּ בֶן־יְמִלָּה וַיֹּאמֶר יְהוֹשָׁפָט אֶל־יֹאמֶר הַמֶּלֶךְ בֶּן:

22:8 וַאֲמַר מֶלֶכָּא דִּישְׂרָאֵל לִיהוֹשָׁפָט עוֹד גְּבָרָא חַד לְמִתְבַּע יֵת פִּתְגָמָא דִּיּוֹי מְנִיה וְאֲנָא סְנִיתִיה רַחִיקְתִּיה אַרִי לֹא יִתְנַבֵּי עָלַי טָב אֱלֹהִין בִּיש הוּא מִיכָה בַר יְמִלָּה וַאֲמַר יְהוֹשָׁפָט לֹא יִימַר מֶלֶכָּא כִּין:

22:8 The king of Israel said to Jehoshaphat, "There is yet one man by whom we may inquire of the LORD, but I hate him, because he does not prophesy good concerning me, but evil. *He is* Micaiah son of Imlah." But Jehoshaphat said, "Let not the king say so."

22:9 וַיִּקְרָא מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל אֶל־סָרִיס אֶחָד וַיֹּאמֶר מַהֲרָה מִיִּכְיָהוּ בֶן־יְמִלָּה:

22:9 וּקְרָא מֶלֶכָּא דִּישְׂרָאֵל לְגִנְאָה חַד חֲדָא וַאֲמַר אַבַּע תְּבַע אוּחִי אוּחִי תְּבַע מִיכָה בַר יְמִלָּה:

22:9 Then the king of Israel called an officer and said, "Bring quickly Micaiah son of Imlah."

22:10 וּמֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וַיהוֹשָׁפָט מֶלֶךְ־יְהוּדָה יָשָׁבוּ אִישׁ עַל־כִּסְאוֹ מִלְבָּשִׁים בְּגָדִים בְּגָרִן פָּתַח שַׁעַר שֹׁמְרוֹן וְכָל־הַנְּבִיאִים מִתְנַבְּאִים לִפְנֵיהֶם:
 22:10 וּמֶלֶךְא יִשְׂרָאֵל וַיהוֹשָׁפָט מֶלֶךְ שְׁבֹטֵא דְבֵית יְהוּדָה יִתְבִּין גְּבֵר עַל כְּרִסוֹהִי כְרִסִּיָּה לְבִישִׁין לְבִישִׁין וַיִּתְבִּין בְּאֲדָרָא בְּמַעְלָנָא דְתָרַע שׁוֹמְרוֹן וְכָל נְבִיִּי שְׁקָרָא מִתְנַבְּנִין בְּשִׁקְרָא קְדָמֵיהוֹן:

22:10 Now the king of Israel and Jehoshaphat king of Judah were sitting each on his throne, arrayed in *their* robes, at the threshing floor at the entrance of the gate of Samaria; and all the prophets were prophesying before them.

22:11 וַיַּעַשׂ לוֹ צִדְקִיָּה בֶן־כְּנַעְנָה קֶרֶן בַּרְזֶל וַיֹּאמֶר כֹּה־אָמַר יְהוָה בְּאֵלֶּה תִּנְגַּח אֶת־אָרָם עַד־פִּלְתָּם:

22:11 וַאֲבָד לִיָּה צִדְקִיָּה בַר כְּנַעְנָה קֶרֶן דְּבַרְזֶל דְּפַרְזֶל וַאֲמַר כְּדָנָן אָמַר יוֹי בְּאֵלִין תְּקַטִּיל תְּקַטֹּל יָת אָנֶשׁ אָרָם עַד דְּתַשִּׁיזִינוּן:

22:11 Then Zedekiah the son of Chenaanah made horns of iron for himself and said, "Thus says the LORD, 'With these you will gore the Arameans until they are consumed.'"

22:12 וְכָל־הַנְּבִיאִים נְבִיאִים כֵּן לֵאמֹר עָלָה רָמֹת גִּלְעָד וְהָצִלַּח וְנָתַן יְהוָה בְּיַד הַמֶּלֶךְ:

22:12 וְכָל נְבִיִּי שְׁקָרָא מִתְנַבְּנִין שְׁקַר כִּין לְמִימַר סָק לְרָמוֹת גִּלְעָד וַאֲצִלַּח וַיִּמְסַר יוֹי בְּיָדָא דְּמֶלֶכָא:

22:12 All the prophets were prophesying thus, saying, "Go up to Ramoth-gilead and prosper, for the LORD will give *it* into the hand of the king."

22:13 וְהַמַּלְאָךְ אֲשֶׁר־הָלַךְ לִקְרֹא מִיִּכְיָהוּ דִּבֶּר אֵלָיו לֵאמֹר הִנֵּה־נָא דִּבְרֵי הַנְּבִיאִים כֹּה־אֶחָד טוֹב אֶל־הַמֶּלֶךְ יְהִי־נָא (דְּבַרְיָךְ) [דְּבַרְיָךְ] כְּדִבֶּר אֶחָד מֵהֶם וּדְבַרְתָּ טוֹב:

22:13 וַאֲזַנְדָא דְּאִזֵּל לְמִקְרֵי מִיכָה לְמִלִּיל עֲמִיָּה לְמִימַר הָא כֵּעַן פִּתְגָמֵי נְבִיִּי שְׁקָרָא מִמְּלַל מַלְל חַד שְׁוֵי תְקִין קְדָם מֶלֶכָא יְהִי כֵּעַן פִּתְגָמְךָ כְּפִתְגָמָא דְּחַד מִנְהוֹן וּתְמַלִּיל פִּתְגָמִין תְּקַנִּין:

22:13 Then the messenger who went to summon Micaiah spoke to him saying, "Behold now, the words of the prophets are uniformly favorable to the king. Please let your word be like the word of one of them, and speak favorably."

22:14 וַיֹּאמֶר מִיכְיָהוּ חִי־יְהוָה כִּי אֶת־אֲשֶׁר יֹאמַר יְהוָה אֵלַי אֲדַבֵּר:

22:14 וַאֲמַר מִיכָה קִיָּים הוּא יוֹי אֲרִי יָת דִּימַר יוֹי לִי יִתִּיה אֲמַלִּיל:

22:14 But Micaiah said, "As the LORD lives, what the LORD says to me, that I shall speak."

22:15 וַיָּבוֹא אֶל־הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֵלָיו מִיכְיָהוּ הִנֵּלַךְ אֶל־רָמֹת גִּלְעָד לְמַלְחָמָה אִם־נִחְדָּל וַיֹּאמֶר אֵלָיו עָלָה וְהָצִלַּח וְנָתַן יְהוָה בְּיַד הַמֶּלֶךְ:

22:15 וַאֲתָא לֹות מֶלֶכָא וַאֲמַר מֶלֶכָא לִיָּה מִיכָה הַנִּיזִיל הַאִיזִיל לְרָמוֹת רָמֹת גִּלְעָד לְאַנְחָא קְרָבָא אִם נִתְמַנֵּעַ אִיתְמַנֵּעַ וַאֲמַר לִיָּה סָק וַאֲצִלַּח וַיִּמְסַר יוֹי בְּיָדָא דְּמֶלֶכָא:

22:15 When he came to the king, the king said to him, "Micaiah, shall we go to Ramoth-gilead to battle, or shall we refrain?" And he answered him, "Go up and succeed, and the LORD will give *it* into the hand of the king."

22:16 וַיֹּאמֶר אֵלָיו הַמֶּלֶךְ עַד־כַּמָּה פַּעַמִּים אָנִי מַשְׁבַּעְךָ אֲשֶׁר לֹא־תִדְבֹר אֵלַי רַק־אֱמַת בְּשֵׁם יְהוָה:

22:16 וַאֲמַר לִיָּה מֶלֶכָא עַד כַּמָּא זְמַנִּין אָנָּא מְקַיִים עֲלֶךְ דְּלֹא תְמַלִּיל תַּתְנַבִּי עֲמִי לִי עַלִי לַחֹדֶר קְשׁוּט בְּשִׁמָּא דִּיּוֹי:

22:16 Then the king said to him, "How many times must I adjure you to speak to me nothing but the truth in the name of the LORD?"

22:17 וַיֹּאמֶר רְאִיתִי אֶת־כָּל־יִשְׂרָאֵל נִפְצִים אֶל־הַהָרִים כַּצֹּאן אֲשֶׁר אֵין־לָהֶם רֹעֶה וַיֹּאמֶר יְהוָה לֹא־אֲדֹנִים לָאֵלֶּה יָשׁוּבוּ אִישׁ־לְבֵיתוֹ בְּשָׁלוֹם:
22:17 וַאֲמַר חֲזִיתִי יָת כָּל יִשְׂרָאֵל מִבְּדָרִין מִתְּבַדְרִין עַל טוֹרֵא כַּעֲנַא דְלִית לָהוֹן רְעִי וַאֲמַר יוֹי לִית לֹא לָהוֹן רְבוּנִין לְאֵלִין לָהוֹן יְתוּבוֹן גְּבַר לְבֵיתִיה בְּשָׁלָם:

22:17 So he said, "I saw all Israel Scattered on the mountains, Like sheep which have no shepherd. And the LORD said, 'These have no master. Let each of them return to his house in peace.'"

22:18 וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל אֶל־יְהוֹשָׁפָט הֲלוֹא אָמַרְתִּי אֵלֶיךָ לֹא־יִתְּנָבֵא עָלַי טוֹב כִּי אִם־רָע:
22:18 וַאֲמַר מֶלֶךְא דִּישְׂרָאֵל לִיהוֹשָׁפָט הֲלֹא אָמַרְתִּי לָךְ לוֹוֹתָךְ לֹא דָלָא יִתְּנָבֵי עָלַי טַב אֱלֹהִין בִּישׁ:

22:18 Then the king of Israel said to Jehoshaphat, "Did I not tell you that he would not prophesy good concerning me, but evil?"

22:19 וַיֹּאמֶר לָכֵן שָׁמַע דְּבַר־יְהוָה רְאִיתִי אֶת־יְהוָה יֹשֵׁב עַל־כִּסֵּאוֹ וְכָל־צְבֹא הַשָּׁמַיִם עֹמֵד עָלָיו מִיְּמִינוֹ וּמִשְׁמָאלוֹ:
22:19 וַאֲמַר בְּכִין קָבִיל פִּתְגָמָא דִּיוֹי חֲזִיתִי יָת יִקְרָא דִּיוֹי שָׂרִי עַל כְּרִסְהִי כְרִסְיָה וְכָל חִילִי שָׁמְיָא קִימִין קְדָמוּהִי מִיְּמִינֶיהָ וּמִסְמָלֶיהָ:

22:19 Micaiah said, "Therefore, hear the word of the LORD. I saw the LORD sitting on His throne, and all the host of heaven standing by Him on His right and on His left.

22:20 וַיֹּאמֶר יְהוָה מִי יַפְתֶּה אֶת־אַחָאָב וַיַּעַל וַיִּפֹּל בְּרָמֹת גִּלְעָד וַיֹּאמֶר זֶה בָּלָה וְזֶה אָמַר בָּלָה:
22:20 וַאֲמַר יוֹי מִן יִטְעִי יָת אַחָאָב וַיִּסַּק וַיִּפּוֹל בְּרָמוֹת גִּלְעָד וַאֲמַר דִּין בְּכַדִּין וְדִין אָמַר בְּכַדִּין:

22:20 "The LORD said, 'Who will entice Ahab to go up and fall at Ramoth-gilead?' And one said this while another said that.

22:21 וַיֵּצֵא הָרוּחַ וַיַּעֲמֵד לִפְנֵי יְהוָה וַיֹּאמֶר אֲנִי אֶפְתָּנוּ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלָיו בְּמָה:
22:21 וַיִּנָּפֶק רוּחָא וְקָם קָדָם יוֹי וַאֲמַר אָנָא אֲטַעֲיֶנְיָה וַאֲמַר יוֹי לִיה בְּמָא אֵת יָכִיל:

22:21 "Then a spirit came forward and stood before the LORD and said, 'I will entice him.'

22:22 וַיֹּאמֶר אֲצֵא וְהִיִּיתִי רוּחַ שָׁקֶר בְּפִי כָל־נְבִיאָיו וַיֹּאמֶר תִּפְתָּה וְגַם־תּוֹכָל צָא וַעֲשֵׂה־כֵן:
22:22 וַאֲמַר אָפּוֹק וְאִיהִי וְאִהְיִי לְרוּחַ דְּשָׁקֶר בְּפּוֹם כָּל נְבִיָּוְהִי נְבִיאָא שְׁקָרָא דִּילִיה וַאֲמַר תַּטְעִי וְאַף תְּכוֹל פּוֹק וַעֲבִיד כִּין לָךְ רַעוּתָךְ:

22:22 "The LORD said to him, 'How?' And he said, 'I will go out and be a deceiving spirit in the mouth of all his prophets.' Then He said, 'You are to entice *him* and also prevail. Go and do so.'

22:23 וַעֲתָה הִנֵּה נָתַן יְהוָה רוּחַ שָׁקֶר בְּפִי כָל־נְבִיאֶיךָ אֵלֶּה נִיהוּה דְּבַר עָלֶיךָ רָעָה:
22:23 וַכַּעֲן הָא יְהִי רוּחַ דְּשָׁקֶר בְּפּוֹם כָּל נְבִיִּיד אֵלִין וַיּוֹי גִּזַּר לְאִיתָאָה עָלָךְ בִּישָׂא:

22:23 "Now therefore, behold, the LORD has put a deceiving spirit in the mouth of all these your prophets; and the LORD has proclaimed disaster against you."

22:24 וַיִּגַּשׁ צִדְקִיָּהוּ בֶן־כְּנַעְנָה וַיִּכֶּה אֶת־מִיכָהוּ עַל־הַלְחִי וַיֹּאמֶר אִי־זֶה עֹבֵר

רוח־יהוה מאתי לדבר אותך:

22:24 וקריב צדקיה בר כנענה ומחא ית מיכה על לסתא לסתיה ואמר אידא שעא אסתלק רוח נבואה מן קדם יוי מני למללא עמך:

22:24 Then Zedekiah the son of Chenaanah came near and struck Micaiah on the cheek and said, "How did the Spirit of the LORD pass from me to speak to you?"

22:25 ויאמר מיכיהו הנך ראה ביום ההוא אשר תבא חדר בחדר להחבא:

22:25 ואמר מיכה הא את חזי ביומא ההוא דאת ואת עליל תמן תון בתון בגו תוון בגו תון לאטמרא:

22:25 Micaiah said, "Behold, you shall see on that day when you enter an inner room to hide yourself."

22:26 ויאמר מלך ישראל קח את-מיכיהו והשיבהו אל-אמן שר-העיר ואל-יואש בן-המלך:

22:26 ואמר מלכא דישראל דבר ית מיכה ואתיבהי ואתיבוהי ולות אמון רב קרתא ולות יואש בר מלכא:

22:26 Then the king of Israel said, "Take Micaiah and return him to Amon the governor of the city and to Joash the king's son;

22:27 ואמרת כה אמר המלך שימו את-זה בית הפלא והאכילהו לחם לחץ ומים לחץ עד באי בשלום:

22:27 ותימר כדנן אמר מלכא שוו ית דין בית בבית אסירי ואוכלוהי לחמא בדחוק ומיא בדחוק עד מיתא מיתאי בשלמא:

22:27 and say, "Thus says the king, "Put this man in prison and feed him sparingly with bread and water until I return safely.""

22:28 ויאמר מיכיהו אם-שוב תשוב בשלום לא-דבר יהוה בי ויאמר שמעו עמים כלם:

22:28 ואמר מיכה אם מתב תתוב בשלמא לא רעוא לית נבואה דיי עימי מן קדם יוי בי ואמר שמעו עממא כלהון:

22:28 Micaiah said, "If you indeed return safely the LORD has not spoken by me." And he said, "Listen, all you people."

22:29 ויעל מלך-ישראל ויהושפט מלך-יהודה רמת גלעד:

22:29 וסליק מלכא דישראל ויהושפט מלך שבטא דבית יהודה לרמות רמות גלעד:

22:29 So the king of Israel and Jehoshaphat king of Judah went up against Ramoth-gilead.

22:30 ויאמר מלך ישראל אל-יהושפט התחפש ובא במלחמה ואתה לבש בגדיך ויתחפש מלך ישראל ויבוא במלחמה:

22:30 ואמר מלכא דישראל ליהושפט אנא אשתני ואיעול בקרבא לקרבא ואת לבש לבושך ואשתני מלכא דישראל ועל בקרבא:

22:30 The king of Israel said to Jehoshaphat, "I will disguise myself and go into the battle, but you put on your robes." So the king of Israel disguised himself and went into the battle.

22:31 ומלך ארם צנה את-שרי הרכב אשר-לו שלשים ושנים לאמר לא תלחמו את-קטן ואת-גדול כי אם-את-מלך ישראל לבדו:

22:31 ומלכא דארם פקיד ית רבני רתכיא רתיקא דיליה תלתין ותריין מלכון למימר לא תגיוון קרב עם זעירא ועם רבא אלהין עם מלכא דישראל בלחודהי:

22:31 Now the king of Aram had commanded the thirty-two captains of his chariots, saying, "Do not fight with small or

great, but with the king of Israel alone."

22:32 וַיְהִי כִּרְאוֹת שְׂרֵי הָרֶכֶב אֶת־יְהוֹשָׁפָט וַהֲמָה אָמְרוּ אֶךְ מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל הוּא וַיִּסְרוּ עָלָיו לְהִלָּחֵם וַיִּזְעַק יְהוֹשָׁפָט:

22:32 וַהֲוָה כִּד חָזוּ רַבְּנֵי רֶתְכָא רְתִיכָא חִילָא יֵת יְהוֹשָׁפָט וַאֲנוּן אָמְרוּ בָרַם מֶלֶכָא דִּישְׂרָאֵל הוּא וְזָרוּ עָלוּהִי לְאַנְחָא קָרְבָא בֵּיה וּצוּחַ יְהוֹשָׁפָט:

22:32 So when the captains of the chariots saw Jehoshaphat, they said, "Surely it is the king of Israel," and they turned aside to fight against him, and Jehoshaphat cried out.

22:33 וַיְהִי כִּרְאוֹת שְׂרֵי הָרֶכֶב כִּי־לֹא־מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל הוּא וַיָּשׁוּבוּ מֵאַחֲרָיו:

22:33 וַהֲוָה כִּד חָזוּ רַבְּנֵי רֶתְכָא רְתִיכָא אָרִי לֹא מֶלֶכָא דִּישְׂרָאֵל הוּא וְתָבוּ מִבְּתָרוּהִי מֵאַחֲרוֹהִי:

22:33 When the captains of the chariots saw that it was not the king of Israel, they turned back from pursuing him.

22:34 וְאִישׁ מִשָּׁךְ בִּקְשָׁת׃ לְתָמוּ וַיִּפֹּה אֶת־מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל בֵּין הַדְּבָקִים וּבֵין הַשְּׂרָיִן וַיֹּאמֶר לְרַפְּבוּ הַפֶּךְ יָדְךָ וְהוֹצִיאֵנִי מִן־הַמַּחֲנֶה כִּי הִחֲלִיתִי:

22:34 וַגִּבְרָא נִגַּד בִּקְשָׁתָא לְקַבְּלִיה וּמַחָא יֵת מֶלֶכָא דִּישְׂרָאֵל בֵּין דְּבַקָּא וּבֵין שְׂרִינָא דִּיבְקִי שִׁירִינָא וַאֲמַר לְמַרְכָּבְנִיה אַתְחִזֵּר לְאַחֲרֶךְ וְאַפִּיקֵנִי מִן מִשְׁרִיתָא אָרִי אַתְמַרְעִית אַתְמַרְעִית מֵרַע אָנָּא:

22:34 Now a certain man drew his bow at random and struck the king of Israel in a joint of the armor. So he said to the driver of his chariot, "Turn around and take me out of the fight; for I am severely wounded."

22:35 וַתַּעֲלֶה הַמִּלְחָמָה בַּיּוֹם הַהוּא וְהַמֶּלֶךְ הָיָה מְעֹמֵד בַּמֶּרְכָּבָה נֹכַח אֲרָם וַיָּמָת בָּעֶרֶב וַיִּצֶק דַּם־הַמָּכָה אֶל־חִיק הָרֶכֶב:

22:35 וּסְלִיקוּ עֲבָדֵי קָרְבָא בַּיּוֹמָא הַהוּא וּמֶלֶכָא הָוָה מִתְקַף מִתְקִיף וְקָאִים בִּרְתָכָא לְקַבִּיל אָנֶשׁ אֲרָם וַיָּמָת בְּרַמְשָׁא וְאַתְרֶךְ וְאַיְתֶרֶךְ דָּמָא דְּמַחֲתָא דְּמַחוּתָא לָגוּ רֶתְכָא:

22:35 The battle raged that day, and the king was propped up in his chariot in front of the Arameans, and died at evening, and the blood from the wound ran into the bottom of the chariot.

22:36 וַיַּעֲבֵר הַרְנָה בַּמַּחֲנֶה כָּבָא הַשֶּׁמֶשׁ לֵאמֹר אִישׁ אֶל־עִירוֹ וְאִישׁ אֶל־אַרְצוֹ:

22:36 וַעֲבֵר וַאֲעֲבֵרוּ כְרוּזָא בְּמִשְׁרִיתָא כְּמִיעֵל בְּמַעַל שְׁמִשָּׁא לְמִימַר גִּבֵּר לְקִרְתִּיה וּגִבֵּר לְאַרְעִיה:

22:36 Then a cry passed throughout the army close to sunset, saying, "Every man to his city and every man to his country."

22:37 וַיָּמָת הַמֶּלֶךְ וַיָּבֹוא שְׁמֵרוֹן וַיִּקְבְּרוּ אֶת־הַמֶּלֶךְ בְּשִׁמְרוֹן:

22:37 וַיָּמָת מֶלֶכָא וְאַתָּא וְאַתִּיּוּהִי לְשׁוֹמְרוֹן וַקְבְּרוּ יֵת מֶלֶכָא בְּשׁוֹמְרוֹן:

22:37 So the king died and was brought to Samaria, and they buried the king in Samaria.

22:38 וַיִּשְׁטֹף אֶת־הָרֶכֶב עַל בְּרִכַּת שְׁמֵרוֹן וַיִּלְקְוּ הַכְּלָבִים אֶת־דָּמּוֹ וְהַזֹּנוֹת רָחְצוּ כְּדָבָר יְהוָה אֲשֶׁר דִּבֶּר:

22:38 וּשְׁטֹף יֵת רֶתְכָא רְתִיכָא עַל בְּרִיכְתָּא דְּשׁוֹמְרוֹן וּלְחִיכּוּ וּלְחָכוּ כְּלָבָא יֵת דְּמִיָּה וּמִנִּי זִינָא זִינָה שְׁטָפוּ כְּפַתְגָּמָא דִּיּוּ דְּמִלִּיל בִּיד אֵלִיה:

22:38 They washed the chariot by the pool of Samaria, and the dogs licked up his blood (now the harlots bathed themselves there), according to the word of the LORD which He spoke.

22:39 וַיִּתֵּר דְּבָרֵי אַחָאָב וְכָל־אֲשֶׁר עָשָׂה וּבֵית הַשֵּׁן אֲשֶׁר בָּנָה וְכָל־הָעָרִים אֲשֶׁר בָּנָה הִלּוּא־הֶם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דְּבָרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל:

22:39 וּשְׂאָר פַּתְגָּמֵי אַחָאָב וְכָל דְּעֵבֵד וּבֵית שְׁנָא דְּפִיל דְּבָנָא דְּעֵבֵד וְכָל

קְרוּיָא דְּבִנָּא הָלֵא אָנוּן כְּתִיבִין עַל סֵפֶר פִּתְגָּמֵי יוֹמִיָא לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל:

22:39 Now the rest of the acts of Ahab and all that he did and the ivory house which he built and all the cities which he built, are they not written in the Book of the Chronicles of the Kings of Israel?

22:40 וַיִּשְׁכַּב אַחָאב עִם־אֲבֹתָיו וַיִּמְלֹךְ אַחֲזִיָּהוּ בְנוֹ תַּחְתָּיו: פ

22:40 וַיִּשְׁכַּב אַחָאב עִם אֲבֹתָיו וַיִּמְלֹךְ אַחֲזִיָּה בְרִיהַ תַּחְתָּיו:

22:40 So Ahab slept with his fathers, and Ahaziah his son became king in his place.

22:41 וַיְהוֹשָׁפָט בֶּן־אָסָא מֶלֶךְ עַל־יְהוּדָה בִּשְׁנַת אַרְבַּע לְאַחָאב מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל:

22:41 וַיְהוֹשָׁפָט בֶּר אָסָא מֶלֶךְ עַל דְּבִית יְהוּדָה בִּשְׁנַת אַרְבַּע לְאַחָאב מֶלֶכָא דִּישְׂרָאֵל:

22:41 Now Jehoshaphat the son of Asa became king over Judah in the fourth year of Ahab king of Israel.

22:42 יְהוֹשָׁפָט בֶּן־שְׁלֹשִׁים וְחֲמִשׁ שָׁנָה בְּמָלְכוֹ וְעֶשְׂרִים וְחֲמִשׁ שָׁנָה מֶלֶךְ:

בִּירוּשָׁלַם וְשֵׁם אִמּוֹ עֲזוּבָה בַת־שִׁלְחִי:

22:42 יְהוֹשָׁפָט בֶּר תַּלְתִּין וְחֲמִישׁ שָׁנִין הוּא כֹד מֶלֶךְ וְעֶסְרִין וְחֲמִישׁ שָׁנִין מֶלֶךְ:

בִּירוּשָׁלַם וְשֵׁם אִמִּיהָ עֲזוּבָה בַת שִׁלְחִי:

22:42 Jehoshaphat was thirty-five years old when he became king, and he reigned twenty-five years in Jerusalem. And his mother's name was Azubah the daughter of Shilhi.

22:43 וַיֵּלֶךְ בְּכָל־דֶּרֶךְ אָסָא אָבִיו לֹא־סָר מִמֶּנּוּ לַעֲשׂוֹת הַיָּשָׁר בְּעֵינֵי יְהוָה:

22:43 וַאֲזַל בְּכָל אֹרֶחַ אָסָא אָבוּהִי לֹא סָטָא מִנִּיהָ לְמַעַבְדַּ דְּכָשָׁר דַּתְקַן קָדָם יְיָ:

22:43 He walked in all the way of Asa his father; he did not turn aside from it, doing right in the sight of the LORD. However, the high places were not taken away; the people still sacrificed and burnt incense on the high places.

22:45 וַיַּשְׁלֵם יְהוֹשָׁפָט עִם־מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל:

22:45 וַאֲשֵׁלִים יְהוֹשָׁפָט עִם מֶלֶכָא דִּישְׂרָאֵל:

22:44 Jehoshaphat also made peace with the king of Israel.

22:46 וַיִּתֵּר דְּבָרֵי יְהוֹשָׁפָט וּגְבוּרָתוֹ אֲשֶׁר־עָשָׂה וְאֲשֶׁר נִלְחָם הֵלֵא־הֵם כְּתוּבִים:

עַל־סֵפֶר דְּבָרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יְהוּדָה:

22:46 וְשָׂאָר פִּתְגָּמֵי יְהוֹשָׁפָט וּגְבוּרָתִיהָ דְּעָבַד וּדְאִגִּיחַ קָרְבָּא הָלֵא אָנוּן כְּתִיבִין:

עַל סֵפֶר פִּתְגָּמֵי יוֹמִיָא לְמַלְכֵי דְּבִית יְהוּדָה:

22:45 Now the rest of the acts of Jehoshaphat, and his might which he showed and how he warred, are they not written in the Book of the Chronicles of the Kings of Judah?

22:47 וַיִּתֵּר הַקֶּדֶשׁ אֲשֶׁר נִשְׂאָר בְּיָמֵי אָסָא אָבִיו בְּעַר מִן־הָאָרֶץ:

22:47 וְשָׂאָר נַפְקַת־ בָּרָא דְּאִשְׁתָּאָר בְּיוֹמֵי אָסָא אָבוּהִי פְּלִי מִן אֶרֶעָא:

22:46 The remnant of the sodomites who remained in the days of his father Asa, he expelled from the land.

22:48 וּמֶלֶךְ אֵין בְּאֶדוֹם נֹצֵב מֶלֶךְ:

22:48 וּמֶלֶכָא לִית בְּאֶדוֹם מִמְּנָא אֱלֵהִין אִסְטְרִיגִיָּא אִסְטְרִיגִיָּא:

לְמֶלֶכָא דְּמֶלֶכָא:

22:47 Now there was no king in Edom; a deputy was king.

22:49 יְהוֹשָׁפָט (עָשָׂה) אֲנִיּוֹת תְּרִשִׁישׁ לְלַכְתָּ אוֹפִירָה לְזָהָב וְלֹא הָלָךְ:

כִּי־ (נִשְׁבָּרָה) [נִשְׁבָּרִין] אֲנִיּוֹת בְּעֲצִיּוֹן גִּבְרִי:

22:49 יְהוֹשָׁפָט עָבַד סְפִינַת אֶפִירָקָא לְמִיּוֹל לְאוֹפִיר לְאִיתָאָה דְּהָבָא וְלֹא אָזַל:

אֲרִי אֲתִבְרָא אֲתִבְרוּ סְפִינַתָא בְּעֲצִיּוֹן־גִּבְרִי:

22:48 Jehoshaphat made ships of Tarshish to go to Ophir for gold, but they did not go for the ships were broken at Ezion-geber.

22:50 אִזְ אָמַר אַחֲזִיָּה בֶן־אֲחָאָב אֶל־יְהוֹשָׁפָט יֵלְכוּ עֲבָדִי עִם־עַבְדֶּיךָ בְּאִנְיֹת
וְלֹא אֲבָה יְהוֹשָׁפָט:

22:50 בְּכֵן אָמַר אַחֲזִיָּה בֶר אֲחָאָב לִיהוֹשָׁפָט יִיזְלוּן יְהָכֹן עֲבָדִי עִם עַבְדְּךָ
בְּסַפִּינְתָא וְלֹא אֲבֵא יְהוֹשָׁפָט:

22:49 Then Ahaziah the son of Ahab said to Jehoshaphat, "Let my servants go with your servants in the ships." But Jehoshaphat was not willing.

22:51 וַיִּשְׁכַּב יְהוֹשָׁפָט עִם־אֲבֹתָיו וַיִּקָּבֵר עִם־אֲבֹתָיו בְּעִיר דָּוִד אָבִיו וַיִּמְלֹךְ
יְהוֹרָם בְּנוֹ תַחְתָּיו: ס

22:51 וַשְּׁכִיב יְהוֹשָׁפָט עִם אֲבֹתָיו וַאֲתִקְבֹּר עִם אֲבֹתָיו בְּקִרְתָּא דָּוִד
אָבוֹהִי וּמֶלֶךְ יְהוֹרָם בְּרִיה תַּחְתּוֹהִי:

22:50 And Jehoshaphat slept with his fathers and was buried with his fathers in the city of his father David, and Jehoram his son became king in his place.

22:52 אַחֲזִיָּה בֶן־אֲחָאָב מֶלֶךְ עַל־יִשְׂרָאֵל בְּשָׁמְרוֹן בְּשָׁנָה שְׁבַע עָשָׂרָה לִיהוֹשָׁפָט
מֶלֶךְ יְהוּדָה וַיִּמְלֹךְ עַל־יִשְׂרָאֵל שְׁנָתִים:

22:52 אַחֲזִיָּה בֶר אֲחָאָב מֶלֶךְ עַל יִשְׂרָאֵל בְּשָׁמְרוֹן בְּשָׁנָה שְׁבַע־עָסְרִי שָׁנִין
לִיהוֹשָׁפָט מֶלֶךְ שְׁבַטֵא דְבֵית יְהוּדָה וּמֶלֶךְ עַל יִשְׂרָאֵל תְּרִינִין שָׁנִין:

22:51 Ahaziah the son of Ahab became king over Israel in Samaria in the seventeenth year of Jehoshaphat king of Judah, and he reigned two years over Israel.

22:53 וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה וַיֵּלֶךְ בְּדַרְךְ אָבִיו וּבְדַרְךְ אִמּוֹ וּבְדַרְךְ יִרְבְּעָם
בֶּן־נִבְטָא אֲשֶׁר הִחֲטִיֵּא אֶת־יִשְׂרָאֵל:

22:53 וַעֲבַד דְּבִישׁ קָדָם יוֹי וְאִזֹּל בְּאוֹרַח אָבוֹהִי וּבְאוֹרַח אִמִּיה וּבְאוֹרַח יִרְבְּעָם
בֶּר נִבְטָא דְחִיִּיב יֵת יִשְׂרָאֵל:

22:52 He did evil in the sight of the LORD and walked in the way of his father and in the way of his mother and in the way of Jeroboam the son of Nebat, who caused Israel to sin.

22:54 וַיַּעֲבֹד אֶת־הַבַּעַל וַיִּשְׁתַּחֲוֶה לּוֹ וַיַּכְעֵס אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל כְּכֹל
אֲשֶׁר־עָשָׂה אָבִיו:

22:53 So he served Baal and worshiped him and provoked the LORD God of Israel to anger, according to all that his father had done.